

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

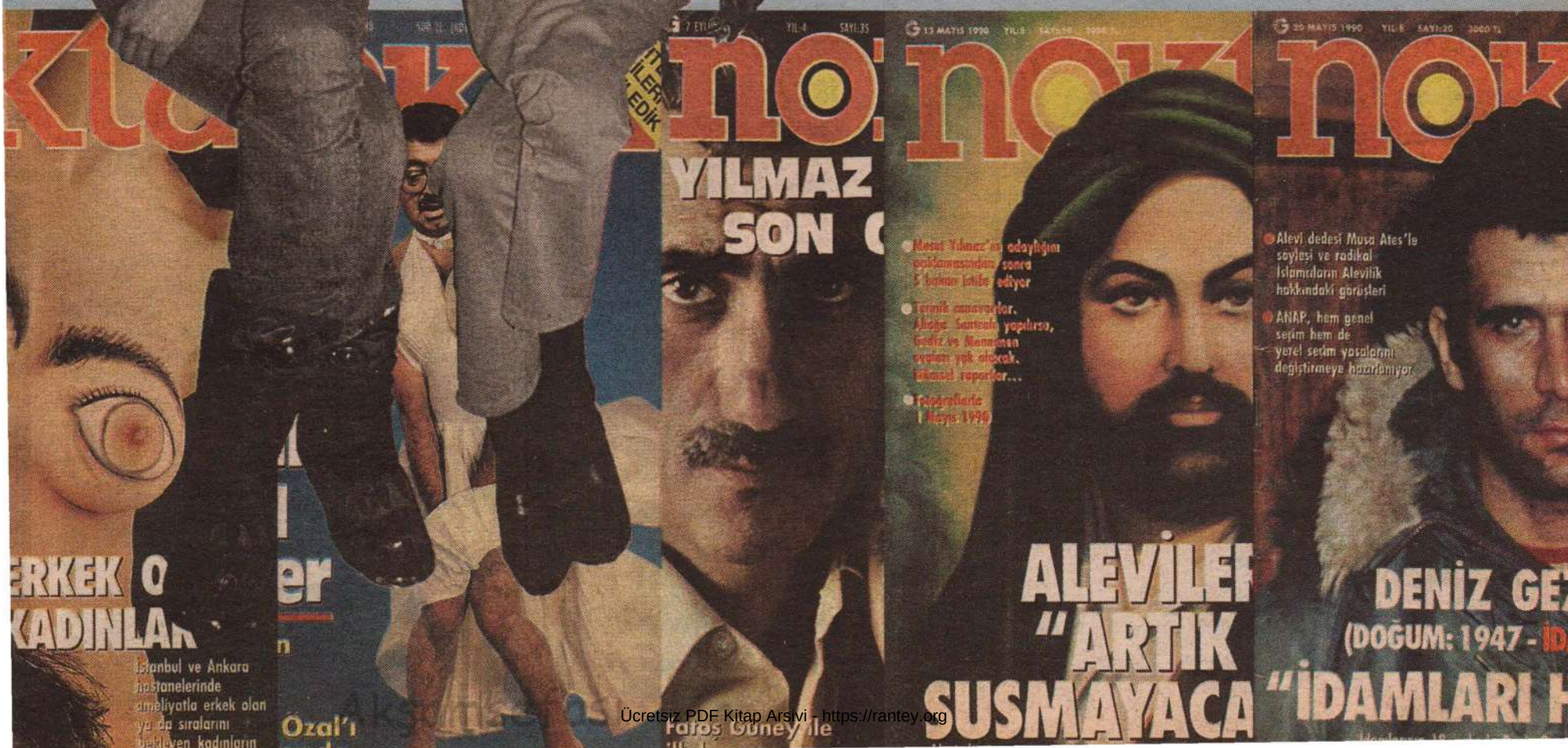
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

hayvan

bak ben sana bir şey söyleyeyim mi yavrucuğu

- **Kemalizm diye bir ideoloji yoktur Kıracı.**
- **Ben, Kemalizm demedim Cem Baba.**
- **Kemalciyim demek Kemalizm demektir yahu!**
- **Kemalciyim demedim çam ağacıym dedim Cem Baba.**
- **Haa... Ben, Kemal anladım da...**

gariptir benzetmesi; gündelik yerli hayat içinde
alaturka bir kafka'dır, necatigil

şatosu: ev, değişimi: gece vakti,
labirenti: çarşı pazar / hayat galesi,
bastonu: filesi,
çabası: beşik'taş'ra'da ölüm dirim hazırlıkları

necatigil'i daha derinden anlamak için; çoluk çocuğa
karışmak, işten atılmak, evsiz barksız kalmak,
eve ekmek götürememek, bakmak, yutkunmak,
hayıflanmak ve geceleri yâr edinmek lazımsız,
büyüyünce anladım

aşağıdaki şiirler necatigil'in aynı adlı kitaplarındaki
bazı şiir başlıklarından üstadın şiirleri havasında
oluşturulmaya çalışılmıştır

necatigil'giller

metin üstündağ

ilk şiirler

gece ve yas,
beşiktaş - ortaköy,

intihar, ihtilâl,
gemiler,

akşamlar, savaş sonu,
esaret, gözyaşlar

eski toprak

dışarda, sisler içinde insanlar,
havasız soluklar,

kongo, astar, sevgilerde,
gülüşleri, yay,

saklı su, çalar saat,
yalan ses,
edebiyat matinesi,

kaplar denizin yüzünü,

gece vakti bir sokağı düşünmek,
hayır!,
engeller, çalışmak,

donmuş dallarda çiçek

çevre

çevre, evler, zor geçit,
barbaros meydanı,

geceleyin erkekler,
evcik, boşluk,

nineler, yan gece,
lamba, alicengiz,

yıldızlar,
sizin hikâyeniz,

ölü utanıyor

evler

hallerin esiri, evin halleri,
serin mavi, ölü çizgi,

sokaktan gelmek,
ayn evlere çıkmak,

ekmek kırıntıları, kurşun,

aşk gelmiş cihana,
keyif, ters yüz, alaca

kapalıçarşı

gece vakti,
misafir,
hâl tercümesi,

aile, ihtiyarlık,
dost, kabul günü,

hep böyle,

at var meydan bulunmuş
boşuna, kara seveda,

bir ölümden kalanlar,
kovboy filmleri,
kır şarkısı

arada

yaş, içerlek, kilim,
ev çölü,

sınır, çocuklar,

eşyalar, sessizlik,
kokteyl parti,
fosfor,

kirli soru, kugulu göl,
heraklit'in sulan, ölüme yol,

kitaplarda ölmek,
arada

dar çağ

derler,

töre, mask maske,
atlar, travers,

geceye girerken balad,
dönme dolap,

güçsüz dilek, ılık saat,
su,
eli kalem tutmak,
yorum korkusu,

ve görmemiz bilmediğimiz birini,
ödemek, ölüm vakti

yaz dönemi

öğreti, zaman denen bir tren,
içerde, limit, kemik, abdal,

de,
ses,
ölü çıkmak,
hangi kaç,

solgun bir gül dokununca,
nilüfer

divançe

daktilo, ring,

kış filesi, sergi izlenimleri,
panik, korku çiçekler,

ay doğar kahve, açık,
siyah beyaz, apartman,

divan, doğa,
indirgemek, hava,

kuş, köşebent

iki başına yürümek

alırsız, nişadır, giz,
bir mendilde yaşlan,
yersiz,

iki başına yürümek,
yatak,
duvar, eter, periskop,
kösele, karşılar,

çıkarcı çıkmaz da, liman,
kör hat, yatır,
kaçılır yaşlılardan

en / cam

kunduz, köprüünün ayakları,
neden / siz, ölü örgü

otel, onlarda, huni,

bir yangında en önce,
yazı,
küskün yolunun türküsü,

orman, katarak, çok şey,
gülmeleri, ne kadar, uçurtma

zebra

yüz yazmak, cihannüma,

ökse, kalıt,
oluk, flüt,

köstebek, konuk işçi,

kıyı, temel,
yün, fire,

şiper, gibi kar,

uzaklarda çok ölü,
döşek, yadsı

çalışırken

- ▲ Fikri biz verelim, koordinatör sen ol, iyi iş be!
- ▲ Abi sen hangi okulda olursan ol, otomatik olarak eğlenirsin!
- ▲ Herkes çok değişmiş!
- ▲ Granj değilim ama okuyorum!
- ▲ Deha belirtisi olur mu insanda abi!
- ▲ Kurudum, kanım çekildi, şiirsiz kaldım!
- ▲ Donkişot ne ya, roman mı, piyes mi, döpyes mi!
- ▲ Seni Ajan Smit'e benzetiyorlar olm!
- ▲ Birini sevmeye proje gibi bakma!
- ▲ Felsefi girdabı olur, aklını alır!
- ▲ Memlekette tarz bitti!
- ▲ Gelip geçici varsa, delip geçici de var!
- ▲ Yüz tane sandalyen olsun, bir tane götün var, ancak birine oturabilirsin!
- ▲ Dergiye bir ünlü geldi!
- ▲ Aşk metabolizmayı bozar, ishal olanları biliyorum!
- ▲ Sizi bazı tespidierimden mahrum bırakmak istemem!
- ▲ Ben feodaldan Komser Mark!
- ▲ Beni siktir edin arkadaşlar!
- ▲ Kim aşklarını temize çekti açıklasın!
- ▲ Aşkın da bir risk potansiyeli vardır!
- ▲ Şartlı tahliye oldum ben bir refleksten!
- ▲ Akred tasyon kriterleri açıklansın!
- ▲ Türban defilesine kim gitsin!
- ▲ Biz imgeye, yengemiz olarak bakıyoruz İskender ağa!
- ▲ Kulağıma fazla dayadım kapandı telefon!
- ▲ Erken kalkan erken boşalır!
- ▲ Kanıksarım seni şimdi!
- ▲ Kulak memesini kıvamına geliyor!
- ▲ Dünyayı değiştirmek istemem ama çarşafı değiştirmek isterim!
- ▲ Bir saniye tembel kuşum!
- ▲ Otomatik pilot sana gerildim!
- ▲ Serdar kitlensen seni nasıl açarız!
- ▲ Aleti kavransın milli marşı okuyarak açılım!
- ▲ Kristof osurdu diyorsunuz; osurduysam ben osurdum, kim bilecek Kristof kim!
- ▲ Silivri'nin yoğurdu meşhurdu şimdi Ahmet Erhan'ı meşhur!
- ▲ Maus'u benden daha iyi kavnyorsun!
- ▲ Dergi bitti, hadi uyumaya! H

Batan Kamunun Malları Bunlar

EMRAH SERBES

"Tereci tere satar / Biz vatani satarız," demişti Nazım Hikmet.

IMF'ye 2003 yılı için 4 milyar dolarlık özelleştirme sözü veren AKP; en az 1.1 milyar dolara sakmayı umduğu PETKİM'i, televizyonlardan naklen yayınlanan bir ihaleyle Uzanlara sattı.

İhale için İsviçre'den Ankara'ya özel uçağıyla gelen ve hayatının en kârlı alışverişlerinden birini yapan Kemal Uzan, satışın yapıldığı gün hazinenin önünde protesto gösterileri düzenleyen PETKİM işçilerine bakarak, sıcığı sıcakına ikramiye sözü verdi.

Kimin Parasını

Kime Dağıtıyor sun!

PETKİM'in 2002 yılı net cirosu: 961 milyon dolar. Aynı yıl net kârı: 204 trilyon lira. Faaliyet gösterdiği petrokimya pazarındaki payı: % 34. Çalışan sayısı: 4865. On beş fabrikası, limanları ve barajıyla birlikte toplam piyasa değeri en az 4 milyar dolar. Peki kamu yağması hususunda uzman bir

familiya olan Uzanlar, kamunun demirbaşlarından sayılan bu kurumu ne kadara aldı... 605 milyon dolara! O da 242 milyonunu peşin, kalanını da % 20'lik dilimlerle halinde üç sene de ödemek kaydıyla. Yani 1986'dan bu yana süren özelleştirme uygulamalarında olduğu gibi: **"Yağma Peşin Ödemeler Taksitle."**

Genç Parti Genel Başkanı'nın babası **Kemal Uzan** diyor ki: **"PETKİM işçilerine çalışma yıllarına göre bir ya da iki maaş ikramiye vereceğim."** Allah razı olsun! Onu da yapmayabilirdi. Bugüne kadar özelleştirme faaliyetleri bu ülkeye 100 milyar dolar zarara mal oldu; üç beş milyar da Uzanlar götürmüş çok mu?

tarihe ertelenecekti.

Medya Neden Ayaklandı?!

17 senede 60.000 kişinin işsiz kalması na neden olan özelleştirmelere karşı yürütülen mücadelelere bugüne kadar ilgi göstermeyen medya; PETKİM'in özelleştirilme sürecinin son aşamalarıyla birlikte ayağa kalktı. televizyonlarda Ankara'ya yürüyen işçilerin görüntüleri geçerken, gazetelerde PETKİM'in ne kadar değerli ve stratejik bir kuruluş olduğu yönünde haberler yazılıp çizilmeye başlandı. İlk başta, 'nihayet nedamet getirdi bu basını, geç de olsa ka-

mu çıkarı doğrultusunda yayın yapmaya başladılar' diye düşündük. Ama memleketteki yağmanın yakın tarihine daha dikkatli bakınca, bu işinde iç yüzü anlaşıldı. Petrol Ofisi'ni Vakıfbank'tan aldığı düşük faizli kredi ile 1.2 milyar dolara satın alan Aydın Doğan, belli ki PETKİM'in 600 milyon dolara gibi kelep bir fiyatla Uzanlara satılmasına içerlemişti. Aydın Doğan içerler de televizyonların haber müdürleri, gazetelerin genel yayın yönetmenleri ondan aşağı kalırlar mı? Kalmazlar tabi, bir hafta içinde en fanatik özelleştirme karşıtı kesilirler. Hem de Aydın Doğan'ın POAŞ çalışanlarının % 80'ini işten attığını, ödemesi gereken kıdem tazminatlarını da satış sözleşmesinin satır aralarına eklettiği maddelerle devlete ödettirmeye çalıştığını unutarak.

mu çıkarı doğrultusunda yayın yapmaya başladılar' diye düşündük. Ama memleketteki yağmanın yakın tarihine daha dikkatli bakınca, bu işinde iç yüzü anlaşıldı. Petrol Ofisi'ni Vakıfbank'tan aldığı düşük faizli kredi ile 1.2 milyar dolara satın alan Aydın Doğan, belli ki PETKİM'in 600 milyon dolara gibi kelep bir fiyatla Uzanlara satılmasına içerlemişti. Aydın Doğan içerler de televizyonların haber müdürleri, gazetelerin genel yayın yönetmenleri ondan aşağı kalırlar mı? Kalmazlar tabi, bir hafta içinde en fanatik özelleştirme karşıtı kesilirler. Hem de Aydın Doğan'ın POAŞ çalışanlarının % 80'ini işten attığını, ödemesi gereken kıdem tazminatlarını da satış sözleşmesinin satır aralarına eklettiği maddelerle devlete ödettirmeye çalıştığını unutarak.

Sıradakiler

Bugün Türkiye'de kurumlar vergisinin % 40'ını KİT'ler ödüyor. Hem de hazine mevzuatları nedeniyle, yatırım yapma olanakları kısıtlı olduğu halde. Hem de hortumcuya soyguncuya teşvik verilirken, Teşvik Mevzuatı hükümlerinden yararlandırılmadıkları halde. Kârlı KİT'lerin satılması, hastanede daha uzun kuyruk, okulda daha

çok harç demektir.

Maliye Bakanı: "Önüme ne gelirse satmaya başladım," diyor. Hızını alamayan AKP'nin satılık listesinde: TÜRK TELEKOM, TEKEL, TÜPRAŞ, THY, MİLLİ PİYANGO, SEKA, İKİ BOĞAZ KÖPRÜSÜ, OTOYOLLAR, ARAÇ MUAYENE İSTASYONLARI, ORMANLAR, SİT ALANLARI, KİİY ŞERİDLERİ... kısacası bütün memleket var.

Anayasanın 2. maddesinde **"Sosyal bir hukuk devleti"** olduğu ibaresi bulunan hiçbir devlet, tek el kamusal görevlerini piyasaya devredemez. Stratejik yakıt stoklarını üç beş tane spekülöre bırakamaz.

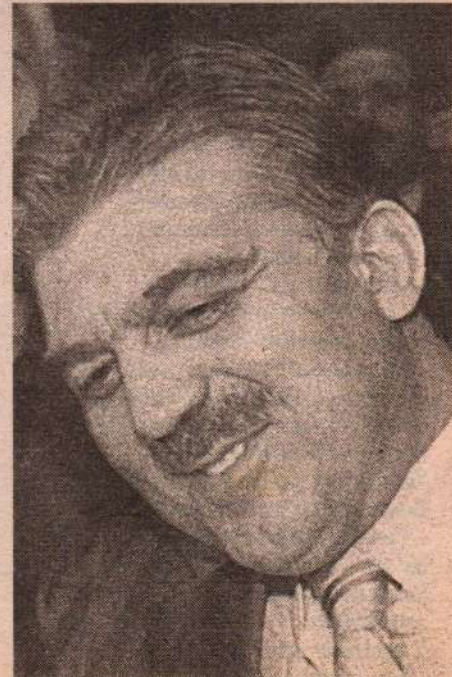
Bu yağmaya karşı direnmek; emekçinin, ezilenlerin ve onlarla aynı safta yer tutanların boynunun borcu olduğğu gibi, yurttaş olmanın da asgari ölçütüdür. Nazım Hikmet'le başladık **Can Yücel**'le bitirelim: **Nedir bu çektiğimiz / Alnımıza ENAYİ mi yazılmış yoksa / İki tür çeteyle yönetilmişiz / Biri hırslı, biri hırsız. ♪**

İhaledeki Usulsüzlük!

PETKİM ihalesine; Uzanlara ait Standart Kimya, Sanko-Zorlu ortaklığı, İlab Holding ve Vakıfbank katıldı. Hadi ilk üçünü anladık da, bir kamu kuruluşu olan Vakıfbank'ın başka bir kamu kuruluşunun özelleştirildiği ihalede işi ne? İlk başta; yabancuya gitmesin, kamunun malı kamunun bankasında kalsın dilen bir grup idealist yöneticinin işi diye düşünüyor insan. Ama İhale Kanunu'na bakınca işin iç yüzü anlaşıyor. Ne diyor kanun: "Bir kamu kuruluşunun özelleştirilmesi durumunda bu satışa, sermayesi farklı en az '4' kuruluşun katılması zorunludur."

Yavaş yavaş düşüyor jeton; Sanko ve Zorlu grubu birleşip ihalede teklif verenlerin sayısı '3'e inince, sermayenin ampülü hemen bir çözüm buluyor ve bu yağma okeyinin masasına dördüncü olarak Vakıfbank'ı oturtuyor. Vakıfbank'ta ilk turda en düşük teklifi verip çekiliyor ihaleden. Kasımpaşa halisahalarındaki teknik çalışanları andıran bu hamle olmasaydı, ihale ileri bir

ALO00000!

HAYVAN'dan Ariyoruz

HECE ELESTİRİ

Alo, Hece Dergisi'yle mi görüşüyoruz?

- Buyrun.

Hece Dergisi kaç senedir yayın hayatında?

- Altı senedir.

Derginin içeriğinde neler var?

- Hece, aylık edebiyat dergisidir. Şiir, öykü, deneme, inceleme, eleştiri, değini ve kültür sanatı ilişkin çeşitli konularda birçok ürün yayınlayan bir dergidir.

Periyodunuz nedir?

Kaç adet basıyorsunuz?

- Hece, aylık bir dergidir.

Her ayın birinde kitapçılara ulaşmak

bizim için çok önemlidir. Yedi yıldır bu konuda bir aksama yaşamadık. Bundan sonraki dönemlerde de zamanlama hatası yaşamak istemeyiz. Ancak her yıl, Mayıs ayında yayımladığımız özel sayımız üç aylık bir özel sayı olduğu için bir sonraki sayımız Ağustos'ta yayımlanır. Hece dergisi 2500 adet basılmaktadır.

Yeni projeleriniz var mı?

- Elbette var. Hece Yayınları şimdiye değin elli üç kitap yayımladı. Yeni yayın döneminde kitap yayımına biraz daha ağırlık vererek hem yayın yelpazesini genişletmeyi hem de her ay dört kitap yayımlamayı düşünüyoruz. Hiç yayımlayamadığımız edebî türlerden (sözelimi roman) de önümüzdeki dönemde yayımlayacağız. Ayrıca, yine önümüzdeki yayın dönemi için 'Hece Öykü' dergisinin hazırlıklarını sürdürüyoruz. Belki, bir dergi daha yayımlayabiliriz.

O da sürpriz olsun...

Sürprizinizi heyecanla bekliyoruz, kolay gelsin.

- Teşekkürler, size de.

SEMERKANT

Alo Semerkant Kitabevi mi?

- Evet, buyrun.

Kemal Abi sen misin?

- Benim.

Abi sesini alamadık da, kusura bakma!

- Önemli değil, ben de zaten yaz gribi olmuştum.

Kaç yıldır ayaktasın Kemal abi?

- Beşinci yılın

içindeyiz işte gözüm.

İşler nasıl Kemal Abim?

- İşler yılbaşından bu yana çok durgun. Halkım kitap okumuyor, gene de kitapçılıktan umuduyum.

Kimler geliyor kitabevine güzel abim?

- Kozmopolit bir çevrem var.

Gelenler siyasetçi ve sanatçı ağırlıklı.

Kozmopolit kim Kemal abi!

- Hı hı evet canım. Sen de haklısın.

Öğrenciler uğramıyor mu?

- Valla çok az uğruyorlar.

En çok hangi tür kitaplar satılıyor?

- Roman ve tarihi romanlar çok satılıyor.

Onu tiyatro ve psikoloji kitapları takip ediyor.

Bugünün kitap okurları hakkında ne düşünüyorsunuz Kemal abi?

- Nerdee o eski okurlar... Şaka bir yana okuyucu hâlâ eski okuyucu, yeni okuyucu çok az.

N'apalım, kolay gelsin abi?

- Sağol, size de canım benim.

İbrahim Yıldırım

Biçkin ve Orta Halk
Cinayet, Ülke Cinnet

Alo, İbrahim Yıldırım'la mı görüşüyoruz?

- Benim.

Son kitabınız hayırlı olsun.

- Sağ olun.

Üçleme böylece bitmiş oluyor değil mi?

- Evet. 1997'de Eylül'den Sonra adını verdiğim roman üçlemesini

yazmaya başladım. İlki 2000 yılında

"Kuşevi'nin Efendisi", ikincisi bir yıl sonra "Yaralı Kalmak" adıyla çıktı.

Okurlar hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Bence ikiye ayrılıyor okurlar.

Nitelikli okurlar ve okurlar.

Nitelikli okur gerçekten ilgilenen okurdur.

Okur ise özel olarak bir tür seçmez.

O dönem herhangi bir eseri okuyabilir.

Çok haklısınız, peki yeni kitap var mı yakında?

- 2005'te büyük olasılıkla ilk cildi yayınlanacak Köy Enstitüleri ile ilgili bir kitabım çıkacak.

Uç cilt olmasını düşünüyorum.

İyi çalışmalar size.

- Teşekkür ederim.

Alo, Kadir Şinas'la mı görüşüyoruz?

- Evet,

buyrun benim.

Kitabınız hayırlı olsun.

- Teşekkür ederim.

Kitapta neler var?

- Adliye hayatına

ironik bir

bakış var

içerikte.

Onların yargıya dökülmüş hali. Adliyelerde yaşanan olayların farklı bir bakışla değerlendirmesini yapıyorum aslında. Reel adalet, reel yargıyı olduğu gibi anlatıyorum; tabi böyle olunca da ortaya bir ironi çıkıyor.

Gelen tepkiler nasıl?

- Olumluydu. Hukukçu olanlar oldukça iyi karşıladılar. Hukukçu olmayanlar ise adliyereleri hiç böyle düşünmediklerini söylediler. Yani bayağı sıcak tepkiler aldım.

Başka projeleriniz olacak mı?

- Yeni bir kitap daha gelecek bir süre sonra. Bu kitapta kendi özel hayatımı anlatacağım.

Teşekkür ederiz.

- Ben teşekkür ederim.

Abi merhabalar.

- Merhabalar, buyrun.

Çizgi Kahramanların başına bir hal gelmesin aman abi?

- Gelmez, gelmez de sen kimsin birader?

Bu işe nasıl girdin abi?

- Bir güvenlik şirketinde çalışıyorum.

Şirket bizi burada görevlendirdi.

Tanıyor musun bu çizgi kahramanları?

- Tanımaz olur muyum. Ben çizgi roman hastasıyım. Tommiksler, Mister No'lar filan binlercesini okudum ben. Daha halen de takip ederim çizgi romanları karikatür dergilerini.

Zimmetli mi bunlar size.

- Zimmetli.

Geçen bir Avni kırılmıştı, şirket parasını aldı mı sizden?

- Yok. Çocuğun teki severken boğazını fazla sıkışmış ondan kırıldı.

Rapor tuttuk gönderdik şirkete.

Sizden ücretini aldılar mı peki?

- Yok be gözüm. Biz sadece çalıştığı zaman sorumluyuz.

Şimdi gelir birisi sever çocuktur kırar ne yapacak şirket.

İlgi nasıl sergiye?

- Çok iyi. Yüz kişiden doksan dokuzu fotoğraf çektiriyor.

Gelip sarılıyorlar, çocuklar öpüyor filan.

Gece de burada duruyorsunuz?

- Evet. Vardiyalı duruyoruz.

Burada böyle bütün gün dururken canın sıkılmıyor mu?

- Yok, insanlarla sohbet ediyoruz.

Sergi bittikten sonra ne yapacaksın peki?

- Şirket bize ne görev verirse oraya gidiceğiz, onu yapacağız.

Beğendiğin karikatür dergileri hangisi?

- Penguen, Leman, Lombak....

Kolay gelsin abi.

- Sağolasın.

Alo Bilgi ve Düşünce Dergi'siyle mi görüşüyoruz?

- Evet, buyrun.

Hayvan Dergisi'nden arıyoruz, kiminle görüşüyoruz acaba?

- Ben Hikmet Gök.

Hikmet bey,

üç gündür

size ulaşmaya

çalışıyoruz,

kısmet bugüne imiş... Neyse başlatmış olduğunuz kampanyadan biraz söz eder misiniz?

- Dergimize 12 sayı abone olan herkese Hz. Meryem CD seti hediye ediyoruz. Aynı zamanda dergimiz Bakış Yayınları'nın sahipliğinde çıkan bir dergi.

Kampanyanın dergi satışına etkisi oldu mu?

- Tabi. Satışlarımız bayağı arttı. İnsanlar büyük bir ilgiyle karşıladı bu kampanyayı.

Devam edecek misiniz kampanyalara?

- Evet. Bundan sonra da çeşitli hediyeler vermeyi düşünüyoruz. Ama şimdi bunu açıklamak istemiyorum.

Size iyi kampanyalar.

- Teşekkürler.

Alo, Tebeşir Dergisi mi?

- Evet, ben Altan Özskici.
Derginizi anlatır mısınız?
- Dergiyi Tebeşir Grubu olarak çıkarıyoruz. Çorum Bahçelievler İlköğretim Okulu öğrencilerinin çıkardığı bir karikatür dergisi. Tüm Türkiye'den gelen ilköğretim ve lise öğrencilerinin karikatürleri de yer alıyor.
Böyle bir dergi çıkarma fikri nereden çıktı?
- Eskiden Gırgır dergisi vardı. Biz Gırgır'ın heyecanı ile ortaya çıktık. Yeni genç çizimlerin de bizde olan heyecanla ortaya

çıkmasını istediğimiz için böyle bir dergi hazırladık.

Dağıtımını nasıl yapıyorsunuz?

- Öğrencilerimizle birlikte elden ve postayla.

Beğendiğiniz karikatür dergileri hangisi?

- Penguen ve Leman.

Kolay gelsin. Çorum'a, çocuklara çok selam...

- Teşekkürler.

Alo Haftalık Dergisi mi?

- Evet, ben Özgür Yici.
Derginizden bahsedebilir misiniz?

- Dergimizde tamamen insana dayalı öyküler var. İçinde insan figürü yoksa o haber veya yazı dergiye girmiyor. Misal kimi dergiler savaşı anlatırken Amerika'nın Irak politikasını yazarlar. Ama biz, yapacak olsak bir asker buluruz, çocukluğundan bugüne kadar, -diyelim savaşta

ölmüş- hayatını yayımlarız. Yani mutlaka insan üzerinden.

Hedef kitleniz kimler?

- 24-35 yaş grubu ve Hayvan okurları.

Tirajınız nedir?

- 12.500

İyi yayınlar.

- Teşekkürler size de.

Alo, Kесе İş'le mi görüşüyoruz?

- Evet buyrun.

Kесе İş ne zaman kuruldu?

- 1951

senesinde.

Ama o zamanlar sadece kese

kağıdı imâl ediyorduk.

Bugün kese kağıdından başka neler

imâl ediyorsunuz?

- Parafin mumlama, tıraş bıçağı ambalajı,

pastanelerin kullandıkları yağlı kağıt vs.

Poşetin yaygınlaşması işlerinizi bozdu mu?

- Tabi. Çünkü poşet kese kağıdına göre oldukça ucuz. İş yerleri onu tercih ediyor.

Elde mi yapıyorsunuz kese kağıdını?

- Hayır. Makinalarla imâl ediyoruz,

baskı ünitesi var.

Son olarak ne söylemek istersiniz?

- Aynı şekilde devam edeceğiz.

İyi üretimler size.

- Sağ olun.

Alo, Hayvan'dan arıyorsunuz, İlker Mumcuoğlu'yla mı görüşüyorsunuz?

- Buyrun, benim.

Bulmacaya ilgi arttı mı bu aralar?

- Artmaz olur mu, korkunç bir trend oluştu. Sürekli artıyor. Bunun tam nedenini ben de bilmiyorum. Büyük bir vakit geçirme tarzı haline geldi.

Sizce bu artışın nedenleri nedir?

- Bunun altında birçok faktör var. En önemlisi ekonomik kriz. İnsanlar yoksullaşınca birçok eğlence tarzı yok oldu, ellerinde bol bol bulmaca çözmekten başka bir şey kalmadı.

Bulmacaların içeriği nasıl peki?

- Gazete editörleri özellikle kolay sorulu bulmacaları istiyor. Tam bir fast-food kültürü. Basit, sıradan bilgileri tüketip atıyor insanlar.

Çocukken bulmaca hazırlayacağınızı düşünüyor muydunuz?

- Hayır. Kader mahkumuyuz biz.

Bulmacadan geçinebiliyor musunuz?

- Tabi, geçiniyoruz.

Bulmacacılar arasında nasıl bir ilişki var?

- Herkes kopuk kopuk. Yazarlar, şairler arasında olduğu gibi belli bir nitelik yaklaşımı var.

Kolay gelsin.

- Teşekkürler, size de.

Alo, Kaçak Yayın mı?

- Buyrun, ben Aslan Özdemir.
Derginiz hayırlı olsun, Kaçak Yayın nasıl bir dergi?

- Teşekkür ederiz. Bütün Türkiye'nin okuyacağı bir dergi olsun istiyorduk. Elitist bir edebiyat yayıncılığı değil de, Türkiye'deki her kesimin okuyabileceği bir dergi hedefledik.
İçeriğinde neler var?

- Genel olarak bir edebiyat dergisi. Leman grubunun çıkardığı bir dergi olduğu için içinde mizahsal oyunlar da oluyor.

Bunun yanı sıra edebiyatçıların yazıları da yer alıyor.

Kaç adet basıyorsunuz, periyodu nasıl?

- 55.000 adet basıyoruz, periyodu aylık.

Okuyucu kitlesi nasıl?

- Leman'ı bilen insanlar da okuyor, edebiyatla ilgilenen insanlar da. Olabildiğince çok insanın okuması taraftarız.

Yeni projeleriniz var mı?

- Var tabi. Pakistan edebiyatıyla ilgili bir dosya hazırlamayı düşünüyoruz.

İlk eleştiriler nasıldı?

- Bayağı beğenildi. Tasarımınız daha iyi olabilirdi diye bir iki eleştiri de geldi.

Tekrar hayırlı olsun, kolay gelsin size.

- Sağ olun, size de.

Slm.Yedinci Sanat internet sitesi?)

- Slm:) Hayvan Dergisi mi?

Evet, Alo röp. yapalım mı?

- Hadi yapalım.

Yayın hayatınıza ne zaman başladınız?

- Nisan ayında.

Sitenizden bahsedebilir misiniz?

- Sitemiz güncel bir sinema sitesi. Her hafta vizyona giren filmlerle ilgili geniş bilgi veriyor. İstanbul'daki alternatif gösterimlerin hepsinden okuyucuları haberdar ediyoruz.

Ayrıca röportajlarımız, film kritikleri, dünya festivalleri, son haberler ve yarışma köşemiz var.

Yayın politikanız?

- Kimseyle bir bağımız olmadığından ve bu işi sadece sinema sevgisiyle yaptığımızdan bir filmle ilgili olumlu olduğu kadar olumsuz bütün görüşleri de tüm açıklığıyla dile getirebiliyoruz. Amacımız seyirciye doğru seçimi yapabilmesi için filmlerle ilgili dünya medyasından mümkün olduğunca çok eleştiri, fikir ve görüşü sunabilmek.

Başka projeleriniz olacak mı?

- Sinemayla profesyonel olarak ilgilenmeyen ünlülerle de röportajlarımız olacak, ayrıca ülke sinemalarını, yönetmenleri ve oyuncularını

"Yakın Plan" adı altında mercek altına alacağız.

Sitenize girmek isteyenler için adresinizi verebilir misiniz?

- Tabi. www.yedincisanat.com

Teşekkür ederiz, kolay gelsin.

- Biz teşekkür ederiz, size de.)

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Alo, Günışığı Kitaplığı'yla mı görüşüyoruz?

- Buyrun.

Kiminle görüşüyoruz acaba?

- Ben Yayın

Yönetmeni

Mine Soysal.

Merhabalar Mine hanım.

- Merhaba.

Geçtiğimiz

aylarda Türkçe'ye kazandırdığınız

iki kitabın yazarı Christine

Nöstlinger, "Astrid Lindgren

Ödülü"nü kazandı. Ödülün

bahsedebilir misiniz?

- Geçen yıl ölen İsveçli yazar Astrid Lindgren'in anısına ilk olarak bu yıl İsveç hükümeti tarafından oluşturulan 500 bin Euro'luk bir ödül bu.

Parasal bakımdan Nobel'den sonra gelen en büyük ödül. İlk olarak da Christine Nöstlinger aldı.

Tebrik ederiz.

- Sağ olun.

Christine Nöstlinger'in bu ödülü kazanmasını ne sağladı sizce?

- Nöstlinger çocuk edebiyatına emek veren bir insan. Etkileyici yazarlığı, alaycı mizahî tavrı yanında çocukların ve marjinalite itilmiş insanların yanında yer almasından ötürü bu ödülü kazandığını düşünüyorum.

Yeni projeleriniz olacak mı?

- Nöstlinger'in diğer kitaplarında yayınlamaya devam edeceğiz. Bunun dışında 8-12 yaş grubu için ilköğretim yardımcı ders kitabı olarak kullanılacak Fransızca adı "Tadımlik Felsefe" olan, 20 kitaptan oluşan bir seriyi yayınlamayı düşünüyoruz.

Çok teşekkür ederiz, iyi yayınlar.

- Ben teşekkür ederim, size de. H

“Çıt yok bellekte
Acı anıları ilerlere kaçırmıştır
Çocuklarını kurtaran bir anne gibi.”
Behçet NECATİGİL

Çocuklar Gıdasız Kalmasın

YILDIZ BİLGİN BAYAZIT

Necatigil'in hastanede karaladığı, yukarıdaki bu tarihsiz dizeler, son dizeleri. 1977 yılında, "Adı Ziya Osman'dır, kuvvetim olan şairimin adı" yazmış bir yazısında. Kızı Ayşe Sarısayın, şair Necatigil'i anlattığı 'Çok Şey Yarım Hâlâ' adındaki kitabını, 'Kendimi çok şanslı hissediyorum, çünkü benim şairim, babam' sözleriyle bitirmiş.

Onu kaybettikten 24 yıl sonra, kızları Ayşe Sarısayın ve Selma Esemem ile babaları Behçet Necatigil'i konuştuk.

Evinde "çok yer kaplayan" bir baba, bir eş, bir ev arkadaşymış Necatigil. Evinde, odasında çalışır ve yaşamış. Bize armağan ettiği sevgiyle sarılı kocaman dünya, evindeki küçücük bir odaya sığmış.

Selma Esemem: Sessizdi evimiz. Babam evde olduğu zamanları odasında çalışarak geçirirdi genellikle. Hasta bir anne-annemiz vardı. Bize hep sessiz olmamız söylenirdi.

Ayşe Sarısayın: Evin koşulları da önemliydi tabii. Küçücük, kutu gibi bir evdi. Babamın ayrı bir çalışma odası vardı, ama aşağıda öksürsen, yukarıda duyulurdu. "Çocuklar, sessiz olun! Babanız çalışıyor" sözleriyle büyüdük.

Behçet Necatigil, bir ömür eşi, kızlarının annesi ve ölümünden çok kısa bir süre önce

kaside yazarak 'Hoş geldin!' dediği torununun genç 'nenesi' Huriye hanımla, 1948 yılında Sanyer ortaokulunda tanışmış. Aşık olmuş ki, kısacık bir an elinde onun mendilini tuttuktan sonra,... "Çevre ateş içinde / Daralmakta çember / Biz yanarsak beraber yanarız / Seninle, beraber" dizelerini yazmış.

A.S.: Babamın evlenme teklif edeceği gün, annem yalnız gidememiş görüşmeye. O yıllarda, kadınlar her ne kadar okumuş da olsalar, bu tip ilişkilerde rahat olamıyorlardı sanırım. Babam, bir arkadaşı, başka bir kızla evlenmek istiyor gibi konuşmuş annemin arkadaşıyla, yol göstermesini istemiş. Annem hiç katılmamış konuşmaya, ama başka bir gün, bu kez nasılsa cesaret edip onunla yalnız buluştuğunda, ailesinin onayını almadığı halde, teklifini kabul ettiğini söylemiş babama, adada yemek yerlerken. Babamın genç bir şair olması da annemi etkilemiş herhalde. Dinlediğimiz bize masal gibi geliyor.

S.E.: Evlendikten sonra babamın yazdığı mektupları okuduğumuzda, ilişkilerinde aşkın varlığını hissettik. Aşk, günlük yaşamda ortaya konulamıyordu belki, daha çok yazılarda vardı.

A.S.: Necatigil'in kızları olmanın anlamını, daha çok ölümünden sonra algılamaya başladık. Onunla ilgili bazı çalışmaları, layıkıyla yapabilme kaygısını taşıdık. Özellikle aile mektuplarında kararsızlıklar yaşadık, sanırım Selma'da daha çok oldu.

Ben, bu sorumluluğu en yoğun 'Çok Şey Yarım Hâlâ'yı yazdığım dönemde hissettim.

S.E.: Aile mektuplarının çok özel olduğunu düşündük. Yayınlanmasını ister miydi acaba? Yanıtı olmayan bu soru beni gerçekten rahatsız etti. Bir çoğunu biz de okumamıştık daha önce, bu açıdan da çok değişik ve güzel bir süreçti. Çok iyi tanıdığımız biri olmasına rağmen, yepyeni boyutlar yakaladık.

A.S.: Biriyle yeniden tanışmak gibiydi. Özellikle evliliklerinin ilk yıllarında yazılan mektuplar şaşırtıcıydı. O güne dek yalnızca anne-baba rollerinde gördüğümüz iki insan; babamın birine aşık olması, o kadının annem olması... Hem bir yabancılaşma, hem daha çok yakınlaşma gibi. Güle ağlaya, bazen de şaşırarak derledik mektupları.

S.E.: Aslında mektuplarda babamın genel yapısını doğrulayan ipuçları da çoktu.

A.S.: Sorumluluk duygusu çok gelişmiş biriydi babam. İki günlüğüne Ankara'ya gitmiş örneğin, 'Saati kurmayı unutma!' diye yazmış anneme. Ayrıntılarla ilgilendirirdi.

S.E.: Genellikle evde olurdu, ama hep odasındaydı ve çalışırdı. Haftada bir gün arkadaşlarıyla buluşur, bazen de annemle çıkarlardı. Müdahaleci biri değildi, ancak bazı prensipleri vardı, uyulmasını isterdi.

A.S.: Kendi işini kendisi yapardı. Kahve içmeyi çok severdi, bir kez bile ne an-

nemden, ne de bizden istemedi kahvesini. Bir de çöpleri mutlaka o atardı. O yıllarda naylon çöp torbaları yoktu henüz; gazete kağıtları kesilir, çöpler asla dışardan gözükmeyecek bir şekilde paketlenip atılırdı bizim evde.

S.E.: Yemek de yapardı, imambayıldı, barbunya pilaki, pilav en çok severek yaptığı yemeklerdi.

A.S.: Babam seyahat etmeyi sevmezdi, özellikle de deniz tatillerini. Annem giderdi bazen, o zaman babam yapardı yemekleri. Hep hazır sofralara otururduk, bulaşık bile yıkatmak istemezdi bize.

Çocukluğundan söz etmeyi hiç istemedi Behçet Necatigil. 'Şiirler anlatmıyorsa ben ne diyeyim?' dedi soranlara. Biraz yalnız, biraz sıkıntılı geçmiş çocukluk yılları. Otuz yaşlarındaki herkesin hatırlayacağı 'leblebi tozu' hiç girmemiş onun çocuklarının büyüdüğü eve. Çünkü o, hem sevdiği, hem de ucuz olduğu için çokça yemiş zamanında. Belki de o yıllardan yadigar, ergenlik çağında geçirdiği 'adenit tüberküloz'un etkisiyle, evlerinde en çok tekrarlanan söz 'Çocuklar gıdasız kalmasın!' sözüydü. Öyle de olmuş, gıdasız bırakmamış çocuklarını; ne ruhen, ne de bedenlen. Çocuklarıyla birlikte büyüyen masal kahramanları yaratmış; Selma'ya Sarman kedi, Ayşe'ye Cimbil fare. Büyüdüklerinde çocukluklarına giden yolu kolay bulabilsinler diye, rengarenk taşlar yaymış çevrelerine.

Ekmek Kırıntıları'ndan

...Benim de arkamda renkli taşlar olsaydı, çocukluğuma giden yolu bulmam kolay olurdu.

Camgöz sokağındaki evlerinden, onları hâlâ gülümseten anıları var. Bir tarihte de oldukça iyi bir piyano gelmiş evlerine.

S.E.: Ben konservatuara gidiyordum, keman bölümüne. Sonra bileğimde bir sorun oldu ve piyano çalmamı önerdiler. Babam piyano işine biraz karşı çıktı, nede-nini tam olarak bilemiyorum. Aslında çok komik bir olaydı; akordo bozulmasın diye at arabasıyla geldi piyano, filmlerdeki gibi bir görüntüyü. Arabanın ardında mahallenin tüm çocukları...

A.S.: Piyanonun geliş şekinden hoşlanmamıştır öncelikle! O sokakta varlıklı insanlar yaşamıyordu, o tantanalı gelişten rahatsız olmuş, utanmıştı sanırım. Muz kabuklarını bile asla kağıtlara sarmadan atmayan biriydi babam. 'Eski Sokak' şiirinde vardır ya; 'Kalin kağıtlarda çöplerimiz / Çocuklar görüp imrenmesin' Bir de başlanılan işin mutlaka bitirilmesi gerektiğine inanırdı. Belki geçici bir heves olduğunu düşünüp olumlu yaklaşmamıştır piyanoya.

Sarman kedi Selma altı yaşındayken misafir olmuş hayal dünyasına.

S.E.: Annem, bir seyahate çıkmıştı, çalıştığı okuldan bir grupla birlikte Almanya'ya gittiler. Yaz tatili dönemiydi, annemi çok özliyordum. Babam da beni oyalamak için, Sarman Kedi'yi uydurdu. Sarman Almanya'daydı önce. Öyle başladı, yıllarca devam etti. Sarı, bol tüylü bir kedydi.

A.S.: Bana masal anlatılacak yaşa gele-ne kadar Sarman Kedi, sonra benim için Cimbil Fare. Hiç fare görmemişim herhalde, çünkü çok sevimli, hoş bir yaratık gelirdi gözümün önüne. Sonra bir cumartesi günü, Beyoğlu'nda bir sinemada ilk kez Mickey 'Maus'u izledim. Aynı benim

Cimbil'im gibiydi, çok mutlu olmuştum.

Bir doğum gününde postacı kapıyı çalmış ve üzerinde 'Gönderen: Cimbil' yazılı bir paket gelmiş. Bu baba, Behçet Necatigil.

A.S.: Bilge bir fareydi, ince düşünceli. Onikilik bir Beyoğlu çikolatası göndermişti armağan olarak. Çok sevdiğimi biliyordu. Hep parmak çikolata alınırdı bana.

S.E.: Ben de öğlen uykusunu uyursam eğer, çikolatayla ödüllendirilirdim. İkiye ayrılan, ortası boş bir oyuncak ördeğim vardı. Ben uyurken içine çikolata koyup camın önüne bırakırdı babam. Uyanınca bulup sevinirdim.

A.S.: Annesiz büyümesi, baba evindeki sorunlar, geçirdiği hastalık çok etkilemiş babamı. İlk dönem şiirlerinde daha da belirgin bu etkiler. Belki anımsamayı bile istemediği çocukluğundan hiç söz etmezdi, biz de sormazdık. Sorsak anlatır mıydı, bilmiyorum.

Edebiyat öğretmenliği, antolojiler, şiirler, çeviriler... Sürekli yazmak, çalışmak, karşılığında yine de zor bir hayat.

S.E.: Hiçbir zaman çok rahat yaşayan bir aile olmadık, ama bize hep iyi koşullar sağlandı. Özellikle temel ihtiyaçlar, iyi beslenmek. Birinci planda bunlar vardı.

A.S.: Babamın şiir kitaplarından kazandığı parayla geçinebilmesi olanaksızdı tabii; öğretmenliği dışında biraz antoloji-lerden, biraz çevirilerden ek gelir sağlama-ya çalışırdı. Ablam evlenirken, 'çeyiz' için bir çeviri yaptığını anımsıyorum.

S.E.: Lisese başlamıştım babamın şiirlerini okumaya ve sevmeye. Ama kendimi büyük bir şairin kızı gibi hissetmedim o zamanlar. Necatigil, babamdı ve şairdi.

A.S.: Ben de lise yıllarımda onun şiirlerinin tutkunu oldum, giderek de arttı il-gim. Bir dönem rolleri karıştırdım sanırım, çelişkiler yaşadım. Babamın yapması gerekenleri, şair Necatigil yapıyor; babam, bir şairin zamanını çalıyor gibi duygular...

Hep hayata dair şiirler yazmış ya Necatigil, belki bu yüzden aşık olduklarında hiç babalarının şiirleri düşmemiş içlerine.

A.S.: Çok sonraları, yaşadıkça, yaşananlar biriktikçe, 'Tam da benim duygularımı ifade ediyor şu şiir!' demeye başladım. Çocuğumu büyütürken, geçim sıkıntısı çektiğimde, işimden bunaldığımda, başaramadığımı hissettiğimde, hep böyle dedim; şiirlerini yanıbaşımdaya buldum. Ancak aşık olunca asla demedim. Babamın yalnızca 'aşk'ı anlatan şiirleri olmadığını düşünüyorum galiba.

S.E.: Bunalınca, ilişkilerdeki rahatsızlıklarda, insanları anlamadığımda... Genellikle böyle zamanlarda anımsıyorum.

A.S.: En çok insanlara kendimi anlatamadığımda, sokaklarda yalınayak, kimsesiz bir çocuk gördüğümde, yaşamla başa çıkamadığımda onun dizelerine sığınıyorum. Aşklardan çok, sıkıntıların, içe kapanmaların şairi olduğuna inanıyorum.

Necatigil, 'Büyük şiirler yazmak için büyük hayatlar yaşamak gerekmez' demiş. Öyle de yaşamış. Çocuklarıyla birlikte, çocukça bir heyecanla çizgi filmler izlemiş. Taş Devri'nin, Red Kid'in farklı bir anlamı var çocukları için. Önce okumak için yansın çizgi romanların anıları var. Herkesçe bilinen küçücük odasında, radyosundan, derinlerden gelen müziklerin eşliğinde yazmış, yazmış... En sevdiği sözcük, 'Dünya'yımış. Görünen o ki, sevgileri yıllara bırakmamış. ♪

Eserleri

Şiir:

Kapalı Çarşı, 1945
Çevre, 1951
Evler, 1953
Eski Toprak, 1956
Arada, 1958
Arada, 1958
Dar Çağ, 1960
Yaz Dönemi, 1963
Divançe, 1965
İki Başına Yürümek, 1968
En/Cam, 1970
Zebra, 1973
Kareler Aklar, 1975
Sevgilerde, 1976
Beyler, 1978
Söylersiz, 1980

Radyo Oyunu:

Yıldızlara Bakmak,
Kadın ve Kedi, 1965
Gece Aşevi, 1967
Uç Turunçlar, 1970
Pencere, 1975

İnceleme:

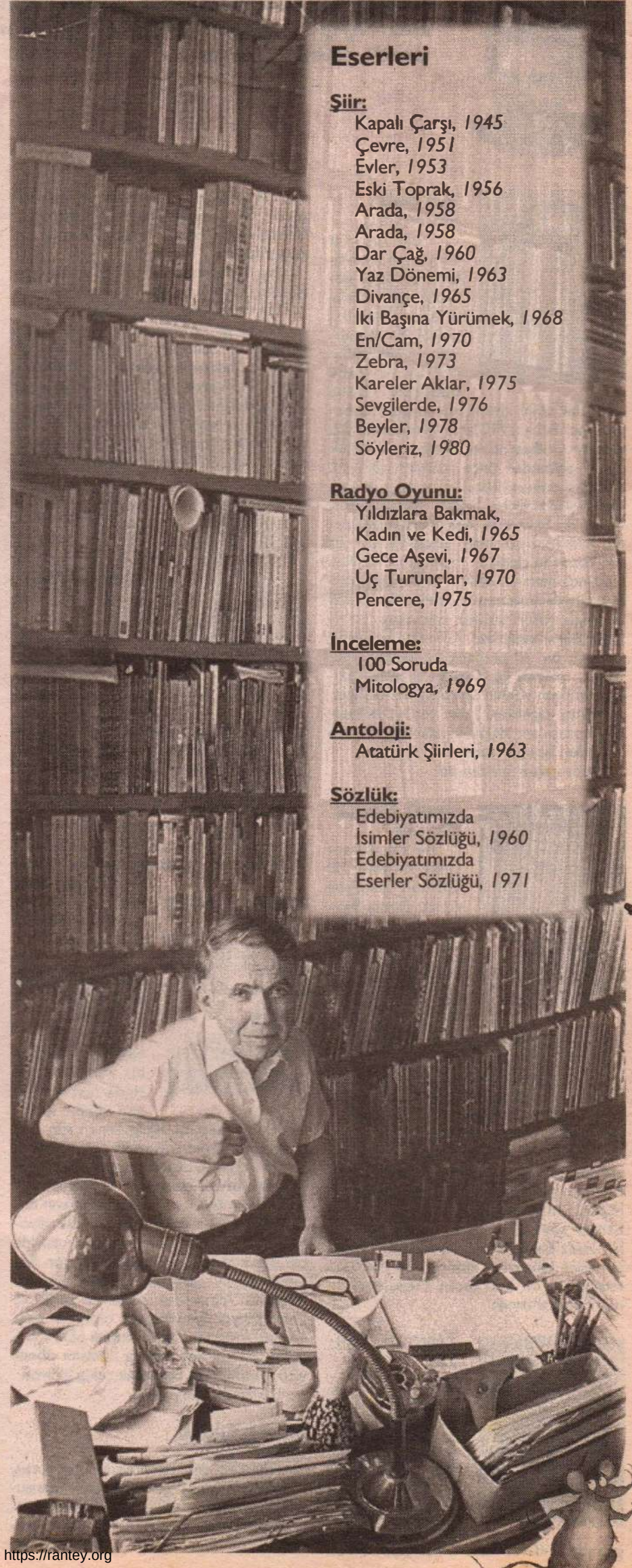
100 Soruda
Mitologiya, 1969

Antoloji:

Atatürk Şiirleri, 1963

Sözlük:

Edebiyatımızda
İsimler Sözlüğü, 1960
Edebiyatımızda
Eserler Sözlüğü, 1971

Cüneyt Özdemir, Soner Yalçın ile birlikte hazırlayıp sunduğu 5 N 1 K'nın görünmeyen perde arkasını yazdı.

Canlı Yayın Öncesi Sonrası Arası

İnci Baba (benzersiz...)

Televizyon dünyasının stüdyolarda gördüğü görebileceği en renkli konuk muhtemelen bir zamanların en ünlü babası olan İnci Baba olmuştur. Daha sonra bir silahlı çatışmada hayatını kaybeden İnci Baba 1990'ların ortalarında 32. Gün'ün Gölbaşı'ndaki stüdyosuna konuk olarak gelmeden önce adamları gelmişti. 6-7 tepsi dolusu kebab bir o kadar da tatlı getirmişlerdi. Ekibe 'hediye' olarak. Nerede ise kişi başına bir tepsi kebab düşüyordu. Ardından üzerinde 'önce vatan' yazan kocaman çiçekten yapılmış bir haritayı stüdyoda masanın hemen yanına koydular. Bununla da yetinmeyip ellerindeki kırmızı ve beyaz gülleri yolarak stüdyonun zeminini güllerle kapladılar. Ardından İnci Baba yaklaşık bir 20 arabalık konvoyla geldi. İtalyan mafyası ile Türkiye mafyasındaki benzemeyen yönleri anlatıp gitti. Kebabları montaj yaparken 3 gün yedik bitiremedik, komşulara dağıttık, mahallenin tüm köpekleri bayram etmişti.

Benzersizdi sahiden de...

Deniz Baykal (fırçaaaa)

Bir önceki seçimlerde yine 32. Gün'ün stüdyosunda Deniz Baykal'ı konuk etmiştik. 4-5 gazeteci soruyoruz o da kürsüden canlı yayında cevaplıyor. Ancak sorular sert, biz de Baykal'ı sürekli sıkıştırıyoruz. Reklam arası oldu. Bu sefer Deniz Baykal başını sallayarak bizi tehdit etmeye başladı. "Biz ona komplo kurmuştuk, hepsi planlıydı, onu dinlemiyorduk, biz ne yaptığımızı sanıyorduk, bunun hesabını bir gün sorardık..." Kızgın bir şekilde sürekli söylenerek kafasını sallıyordu. Sonra reklamlar bitti canlı yayına yeniden başladık. Harbiden hepimiz tırsmıştık. Sonradan bir iki defa benzer söyleşilere denk gelince gördüm ki, Deniz Baykal söyleşilerde sözünün kesilmesine tahammül etmiyor. Sen 'bir' soracaksın, o 'on' konuşacak. Yoksa vay haline reklam arasında.

Zeynep Tanbay (asabi dansçı)

Zeynep Tanbay'ın aylarca sağda solda asılı afişlerini görmüştüm. 'Bir insan nasıl bu kadar zarif olabilir' diye düşünüyordum. Bir gün yayına davet ettik. Geldi, yayın öncesi

oturduk konuşuyoruz. Ne desek bizi buzuyor. Ne söylesek mutlu edemiyoruz. Her seferinde negatif bir şey bulup laf sokuşturuyor.

'Ne kadar asabi bir modern dansçıymışsınız Zeynep hanım?' dedim.

'Ne münasebet' dedi sertçe.

Yayına girdik; yine ne desem tersliyor. Ben tam bir şoktayım. Yayın bitti artık sinirlerimiz bozulmuş gülüyoruz. Sonradan anladık ki Zeynep hep böyle. O kadar içten ve dürüst ki aklına geleni söylüyor. Neyse ki sonradan iyi arkadaş olduk. Bakın onca kişi ile söyleşi yaptık bir tek asabi dansçı Zeynep Tanbay'ın bu muhabbetinden bir dostluk çıkardık.

Nereden nereye...

Sibel Gökçe (ennn kalabalık ekip)

Sibel Gökçe üç kitap birden çıkarttı. Geçtiğimiz gün programa davet ettik. Bir geldi;

kendisi ve 6 kişi daha. Sibel Gökçe tanıtıyor: "Bu makyözüm, bu yayıncım, bu danışmanım, bu arkadaşım..." Ama liste bitmek bilmiyor.

Yayına başladık ara oluyor, gelip birileri Sibel Gökçe'nin kulağına bir şeyler söylüyor, o da yetmiyor telefonu uzatıyor. Telefonda bir yandan kardeşi, bir yandan Umay Umay taktik veriyor. Tam bir ekip söyleşisiydi anlayacağınız.

Alinur Veli-dedeoğlu (e, sorry !!)

Alinur Bey ile hayatımda bir kez bir yemek masasında rastlaşmışlığım vardır ki ya nındakinin kulağına eğilip benim için çıkartmadan 'Kim bu herif?' demişliğini de bir tek o zaman duymuşumdur. Geçenlerde 'devrimsel sergisini' konuşmak için davet ettik. Geldi sağ olsun ama yayın öncesi durum bir tuhaf. Ben ona SİZ diyorum, o bana SEN. Ama ısrarla bu şekilde bir SEN'li SİZ'li bir konuşma geçiyor. Sonunda yayına başladık. Sorular soruları kovalıyor Alinur bey gerildikçe geriliyor. Yayın bitiyor centilmence teşekkür edip elimi uzatıyorum. Yayın öncesi SEN'li konuşan Alinur Bey hisimla arkasını dönüyor. Elimi havada bırakarak çekip gidiyor.

E, size de sorry yani.

Mesut Yılmaz (devlet-ü ala)

Fun Club diye bir program yapıyoruz. Kel alaka adamlar geliyor futbol konuşuyor. Yayın bu ya, birine de AB'den sorumlu Başbakan yardımcısı Mesut Yılmaz gelmeye karar verdi. Stüdyoya Ankara'ya ta-

şıldı. Program gecenin bir yarısı ama o gelmeden Yılmaz Karakoyunlu geldi. Haydaaa.. demeye fırsat kalmadı bir iki bakan daha geldiler. Ankara'da racon böyledir.

Neyse biz Mesut Yılmaz'ı bekliyoruz, danışmanı Sevgi Hanım Mesut Bey'in geldiğini ve inip binanın dış kapısında karşılamamız gerektiğini söyledi. Biz şaka yapıyor sandık. Ama heyhat... Olur mu Ankara raconuna göre AB'den sorumlu başbakan yardımcısı ta binanın kapılarında karşılanıyordu.

Neyse asansörle aşağı indik. Mesut Bey geldi. Mahcup bir şekilde elini sıktık. Asansörün kapısına geldik ama etrafı o kadar kalabalık ki bindi asansöre gitti. Biz öyle kaldık alt katta yapayalnız. E şimdi biz mi karşılanmış olduk yani...

Durun bir de dipnot koyayım; Melih Aşık bu olayı Milliyet'de köşesine taşıyınca Sevgi Hanım şiddetle yalanlamıştı. Ama ay-nen de böyle olmuştu.

Helal olsun Melih Aşık üstadada...

Semavi Eyice (yer yarılma içine girsek)

Kahpe Bizans yeni vizyona girmiş, biz de ciniz ya programda 'Bizans kahpe miydi, değil miydi?'yi konuşacağız. Bizans uzmanı Semavi Eyice'yi davet ettik, kabul etti. Ama

öyle bir kar yağışı var ki arabalar karşıya gitmiyor. Üstattan rica ettik bir taksiye binip stüdyoya gelmesini. Aşağı indi ama taksi bulamıyor. Baktık olmayacak canlı yayında telefon bağlantısı yaparız diye sözleştik. Yayın başladı benim ilk sorum;

"Semavi Bey Kahpe Bizans filmi gör-dünüz mü?"

Cevap: "Evladım benim gözlerim artık görmüyor"

Güngör Bayrak (... ama o bir ley-dü)

Daha geçenlerde Güngör Bayrak geldi yayın öncesi aynen şu konuşma geçti aramızda.

- Güngör Hanım, nedir bu Leydi'lik olayı, nasıl Leydi

oldunuz?
- Benim eşim Lord'dur.
- Eşiniz Cezayir asıllı Amerikalı sanırım, nasıl Lord olabilir?
- Fransa'dan Lord'luk unvanını almış.
- Fransa'da kraliyet yok, cumhuriyet var

- O zaman Sir unvanını almıştır canım.
- Öyle bir unvan da yok orada Güngör Hanım.
- Peki peki sanırım kendisine Amerika'da vermişler bu ünvanı.
- Amerika'da da böyle bir durum olamaz, orada da kraliyetin k'si yok.
- Hayır hayır orada Amerika'da birileri vermiş ona...
- Kimler vermiş?
- Malta şovalyeleri...
- Malta şovalyeleri mi?!?!
- Evet evet...
- Ne işleri varmış Malta şovalyelerinin Amerika'da?
- Tam olarak bilemiyorum.
- Peki ama Malta şovalyeleri de ortadan kalkalı birkaç yüz yıl oldu.
- Bilmiyorum işte öyle yani...
- Neden verildiğini de bilmiyor musunuz?
- Şey canım, bi şeyler yapmış o yüzden..
- Peki neden Malta şovalyeleri Malta'da değil de Amerika'da vermişler Lord'luk unvanını ?
- !?!?!...
- Ama siz Leydi'nizin sonuçta, yıllarca tüm Türkiye sizi böyle tanıdı. Kendinizi böyle tanıttınız...
- Evet. Bu konuyu geçelim isterseniz.
- Evet evet, geçmek en iyisi...

Musa Çözen (o bir efsane)

Canlı yayınların Türkiye'deki bir numaralı ismi Musa Çözen İstanbul Caz Festivali'nde bir konser çekiyor. Musa Çözen'in kameramanlarla inanılmaz bir uyumu

ve kullandığı bir alt dili vardır. Yakın arkadaş Ahmet Sever de rejide Musa Çözen'i izliyor. Gerçi Musa Çözen caz dinlemiyor ama işin ruhunu acayip kapmış durumda. Sürekli resim masasından bağırarak kameramanlara talimatlar veriyor.

"Oğlum, bateristi yakın plan ver, oğlum seyirci detayı, oğlum bas gitarcı, oğlum büyük kemana zoom-in gir"

Ahmet Sever merak edip bakıyor, neymiş bu BÜYÜK KEMAN diye. Görüyor ki bildiğimiz kontrbas. Yayın sonrası Musa Abi'yi bir kenara çekip kızıyor. "Koskoca yönetmensin ayıp değil mi sana kontrbası büyük keman diyorsun..." diye. Ertesi gün yine konser var Musa Abi yine resim masasında, arkasında Ahmet Sever. Musa Abi yine komutları vermeye başlıyor. "Olum seyirci detayı ver, olum şarkıcının yüz planı..." Kameramanlar leb demeden dediklerini yapıyor. Derken sıra kontrbas soloya geliyor. Musa Abi 'Olum kontrbasın yakın planını ver bana' diyor. Kameramandan hiçbir hareket yok. 'Olum kontrbasçıyı versene...' yine yok. Musa Abi sinirle küfretmeye başlıyor... Birazdan kameramanın titrek sesi rejide duyuluyor: 'Kontrbas hangisi abi?' Musa Çözen cevabı yapıyor. "Büyük keman oğlum, Büyük keman..." H

On yıl geçmiş aradan.

Ve ben diyorum ki, Sivas katliamı, cumhuriyet tarihimizin en önemli olayıdır. Aradan geçen sürede bunun böyle olduğunu gördük, daha neler göreceğiz durun bakalım. Bunlar bugün alçaklığın "Onuncu Yıl Marşı"nı kusuyorlar üstümüze.

Bizse, 'on yılda bir her yaştan' darbeler, ihtilaller yaparak halı değil, halısahalar serdik bunların önüne, o güzelim renklere yazık, Kenan Evren, resimlerini artık kınayla yaksın, çizsin, boyasın...

Behçet...

AHMET ERHAN

Adıye Aysan'ın anısına...

Sivas şehrine yolum hiç düşmedi. Ne hayıflandım, ne kendime gücendim, ne de yurtseverliğime bir hanel geldi. 'Madımak' denen nebatı saksıda bile görsem tanımam; cahilliğime verin. Artık merak da etmem. 'TRT Yurttan Sesler Korosu', "Oy Madımak..." çıkırdığında çığlığım kesilir; halk müziği bilincim körelir, inadımdan kalbime bile parazit yaptırır, televizyon anteninin yönünü hep başka taraflara çeviririm.

Ama niye?

Çünkü adına Sivas denen o güzelim şehir, bundan tam on yıl önce ateşi keşfetti. Ve ilk yaktıkları şeyse, umudum, gençliğim, sevgin, arkadaşlarım... hayata ilişkin ne varsa oydu.

Fransızca bilmem, ama yabancı gazetelerin satıldığı bir yerde gördüğüm Le Monde gazetesinin sekiz sütun üzerinden verdiği o başlığı dün gibi hatırlıyor ve anlıyorum: "Simone..." Evet, Fransız halkı büyük bir evladını, büyük bir oyuncusunu, asıl önemlisi kahramanını yitirmişti ve Le Monde onların duyularına tercüman oluyordu. Simone Signoret ölmüştü çünkü. Adının ardından gelen o üç noktanın nasıl ve hangi duygularla doldurulacağı her ne kadar belirsiz olsa da, sanıyorum gayet açıktı.

Simone Signoret, bir hayli yaşlı olarak ve eceliyle ölmüştü. Evet, eceliyle. Ne kadar alışık olmadığımız bir sözcük.

Sivas şehrine yolum hiç düşmedi. Ne hayıflandım, ne kendime gücendim, ne de yurtseverliğime bir hanel geldi. Çok çok, eskiden şairlerini asan, derilerini yüzen bu coğrafya artık yakmayı da öğrendi. Ateşi aş da değil de, alçaklıkta sınıadı.

On yıl geçmiş aradan.

Ve ben diyorum ki, Sivas katliamı, cumhuriyet tarihimizin en önemli olayıdır. Aradan geçen sürede bunun böyle olduğunu gördük, daha neler göreceğiz durun bakalım.

Bunlar bugün alçaklığın "Onuncu Yıl Marşı"nı kusuyorlar üstümüze. Bizse, 'on yılda bir her yaştan' darbeler, ihtilaller yaparak halı değil, halısahalar serdik bunların

önüne, o güzelim renklere yazık, kenan Evren, resimlerini artık kınayla yaksın, çizsin, boyasın...

Sözüm Sivas'tan dışarı, ama rivayet olunur ki, Menemen'de Kubilay linç edildiğinde Mustafa Kemal'in söylediği ilk söz, 'Menemen'i yakın!' olmuş. Adı üstünde rivayet; İnanmadım, inanmam.

Sadede geleyim, şair Behçet Aysan'ın ve öbür civanlarımızın en azından 'Allah' sevgisinden nasibini almamış o gürh tarafından yakılmasının üzerinden on yıl geçmiş..

Düşünüyorum da, Behçet benim en yakın arkadaşım. Ama sadece arkadaşım mıydı? Gerektiğinde çocuğum, babam, kardeşim... O uğursuz günde bu sıfatların hepsini yitirdim. Ve ardından adet olduğu üzere bir tek yazı yazamadım; çağırıkları anma toplantılarında dilim tutuldu, konuşamadım.

Yer Ayvalık Cunda Adası. Bir başka toprağı bol olasıca Ahmet Kaya'dan bir şiirimi izinsiz aldığı gerekçesiyle açtığı davadan kazandığım parayla Ada'da bir ev almışım. Bu çok ayrı bir konudur; belki bir gün yazarım, ama Ahmet'le olan dostluğumuza en küçük bir zarar vermemiştir örneğin. Zaten ben de o evin hayrını görmedim ve ayrılırken ilk eşime ve oğluma bıraktım o evi. Bu gerçekten ayrı bir yazı konusu...

Evet, yer Cunda Adası. Adaya geleli üç gün olmuş. Evde ne radyo var, ne televizyon; gazeteyle hak getire. Kısacası eve yerleşmeye çalışıyoruz. Üçüncü günün akşamına şöyle dünya gözüyle köye inelim de, biraz hayata karışalım dedik, ailecek.

Piyasa vakti, derler ya öyle; millet kıyıda tur atıyor, ortalıkta rakı ve balık kokusu. Haftasonu olduğu için İzmir'den sökün etmiş dünya güzeli kızlara çaktırmadan bakıyorum. Yürürken bir seyyar satıcının radyosundan 'Behçet Sefa Aysan' adı yükseldi. İlk aklıma gelen yine ödül mü ne aldı bu dümbük, düşüncesi oldu. Ama Behçet şiirlerinde 'Sefa' adını kullanmazdı ki düşüncesi daha sonra.

Seyyar satıcıya sorduğumu hatırlıyorum: Ne oldu ki? "Sivas'ta şairleri yaktılar abi, duymadın mı?" Ondan sonra hatırladığım tek şey, eşimin beni 'ayılmak' için ağzıma dayadığı bira şişesi...

Benim alkolle ayılma düşüncem Sivas'la başlamıştır ve bilindiği üzere bugün de sürmektedir... Alkol, Behçet'in bendeki en hakiki yadigarıdır.

Aynı gece Ankara'ya dönmüşüz; hatırlamıyorum. Sabah Behçet'in evinin önünde uyandım ve giremedim o eve. Oysaki aynı Behçet bana: "Kalk la, Sivas'a gidelim" dediğinde Cunda'ya gitmek zorunda olduğumuzu, kendilerini de bir hafta sonra oraya beklediğimizi -Adıye ve Eren- söyledim de ne kadar sevinmişti. "Sayende tatil mi yapacağız la!"

Cunda ahalisi Girit kökenlidir; Behçet de öyle...

Ankara İbni Sina Hastanesi morgu. Behçet'i bir mermerin üstüne yatırmışlar. Hiçbir yerinde yanık izi bile yok. Şaşırdım, hâlâ yaşıyor sandım. Dumandan, dedi doktorlardan biri. Baktım ayaklarının birinde çorap var, öbüründe yok.

Siz hiç morgta çorap teki arayan bir adam gördünüz mü?

Yitirdiğim bir fotoğrafın anısı: Ankara Kalesi'nin Hacettepe sırtlarına bakan bölümünde ayaküstü bira içiyoruz. Demek ki daha önce içtiklerimiz dilimizin pasını bile almamış. Dört kişiyiz: Behçet Aysan, Asaf Koçak, Uğur Kaynar ve ben. Birara beklendiği üzere bir polis ekibi arabası yanaşır ve farlarını açarak yirmi metre kadar uzaktan bizi izliyor. Uğur'un muzipliği tutmuş iki de bir "ablan kurban olsun sana" diye bağırıyor. O sıralar Bülent Ersoy'un bu şarkısı 'meşhur'... Katılasıya gülüyoruz; polisler de gülüyor: Bunlardan zarar gelmez amirim!

Evet, o fotoğraftaki üç civan gerçekten de 'kurban oldu', bir ben kaldım geride. Keşke musalla taşını dörtleşeydik. Behçet taş çaldı, eminim...

Böyle bir suçluluk duygusu, böyle bir dağınıklık, yitilik, eksiklik... Behçet'le ilgili hatıralar o kadar çok ki, hangi birini yazayım da yanayım.

'Çok kucaqlayan iyi kavrayamaz!'

Sivas şehrine artık hiç yolum düşmeyecek. Ne hayıflanacağım, ne de kendime güceneceğim.

'Madımak' denen o nebatı görsem de tanımağımdan geleceğim; cahilliğime de vermeyeceğim.

'TRT Yurttan sesler Korosu' o malûm türküyü çıkırdığında, ben de kendimce çığ-

lık atacağım...

İşin acısı, 'gerçek Sivaslıların' ne kadar güzel, dost insanlar olduklarını bile bile, o güzelim şehrin bir şair mezarlığına dönüşürdüğünü bana kimse unutturamayacak! Emin Oktay ya da Niyazi Akşit patentli tarih kitaplarında yazan 'insanlığın en büyük atımlarından birinin ateşi bulmak' olduğu yalanına kanmayacağım.

Çünkü o ateş ki düştüğü yeri yakar!

Sahiden on yıl geçmiş aradan. Baba Aragon der ki ya da ben sallıyorum: "Yarınların insanı ateşi üfleyin, ateşi üfleyin / Bana düştü ne gördüğümü söylemek..." der.

Şimdi bize ateşi üflemek değil, söndürmek kalıyor. Behçet... #

Kırık Bir Kurşunkalemin Şiiri*

yollar uzak ay bedir
sırtımda gümüş hançer
yürürüm de ölemem
kan damlatır karanfil

usulca mavi bir kar
kara geceye düşer
tutuşur fundalıklar
gelir kalbimi yakar

gün olur belki öper
ay ışığı acır
o yaralı cerenler
yanık sulara iner

yollar uzak ay bedir
sırtımda gümüş hançer
yürürüm de ölemem
kan damlatır karanfil

Behçet Aysan

* Behçet, her nedense, kafayı biraz hallice çektiği ortamlarda hep bu şiiri okurdu. benim de gözlerim dolardı. ehçet Aysan, şiirimizin son otuz yılının belki de en önemli şairidir. Yazı da niye mi bundan söz etmedim.. Hele ki şiirin bizzat şairler tarafından itelendiği, çöpe atılmak istendiği böyle si bir dönemde? Bilmem. Hayvanlığıma verin! (A.E)

Ahmet Erhan, Behçet Aysan, Adnan Özer

(Ahmet Erhan, Behçet Aysan, Hacı Baki, Şükrü Erbaş, Mevlut Altın)

Doğa ekonomik bir kaynak değil, diğer canlı kardeşlerimizle birlikte hepimizin evi, yuvasıdır. Doğayla uyumlu özgür bir hayat kurmak zorundayız.

Bir Deve Sorar: Bu Alanları Kimler Sit'tiriyor

PANTER EMEL

Politik hırslar ve iktidar hevesiyle, bazen oy uğruna bazen de üç-beş kapitalistin çıkarı için kıyıma uğratan doğa yeni bir saldırıyla daha karşı karşıya. Üstelik bu saldırı yıllardır süregelen orman ve doğa talanını yasallaştıracağı gibi yenilerine de hız verecek. İşte kâr ve çıkar hırsıyla örülü bu saldırıya karşı koymanın bir adımı olarak, içinde bulunduğum Sosyal Ekolojist Dönüşüm'le, gerçek boyutlarda çok sayıda ağaç modeli hazırlayıp Beyoğlu'ndan Taksim Meydanı'na yürüdük. Bu protesto gösterisinin amacı, halkın dikkatini bu talana çekmek ve coğrafyamızdaki eko-sistemlerin kâr hırsı için yok edilmesine izin vermediğimizi açıklamaktı. Çünkü unutulmaması gereken çok önemli, yaşamsal bir gerçek var? Doğa ekonomik bir kaynak değil, diğer canlı kardeşlerimizle birlikte hepimizin evi, yuvasıdır. Doğayla uyumlu özgür bir hayat kurmak zorundayız. İşte bu nedenle toprağımızı, ormanları doğayı yağmalatmayacağız.

Biz yeni eylemler planlarken onlar da boş durmuyor, medya aracılığıyla halkı uyutmanın yollarını arıyorlar. Siyaset Meydanı adlı programa oturtmuşlar Hayrettin Karaca'yı masal anlatıyorlar. Üstelik yayın Rahmi Koç Müzesi'nden yapılıyor. Sanki yüzlerce dönüm orman yok edilerek, yasadışı biçimde inşa edilen, Koç Üniversitesi değilmiş gibi. Hem de buna gıkını çıkarmayan TEMA değilmiş gibi. Bir de üstüne üstlük bu TEMA'nın kurucuları Rahmi Koç, Vehbi Koç vs. değilmiş gibi, Hayrettin Karaca bir konuşuyor, bir konuşuyor. İnsanın "bak şu konuşana" diyesi geliyor.

Koç Müzesi'nden yapılan orman yağması ve SİT alanları ile ilgili program şunu amaçlıyor: Nasırlaşmış vicdanlarıyla, toplumsal sefaletle doğayı imha ederek çözüm bulmayı, yani "öteki" canlılar ve onların hayat bulmasına olanak sağlayan yerlerin talanını.

Hepimiz dosçta, içten ve sevimli olanı yani hoş olanı tercih ederiz ya: CICI TEMA, tonton Hayrettin Karaca. İşte bunlara bir de belediye başkanı eklendi. Geçen günlerde bu belediye başkanı etrafına topladığı kalabalıkla Harbiye'den Nişantaşı'na "Hayvan Sevgisi" yürüyüşü yaptı. Bu yürüyüşün amacı günler öncesinden medyada duyurulmuş, halka, katılması için çağrı yapılmıştı. Amaç da dudak uçuklatacak cinstendi: "Biz doğaya gidemiyorsak doğa bize gelsin." Aynen böyle, doğayı ayaklarına getirir bu çevreci, doğasever, hayvansever, köfteci mukteditler. Bir gazete bu haberi "Doğadaki hayvanların yürüyüşü" diye verdi, hem de koskoca bir fotoğrafı? Valikonağı Caddesi girişinde, apartmanların arasında çift hörgüçlü hecin devesi. Belediye başkanının doğaya duyduğu saygı, sevgi böylece gözümüze sokuldu. "Biz doğaya gidemiyorsak doğa bize gelir" emrini buyuran zihniyet kortejdeki kuzuyu muhtemelen öğle yemeği olarak yanlarında yürütüyordu. Çünkü bu yürüyüşe katılan çevreci profesör, bir gün önce katıldığı davette tavşan yahnisi yediğini söylemişti.

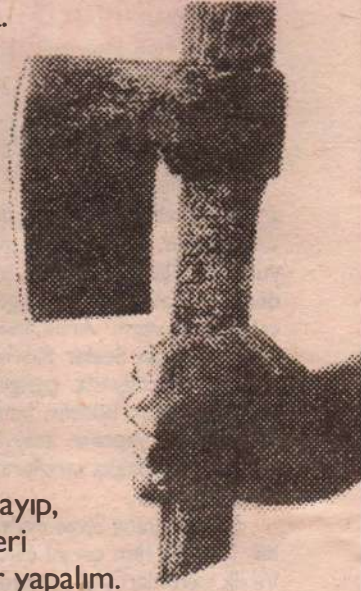
O gece, tüm televizyon kanalları bu yürüyüşü hoş naif, sevimli bir haber olarak sundular. Ne var ki hepimizin, herşeyi radikal bir şekilde yeniden değerlendirmesini gerektiren yaygınlaşmış krizlerin bu sefil dünyasında hoş olan belki de en yanıltıcı olandır. H

Baltaya Karşı Uçurtma! Dozere Karşı Salıncak! Orman ve Doğa Talanına Karşı Piknik Yapıyoruz

Yaşam köklerimiz ormanlar, politik hırslar ve iktidar hevesiyle bazen oy uğruna bazen de üç-beş kapitalistin çıkarına en adi şekilde kıyıma uğrattılıyor. Bugün de yeni bir saldırıyla karşı karşıya.

İktidarların "doğaya karşı savaş"ı hükümetten hükümete el değiştirerek devam ediyor. Bu saldırıyı hazırlayanlara, saldırıdan medet umanlara hepimizin evi olan doğayı yağmalatmayacağımızı göstereyim. Eşi, dostu, komşuyu, arkadaşı, tüm mahalleyi, tüm köyü toplayıp, yağmacıların talan projeleri yaptığı alanlarda piknikler yapalım. Onların beton mezarlığı haline getirmek, kirletmek istedikleri yerlerde oyunlar oynayalım, yiyelim, içelim ve doğayı yağmalatmayacağımızı, doğanın evimiz, yuvamız olduğunu vurgulayalım. Baltaya karşı uçurtma! Dozere karşı salıncak!

Not: Anadolu'nun bir yanında bu piknikleri düzenleyenler, bizimle iletişime geçin, fotoğraflarınızı yollayın. Kampanyayı büyütelim, doğayı yağmalatmayacağımızı haykıralım.

Patasöz Tarlası

O, mülksüzlerin ve kıyıya itilmişlerin ressamıydı. 1930'lardaki büyük ekonomik bunalım döneminde New York sokaklarında yaşayan evsizleri, camları kırılmış pencerelerini çaputlarla kapayan siyah aileleri, grevdeki işçileri, İspanyol Harlem'indeki tüberkülozlu komşusunu resmetti... O'nun resimlerinde insan figürü hiç eksik olmadı. Savaş sonrası Amerikan resmine egemen olan soyut dışavurumculuktan hiç etkilenmedi.

Mülksüzlerin Ressamı

HALİL TURHANLI

Feminist sanat eleştirmeni **Linda Nochlin**, ikinci dalga feminizmin en yüksekte olduğu dönemde, 1971 yılında, "sanat tarihinde neden büyük kadın sanatçılar yok?" sorusunu soruyor, sormakla yetinmeyip yanıtlıyordu da. Nochlin'e göre on altıncı yüzyıldan başlayarak pek çok kadın sanatçı yetişmiş; fakat bunlar saygı görmemiş, önemsenmemiş ve sanat tarihinin dışında bırakılmışlardır.

Nochlin haklı elbette. Batı sanatının tarihi, tüm evrensellik ve nesnellik iddialarına karşın dışlayıcıdır. Öteki'nin deneyimlerine ve algılarına kapalıdır. Bu dışlayıcılık ve kapalılık batı sanatının tarihini yarı tanırlar erkek sanatçıların resmi geçit yaptıkları bir katalog haline getirmiştir.

Feminist sanat tarihçileri, sanat tarihini gerçekten hümanist bir disiplin olarak dönüştürmek için modernizmin ötekileştirdiği kadının deneyimlerinden yola çıkarak bu tarihi yeniden yazıyorlar. Ayrımcılık dolayısıyla bilinçli bir unutuşa terk edilmiş, gözardı edilmiş kadın sanatçıları gün ışığına çıkarıyor, onların yaşamlarını ve sanatlarını inceliyorlar.

Yirminci yüzyıl sanatını radikal biçimde gözden geçiren ve yeniden yazmaya girişen feminist sanat tarihçilerinin hak ettiği değeri verdikleri sanatçılardan biri de **Alice Neel**.

Linda Nochlin kadınların yaratıcılıklarının derin kaynağını hırpalanmış ya da yaralanmış benliklerinde bulduklarını belirtir. Alice Neel'in yaratıcılığı da onun yaralı

benliğinden beslenmiştir.

1990 yılında Philadelphia'da dünyaya gelen Alice Neel, Moore Sanat ve Tasarım Okulu'ndaki eğitimini tamamladıktan kısa bir süre sonra Küba asıllı ressam **Carlos Enriquez** ile evlenerek Küba'ya gitti.

Kızları Santillana'nın Küba'da hastalanarak ölmesi üzerine ABD'ye geri gelerek New York'a yerleştiler. Santillana'nın ölümünden on bir ay sonra bir kız çocukları daha dünyaya geldi. Ne ki, Isabella adını verdikleri çocuğun varlığı, sarsıntılar geçirmekte olan evliliği ayakta tutmaya yetmedi. Alice Neel ve Carlos Enriquez bir süre sonra boşandılar. Küba'ya dönen Enriquez, Isabella'i de bareberinde götürdü.

İkinci çocuğunu da böylelikle yitiren Alice Neel, ruhsal bunalıma düştü ve iki yıl akıl hastahanesinde yattı. Taburcu olduktan sonra New York'ta yaşamayı sürdürdü. Bir daha hiç evlenmedi. Yedi yıl içinde dört sevgilisi oldu; bunlardan ikisinden iki erkek çocuğu dünyaya getirdi. Sevgililerinden biri ayaş bir denizciydi. İçkiyi fazla kaçırdığı bir gün (ki sık sık fazla kaçırdığı), nedensiz bir kızgınlıkla Alice Neel'in çoğunu akıl hastahanesinde yapmış olduğu resimlerin hepsini imha etti.

Alice Neel, 1938 yılında New York'un en yoksul yörelerinden birine, İspanyol Harlemi'ne taşındı. Orada, küçük bir dairede bir yandan iki oğlunu büyötmeye çalıştı, beri yandan da stüdyoya dönüştürdüğü kü-

çük odada resim yaptı.

1930'larda, ABD Komünist Partisi'ne üye olan Alice Neel üyelik kartını ölünceye değin taşıdı. Bütün hayatı boyunca emeğiyle geçinenlere, yoksullara yakın durdu.

O, mülksüzlerin ve kıyıya itilmişlerin ressamıydı. 1930'lardaki büyük ekonomik bunalım döneminde New York sokaklarında yaşayan evsizleri, camları kırılmış pencerelerini çaputlarla kapayan siyah aileleri, grevdeki işçileri, İspanyol Harlem'indeki tüberkülozlu komşusunu resmetti... O'nun resimlerinde insan figürü hiç eksik olmadı. Savaş sonrası Amerikan resmine egemen olan soyut dışavurumculuktan hiç etkilenmedi.

Alice Neel kadınlık deneyimlerini, kadın bedeninin hayatın farklı evrelerinde uğradığı değişiklikleri de resmetti. Kadının doğum öncesi ve sonrası bedenini, çocuklarını emziren genç anneleri, yeniyetme kızlarıyla yan yana poz veren orta yaşlı kadınları, tombul sevimli bebekleri, patates kafalı ürkütücü çocukları...

Alice Neel o çok kişisel üslubuyla şair ve yazar dostlarının, bohemya ikonlarının, İspanyol Harlemi'ndeki hispanik ve afro-amerikan komşularının portrelerini çizirken bu türe yepyeni bir soluk da getirdi. İnsan yüzünü "anlamlar sitesi" olarak yansıtan, gerçekçilikle gerçeküstüculüğü kaynaştıran, naif ressamlardan etkiler taşıyan portrelerdir bunlar. Alice Neel'in çok sayıdaki eşcinsel erkek dostlarından bazıların sevgilileriyle yan yana portreleri, **Valeria Solanas**'ın tabancasından çıkan kurşun izini gösteren bir **Andy Warhol** portresi...

Batı sanatında kadın sanatçının çıplak erkeğe bakması yasaklanmıştır. Dolayısıyla, batı sanatında "çıplak" denildiğinde sadece

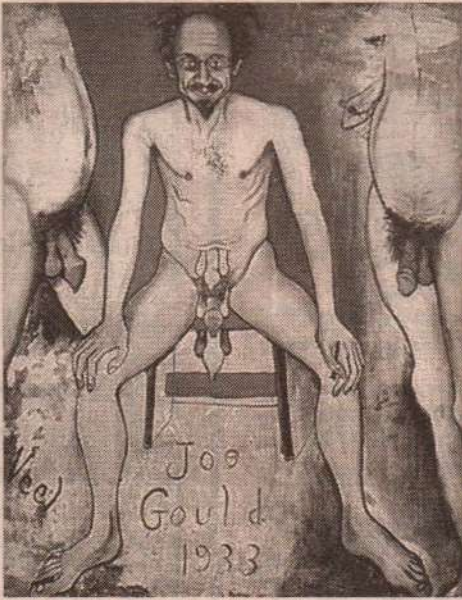

kadın bedeninden söz edilir, eril gözün nesneleştirdiği kadın bedeninden. **Craig Owen**, "batının yenisunum sistemi tek bir vizyon kabul eder: erkek öznenin vizyonu" yargısına varmada haklıdır.

Alice Neel'in yaptığı çıplak ya da yarı çıplak erkek portreleri, batı sanatındaki nesneleştirici yenisunuma karşı çıkışı temsil ederler. Bu portrelerin en ilginç ve belki de en aşırı örneği **Joe Gould**'unkidir.

Village bohemyasının ikonu Joe Gould, cebinde Harvard diploması taşımasına karşın işsiz kalmayı, New York sokaklarında yaşamayı, metro istasyonlarında uyumayı seçmişti. Kendi gibi, sokaklarda yaşayan insanların anlattıkları öykülerden yola çıkarak bir New York tarihi yazmayı tasarlamış, ama bu projesini hiçbir zaman tamamlayamamıştı. "**Martı dili**" olarak adlandırdığı kendine özgü bir dil kurmuştu. Ve, herkesten sakladığı bir sırrı vardı.

Alice Neel'in Joe Gould'u bir tabureye çıplak halde oturmuş, saçları alınmış her iki yanından birer boynuz gibi kıvrılmış, yüzünde şeytansı bir ifadeyle bizlere bakar. Alice Neel, onun bacakları arasına gizlediği sırrını da ifşa eder bu portrede. Daha açık bir anlatımla, üç penisli Joe Gould portresiyle erkek bedenini groteskleştirir, kadın bedenini idealize ederek nesneleştiren erkek sanatçılara inat. 11

ergenlik öyküleri

Ergenlik Öyküleri köşemizin bu ayki konuğu **Milliyet Gazetesi** köşe yazarlarından, çarpıcı, sürükleyici yazılarıyla tanınan, güzel insan **Ece Temelkuran**.

İlk öpüşme

Sol yanım baştan başa yarılmış, bel kemiği tüberkülozu. Omurlarımdan biri, disklerimden ikisi atılmış. Neyse ayağa kalkmı-

şım artık, yürümeyi yeniden öğrenmişim. Ölümüne yaklaşanların ömrün geri kalanında insanı hep tuhaf bir yere koyan delilik var üzerimde ve daha 15 yaşımdayım.

"Nasıl bikini giyeceksin?" diyenleri anlamıyorum bile, yarımı seviyorum, bir buçuk yıl boyunca bütün gövdeyi saran çelik korsemi de. Ve derken bir oğlan çocuğu, okuldan sonra, kırların içinden beraber eve giderken elini suya uzatıyor. Elini uzatınca bileği gömlükten sıyrılıyor. Takılıyor buna, hem ne takılmak. Yarın öpeceğim onu, o anda karar veriyorum. Kadınlar böyle kararlar verirmiş, sonra öğreniyorum. Sonra işte yarın oluyor...

Yanağım kızarıyor. Utanmıyorum. Çünkü gövdeyle, annelerin kızlarına kapı arkalarında öğrettiği fitne fücür ilişkiden başka bir ilişkim var benim o zaman. O zaman bilmiyorum bunu, şimdi söylerken biliyorum. Sadece "Güzel" diyorum, "Çok güzel". Başka bir şey düşünmüyorum. İzmir Kordon'dayız tabii, tabii güneş de batıyor.

İlk regl

Annemin yatağının üzerinde zıplıyorum. Acayip bir neşe. Takır takır konuşuyorum, bir şey anlatıyorum, hatırlamak mümkün değil şimdi. Annemin ben böyle acayıpınca gülümseyen bir bakışı vardır, bana öyle bakıyor. Annemin acayip bir de sezgisi vardır, "Bi tuvalete git bakalım" diyor. Gidiyorum. Neşe, ürktücü bir sessizlikle içime kaçıyor. Şaşıyorum. Sonra bir daha şaşıyorum. Sessiz. Çok sessizim. Öyle olurum zaten ben, çok şaşırıncam. Bir şey demiyorum. Galiba babama da bir şey denmiyor. Sadece kardeşim İnan bacaklarından tutulup sünet edilirken, bağırırken, benimkinin daha kolay bir şey olduğunu düşünüyorum.

İlk sivilce

Tafta elbisem var benim bir tane. Sarı. Yakasında beyaz, dantel bir gülü var ve berbat bir yaz bu yaz. Hiç sevmiyorum çünkü 13 yaşımdayım.

Genç kız olmadan önce, çocukluktan da atılmışken müthiş sıkıntılı bir dönem vardır; Carson Mc Cullers bunu "Member of the Wedding"de inanılmaz iyi anlatır, tam öyleyim. Her şeyle kavgalıyım yani, her şeyle sıkıntılıyım. Ve arkadaş çıkageliyor. Burnumla yanağımın birleştiği o saçma yerde. Onunla ne yapmam gerektiğini de bilmiyorum. Daha yüzümle oynamayı öğrenmemişim. O yaz da Cengiz Aytmatov'un toplu eserlerini okuyorum. Bir kitap bitince gidip aynaya bakıyorum, bir kitap daha bitirip yeniden. Nihayet sıkıyorum. Böylece sivilce sıkın kadınlar kervanına eklendiğimi bilmiyorum. Benim yüzüm de pek verimli olmadığı için sürekli başka insanların yüzlerine bakmaya başlıyorum, sivilce arıyorum. Saçma sapan bir dönem yani. İnsan iyi ki büyüyor dedirtecek bir dönem. İğneli fiçı gibi, ne yana yatsan o yanın batıyor. ॥

Ece, Baba ve Kardeş

kişilik ayarlarınız itina ile yapılır.

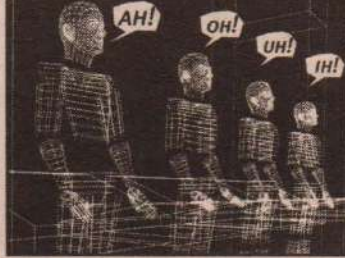
kafanız atmış, karakteriniz bozulmuş olabilir.

ya da egonuzun randımanından memnun değilsinizdir.

bir şeyler ayarlarız androidim! hepimiz robotuz.

karakterinize biraz karizma ekleyebiliriz.

girin bir prizmaya, olsun size karizma!

hırs için kendinizi daha çok ezdirebilirsiniz.

çok duyguluysanız kalbinizi kırabilir, bir kaç hat iptal edebiliriz.

taş kalplilerin de taşını heykele çeviririm!

algılarınızın kapılarını boyarım.

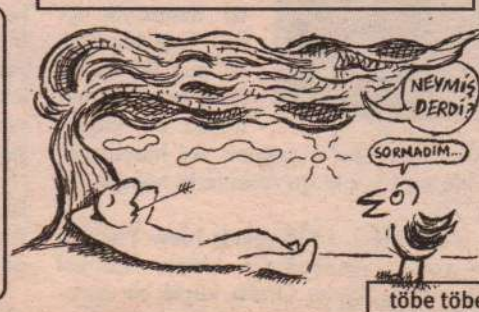
güven, önemli balans. mutlaka baktırın.

aşk ayarlanmıyor, çok denedim olmadı.

yok ben kendimi kurcalatmam diyorsanız, gidin de, hiç kişilik problemi olmayan kuşlar ağaçlar baksın size!

ton maystır tan cemal

Dokunuşlar

İlmik

Gök kopar
Yaprak kırılır
Akıcı su akamaz olur
Yeniden ilmik atılır
Göz göze değdiğinde

Rakamlar

Her zaman daha hüzünlü
Tren tarifesinde rakamlar
Ayrılanlardan

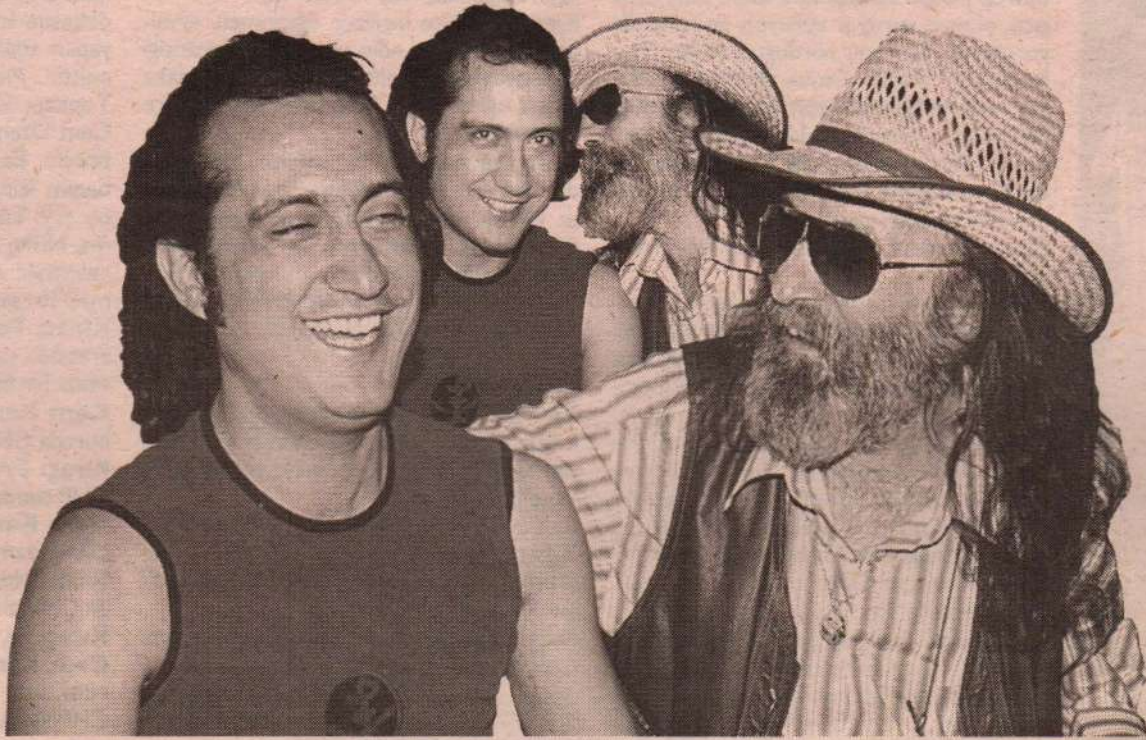
Özgürlük

Döne döne düşen kuş
Ama sonsuz denize

GÜNGÖR TEKÇE

İnsanları kimyayla kandırıyorlar. Her hapa göre müzik yapıyor artık. Hiphop'un bir hapi var; o hapi içeceksiniz ve o müziği dinleyeceksiniz; extacy'nin de öyle. Ama bunu müzik adamları yapmıyor. Dünyadaki uyuşturucu mafyası bunu yönlendiriyor.

Kıraç

"Ye beni yala beni" Afedersiniz Türkiye'deki genç kızların genç erkeklerle, genç erkeklerin genç kızlara bakışı sadece "ye beni yala beni"den ibaret bir hale getirilecekse e buyursunlar yesinler, yalasınlar o zaman.

Cem Karaca

Sen Hiç İngilizce Rüya Gördün mü

İlk Tanışma

Cem Karaca: İlk tanışmamız bir kuaför aracılığıyla oldu.

Kıraç: Cem Karaca'nın evinin altında bir kuaför var. İlk albümümü yapmıştım. Cem Karaca'ya dinletmek, yorumunu duymak istedim. O arkadaş sayesinde kendisine ulaştım.

Türk Rock Halkın Müziğidir

Kıraç: Bazen bize Anadolu Rock'çı diyorlar; ben buna çok sıkılıyorum, çok kızıyorum. Belki Cem Karaca ve kuşağının ilk çıktığı zamanlarda öyle değerlendirilmesi doğrudur. Ama şimdi Türk Rock denmesi gerekiyor. 80'li yıllarda birtakım sözler söylenirdi: "Rock müzik bu ülkede satmayacaktır, çünkü bu insanlar geri zekalıdır, anlamazlar rock müzikten..." Böyle bir söylem vardı. Sonra Taksim ve civarında yabancı cover'lar türedi, ki hala söylenir. Daha sonra da onların taklidi Türkçe söz-lü şarkılar yapılmaya başlandı. Ama asla asla kendi kültürümüzü hiçbir zaman sevmedik. Tıpkı sarayın türkülerini sevmemesi gibi bir şeydi bu.

Cem Karaca: Buna yüzde yüz katılıyorum.

Kıraç: Ve şimdi Türkiye'de listelere bakarsanız, en çok rock müzik kasetleri satıyor. İşte o fantezi, pop gibi garip tarzlar artık satmıyor. Belki daha çok televizyona çıkıyor ama o kadar çok satmıyor. Mesela pop neredeyse kalmamıştır artık... Bunun nedeni de 80'lerdeki rock'çular değildir. Cem Karaca ve Anadolu Rock geleneğini yeniden hissederek ortaya çıkan genç kuşaktır. Ben yıllarca barlarda hep aynı şarkıları dinledim. Zamanın ne kadar grubu varsa... Entelektüel bir havaya büründüklerini sanıyorlardı. Yanıldılar. Türk Rock müziği onlara haddini bence bildirmiştir. Türk Rock'unun önündeki büyük engel as-

lında onlar idi. Yani-arabeskçiler ya da popçular değil, onlar engeldi. Şimdi Türkiye'de rock müzik yapıldığına inanıyorum ben. Ha, kendi adıma tam bir rock'çu olduğumu söyleyemem.

Cem Karaca: Pop müzik dünyanın her yerinde, her zaman kendi yapay yıldızlarını yaratır, onların suyunu sıkır, posasını da çöpe atar. Ama rock hiçbir ülkenin tekelinde değildir. Rock, Türkiye'de Türkçe ve Türk mantığıyla icra edilir. Çünkü dünyaya karşı bir duruştur rock ve kendi içerisinde muhafazakar çevrelerin asla kabul etmeyeceği türden protest bir tavır taşır. Bunu rock'un tabanından çekerseniz rock'tan geriye bir şey kalmaz, af buyurun sadece bok kalır.

Kıraç: Rock müzik, kökeni Amerikan halk müziği olan blues ve country'dir.

Cem Karaca: Ritim ve blues'dan çıkmıştır yahu.

Kıraç: Pamuk tarlalarında çalışan halktan, halk kültüründen çıkmıştır. Kardeşim ben bu ülkede yaşıyorum ve benim folklorüm -ki bizim halk oyunlarımız dünyada bir numaradır, artık yarışmalara katılmıyoruz, çünkü katılmanın manası yok, NBA gibi olduk, birinciliği hep bize vermek zorunda kalıyorlar, zorla kabul ediyorlar- Bu kültürden türkülerimizi ele alıyorum. Müzikal olarak bakıyorum, inanılmaz sağlam, anlattım çok doğru, felsefe var, ve bu muhalif duruş rock için inanılmaz bir altyapı.

Cem Karaca: Sadece aşık müziklerine değil, Ege türkülerine bakalım. 'Çakır da gözlü Gülsüm'ü Çerkez kaymakam aldı'... Burada bir protesto yok mu? Devlete karşı bir protesto yok mu? Karadeniz'e bakıyorsunuz, Hekimoğlu! Orta Anadolu gene öyle. Yani rock'un temelinde şayet bir başkaldırı, bir isyan, bir tavır, yani egemen sınıflara karşı bir tavır alış varsa, bizde bunun ferishtası var. Amerika'ya baktığımızda

sadece ve sadece siyah-beyaz çelişkisi var. Oysa ki Türkiye'de binbir çeşit çelişki var. **Kıraç:** Bundan yararlanmamak afedersiniz büyük aptallık...

Cem Karaca: Dilini korkak alıştırma Kıraç, enayilik olur, enayilik!

Kalk Kardeşim Sen Vatandaşsın

Kıraç: Kendi kuşağım adına söylüyorum. Türk Anadolu Rock diye bir şey yoktur. Türk Rock Müziği vardır. Kendi motiflerine dayanan, fakat batılı soundlarla örtüşmüş bir müzik. Ha belki İngiliz rock müziğinden etkilenebilirsiniz, Jimmy Hendriks'ten kim etkilenmeyecek. Fakat siz bu-ranın müziğini yapmak zorundasınız kardeşim. 'Abi ben rock müzik yapıyorum' diye İngiliz armonileri basıp, üzerine İngiliz mantığıyla sözler yazanları kabul etmiyorum, çok çirkin. Miadını doldurmak üzere bunlar zaten.

Cem Karaca: Şimdi Liverpool'lu bir gencin problemi nedir? Bir kere adamın sosyal, sağlık sigortası vardır. Bu adamın isyanı ne olacak, "Ay bana bir hatun, ay bana uyuşturucu". Bunun özgürlüğü için mücadele eder. Oysa ki biz Pir Sultan'dan beri insan özgürlüğü için bir protest tavır koyuyoruz. İşte rock'un bizatihi temellerini dayandığı hadise budur. Ama ben "All I wanna go, all I wanna go..." falan diye bağışlamak zorunda değilim. Ben artık "Kalk kardeşim, sen vatandaştın, vergi veriyorsun, oy veriyorsun, gittiğin herhangi bir resmi dairede, senin verginle maaş alan adamın karşısında el pençe durmak zorunda değilsin" bunu söylüyorum. Bugün gazetede okudum -başım da derde girecek tabii bu söylediğim laflardan dolayı ama hiç de umurumda değil, sakın yumuşatmayın kalemin ucunu, biraz da sivri olsun- İstanbul Valisi ve İstanbul Emniyet Müdürü, sayın

başbakanı bekliyorlar. Tamam protokol gereğidir ama beş saat beklenmez birader! İşte rock buna karşı çıkar, çıkmak da zorundadır, çıkmazsa o rock olmaktan çıkar, demin söylediğim kelime olur.

Ye Beni Yala Beni

Cem Karaca: Yeni jenerasyonun üzerinden 12 Eylül geçti. Ben 60 yaşında bir insan olarak yeni jenerasyonu suçlama hakkına sahip değilim. Üzerinden silindir geçmiş bir jenerasyonu nasıl suçlayabilirim! Tek tip insan, tek tip adam... Hepimizden konserve gibi olmamız istendi. Bunlar gençliğe neler söylüyorlar Allah aşkına?

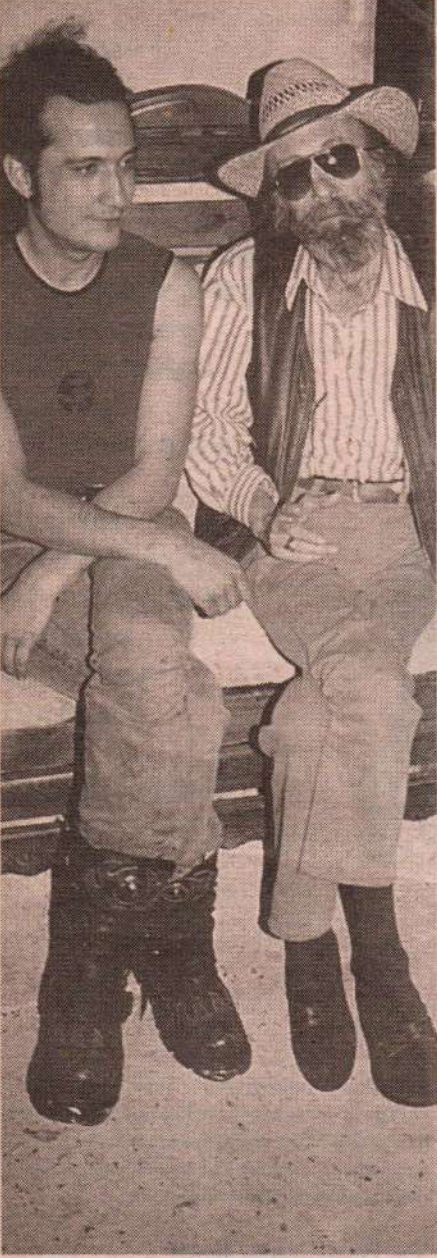
Kıraç: Seks, porno, sürekli seviş, sürekli tüket, asla düşünme, kaygılanma, kurallara uy...

Cem Karaca: Yani, "ye beni yala beni"... Afedersiniz Türkiye'deki genç kızların genç erkeklerle, genç erkeklerin genç kızlara bakışı sadece "ye beni yala beni"den ibaret bir hale getirilecekse, e buyursunlar yesinler, yalasınlar o zaman.

Kıraç: Bence dünyada da aynı şey söz konusu. Bence Bon Jovi rock grubu değildir. Ağır konuşmuyorum, onlar kendileri itiraf ettiler çünkü...

Cem Karaca: Konuş konuş, açık açık konuş... Dilini korkak alıştırma.

Kıraç: Bon Jovi, "Biz popüler olabilmek için her tür şeyi yapıyoruz, gerekirse üstümüzü açıyoruz, seksi klipler çekiyoruz, şu anda pişmanım ama bunu yapmak zorundaydık", diye itiraf etti. Bir şey daha söyleyeceğim. Türkiye'de ikinci bir engel daha var. Çıkıp deli gibi bağırın tipler bunlar. Hiçbir edebi tavır, hiçbir hayata felsefi bakış durumu yok. Çıkmışlar, afedersiniz hayvan gibi tınlarla bağırıyorlar. Hayır kardeşim, ben inanıyorum ki Led Zeppelin ne yapmışsa orda, ben de kendi yurtdında aynısını yapmak istiyorum. Jimmy Hend-

rix'ten haberdarım fakat Aşık Veysel'den de haberdarım. Öyle de olmak zorundayım. Olamıyorsam bir eksikliğim vardır. TRT'de bir programda rock söyleyen birine Erzurum'dan bir izleyici telefonla arayarak bir türkü söylemesini istedi. "Ben hiç türkü bilmem!" dedi o da. Bu sefer "O zaman sen Türk değilsin" dedi arayan.

Cem Karaca: Ben o lafı söyleyenin nüfus kağıdında TC yazdığından kuşku duyarım.

Kıraç: Bağırarak rock değil ki! Mesela Fikret Kızılok bence rock'çuydu.

Cem Karaca: Erkan Oğur da rock'çu bence.

Kıraç: İnsanları kimyayla kandırıyorlar. Her hapa göre müzik yapıyor artık. Hip-hop'un bir hapi var, o hapi içeceksiniz ve o müziği dinleyeceksiniz; extacsy'nin de öyle. Ama, bunu müzik adamları yapmıyor. Dünyadaki uyuşturucu mafyası bunu yönlendiriyor. Diyelim yeni bir uyuşturucu yaptık, bakalım bunun müziği ne olacak, çünkü bu hap, en iyi müzikle yayılıyor. Arkadaşlarım var benim, ex attıkları zaman, "Sürekli ritim gelecek, o ritim bittiği anda biz de bitiyoruz" falan diyorlar.

Cem Karaca: Sağlıklı bir insan kalbi, extacsy gibi şeylerle heyecanlandığı takdirde dakikada yüz yirmi atar. Bunu bilim adamlarına hesaplatıyorlar. Çok ciddi bir tehlikeyle karşı karşıyayız. Oysa blues'la da heyecanlanabiliriz.

Kıraç: Televizyonda Louis Armstrong blues'un ne olduğunu anlatmıştı bir defasında. O zaman haklılığının farkına vardım. Karşınızda büyük bir dev adam düşü-

nün', dedi. 'Onu asla dövemezsiniz ve o sizi sürekli dövüyor. Ve bir nedeni de yok. Adam sana o kadar çok vuruyor ki, sen adama hiçbir şey yapamıyorsun ve sadece oturup pis pis bakıyorsun, adam sana daha gıcık oluyor, vuruyor vuruyor, en sonunda yoruluyor. Sen onu yorduğun an işte blues oluyor'. Doğru. Dayak yersin ama adama yenilmediğini hissettirirsin, 'Beni dövebilirsin ama asla senin kölen değilim kardeşim' dersin. Bütün halk türkülerinde bu vardır işte. Bizim kültürümüzde de bu vardır, yani padişah vuracaktır...

Cem Karaca: Vergi alan beylerbeyi vuracaktır...

Kıraç: Birçok müzisyen arkadaşım da bunu söyledi, hatta en iyilerinden rahmetli Yavuz Çetin'le bizim muhabbetimiz oldu. 'Türküleri çalarken hiç zorluk çekmiyorum ben kardeşim', dedi. Ben şunu söylüyorum, Türkiye'de rock müzik ancak ve ancak -türkü söyleyerek olur demiyorum illa da- sadece Karacaoğlu'nın, Pir Sultan'ın dizelerinin ozansal melodik yapısını alıp kullanmazsınız çok eksiksizdir, diyorum.

Cem Karaca: O kadar eskilere gitme, Aşık Veysel'e git, 'koyun kurt ile gezerdi fikir başka başka olmasa'... Bence bunun Siyasal bilgiler Fakültesi'nde demokrasi dersi diye öğretilmesi lazım. Ki biz hala Türkiye'de türbanlı resim çekilir mi, çekilmez mi diye tartışıyoruz. Yahu Türkiye'nin temel meselesi bu değil. Bizde petrol falan da çıkmıyor. Kuveytli bahçeye maydonoz ekmeye çıkıyor, petrol fışkırıyor. E, olaya o zaman başka bir boyuttan bakmamız lazım. Ya, benim saçım kimse karışmasın, Kıraç'ın kılığına kimse karışmasın.

Kıraç: Ben hiç anlamamışım zaten. Bağırurlar, döverler..

Cem Karaca: Şu Yaga'da ikimiz de çalışırız, bir sürü türbanlı kız gördüm. Tamam koka kola içiyorlar ama, ben onları kardeşim "Siz votka, bira içeceksiniz" diye zorlamam ki. Koka kolasını içsin, yaptığım müziği de içine indirgesin, tüketmesin.

Hiç İngilizce Rüya Gördün mü?

Cem Karaca: Afedersiniz, ben niye globalleşeyim, bana yutturulan extacy gibi bir hap bu. Extacy'i de yutmam, globalleşmeyi de yutmam. Şurda bir ülkeyim ben. Dünyanın en büyük imparatorluğunu kurmuş bir ulusun çocuğuyum. Romalı, "Roma Barışı" adına herkesi Romalılaştırmış. Osmanlı kimseyi Osmanlılaştırmamış. Şimdi Amerikan barışı var. Yarın şurdaki bayrağı indirip de, Amerikan bayrağını çekerlerse ben altmış yaşında savaşırım arkadaş.

Kıraç: Ben bir yerde gördüm ve savaştım. Türkiye asıl bunlarla uğraşmalı, bırakın türbanı mürbanı. İzmirde bir otelde kalıyoruz. Otelin önünde iki Amerikan bayrağı çekilmiş. Dedim "Nedir, ne işi var, açıklar mısın"... 11 Eylül'de insanlar ölmüş, ölmüştür allah rahmet eylesin, onun için biz saygı duyuyoruz, ama kardeşim biz otuz bin şehit verdik, Amerika'da bir Türk bayrağı dikildi mi. Bu ne menem utanç verici bir komplekstir, ne biçim bir sömürgeyi

kabul etme anlayışıdır. Bunlar önemli konular. Çocuğun biri bir gün geldi ve bana müzik yaptığını fakat Türkçe söz yazamadığını, sadece İngilizce yazabildiğini söyledi.

Cem Karaca: Vay hayvan vay!

Kıraç: Bu ülke İngilizce öğrenmeli, eyvallah. Fakat dikkat edin okullarda şu mantığı öğretiyorlar: "İngilizce düşünürsen daha çabuk öğrenirsin" Yahu ben nasıl İngilizce düşüneyim!

Cem Karaca: Sen hiç İngilizce rüya gördün mü be! Ben İngilizceyi de, Almancayı da bilirim. İnşaat hayatımda ne İngilizce ne de Almanca rüya gördüm. Hem İngiliz hem de Alman flörtlerim de oldu. Onlara "Seni seviyorum, seni istiyorum" dedim ya. "I want you" ne demek ya!

Hoppala!!!

Kıraç: Küçüklüğümü hatırlıyorum. Rock müzik yapayım diye kafamda bir şey cereyan etmedi. Bağlama çalmaya başladım ve kendiliğinden geliştirdim.

Cem Karaca: Bağlama çaldın mı sen?

Kıraç: Öyle başladım Cem Baba.

Cem Karaca: Zaten severdim, daha çok sevdim seni Kıraç.

Kıraç: Eskiden Alpay şarkıları söylerdim. Çok duygulu, trajedik şarkılar söylerdim.

Cem Karaca: Hoppala!

Kıraç: Alpay'ı çok severdim ben, çok.

Cem Karaca: Alpay çok mükemmel bir şarkıcıdır da, bağlamayla Alpay'ın bağlantısını kuramadığım için hoppalayı çektim.

Kıraç: İlgi duyuyorum çünkü mesela türkücü Ümit Tokcan vardı.

Cem Karaca: Hala var öğlum, hala var.

Kıraç: Aynı zamanda karizmatik bir adamdı. Çok iyi türküyü söylerdi. Onu dinlerdim. **Zeki Müren'i** yıllarca taklit ettim. Şarkılarımda Zeki Müren etkisini görürsünüz.

Orhan Gencebay'dan Ferdi Tayfur'a. Elvis Presley'den Fred Astaire'ye kadar dinledim. "Ben de güzel ses var, e, gitar da çalıyorum, ben hangi tarz yapayım acaba", böyle söylediniz an her şey bitiyor. Ben ilkokulu Maraş'ta bitirdim. İstanbul'a geldim. Geldim ve beklediğim İstanbul'u bulamadım. Başladım arkadaşlarla, hocalarla problemler yaşamaya. Arkadaşlarımla bir yere gitmek istiyordum, onlar 'Komançero', 'Big in Japan' dinliyor, ben 'What is to be young'. Aslında olay şudur. Lisede kimya hiç sevilmez. Kimya hocası sınav yaptı. Daha sonra da sınav notlarımızı okudu. Ama hepimizi küçümseyerek. Ayşe: Zayıf, Ahmet: Zayıf vs. Ben 6 gibi ortalama bir not almıştım, yani yırttım ama sınıfın yüzde sekseni zayıf. Parmak kaldırdım ve "Siz zayıfsınız hocam," dedim, "Biz nasıl zayıf olabiliriz, bizi ortaokuldan mezun etmediniz mi, hepimiz geri zekalı olamayacağımıza göre, siz kendiniz zayıfsınız." Gün geçtikçe çaresizliğiniz sizi isyankar yapıyor.

Müslüman Komünist ve Milliyetçi Olmak
Cem Karaca: Ya ben bu memleketin

anasına avradına sövmem, bu memleketi en çok sevdiğini iddia edenden çok daha fazla seviyorum, kimsenin tekelinde değil çünkü. Benim Kızılırmak'la da Yeşilirmak'la da bir kavgam yok, ama Kızılırmak deltasını kapatan, sit alanlarını bilmemne yapan adamlarla kavgam olacak ve sürecektir. Memleket oldu pazar. Yakında Topkapı Sarayı'nı satmazlarsa namerdim. Cem Uzan denen adam bana 7500 dolar borçlu. Başkası için önemsiz olabilir ama benim için önemli bir rakam. Yok böyle bir şey. Türkiye halkı rey verecek bu adama. Nisan 2004 seçiminde böyle "çak" hareketiyle seçime girecek. Ya, basketbol maçı mı yapıyoruz, hükümet mi seçiyoruz.

Kıraç: Ben kendi adıma CHP'yle AKP arasında ya da Cem Uzan'la diğerleri arasında bir fark göremiyorum.

Cem Karaca: CHP'ye bok atma, ben burada CHP'liyim...

Kıraç: Eyvallah, ama Atatürk'ün kurduğu CHP nerde, şimdiki CHP nerde...

Cem Karaca: Yalnız Atatürk burnunu çektiği zaman CHP örgütü kendine gelirdi. Şimdi öyle bir şey yok. Atatürk'ün kurduğu CHP altı oktan çoktan vazgeçti.

Kıraç: Ee, bu durumda?

Cem Karaca: Bu durumda onaylamıyorum ama Bakırköy ilçesine kayıtlı bir CHP'liyim. Ne yapayım istifa mı edeyim yani...

Kıraç: Türkiye'de hiçkimsenin karşısında veya tarafında değilim. Hiçbir siyasi ideolojim de yok hakikaten.

Cem Karaca: Ya bırak allah aşkına Kıraç, Ferdi Tayfur gibi konuşma!

Kıraç: Çok açık bir şey söyleyeceğim baba, ben müslüman, komünist, milliyetçi bir adamım.

Cem Karaca: Oha yani, sevgili Kıraç'cığım. Olur mu öyle şey be! Komünist milliyetçi bir adam olmaz. Şunun bir formülünü yap da duyayım.

Kıraç: Cengiz Aytmatov öyle bir adam.

Cem Karaca: Ben siyasi terminolojiyi bilen bir insan olarak böyle bir tanımlamayı maalesef seni çok sevmeme rağmen kabul etmemek durumundayım Kıraç. Çünkü olamaz. İnsanın hem komünist hem de milliyetçi olabilmesi için 1871 Paris komününü düşünmesi lazım. Acaba milliyetçi

yerine yurtsever mi demek istedin...

Kıraç: Yoo yurtsever değilim, ben milliyetçi bir adamım. Bu, şu demek: Osmanlı'yı bileceksin, Selçuklu'yu bileceksin, Orta Asya'yı bileceksin...

Cem Karaca: Bunu bilmeyen adam sanatçı olamaz ki!

Kıraç: Ben müslümanım; ama alevi değilim, sünni de değilim. Timur Selçuk'un dediği şeydir bu. Ben komünistim, insanların her şeyi eşit bir şekilde paylaşması taraftarıyım, sosyal hayat taraftarıyım, kimsenin kimseyi ezmemesi taraftarıyım; ütöpik bir düzendir, gerçekleşeceğine inanmıyorum. Marksist sayılmam fakat Marks'a çok inanıyorum, güveniyorum. Marks'ın teorisyle dünyanın kendi kendine komünist olmasına dört yüz sene kadar kaldı.

Cem Karaca: Kıraç, dünya komünist olmayacak, Amerikanist olacak Amerikanist!

Kıraç: Dört yüz yıldan bahsediyorum Cem Baba. Ya benim solcu arkadaşlarım da oldu, sağcı arkadaşlarım da. Hepsi de iyidiler.

Cem Karaca: Ya sen hala eski Grek hümanizmasındasın. Olmaz böyle şey ya.

Kıraç: Tekrar ediyorum, ben müslümanım, komünistim ve milliyetçiyim.

Cem Karaca: Hadi be! Olmaz böyle şey ya!

Kıraç: Olabilir Cem Baba. Yıllarca kendi kendimle boğuştum, ben neyim, nasıl bir adamım...

Cem Karaca: Devam et, devam et ki kendini çözümleyebilesin...

Kıraç: Çözdüm çözdüm. Çözdüm baba.

Cem Karaca: Çözdüm dediğin zaman, 'oldum' derler adama ama.

Ben Kafatasçı Değilim Cem Baba

Kıraç: Marks kitabını yazmış. "Diyalektik materyalizme inanacaksın, inanmazsan aptalsın" demiş, "Tanrıya inanırsan cahilsin, kendi evrimini tamamlayamamışsın" demiş. Dememiş mi?

Cem Karaca: Hayır dememiş, Kapital'de hiç böyle bir laf yok. Af buyurun da sizden daha fazla bu konuya eğilmiş bir insan olarak, bu işleri İngilizce ve Almandasından araştırmış bir kişi olarak şunu söyleyeyim.

Marks'ın değil, Lenin'in Tanrı'yla kavgası vardır. Ben Leninizmi reddediyorum, Marksizmi reddetmiyorum. Bak işte çok ince bir nüans var.

Kıraç: Materyalizm kısmı ne olacak Cem baba. Orda sakata bağlanıyoruz ama.

Cem Karaca: Yok be Kıraç'ım.

Kıraç: Milliyetçiyim derken kafatasçı değilim ki ben Cem Baba.

Cem Karaca: Şu 'milliyetçi' kelimesini vestiyere lütfen şöyle bir asar mısın!

Kıraç: Niye! Milliyetçiyim. Eğer bir ormandaysak, ben de orda bir çam ağacıysam, çam olduğumu bilmem gerekiyor. Herkes bir çeşit ağaç olsun ve kendisini tanısin, bilsin diyorum. Mesela dut ağacına çirkin demiyorum; sadece benim çam ağacı olduğumu bilmem gerekiyor diyorum, yani benim milliyetçilikten anladığım şeydir bu.

Cem Karaca: Kemalizm diye bir ideoloji yoktur yahu.

Kıraç: Kemalizm demedim ben Cem Baba.

Cem Karaca: Kemalcıyım demek kemalizm demektir!

Kıraç: Kemalcıyım demedim çam ağacıyım dedim Cem Baba.

Cem Karaca: Haa... Ben, Kemal anladım da.

Türkçe Cilveleşmek

Kıraç: Nazım Hikmet'in bir hikayesi var. Belgeselde izlemiştim. Nazım Hikmet Azerbeycan'da bulunduğu zamanlarda iki Azeri genç birbirlerine Rusça ilan-ı aşk ediyor. Nazım Hikmet buna feci şekilde kızıyor, azarlıyor, "Siz Rus musunuz, niçin Rusça cilveleşiyorsunuz, siz Türksünüz, Türk gibi konuşun." diyor. Nazım Hikmet'ten bahsediyorum. Ne kadar milliyetçi bir adam bakın:

Cem Karaca: O milliyetçi değil. Türk dilci.

Kıraç: Ama millet ne demek. Dil birliği, kültür birliği... Ha, bir siyasi parti bunu alıp kendi içinde farklı bir şekilde yorumlamış olabilir, bu beni hiç ilgilendirmiyor ki. Türk dilinin ne kadar üstün bir dil olduğunu söylemek adına bunu söylüyor Nazım.

Cem Karaca: Olur mu, "Sen Türksün, Türkçe konuş" diyor. Gittiği bir sürü toplumda konferanslarda da Rusça konuşuyor Nazım.

Kıraç: O ayrı, orda bir konferans durumu yok, iki kişi ilan-ı aşk ediyor, o da "Türkçe konuş" diyor.

Cem Karaca: Ya, sen hayatında hiç milliyetçi komünist rüya gördün mü?

Kıraç: Görmedim.

Cem Karaca: Görmedin. Ya, hayvanlaşmanın alemi yok! Biraz işi politize etmeden konuşalım. Hayvanlar sadece mevsimi geldikçe çiftleşirler, bizse her zaman, biteviye.

Anama Söv Daha İyi Be Kıraç

Kıraç: Mesela Hitler "Dut ağacı bizim sembolümüzdür" deseydi, dut ağacından nefret mi edecektik şimdi. Bir şeylerin sembol olması ondan nefret edileceği an-

lamına gelmez.

Cem Karaca: Ben senin omuzunda bir gamalı haç görseydim, sen benim yanımda kesinlikle olamazdın. Bu kadar basit. Semboller insanın kendi arzularının dışı vurum biçimidir, soyutlamasıdır.

Kıraç: Ben artık bu sembollerin dünyadan kalkması gerektiğini düşünüyorum.

Cem Karaca: Haadi ya!

Kıraç: Ya ben alevi değilim ama Hz.Ali'nin Zülfikar'ını duvarıma asmak istiyorum, ama alevi değilim yani. Arıyorum, bulamıyorum bir zülfikar...

Cem Karaca: Ben sana bir ton getireyim. Çünkü benim her odamda Hz.Ali resmi vardır. Ama Ayet-el Kürsi de vardır, Hz. İsa'nın doğumu da vardır.

Kıraç: Yavuz Sultan Selim var mı?

Cem Karaca: Serseri! Serseri! Serseri! Kırk bin aleviyi kesti o! Bana Yavuz Sultan Selim deme de, anama söv daha iyi be Kıraç! Anama sövsen, belki gençtir etmiştir derim, ama Yavuz Sultan Selim dersene...

Ateş Üzerinden de Atlarım, Kurdu da Severim, Orucumu da Tutarım

Kıraç: Bazen bu dünyadan kimler geldi geçti diye düşünüyorum. **Pir Sultan Abdal**'dan tut, **Hezarfen**'a kadar, **Galileo**'dan tut, engizisyonunda öldürülen binlerce Avrupalıya... Ve dünya aynı şekilde devam ediyor. Birileri birilerini hala öldürerek, yok ederek, sömürerek yaşıyor ve insan garip bir hüznepilıyor. Bir şeyi değiştirebilecek miyiz, belki hayır ama muhalif bir kültür sürekli yaşanacak dünya üzerinde.

Cem Karaca: Anadolu halkının Türkmen kökenli geleceğine baktığımızda hiç böyle kurt filan görmüyoruz. Daha ziyade geyik, -ki hani bu geyik muhabbeti filan şeklinde adlandırılıyor ama mesela Geyikli Baba da vardır- görüyoruz ki Anadolu'da geyiği, ceylanı, karacayı çok daha kabul sayıyorlar. Kurt geliyor, dalıyor koyunu parçalıyor. Kurdu kim sever ya.

Kıraç: Valla ben seviyorum.

Cem Karaca: Kurdu mu seviyorsun?

Kıraç: Açıkçası seviyorum, ne yapayım. Çok kendine özgü bir hayvan.

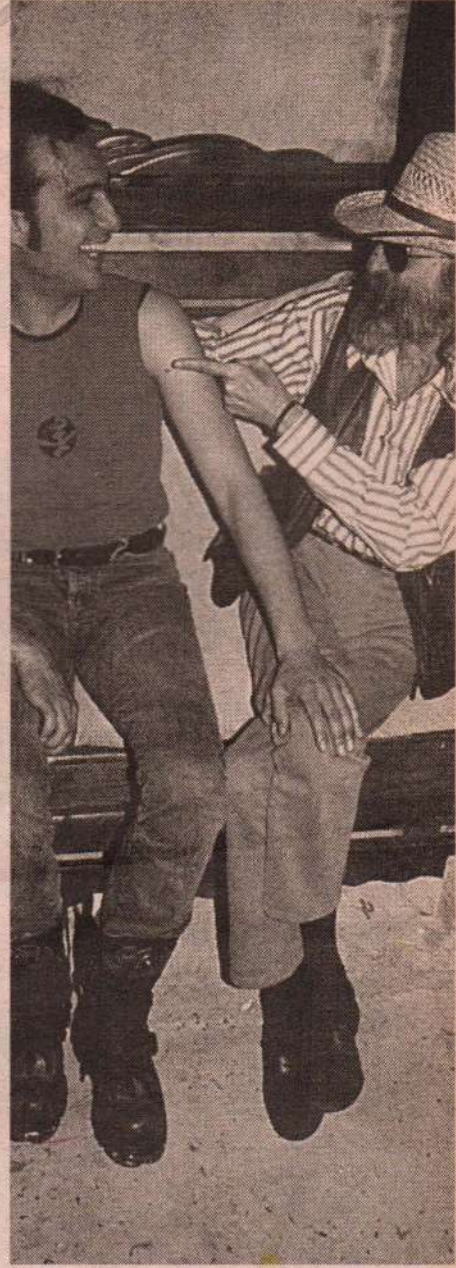
Cem Karaca: Allah Allah!

Kıraç: Babam, çocukluğunda radyoda dinlemiş. "Kurtla Köpeğin Arkadaşlığı" diye bir

hikaye. Köpekle kurt karşılaşmış. Kurt demiş, "Sen nesin kardeşim, bize de benziyorsun ama bizden de değilsin, senin olan nedir" demiş. "Ya ben köpeğim, benim bi sahibim var, bi yerim var, bize yemek verir" demiş köpek. "Allah allah ne güzel iş, ben de geleyim" demiş kurt. Yolda yürürlerken köpeğin boynunda bir tasma izi görmüş, "Bu ne!" demiş, "Sahibim ara sıra beni bağlar" diye cevap vermiş köpek. "Ha, bana uymaz, eyvallah!" diyerek yoluna devam etmiş kurt.

Cem Karaca: Aslan ülkü ocaklı kardeşim benim!

Kıraç: Öyle deme Cem Baba. Ben her kültürü seviyorum, Asena kültürünü de seviyorum, Ergenekon destanını da, Nem-

rut ve Nevruz kültürünü de çok seviyorum...

Cem Karaca: Sen Nevruz'u biliyorsan bu lafı nasıl anlattın peki! Nevruz kültüründe ateş üzerinden atlamak var, ateş de Şamanizm'den gelen bir şey...

Kıraç: Ateş üzerinden de atlarım, kurdu da severim, orucumu da tutarım, on numara meydanlarda da yürürüm. Ama bu oportünizm değil kesinlikle. Kardeşlik. Halkların kardeşliği diyoruz ya, kültürlerin kardeşliği. Budur.

Cem Karaca: Bi şey söyleyeyim. Tüm bunları, muhteşem Cem kültürü içinde zaten bütün değerlerimizi allak bullak ederiz. Asena da benim, Ergenekon da benim, Nazım Hikmet de benim, Necip Fazıl da benim.

Kıraç: Bitmiştir, olay kesinlikle budur. Biz bir mozaik...

Cem Karaca: Mozaik deme, alaşım de, alaşım...

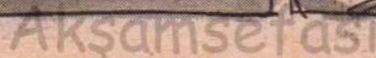
Kıraç: Mozaik değil. Zaten bu mozaik lafına çok karşı çıkıyorum. Türkiye bir mozaik değildir. Mozaik dediğin andan itibaren ortaya nifaklar sokuyorsun. Türkiye homojen bir yapıdır. Onun adını bilmiyorum...

Cem Karaca: Alaşım, alaşım! Neresinden kesersen kes her parçasında aynı molekül bulursun.

Kıraç: Şöyle diyebilir miyiz Cem Baba. Sarıyla mavi birleşmiş ve artık yeşil olmuştur, artık ayrılma imkanları yoktur.

Cem Karaca: Sarıyla mavinin aşkına kurban olayım ben Kıraç. H

Belki de bu yüzden dövmeyi, piercingi seviyorum. Sisteme bedeniyle direnen insanların başkaldırısıdır bunlar. Elindeki gazozu kendinden daha büyük ve güçlü olan çocuğa kaptıracağını anlayan ufaklığın, son anda şişenin içine tükürmesi gibi bir şey...

Biraz Kül Biraz Duman

ALTAY ÖKTEM

Nasıl yerin çekim kuvveti varsa, bedeninde de itim kuvveti vardır. Beden itmeye başladı mı; psikolojinin, felsefenin, sosyolojinin hatta metafiziğin bile faydası olmaz. Kokusundan, gözünün kenarında biriken beyaz çapaktan, paytak yürüyüşünden, göğüs ucunun tam yanındaki pürtlüklü benin üstünde çıkan bir tel siyah, kalın kıldan nem kapar insan ve beden aniden itmeye başlar. Artık karşındaki ağzıyla kuş tutsa dokunmak istemezsin, bırak yatmayı falan, şöyle toplum içinde hafifçe sürttürmek bile zor gelir insana. Beden itmiştir bir kere, yapacak şey kalmamıştır artık.

Bunları anlatmanın önemli bir nedeni var elbette; yalnızca ruhunuzu değil bedeninizi de hor kullanın demekten dilinde tüy biten ben değilmişim gibi, bedenime bir sürpriz yapmaya kalktım ve son sigaramı içtim; sonra bastırdım kül tablasına filtreyi. Film bitti yani. Naklen yaşamayı bıraktım, banttan yaşıyorum artık. Dumur kaybına uğradım durup dururken!

14 Aralık

1980 gecesi sigara içmeyi bırakan Hilmi Yavuz "sigarayı bırakmadım, sadece sigara yakmıyorum!" diyerek elinde yanmamış bir sigarayla dolaşmıyor mu sanki... Tamamen katılıyorum ona. İnsan sigara yakmayabilir, içine çekmeyebilir, ama bırakamaz. Çünkü sigarayı bırakmak için bir tek "erdemli neden" yoktur!

Zaten olamaz. Ruhu en az benim kadar karışık olan herkes bilir ki, her türlü erdem gayri meşrudur!

Hayatın, yani içinde yaşadığımız toplu şaklabanlığın üç ana direnç noktası vardır: ilk ikisini, yani dini ve ahlaki direnç noktalarını ciddiye bile almıyorum. Ciddiye alanı da hor görüyorum. Üçüncüsü ise bedensel direnç noktasıdır ki, ben durup dururken bu noktayı tahrik ettim, küstürdüm kendime. Yazık ettim!

Orta şekerli bir kahve içmenin, afe-dersiniz, hayvan gibi yemek yemenin de anlamı kalmadı artık, dememi bekleme-sin hiçkimse. Üstüne bir keyif sigarası içemedikten sonra ne diye sevişelim ki, diyecek kadar salak da değilim. Çünkü sevişmek, sigarayla bağlantısı olmayacak

kadar sanal (matrix gibi bir şey) bir eylemdir. Zaten üstüne sigara içse de, içmese de kimse bir başkasıyla sevişemez. Kendiyle sevişirken bir başkasını kullanır, o başka. Yani sevişmek, ortasına delik açtığın bir karpuzu ya da düpedüz kendi elini kullanmak yerine bir başkasının bacak arasını ya da dübürünü kullandığın bir masturbasyon çeşididir. Sigarayla falan da ilişkisi yoktur! Farkındaysanız, ki farkında olmamanız için hiçbir neden göstermiyorum; sağlıklı yaşamdan, pasif jim-

nastikten, ağırlık kaldırmaktan, düzenli beslenmeden, az kalorili diyetten, uyarıcılardan ve uyutuculardan uzak durmaktan söz etmiyorum. Yalnızca sigarayı do-ladım dilime. Yoksa bedenimi Kâbe'ye çevirmek gibi bir (art)niyetim yok.

Beden yalnızca iç organlardan, yağdan, kastan, sinirden, kandan, balgamdan, deriden, gözenekten, kıldan, tüyden ibaret değildir. Yoktur ama; ille de kutsal bir şey bulacağız diye tutturursak, kutsal olmaya en yakın şey olarak insanın kendi bedenini kabul edebili-

riz. Her şeyi ele geçirmek üzere kurulan sistem, en son olarak bedenimize göz dikmiş işte; elimizdeki son kaleye.

Belki de bu yüzden dövmeyi, piercingi seviyorum. Sisteme bedeniyle direnen insanların başkaldırısıdır bunlar. Elindeki gazozu kendinden daha büyük ve güçlü olan çocuğa kaptıracağını anlayan ufaklığın, son anda şişenin içine tükürmesi gibi bir şey... Her şeye el koydunuz, her şeyi ele geçirdiniz, şimdi sıra bana, benim bedenime geldi değil mi; alın işte boyadım, deldim, kazıdım bedenimi... Kendi zevkime göre süsledim. Yiyorsa böyle alın!

Beden insanın otonom bölgesidir. Herkes kendi bedenini de, ruhunu da istediği gibi kullanır. Ne haciyatı sürmüş tuhaf kılıklı adamların, ne de coplu olanların küçücük bir hakkı bile yok üzerimizde!

Yakarım sigaramı kardeşim. 14 Aralık 1980'in de, durup dururken uydurduğunuz, bize zorla kabul ettirmeye çalıştığınız diğer günlerin de canı cehen-neme! aytem@kornet.com

5 Ne 1 Ayhan

AYHAN BOZKURT

ayy_hanbozkurt@yahoo.com

En Sevdiğiniz 5 Papyon Rengi

Doğan Hızlan

- 1- Lacivert, üzerine yeşil noktalı ve çizgili
- 2- Gri
- 3- Siyah, ama siyahın üzerine sarı noktalar veya başka renkler düşün
- 4- Lacivert üzerinde koyu bej renkli kuşlar
- 5- Açık renkli bej ya da mavi, mor, kırmızı veya bej olan cafcacılar

En Sevdiğiniz 5 Stadyum

Erman Toroğlu

- 1- Barnebaw
- 2- Barcelona
- 3- Sansilo-Milan
- 4- Stade De France
- 5- Monaco

Sevdiğiniz 5 Çikolata Sanatçı

Sezen Cumhuri Önal

1. Chubby Checker
2. Nat King Cole
3. Earthe Kitt
4. Shirley Bassey
5. Dionne Warwick

En Sevdiğiniz 5 Slogan

Hayri Kozanoğlu

- 1- "Susma sustukça sıra sana gelecek!"
- 2- "En büyük Fener!"
- 3- "Gerçekçi ol imkansız iste!"
- 4- "Söz yetki karar iktidar halka!"
- 5- "Bu maçı alıcaz, başka yolu yok! (Her anlamda)"

En Sevdiğiniz 5 Film

Abdurrahman Dilipak

- 1- Ömer Muhtar
- 2- Mesaj
- 3- On Emir
- 4- Samson ve Dalila
- 5- Çağrı

En Sevdiğiniz 5 Aktör

Duygu Asena

- 1- Nicholas Cage
- 2- Andy Garcia
- 3- Edward Norton
- 4- Kevin Spacey
- 5- Ben Affleck

5 Ne 1 Asmalı Ayhan

En sevdiğiniz 5 Şair

Menderes Samancılar

- 1- Nazım Hikmet
- 2- Ahmed Arif
- 3- Can Yücel
- 4- Cemal Süreya
- 5- Furuğ

En Sevdiğiniz 5 Ressam

Nurgül Yeşilçay

- 1- Özcan Deniz
- 2- Kenan Evren
- 3- Alınur Velidedeoğlu
- 4- Eski Sevgilim
- 5- Yeni Sevgilim

En Sevdiğiniz 5 Büyü Tarifi

Ipek Tuzcuoğlu

- 1- Kedi otuyla, oğul otunu karıştırıp, sabah akşam içiniz
- 2- Zencefil dövülecek, içine gül suyu, hindistancevizi, tarçın kakule konup, bal eklenip yüze sürülecek.
- 3- Diğer iksirler
- 4- Bir kitap halinde yakında çıkacak.
- 5- Sevgilerimle...

En Sevdiğiniz 5 Aktör

Özcan Deniz

- 1- Sermet Serdengeçti
- 2- Kazım Kartal
- 3- İbrahim Erkal
- 4- Nihat Doğan
- 5- Gani Rüzgar Şavata

En Unutulmaz 5 Aktrist

Selda Alkor

- 1- Merly Streep
- 2- Shirley McLaine
- 3- Serap Aksoy
- 4- Zuhal Olcay
- 5- Selma Güneri

En Sevdiğiniz 5 Şehir

Şerif Sezer

- 1- Bahçeşehir
- 2- Nevşehir
- 3- Akşehir
- 4- Büyükşehir
- 5- Su Şehri

En Sevdiğiniz 5 Göz Rengi

Selda Özer

- 1- Ela
- 2- Açık Mavi
- 3- Nar Çiçeği
- 4- Nar Eksisi
- 5- Portakal Sarısı

nokta

Ercan Arıklı'nın ölümü ardından çok şey yazılıp çizildi ama açıkçası pek çoğu da kötü birer reklam metni gibiydi: Şahsi, tekyanlı ve konu dışı. Oysa ki Ercan Arıklı'yı Ercan Arıklı yapan Nokta dergisiydi. Eski bazı Noktacılar'a, 20 yıl önceki Nokta'yı, patronlarını, kapakları, çalışma şekillerini sorduk, bugünün gözlükleriyle yazdılar, anlattılar. Nostaljik anı ya da egoist öyküler değil, içten, derin, mesafeli, kah acıklı, kah gülümser ama hep mesleki kaygıyla...

Bir Nokta Toplantısı

Eski Nokta'ları karıştırdık. Vaktiyle Nokta'da çalışmış arkadaşları aradık. Ulaşabildiklerimizin hepsi zamanında ve istediğimiz uzunlukta oturup yazdılar, anlattılar Nokta'yı; kendi Nokta'larını. Belli ki, kaza ve cenaze sonrası gazetelerde, dergilerde çıkan demeç, açıklama ve söyleşilerden pek de haz almamışlar. Öyle ayaküstü telefonda sarfedilen 3-4 cümle anlatmadılar bize. 20 yıl öncesine gittiler, ortamı hatırladılar, kendilerini eleştirdiler, pek de güzel saptamalar yaptılar. Ve hepsinde de dergicilik, habercilik, gazetecilik kaygısı vardı hâlâ. Hiçbiri özel hayatlarına ya da kendi başından geçen özel olaylara girmede. Mesafeli baktılar vakti zamanında yayınladıkları

dergiye, 20 yıl önce birlikte çalıştıkları patronlarına. Ama soğuk değil, ılıktılar. Nostaljiye düşmeyi bir kenara atıp somut tahliller yapanlar oldu. Olumluya olumsuzu ayırttılar. 'N'olur hiç değiştirmeden hepsini kullanın' diyen de oldu. (Hepsi gazeteci olduğu için anlamıştır, her yazıyı kısaltmak zorunda kaldıkça da, yine de fazla uzun oldu bu yazı). Bugünkü gözlükleriyle Nokta'yı değerlendirdi çoğu. Belli ki hepsi hasretle ve hürmetle yadediyordu Nokta'yı. Mesela TRT, Babıali, Güneşli ve şimdi Maslak'ın en sağlamcı ve en çalışkan haber yönetmenlerinden biri olan **Ayşenur Arslan**, "Nokta dergisi, benim için 18 yıl sonra bile hala heyecan verici, hala önemli, hala

genç" diyor.

Sonunda bize de "uzman görüşü çerçevesi", Nokta dergisi mizanpajlı bir kolaj yapmak kalıyor.

Önce bu yazının ekibini bugün çalıştıkları mekanlarla birlikte alfabetik sırayla açıklayalım: **Ayşenur Arslan** (NTV), **Haşmet Babaoğlu** (Vatan), **İpek Çalışlar** (Cumhuriyet Dergi), **Ragıp Duran** (Liberation/BLA), **Can Dündar** (Milliyet), **Alper Görmüş** (KronikMedya), **Güldal Kızıldemir** (Vatan), **Nadire Mater** (Bağımsız İletişim Ağı), **Salih Memecan** (Sabah), **Mustafa Sönmez** (Yeni bağımsız gazete projesi), **Haluk Şahin** (Radikal), **Arda Uskan** (Haftalık).

Aslında sadece bu liste bile Nokta'nın çokrenkliliğini, çoksesliliğini yeteri kadar gösteriyor. Tabi Ercan Arıklı'nın da bu mozaiki bir araya getirebilmiş olması ve bir ekip ruhu yaratıp onu yönlendirebilmesi en önemli olgu.

Ne var ki liste, yani 'Nokta'da çalışmış gazeteciler' listesi, tabi ki bu isimlerle de sınırlı değil. Elimizdeki çeşitli tarihli Nokta'ların künyesinden bazı isimleri yine bugün çalıştıkları medyalarıyla birlikte aktaralım:

Tuğrul Eryılmaz (Radikal 2), **Nurcan Akad** (Akşam), **Atilla İlhan** (Cumhuriyet), **Erdoğan Arıoğlu** (Star), **Deniz**

CAN DÜNDAR

Fırlama Bir Dergi

Sadece siyasal cesaret değildi Nokta'nın alamet-i farikası... Onun ötesinde sokağın sesi ve fırlamalığı vardı

Nokta'da... Komün hayatı yaşayan gençlerin evlerinden, kerhane odalarına, tarikat dergahlarından kadın sığınaklarına girmedik yer bırakmadı. Toplumda her yeni eğilim, her yeni akım, her yeni insan ilkin Nokta'da afişe edilirdi. Başarısının sırrı biraz da sokağın nabzını bu kadar yakından tutabilmesiydi.

Gökçe (Akşam), **Hilmi Yavuz** (Zaman), **Duygu Asena** (Yarın), **Gülay Göktürk** (Tercüman), **Mustafa Özyürek** (CHP), **Hıncal Uluç** (Sabah), **Yücel Göktürk** (Post Express/Roll), **Sungu Çapan** (Cumhuriyet), **Neyyire Özkan** (Hürriyet), **Sefa Kaplan** (Hürriyet), **Mehmet Yalçın** (İçki Dergisi), **Metin Hakyeri** (NTV), **Can Kozanoğlu** (NTV)...

İPEK ÇALIŞLAR

Muhalefet Haberleri

Nokta, insanların aklından geçeni okuyan bir dergiydi. 12 Eylül'ün en baskıcı günlerinde bir grup gözüOkara insanın bir araya gelmesiyle ortaya çıktı. (...)Dünyanın en zengin generalleri üzerine verilmiş bir soru önergesinden yola çıkılarak (Bu önergede Nokta'nın teşviki vardı) Ak-

neral Tahsin Şahinkaya kapak yapılmıştı. Yaşamını yitirmiş olmasına rağmen, kimselerin sözedemediği Yılmaz Güney, yasaklı Bülent Ecevit Nokta'ya kapak olmuşlardı. Nazım Hikmet'in kaçış öyküsü, 12 Eylül sürgünleri, YÖK, Abdi İpekçi'nin katilleri, Kanlı 1 Mayıs'ın sorumluları... hakkında bir sürü yazı, belge, fotoğraf yayınlamıştık.

İlgyire Özkan, Dünn Ababay, Güldal Kızıldemir, Nadire Mater

KORHAN ATAY

Biz Nokta'yı Çok Sevmiştik...

Hayatımın en güzel yıllarıydı... Başka güzel günlerim de oldu kuşkusuz ama heyecanı bu denli yoğun yaşadığım; kendimi bu denli üretici ve yaratıcı hissettiğim başka bir dönem olmadı -henüz!- ... (...)Bunca tabu yıkmaya, dokunulmaza dokunma eylemi pek çok kez mahkeme-ye sonuçlandı doğal ki.

Daha onlarca isim var.

Muhalefet Barınağı

Nokta'nın ilk Genel Yayın Yönetmeni şimdi Radikal yazarı, iletişim profesörü Haluk Şahin, 1983-85 döneminden söz ederken, "Derginin çok eklektik ama parlak bir kadrosu vardı. Solun hemen hemen her fraksiyonundan insanlar bir araya gelmişti. Beni derginin genel yönetmeni olarak en çok, onların kendi aralarındaki çekişmeler ve bunların dergiye yansıtılma olasılığı yoruyordu" diyor.

Nokta'nın bir sürü özelliği vardı. Sıra-lamaya çalışırsak.

* Tıpkı Truva'nın 7 katı gibi çok sayıda kuşağı ve gazeteci grubunu misafir etti. Bugün birbirini tanımayan, aynı dönemde

Birkaç kez toplatıldık, bir kez kapatıldık -yalnızca dört gün sürdü Allah'tan-. (...) Nokta için imkansız görünse de, DGM'de, TCK 163. maddeden, yani şeriatçılıktan bile sorgulandık. Dönemin dinci terör örgütü İBDA-C'nin herkesin peşinde olduğu lideri ile söyleşi yapmayı başardık. Tabii ki kapak oldu. Sorumlu müdür bendim o günlerde. DGM'den celp geldi. 40 yılın dinsizi ben, şeriat propagandası yapmakla suçlanıyordum...

birlikte olamamış bir sürü eski Noktacı vardır. Bu nitelik, son 30 yıl içinde bir Cumhuriyet (Hasan Cemal Dönemi) gazetesinde, bir de Aydınlık gazetesinde (1978-80) gözlendi. Yani Nokta bir ekol.

* Nokta'da bir zamanlar bir araya gelenler, sonra dört bir yanına dağıldı Türk medyasının. Bazıları eski meslektaşlarını, dergidaşlarını bugün görse kaldırım değiştirir durumda.

* Özellikle ilk başlarda Nokta, gazetecilik yapmak isteyen, yetenekli birçok insanın barınağı oldu. Can Dünder, "Ve Nokta, -biraz da Ercan Arıklı'nın geniş görüşlülüğü sayesinde- 12 Eylül'ün sillesini yemiş gençlerin, iletişimcilerin sığınağı gibiydi" diye hatırlıyor.

80 darbesinin ardından eli kalem tutan insanlar, Britannica ansiklopedi limanına demirlemişlerdi önce. Ardından Nokta ağırladı bu mağdur ve mazlum ama parlak gazetecileri. Dergiciliği hiç bırakmamış olan Güldal Kızıldemir, Nokta'nın kadrosuyla yayın politikası arasındaki ilişkiyi "Dergi, Mao'cusundan Dev Yol'cusuna, TKP'lisinden ANAP'lisine çeşitli siyasi eğilimlerden kişilerin, demokrat bir çizgide ortak muhalefet yapabildikleri bir platformdu ve konjonktür zaten bunu dayatıyordu" diye açıklıyor. Korhan Atay bu ortamı şöyle betimliyor: "Hemen hepimiz 12 Eylül öncesinin türlü-çeşitli sol fraksiyonlarından; kızgınlıklar, kırgınlıklar, acılar, aldatılmışlık ve yenilmişlik duyguları içinde gelmiştik. Değil ortak üretim yapmak, aynı dili konuşmak hatta aynı çatı altında barınmak bile yaşam tercihlerimiz arasında yer almıyordu. Başardık ama! Zaman içinde bir-iki

müstaî sağcı hatta bir eski MİT'çiyle de desteklenen bu kaotik yapıdan; muhalif, eğlenceli, neşeli, hafiften marjinal ve pek haberci bir dergi çıktı."

Zaten haftalık bir dergiden daha iyi bir mecraya olamazdı bu kadar zenginliği bir arada toplayabilecek.

Siyah Beyaz Fotoğraflar

Sol cemaatte ekonomi deyince akla ilk gelen gazetecilerden biri olan Mustafa Sönmez geçmiş dönemdeki kabaca solcu anlayışıyla bizzat dalga geçiyor ve Nokta'da çalışırken Yayın Kurulu mensuplarını nasıl betimlediğini bugün şöyle anlatıyor: "Hıncal andaval biriydi; Nokta'ya sulanan Erkekçe'nin yazı işleri müdürü Mehmet Y. Yılmaz bir dönek adayı; Adil Özkol iflah olmaz bir teslimiyetçi; Hilmi Yavuz YÖK'ün emriyle sakalını kesmiş zavallı bir redaktör; İpek Çalışlar ve arkasından getirdiği Gülay Göktürk, can düşmanım Aydın-

lıkçılar ve Arda Uskan mesai saatlerinde fotoroman senaryoları yazarak bütçesini düzeltmeye çalışan 'Arkadaşım Eşşek'ti'. Adı geçmişken belirtelim, Hilmi Yavuz'dan Nokta'ya ilişkin bir yazı istediğimizde aldığımız yanıt şu oldu: "Ben bir dönem o derginin yayın kurulunda olduğum ve çalıştığım için şimdi Nokta dergisini olumlu ya da olumsuz değerlendiremem. Bu doğru olmaz".

Aslında haftalık dergi geleneğinin pek de çelimsiz olduğu Türkiye'de Akbaba'dan Kim'e, Akis'den Yön'e, Doğan Kardeş'ten Zıp-zıp'a, Fotospor'dan Hayat-Ses'e, Yanki'dan Gırgır'a neredeyse bütün dergiler aslında ya bir tek kişinin ya da küçük bir çekirdek kadronun eseri sayılır. Nokta, bu geleneği de kırarak, çalışanların her birinin kendisinden bir şey vermesi ve kolektif

ARDA USKAN

O Gün Başka Bugün Başka

Nokta'nın yükseliş dönemi. 1980'li yıllara denk gelir. Aslında o dönem bu günlerle kıyaslamak pek sağlıklı olmaz. Baskının ve yasakların çok daha fazla hissedildiği günlerdi. (...) Ayrıca Nokta, sadece 'asık suratlı olmayan' bir dergi değildi. Son derece eğlenceli kapaklar da yapıyorduk. Bu nedenle de bizden 'ağırbaşlılık' bekleyen bir kesim tarafından da sürekli eleştiriliyorduk.

çalışma ortamının zenginliği sayesinde, ortak bir kimlik oluşturabiliştik ilk defa. Burası önemli...

Pazartesi Ayinleri

Pazartesi toplantıları tüm Nokta çalışanlarının yazı ya da anılarında muhakkak değindikleri bir ritüel. 'Memedin Kitabı'nın yazarı Nadire Mater anlatıyor: "Öyle çok konu vardı ki; Pazartesi haber toplantıları saatler sürüyor; kapaktan kuşağa, en küçük habere kadar her şey konuşuluyor, tartışılıyordu. 'Uçmak serbestti' ne kelime, uçmak gerekiyordu ve uçuluyordu". Güldal Kızıldemir ise işin bir başka yanına dikkat çekiyor: "Kıran kırana, müthiş kavgalar da yaşanırda ama en azından ortada kavgaya edebileceğimiz bir patron vardı ve bunun ne kadar büyük bir nimet olduğunun o zamanlar farkında değildik".

İpek Çalışlar ise: "Her Pazartesi günü yapılan Yayın Kurulu toplantısında vurulacak hedefte karar kılınıyordu, sekiz-on kişi iş bölümü yapıp kapağa çıkartılacak dosyayı üç-dört gün içinde hazır ediyordu. Dosya, bilgiler toplandıktan sonra akıcı bir dille ye-

HAŞMET BABAOĞLU

Hem Çalışır Hem Eğlenirdik

Televizyonun yayılması karşısında yazılı medya yeni bir haber kavramı üretilmedi ve bundan da en çok dergicilik zarar gördü. Araştırmacı gazetecilik denen şey bugün baştan aşağıya palavradır. Eline getirilen, sızdırılan, 'yaz' denen dosyaları açıp açıp kaleme almak

araştırmak değildir. İki sayfalık bir yazı için her editör yazıyı getirenle ve yayın yönetmeniyle saatlerce tartışır. Bunları neredeyse zevk edinmiştik. Nokta'da hem çalışır hem eğlenirdik. Patronla editörler ve muhabirler iç içe geçirirlerdi günlerini.

AYŞENUR ARSLAN

Habercilik Ve Demokrasi Özgürlük Dersleri

Nokta'dan sözedildiğinde herkesin aklına önce 'İşkenceci Polis' kapağı gelir. Gerçekten de, 'imzamı attığım' kapaklardan biri olmadığı halde, benim de aklıma ilk gelen o sayıdır. Türk basınında bir dönüm noktasıdır çünkü. Yarattığı tartışmayla da, satış rakamlarıyla da... (...) 'İslamcılık' tartışmasının boyutları ve geleceğimize 'muhtemel' etkileri de önce Nokta'da yer almıştı. (...) Nokta, topluma da cesaretle baktı. 'Herkesin bildiği ama anlatamadığı sırları' gün ışığına çıkardı. (...) Türk medyasının Nokta serüveninden hem habercilik hem de demokratik/özgür çalışma ortamı adına öğreneceği çok şey olduğuna inanıyorum.

nokta

SAHİBİ
Gelişim Yayınları A.Ş. ve Süreli Yayınları A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı
Ercan Arıklı

YAYIN KURULU BAŞKANI Dr. Adil Özkoç
YAYIN KURULU AYSINUR ARSLAN, İPEK ÇALIŞLAR,
AYCAN GİRTİOĞLU, GÜLAY GÖKTÜRK, DENİZ İNSEL ŞAHİN
GÜLDAL KIZILDEMİR, Dr. Salih Memecan, Hıncal
Uluç, Arda Uskan, Hilmi Yavuz

SORUMLU YAYIN YÖNETMENİ Arda Uskan
ANKARA TEMSİLCİSİ Aycan Giritlioğlu

YAYIN YÖNETMEN YARDIMCILARI İpek Çalışlar,
Gülay Göktürk

GÖRSEL YÖNETMEN Salih Memecan
ANKARA TEMSİLCİ YARDIMCISI Can Dündar

İSTİBARAT ŞEFLERİ Korhan Atay (İstanbul),
Nurcan Akad (Ankara)

ÖZEL ARAŞTIRMA BÖLÜMÜ Güldal Kızıldemir,
Sabir Yücesoy

HABER RÖPORTAJ Şule Arasan, Nadire Mater,
Levent Tayla

DIŞ HABERLER Işık Alumur, Aydın Demirel

EKONOMİ Şaziye Kartlı, Gülcin Tahirioğlu
KÜLTÜR SANAT Sungu Çapan

YAYIN DANIŞMANI Engin Ardeş
TEKNİK SEKRETER Tahsin Armağan

BÜROLAR İstanbul: Dürin Ababay, Ruşen Çakır,
Naci Çelik, Mahmut Övür, Can San, İtir

Sahingiray, Gülay Tili, Mehmet Yalçın, Leyla Oluca
Ankara: Dr. Fikret Bili, İzzet Dağstanlı, Hidir

Göktaş, Perin Pige, Hüseyin Şentürk, Nezir
Tavlas, Erdal Kılıçoğlu, Cengiz Kuşcuoğlu,

Hüseyin Aksit - Haluk Müthüoğlu
İzmir: Ahmet Kökcü

Yurt dışı: İNGİLTERE: Mani Colakoglu,
İSVEÇ: Abdullah Görün, YUNANİSTAN: Mihail

Vasiladis, KIBRIS: Serdar Saydam
GÖRSEL BÖLÜM Nihan Bıkay (Görsel Yön. Yrd.),

Emre Ulaş (Grafik/İllustrasyon), Ali Aydın
(Prodüksiyon)

FOTOĞRAF Nermi Erdur (Self), Adem Altan,
Süleyman Tel, Mehmet Tel, Deniz Doğan

TEKNİK ŞEFLER Necati Güngör (Düzeltili), Fazıl
Mecit (Pikaj-Montaj), Serpil Kose (Dizgi), Yalçın

Salur (Kamera), Yurdakul İştihan (Renk Ayrımı)
KATKIDA BULUNANLAR Perlev Atasay, Ozan

Aytemir, Hızır Tüzel, Ayça Gülsöy, Ayşegül
Erantepe, Temuçin Tüzecan, Levent Akse, Ali

Boratav, Haşmet Babaoğlu, Serdar Semen - UBA.
ADRES Gelişim Yayınları, Levent-İstanbul

Tel: 169 66 80 (20 Hat) TELEX: 26510
REKLAM İÇİN TELEFON 169 66 80

ANKARA BÜROSU Atatürk Bulvarı, 85/12, Kızılay
Ankara TEL: 33 07 40 (3 Hat) TELEX: 42008

İZMİR BÜROSU İzmirli Bulvarı, 4 No: 404
Konak-İzmir Tel: 25 85 79

BASILDIĞI YER Hürriyet Ofset Matbaacılık ve
Gazetecilik A.Ş. Halkalı-İstanbul

DAĞITIM Hürriyet Holding A.Ş.
Nokta, Gelişim Yayınları A.Ş. tarafından

yayınlanmaktadır.

GELİŞİM

BAŞKAN VEKİLİ VE GENEL KOORDİNATÖR Mustafa Özyürek, BAŞKAN YARDIMCISI / Finansman Ümit Umar, BAŞKAN YARDIMCISI / İdare-Reklam Deniz İnsel
Sahin, BAŞKAN YARDIMCISI / Promosyon-Araştırma Geliştirme Çağla Kurtuluş, SATIŞ MÜDÜRÜ Yıldırım Ünverdi, TEKNİK MÜDÜR Gökhan Bircinoğlu,
DIŞ İLİŞKİLER MÜDÜRÜ Ayşe Karabecce

HALUK ŞAHİN

Doğru Zamanda
Doğru Yerde

Nokta'nın dergicilik tarihimizin en önemli dergilerinden birisi olduğuna kuşku yok; hâlâ konuşuluyor olması da bunu gösteriyor.(...) Dönem, 12 Eylül'den demokrasiye dönüş dönemi. Nokta bu dalga'nın üzerine çıkarak hızla yol aldı. Bir yandan siyasal demokratikleşme çabalarına destek verirken bir yandan da yaşamın diğer alanlarında özgürlükçü yaklaşımları destekledi. Doğru zamanda doğru yerde duran bir dergi. Kısa sürede bir simge haline geldi.

niden kaleme alınıyordu. Baskıdan önceki son okur bir hukukçuydu" diyor.

Ne Resmîyet Ne Ticaret!

İşte önemli olan bir başka cihet de, Nokta'daki medya mülkiyeti yapısı ile 12 Eylül sonrasının gri ortamı. Ercan Arıklı, ansiklopedicilikten kazandığını haftalık dergi işine yatıran küçük ya da orta çaplı bir sermayedardı. Holding ya da büyük grupların patronlarıyla belki kişisel dostluk ilişkileri iyi idi ama sonuç olarak bu orta çaplı medya grubu bağımsızdı. Batılı ve batıcı da

MUSTAFA SÖNMEZ

Kible Satışları

Nokta dergisinin dört dönemi var: Haluk Şahin dönemi, sonra Ercan Arıklı'nın dizginleri ele aldığı dönem, Söz gazetesi yenilgisinden sonra 'soft kapak' dönemi ve son olarak da Asil Nadir dönemi. (...)Özetle, Ercan Arıklı için, o gün ne sarsa oydu makbul olan. Nokta'nın kiblesini belirleyen satışlardı. Sonra Asil Nadir'e satış dönemi geldi. Ve her hikaye gibi Nokta'nın da son dönemi oldu bu. Ercan Arıklı, 'Nokta'sını', Aktüel ve Haftalık'la sürdürdü. Nokta yaşasaydı, Aktüel ve Haftalık'a dönüşecekti.

olduğu için devlet sınıfı ile sempatik bağları da yoktu. Eskiden Medyakronik'in şimdi de Kronikmedyanın hata affetmez medya gözlemcisi Alper Görmüş, bu durumu "Ercan Arıklı damgasını vurduğu yayın organlarının 'devlet dilini' kullanmaması için azami gayreti gösterdi. Devletli basın patronlarının 'Aman başımıza iş gelir' diye felik felik kaçtığı gazetecilerle çalışmaktan ve bu nedenle 'hassas' odaklar tarafından damgalanmaktan hiç vazgeçmedi" diye açıklıyor.

Anlatılanlara göre liberaldi, rahattı, çalışanlarıyla arasına yapay duvarlar koymazdı. Devletten sonra en çok apoletli medyayı eleştiren Ragıp Duran da, liberalliği konusunda hemfikir ve ekliyor: "Yıldız yaratma hırsına rağmen ekip çalışmasını teşvik ederdi, sempatikti, fena yönetici sayılmazdı, ama doğrusu ölümünün ardından yazılanlar kadar da değildi..."

Nokta'nın eski muhabirlerinden Figen Akşit ise bugün çok az sayıda yayın organında bulunan bir başka özelliğe dikkat çekiyor: "Her şeyden önce, kendimizi sonsuz güvende hissederdik orada.

• İlk sayı, 1982 yılında çıkmış.
• Normal zamanlarında ortalama 60.000 olan tiraj İşkenceci Polis kapağıyla en yüksek tirajına ulaşmış. 110.000. İşkenceci Polis kapağı toplatılmış.

Tahsin Şahinkaya F 16 iddialarının yer aldığı kapak, Abdülhamit kapağı, Incirlik kapağı, Tedirginler (Necdet Üruğ ve Kenan Evren'in yanyana oldukları) kapak, Eşo Gelin kapağı (eşeklerle ilgili cinsel takıntının yer aldığı kapak) ses getiren sayılar olarak hatırlanıyor.

• 12 Eylül'de, siyasilerin yasaklı olduğu dönem Ecevit ve Demirel kapaklarıyla ilgili davalar açılmış. Bir de meşhur, İstanbul Üniversitesi'nin kapısına kaka yapan Doğramacı kapağına İhsan Doğramacı dava açmış. Derginin en parlak yılları 1985-90 arası imiş.

• Kendi aralarında en gıcık oldukları kişi Engin Ardıç'mış. Bir de Adil Özkoç'a gıcık olurlarmış ama avukat olduğu ve her şeye müdahale ettiği içinmiş bu.

• Nokta çalışanlarının iş dışında birlikte ta-kıldıkları çok özel bir yer yokmuş ama Levent'teki Ece Bar'a giderlermiş bazen. Bazen de Ercan Arıklı, herkesi Yakup'a götürürmüş. Cuma akşamları sabahlanırmış. Ercan Arıklı çok güzel yiyecekler ve içkiler getirirmiş. O vakitler Türkiye'de Winston sigarası yokmuş ama Ercan Arıklı bol bol Winston getirirmiş sabahlanıldığı geceler. Küçük küçük pastalar almış. Sabaha kadar hem yenilir içilir, hem de çalışılırmış. • Hatta McDonalds'ın ilk açıldığı zaman Ercan Bey herkese menü getirtmiş. İyi yer-sen iyi çalışırsın mantığındaymış Ercan Bey.

GÜLDAL KIZILDEMİR

Zemin - Zaman - İnsan: Nokta

Nokta'cı olmak bir tür aidiyet gibiydi. Nokta çalışanları olarak bizler, olanca naifliğimizle tuhaf bir şekilde dergiyi kendimizin sanırdık ve militanca çalışırdık. İstanbul'da bayi bayi gezip satış rakamlarını aldığımızı ve dergiyi bayinin ön tarafına koymaları için baskı yaptığımızı hatırlarım.(...) Nokta, kolektif bir çalışmanın

ürünüydü. Haberler, hem Ercan Bey'in 'kendi keşfettiği' gazetecileri başka gazetelere kaptırmama arzusunun, hem de hemen hemen her haberde birden fazla insanın emeği bulunduğundan imzasız çıkardı. Bu amatör takım ruhu da, haberlerin daha kapsamlı ve ayrıntılı olmasını sağlıyordu sanıyorum. Ne de olsa hepimiz, her zaman, birimizden iyiyiz. Ben o dayanışma ruhuna daha sonraki gazetecilik yaşamımda hiç rastlamadım.

Editörlerden yansıyan bu güven ve sahiplenme duygusuyla tam anlamıyla "kelle koltukta" habere gitmekten asla çekinmezdik. Bilirdik ki, başımıza bir şey gelirse bize sahip çıkar, ortalığı ayağa kaldırır ve gerekeni yaparlardı. Pek çok keresinde yaptılar da. Nokta tarihine damgasını vuran iyi haberlerin altında kuşkusuz onların yaydığı bu duygunun gücü vardı"

12 Mart sonrasında da kesilmiştii siyasi

habercilik, gazetecilik. O zamanlar, solcularla muhalifler edebiyat, kültür-sanat dergilerine sızdılar ya da o alanlarda faaliyet gösterdiler. 12 Eylül sonrasında ise edebiyat-kültür-sanat alanına girmeye gerek kalmadı, çünkü artık Nokta vardı. Hem gazeteciler için hem de okurlar için...

Nokta Neydi?

Nokta, haftalık bir derginin, 7 günün özeti ya da derlemesi olmaması gerektiğini anlamış ve kanıtlamıştı. Öğrendiğimize göre

İpek Çalışlar, Ayşim Alpman, Neyyire Özkan, Ayşenur Arslan, Nadire Mater, Tuğrul Eryılmaz

FIGEN KUMRU AKŞİT

Hayatı Ve Haberi Öğrendik

1987'nin sonlarında, her hafta deliler gibi Nokta'nın çıkışını bekleyen bir gazeteci-okur olarak Nokta Dergisi haber muhabirleri kadrosuna eklendiğimde, hayatımın nasıl değişeceğinin henüz farkında değildim. Idealist bir "kuş" olarak başladığım ve 5,5 yılımı geçirdiğim Hürriyet Haber Ajansı'nda ağır darbeler almış ruhum/gururum ve kendime tek-rar kavuşmam, yaralarımın sarılması o yıllara rastlar. İnsana hem hayatı hem

haberi en doğru biçimde öğreten üstüne üstlük kendini değerli/eşit hissetmeni sağlayan bu müthiş kadroyla çalışmanın verdiği keyfi, Nokta'dan sonra çalıştığım hiçbir yerde bulmak mümkün olmadı. Bu, dönemin "ağır" solcularına kapılarını sıkı sıkı kapatan Babiali'nin Nokta'ya sunduğu bir şans ve Ercan Arıklı bu-nun farkındaydı.

SALİH MEMECAN

Amatör Bir Ruh da Vardı

Nokta'nın mimarının Ercan Arıklı olduğunu söyleyebilirim. Ercan Bey'den kaynaklanan özel bir durum vardı. Gazetecilerden çok, dil bilen, kendini gösterebilen insanları gazeteci yapardı. (...)Dünyada yayınlanan dergileri takip ederdi. Bu dergilerin kapaklarıyla Nokta'nın kapaklarını her hafta karşılaştırır, nerede yanlış yaptığımızı arar, bir sonraki sayıda yepyeni kapaklar yapmamızı teşvik ederdi. (...)Bizde biraz amatör bir ruh da vardı. Tiraj raporları geldiğinde sevinirdik.

re cuma geceleri sabahlara kadar süren, özellikle kapak haberi için kimi zaman 2 ay kimi zaman en az 10 gün çalışılmış. Günlük gazete deneyimi olanlar, Nokta'da daha derin, daha iyi araştırılmış, daha boyutlu haberler yapabilmisler. Bu arada Nokta kadrosunun entelektüel ve kültürel birikim düzeyi, günlük gazete kadrosuyla kıyaslanamayacak kadar zengin ve yukarıdaymış. Haşmet Babaoğlu, derginin temel özelliğini "Sadece haberin, bütün öğeleriyle doğru, iyi araştırılmış ve iyi kaleme alınmış haberin, başlı başına siyasal bir değere sahip olduğunu gösterdi Nokta" diyerek anlatıyor.

Nokta dergisinin binası, semt olarak Levent'le Gültepe'nin arasındaydı. Anlatı-

lanlara göre aslında yönetici, gazeteci ve muhabirlerin büyük bir kısmı daha çok Levent atmosferinde ama bu havayı Gültepe'ye de biraz olsun aktarma derinde olan insanlarmış. Ercan Arıklı ise, yüzde yüz Levent hatta Etiler adamıymış.

Nokta, askeri rejim sonrası, her halükarda günlük gazetelerde perçemine bile rastlanmayacak ölçüde ve düzeyde uygar, sivil bir çizgi tuturmaya çalışıyordu. Öyle militan falan değil işkence, Kürt meselesi, YÖK, Dersim, zengin orgeneraller gibi konuları kapaktan işleme cesareti gösteriyordu. Çünkü 80 darbesinin ardından günlük basının sesi kısılmış, tabular artmış, resmi çizgi yaygınlaşmıştı. Karikatürist **Salih Memecan**, o günleri "Doğramacı kapağına Ercan Arıklı'nın çevresindeki danışmanlar itiraz etmişti ve dava açıldı, ceza yedi, ancak Nokta istediğini yapmış oldu. Açıkçası çok radikal bir tutumdur" diye anlatıyor. Nokta'nın uzun süre Genel Yayın Yönetmenliğini yapan **Arda Uskan**, işkence, Dersim, Doğramacı kapaklarının o dönem büyük olay yarattığını hatırlattıktan sonra "Bugün, yolsuzluk, işkence gibi olaylar adeta kanıksandı. Şimdi böyle bir şeyi gündeme getirseniz aynı ilgiyi göreceğini pek sanmıyorum" diye ekliyor.

Kadınlar Önemliydi

Nokta'nın Türkiye basın dünyasına en önemli katkılarından biri, yetenekli gençleri gazetecilik alanına çekmesinin yanısıra dergide kadınlara verilen önemdi. Zaten künyeler incelendiğinde kadınların yönetici mevkilerde olduğu görülüyor. Her ne kadar Arıklı, 'kadın unsuru' tabirinin yaratıcısı, ayrıca 'Ercan Bey'in kadınları' efsanesinin kahramanıysa da, kimilerine göre Nokta ekolünden **Sabiha Sertel**'le aynı mesleği yaptıklarını sanan ama kendilerini daha çok mankenliğe ya da bir tür hostesliğe adanmış olan kadınlar da çıktı, ama kim ne derse desin kadınlar Nokta'da önemliydi. Çalışlar, Mater, Kızıldemir ve Arslan bugün Nokta'nın bu özelliğini hala önemle ve özlemle anıyorlar.

Nokta'nın yayın politikasında önemli bir yer tutan cinsellik ve birey temaları konusunda ise farklı görüşler mevcut. Babaoğlu, Nokta'da cinselliğin düzensiz versiyonlarının sergilendiğini savunurken, Kızıldemir özel hayatlarına fazla girildiğini hatırlatıyor. **Kızıldemir**, Nokta'nın haberi öyküleştiren stiline de muhalif: "Evvel zaman içinde, deve tellal iken pire berber iken, ben babamın beşiğini tıngır mıngır sallarken" üslubu yüzünden habere bir türlü ulaşamıyordu" diyor. Ücretsiz PDF Kitap Arşivi

Nokta Yeniden Çıkar mı?

İlginçtir, Nokta hakkında ulaşabildiğimiz ve görüş istediğimiz neredeyse herkes, özel olarak hiç sormadığımız halde 'Bugün bu ekip toplansa yeniden Nokta çıkabilir mi?' sorusuna yanıt aramışlar ve bulmuşlar: Olmaz! Bugün ne eski kadroyla ne de yeni kadroyla Nokta bir daha çıkmaz. Binbir nedeni var bunun:

NADİRE MATER

Biz Nokta'dayken

Aslında pek çoğumuz gazeteciliğe ilk Nokta'da başlamıştık, haberciliği falan da pek biliyor değildik. Bizim yapmaya çalıştığımız, daha çok okur olarak, yaşadığımız olan bitenin bir türlü haber olarak görülmemesine duyulan tepki ve öfkenin giderilmesi idi sanki. Yine de, bugün bakıldığında habercilik açısın-

sonra 'Bu hafta ne patlatacağız' yor-gunluğuna dönüştük" görüşünde. Mustafa Sönmez aynı sıkıntının Ercan Arıklı'yı da sardığını hatırlıyor ve son dönem Nokta'nın olumsuzluğunu Arıklı'nın "Yavrucum, yıkacak tabu kalmadı anlamıyor müsün?" diyerek izah ettiğini belirtiyor. **Haluk Şahin**'in tespiti de ilginç: "Bir süre sonra şişirme kapak

dan pek de bir falso görülüyor; herhalde hayata karşı dürüst olmaya çalışırken, haberde de aynı yolu izlemeye çabalamışız. (...)Artık arkadaşlıklar kalmadı, kalan tek şey birbirimizi gördüğümüzde o günleri özlediğimizi hatırlamak. Böyle anlarda, o günlerden sonrasını konuşmak çoğumuza o kadar kolay gelmediği için herhalde, kaldığımız yerden konuşmaya devam ediyoruz: Biz Nokta'dayken...

Toplum, gazetecilik-dergicilik anlayışı ve okur değişti...

Neyse biraz da Nokta'nın marazi yan-larını eski çalışanlarından kısaca dinleyelim: "Özal'la birlikte moda olan libe-ral görüş Nokta'yı da yiyip yuttu" di-yor **İpek Çalışlar**. **Can Dündar** ise "Her hafta bir cinlik yapmak, bir ta-bu devirme zorunluluğu, bir süre

konuları yapmak zorunda kalırsınız. Okuyucu, vaat ile sunum arasındaki farka bakıp hayalkırıklığına uğrar. Siz bu hayalkırıklığını aşmak için daha da uçarsınız. Böylece merkezden uzaklaşıp, marjinal hatta snob bir bölgeye kayarsınız". **Haşmet Babaoğlu** ise "Bugün de haber yok, malumat var" diyor.

Sonuç olarak Nokta bir dönemin, bir grubun daha doğrusu o dönemin gereksinimlerini iyi ve doğru karşılayabilmiş sağ-lam bir ekibin ürünü idi. Türkiye'de birçok kurumun olduğu gibi Nokta'nın da kök salması, yerleşmesi çok çeşitli nedenlerle mümkün değil, olamazdı da zaten. Gerçi bugün adı Nokta olan bir dergi halen çıkıyor ama yalnızca adı Nokta...

Nokta, bugün ve yarın gazetecilik ve toplumbilim okullarında okutulması, incele-nmesi gereken önemli bir medya pratiği. Nokta, haftalık haber dergiciliği anlayışında konuları, konula-

rı ele alış biçimi ve kadrosuyla, o dönem için, ne-redeyse en son noktaya ulaştı. Öyle ki Ercan Arıklı'nın Nokta'dan sonra çıkardığı haber dergileri bile o etkiye ulaşamadı ve Nokta'nın birer taslağı olarak kaldı. ●

RAGİP DURAN

Badem Gözlü Yaptılar Beyaz Türkler

Şarkıcı **Charles Aznavur** ve sonra **ŞALALA** yanlısı **Ara Toranyan**'la yaptığım söyleşileri Türkiye'de bir tek Nokta yayınlamıştı. Ama Beyaz Türklüğün haftalık totemi vefat edince nasıl da döküldü ortaya bir kısım taraftarının sınıfsal ölüm tahlilleri. Övgüde ve sövgüde öl-çüleri yitirmiş bir cemaatte yaşıyoruz. Cenaze törenine bile reyting aleti taktılar. Bir tek **Perihan Mağden**'le **Hakkı Devrim** doğru dürüst yazdı. **Badem Gözlü** yaptılar Ercan Bey'i. Eminim görseydi bu yalakalıkları kendisi de hiç hoşlanmayacaktı.

ALPER GÖRMÜŞ

Bağımsız Ve Sivildi

Ercan Arıklı, Hürriyet gazete-sinde yayınlanan bir söyleşisinde, ülkenin siyasi-mali-askeri elitinin ca-nını yakacak onca habe-re rağmen, kimsenin ba-şına bir iş gelmemesini, haberlerden mağdur olanların, o haberlerin Nokta'da sırf gazetecilik için yapıldığını bilmeleri-ne bağlamıştı... Çok doğ-ru: Günümüzde birçok

haberin sırf 'tetikçilik' kastıyla yazıldığını düşünürsek, bu sözlerin değeri daha iyi anlaşılır. Ercan Arıklı, öyle bir yayıncılığı, zarara uğrayanlar ta-rafından bile saygıyla karşılandığını neden mi hatırlatıyordu? Neden ola-cak, ne yazık ki zaman içinde kendi-sinin de bir parçası haline geldiği bu-günkü neslini eğitme ve yönlendirme için...

Yerli Ölüm Araç Gereçleri

Bu yaz sığağında ölümden bahsetmek ne saçma. Ama ölüm yaz kış tanımıyor, her mevsimde ve her türlü biçimde çıkıyor karşımıza. Bunlar aklımıza ilk gelenler.

Haz: HATİCE MERYEM -MINE SÖĞÜT

Sahil Boyları

İstanbul'un boğulma haritası çıkarılsa başta Şile olmak üzere, Beykoz ve Marmara sahili olan Silivri'ye kadar yüzlerce kilometrelik kıyıda yaz aylarında yüzlerce kişi boğularak can verir. Son anda kurtarılanların söylediğine göre ayakları altından birden çekiliyormuş kum. Herhalde inşaatlar için acımasızca deniz dibinden kaldırılan tonlarca kum yüzünden olsa gerek.

Araba

Dört tekerlekli bir araba bir Türk'ün başına gelebilecek en büyük talihsizlik olabilir mi acaba?

Futbol Topu

"Avrupaaa Avrupaaa duy sesimiziii, bu gelen Türk'lerin ayak sesleriii" vs. sloganlarıyla açılan perde, galibiyet halinde meydanlarda karnavala dönüşürken, mahalle aralarında havalı tüfeklerin art arda patlamasıyla ve illa ki birkaç kişinin ölümüyle son bulur genellikle. Gazetelerin "Sevinciniz acıya dönüşmesin" uyarılarına karşın her seferinde yusuvarlak futbol topu yüzünden köşeli tabutlara giriyor birkaç kişi.

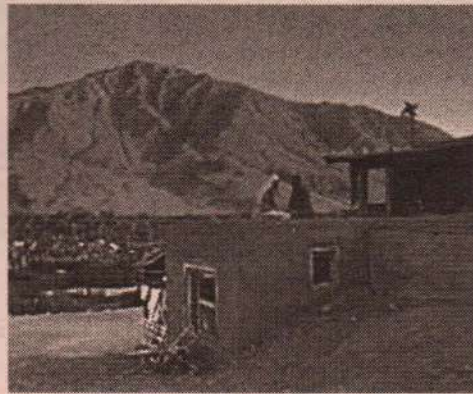
Tüp

Tüpteki gaz sıkışınca ne zaman tanır, ne de mekan. Evde patlar, büfede patlar, otobüste patlar. En fecisi Düzce'deki depremzedelerin kaldığı çadırkentte yaşanmıştı. Orada patlayan tüp yüzünden çıkan yangında tam on iki çadır içindeki eşyalarla birlikte yanmış kül olmuştu da, bir de yedi aylık bebek can vermişti... Bir sigara yüzünden çıkan yangında hayatını kaybeden yönetmen Bilge Olgaç'ın bir de filmi var tüp patlamasıyla alakalı. Başrollerini Perihan Savaş ve Halil Ergün'ün paylaştığı "Kaşık Düşmanı" isimli filmde bir köy düğünü sırasında patlıyor bu tüp mereti. Çok sayıda kadın ve çocuk ölüyor. Ne hikmetse kadın kaybının fazla olması, köyün erkeklerini olumsuz etkiliyor ayrıca.

Dam

Cehennem sıcaklarının sürdüğü yaz mevsiminde özellikle Doğu ve Güneydoğu'da çoluk çocuk kadın erkek damda uyur. Evler birer fırına döndüğünde yaylaya çıkar gibi dama çıkılır. Çullar, yataklar, yastıklar, cibinlikler... Yemekler yenilir, çaylar sigaralar içilir, uyku vakti geldiğinde ampuller gevşetilir. Önce çocuklar uyutulur, sonra büyükler yatar. Uykunun en derin yerindeyken herkes, biri küt diye düşer damdan. Gökte kuşlar, yerde böcekler duyar, görür. Bazı belediyeler damdan düşme sonucu ölümlerin arttığını görünce harekete geçer. El ilanları ve hoparlörler yardımıyla anne ve babaları bu konuda daha duyarlı olmaları için uyarır.

Kömür

Gelişmiş ülkeleri "gelişmiş" yapan kara elmas, ülkemizde bilhassa kış aylarında en hakikisinden bir ölüm aracına dönüşüyor. Soba kıyıcığında uyuyuveren çocuklar ve anneler sabaha gözlerini açamazlar bazen ince ince sızan zehirden. Babalar da kömür ocaklarında, grizu patlamalarında göçük altında kalır çoğu zaman. Mesela Yakup Kadri

Karaosmanoğlu'nun anılarında bu türden bir kömür mangalı hikayesi var: "Mehmet Rauf (Eylül ve Zambak romanlarının yazarı) kendini öldürmeye karar veriyor; fakat, bu kararını yerine getirmeden bir gün önce dost ve arkadaşlarına veda etmeyi unutmuyor. Bunun üzerine Hüseyin Cahit'le Serveti Fünun dergisi sahibi Ahmet İhsan koşup Büyükkada'daki evine geliyorlar ve Mehmet Rauf'u pencereleri sımsıkı kapalı, havası kömür kokularıyla zehirlenmiş bir odada yatağına uzanmış buluyorlar. Ötesini anlatmaya hacet yok. Bittabi, hemen pencereleri açıyorlar, odanın ortasındaki yan yanmış kömürle dolu mangalı dışarı çıkıyorlar ve bu suretle Mehmet Rauf da ölümden kurtulmuş oluyor."

Şofben

"şofben zehirlenmeleri.. kesin darbe sebebi.. hem de zincirleme, hem de arka arkaya.. göz göre göre.. daha çok "banyo fantazileri"ne bağlasa da uzmanlar, ben görüyorum.. gazete manşetleri yalanlıyor.. adam konuşuyor mesela: "seviştik, karım banyoya girdi. uzun süre çıkmayınca merak ettim.. banyo kapısını kırıp, dışarı çıkardım. ölmüştü" diyor.. yani banyo kapısını kocasına kilitleyip banyo yapmaya giren evlilik kurumu'nun acı durumu.. oysa batıya hamamı biz götürdük diye de pek böbürleniriz.." denemeyenler, metin üstündağ

tüm şofben şehitlerine

Emekli Maaş Kuyruğu

Sabah namazından sonra girilen kuyrukta önce ayaklarınız uyuşur, sonra dizleriniz; zaten yaşlı ve çok yorgunsunuzdur. Güneş tepenize tepenize vurur; bir bardak su için kuyruktan çıksanız dönüştü hır gür yaşanacak bilirsiniz, hem zaten yaşlı ve çok yorgunsunuzdur. Güvenlik memuru sizi hizaya sokmaya çalıştıkça gençlik gelir aklınıza. Etrafta bayılan bir iki kişiyi gördükçe şükredersiniz halinize. Yine bir iki kişinin "bizim çilemiz ölünce biter" dediğini duyarsınız. Tam sıra size gelmek üzereyken birden bir sıkıntı göğüs kafesinizde, sonra bakmışsınız ki yerdesiniz, tam o vakit bir bardak su gelir ama ne çare... Vesselam her Türk, emekli maaş kuyruğunda kalp krizinden ölebileceği ihtimalini taşıyan genlerinde.

Döner Bıçağı

Sopa, satır, kasatura, tornavida; şiş, ekmek bıçağı gibi döner bıçağı da "amacını aşan" işlerde kullanılıyor ülkemizde. Üniversite öğrencilerinden futbol fanatiklerine kadar geniş bir kullanıcı yelpazesi bulunuyor.

Tarım İlacı

Devlet istatistik Enstitüsü'nün bültenlerinden, özellikle kadınların özellikle tarım ilacıyla intihar ettiğini öğrendik. Bitkileri zararlı

haşarattan korumak için üretilen tarım ilacının bu denli yaygın olarak bir "cana kıyma aracı" olarak kullanılması?..

İnşaat

Başlı başına bir ölüm mekanı olarak algılanamaz mı acaba, bir türlü bitmek bilmeyen inşaatlar. Ya

da bekar erkeklerin, bilhassa kız çocuklarının ve ailelerin gömüleceği modern tabutlar olarak görülebilir mi. İşçilerin kazma kürek çalışırken birer ikiye bölünmüş, karanlık arka odalarında küçük kızların ırzına geçildiği ve acımasızca canlarına kıyıldığı, nihayet depremde maaile gömülünen yerli mezar modeli.

Töre

Göz göre göre...

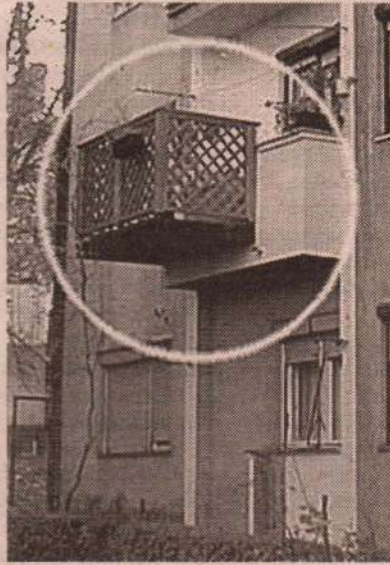
Kanal

Her yaz boğucu sıcaklarda bir parça serinlemek amacıyla onlarca insan, bilhassa çocuklar kendilerini sulama kanallarına atar ve yine onlarca maalesef boğulur. Kanal kenarlarına yerleştirilen "Suya girmek yasaktır" tabelasına hemen hemen hiçkimse aldırmaz. Eğer kanalın etrafında kafes tel varsa o vakit ağaçlara tırmanıp yaklaşık yirmi metre yükseklikten suya atlanır.

Kuyu

Hız.Yakup'u üvey kardeşleri atmış kuyuya. Kervaniyla geçmekte olan Mısırlı bir tüccar Yakup'un imdat dileyen sesini duymuş da kurtarmış. Sonrası malum. İhmalin kuyuya atıp sesini kimselerin duymadığı onlarca çocuk ölüyor her yıl, sırf üstü açık bırakılan kuyular yüzünden.

Balkon

Çocuk düşerse ölür çünkü balkon Ölümün cesur körfezidir evlerde Yüzünde son gülümseme kaybolurken çocukların Anneler anneler elleri balkonların demirinde

İçimde ve evlerde balkon Bir tabut kadar yer tutar Çamaşırlarınızı asarsınız hazır kefen Şezlongunuza uzanın ölü

Gelecek zamanlarda Ölüleri balkonlara gömecekler İnsan rahat etmeyecek Öldükten sonra da

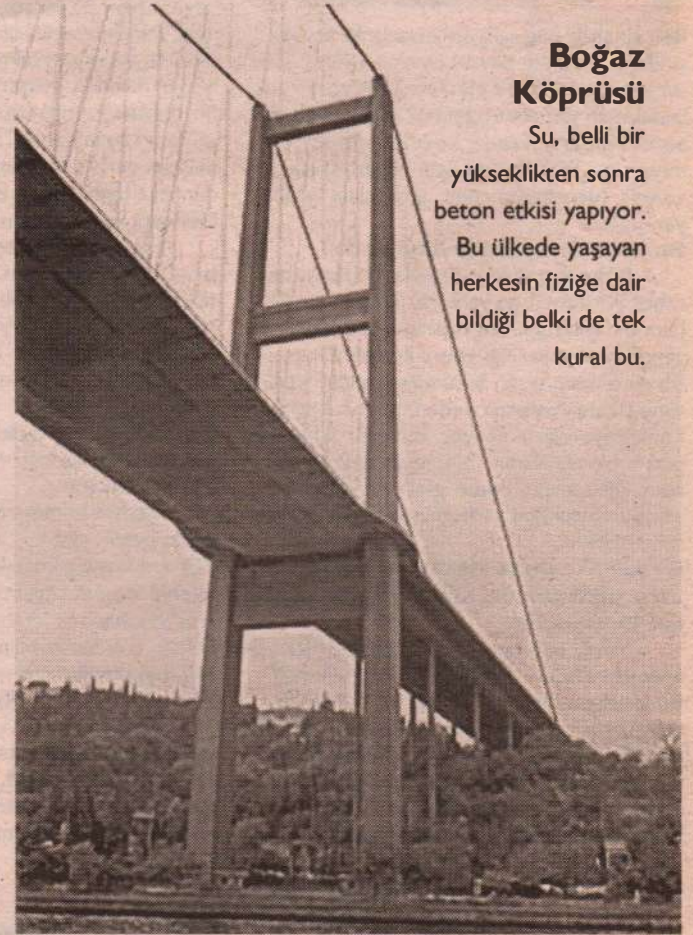
Bana sormayın böyle nereye Koşa koşa gidiyorum Alnından öpmeye gidiyorum Evleri balkonsuz yapan mimarların

Sarı Karabın

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Boğaz Köprüsü

Su, belli bir yükseklikten sonra beton etkisi yapıyor. Bu ülkede yaşayan herkesin fiziğe dair bildiği belki de tek kural bu.

Vatan

Uğruna ölünesi olduğu daha doğar doğmaz çiçek aşısı gibi zihin altına zerk olunan.

Ateş

"ömrünce sızlayacak kayıplar sarayında ateşte unuttuğun ferman"

murathan mungan

Erotik bir mizacım olduğu doğru. Ama bunu kullanmadım. Kadınların güzelliği bende dayanılmaz bir arzu uyandırıyordu. Onlara bakarken duygu şalesi oluşuyordu içimde.

Bir Ömre İmza

Elvis Presley Amerika'yı sallayıp yuvarladı. Siz de uzun bir dönem aynı sallantıyı yaşattınız Türkiye'ye.

- Aslında Türkiye'nin gereksinimi olan müziğin ayaklarını oluşturma çabasındaydım.

Ben şu anda bile sallayıp yuvarlama seviyesindeyim. Çünkü devrimciyim. Düşündüğüm on beş ekol var. Bu ekolleri Türkiye'nin anlaması için yüz sene geçmesi gerek. Ben yüz sene öndeyim. Kendimi övmek için söylemiyorum, Tanrı bana böyle bir duyarlılık vermiş. Ne yapayım yani, aptal aptal bakıyım mı?

Bu kötü durumun nedeni nedir?

- Bizim kuşak işi erbabıyla, ustalarla beraber yürütmekten yanaydı. Şimdiki kuşak ham bir anlayışla, az gelişmişlikle, sadece gençliklerinin verdiği enerjiyle davranıyor. Bu da onların bizim bıraktığımız çıtanın üstüne çıkamamalarına neden oluyor. Bu iş konfeksiyon işine benzer. Birisi bir şey yapar; o bir markadır. Onu anlamaya, ne yaptığını öğrenmeye çalışır, gidip vitrinini izlersin. Bunu yaptığın anda gelişmeye başlamışsın demektir.

Birçok ilke imza attınız. İlk defa İngilizce söz yazdınız, bestelediniz, türkülerini kullandınız...

- Yirmi yedi tane yenilik yaptım. Her yenilik için Türkiye benim heykelimi dikmeli. Bu ekstrem bir olay. Türkiye'yi temelden değiştiren, taşlarını yerinden oynatan bir eylem. Frank Sinatra'nın parmağını şıklatarak şarkı söylemesi Amerika'nın teknolojik, ekonomik temposunu değiştirdi. Elvis'in köpürterek, fokurdatarak şarkı söylemesi

Amerika'nın profilini, ivmesini değiştirdi. Toplum bunların farkında değil. Zannediyorlar ki kurnazca yaptıkları bir ticari saptama, işin iyi kurgulanması gelişimin ta kendisidir. Değildir! Onun içine bu kimyayı katmadığın zaman hiçbir anlamı yoktur. Bu kimyaya ulaşmamış toplumların bakışında eblehlik vardır. Çağın içinde olduğunu zannedip, çok dışında dururlar. Biz o kimyayı çok iyi biliyoruz. Bize düşünen tank derlerdi. Biz değişik bir kuşaktık.

Bu değişiklikler tepki çekti mi?

- Şunu kabullenemiyorlardı; bir adam bu kadar şeyi nasıl düşünebilir? Bir adam neler düşünür ya? Dünyayı yeniden yapılandırabilir. Bir adam deyip geçme. Aynı şeyi düşünen bir sürü adamın yanında, ayrı düşünen bir kişi ol, hepsini yenersin.

İlginç sahne kostümlerinizi, şovlarınız, şarkılarınızla insanlar şaşırtmışsınız. Önceden kurguladınız mı?

-Evet, doğru zamanda doğru eylem. Topluma belli bir şey verirken onunla avunur, yetinir ve başka bir şey olamayacağını sanır. O havayı yaratmayı seven bir toplumuz. Senelerce türkülerle, Klasik Türk Musikisi ile avunmayı bilmişiz. Onun içinde geniş bir devrim, gelişim biçimi aramamışız. Biz bunları yaptığımızda "makamsaldır, içine armoni koyamazsınız" denildi. Oysa gelişim, değişim gereklidir. Bütün bunları yapmazsak dünyaya uzanamayız. Bunları görmek lazım.

Farkına varmak mı istemiyorlar?

- Evet, farkına varmamakta ısrar ediyorlar. Olayı vatan, millet, Sakarya anlayışına döküyorlar. Ben hiçbir şeyi yozlaştırmıyorum. Ben Türkiye'yi iyileştirmeye çalışıyorum. Benim yaptığım Yunus Emre'ler, ilahiler özgündür ve Türkiye'nin bugünkü formatlarıdır.

Çocukluğunuz farklı kültürlerin içinde geçmiş. İçinizdeki çok seslilik bundan kaynaklanıyor...

- Elbette bunun etkisi var. Diğer alanlarda da benim gibi düşünen bin kişi olsaydı, Türkiye böyle olmazdı. Örneğin bizim gelişmemiz, en önce bilim adamlarını etkiler. Aya Seyahat adlı kitabı yazan Jules Verne'den çok sonra bilim adamları onun verdiği mesajlardan ilham almıştır.

Hayaller önemli diyorsunuz?

- Hayal karın doyurmaz derler, ama bal gibi doyurur. İşte o hayaller bizi geliştirdi. Masallar bizi geliştirdi, çok enteresan!

Çocukken masallarla aranız nasıldı?

-Bir Hatice ninemiz vardı. Fatih'te, Hacı

Süleyman Efendi'nin dergahında, apartmanında oturuyorduk. Geceleri on, on beş çocuk toplanır, Hatice ninenin bize anlattığı Binbirgece Masalları'nı dinlerdik. O masallar içimizde çok güzel şeyler büyüttü. Büyükle- rimiz bize çok değişik şekilde dokunurlardı. Yani beni atasözleriyle, özdeyişlerle beslediler. Sonunda o konunun uzmanı oldum. On iki bin civarında özdeyişim var. Bunlar bana olayları kavramada, yaşamı daha rahat karşılamada kolaylık sağladı. Hayata karşı yenilme, yarıma payımı azalttı.

Yanılmıyorsam Binbirgece Masalları'nın etkisi sizin kostümlerinize kadar yansımıştı. Çocukken ama yine de hatırlıyorum, eski Hey dergilerinden ihtişamla bakardınız. Sanki o ihtişam sadece sahneye değil, hayatınızın her alanına yansımış gibiydi.

- Evet, bunu hayata taşıdım. Neyi, nereye vardırmak istediğimi görmeleri açısından yaptıklarımı birinin incelemesi lazım. Benden kendine has madenler çıkıyor. Onları işliyorum sürekli. Örneğin bir gün oturup kukla yapmaya başladım. Altmış, yetmiş kadar kuklam var. İşte o masalsılığın bir uzantısı bu. O tipleri yaratmak, karakterleri oluşturmak az buz iş değil.

Kuklalarınızda masallardan tanıdığımız karakterlerin izleri var.

- Evet. Hayatta gördüğüm karakterlerle birleştiriyorum o masalsılığı. Dışarıda gördüğüm her insanı izler, belleğime kaydedirim. Bazılarını Nasrettin Hoca'ya, Beberuhi'ye, Keloğlan'a benzetirim. O tipik kahramanları seçerim kuklalarımın. Mesela her mahallede olan kadın tipleri vardır. Mahallenin cazgırları, tatlıları, dedikoducuları; onların hepsini görürüm. Aslında -bunu pek söylemek istemiyorum ama- Türkiye yaralanamadı benden.

Kadınlar matinesinde çok ilgi görüyormuşsunuz. Üstünüzde atlayanlar oluyormuş. Nasıldı aranız kadınlarla?

- Çocukluğumdan beri kadın ruhuna hep yakın durmaya çalıştım. Çocukluğum genelde kadınların arasında geçti. Annemin günlerinde, bazen de annemle birlikte kadınlar hamamında bulunmuşluğum oldu. Bütün bunlar onları gözlemlememi, anlamamı sağladı. Bu nedenle kadınlar matinesi dolar taşardı.

Seksepalitenizin bunda etkisi yok mu? Kadınların rüyalarını süslüyormuşsunuz, bunu kullanmadınız mı?

- Erotik bir mizacım olduğu doğru. Ama bunu kullanmadım. Kadınların güzelliği bende dayanılmaz bir arzu uyandırıyordu. Onlara bakarken duygu şalesi oluşuyordu içimde. Açıkçası onlara hiç boş bakmadım. Bu çapkınlık falan değil, kadınlara duyduğum hayranlık. Ben hepsine aşkla bakarım. Yani çiçeğe bakar gibi.

Halep'ten söz edelim.

- Adana'da doğmuşum. Ama babam işi nedeniyle devlet demiryollarında bulunduğu için Halep'te büyüdüm. Aynı zamanda konsoloslukta görevi vardı. Fakat sonradan öğrendim ki, babam MİT'te çalışıyormuş. Çok halli vakitli bir adamdı. Annem çok sempatik, sosyal bir kadındı. İyi arkadaşları vardı. Mevlana'nın torunları bizim aile dostlarımızdı. Çevremdeki bu insanların benim eğitimimde önemli katkıları oldu. Kurduğum her

dostlukta bir dergah tadı vardır. Onun için çok edepli bir adamımdır. Kadınlarla olan ilişkimde de o edepli tavrı bırakmadım. Kimseye asılmadım, sululuk yapmadım. Sahnede iyi bir profil çizdim. Asilzadeydim, ama halka yakın bir tavır sergilemek de istedim. O nedenle dozu ayarlanmış bir cabbarlık da ekledim sahnedeki duruşuma. Genel sanatçı profiline uymayan bir yaklaşımdı bu.

Bütün bu meziyetler sizi kadınlardan koruyabiliyor muydu?

- Kadınları kandırma, onlar işgal etme düşüncesinde olmadım. Daha çok dul bayanlarla ilgilendim. Davranış itibarıyla beni taciz etmeyecek, rahatsız etmeyecek bayanlarla beraber oldum. Evliyken ise hiç kimseyle ilgilenmedim. Tek eşliliği seviyorum. ॥

Alternatif Sesler

Göktaş 2000

yılında kurulan

Göktaş;

Sertaç Güler

(gitar, vokal),

Oral Doğu (elektro gitar), Hasan Fırat Sanoğlu (bas gitar), Barış Buran (davul)'dan oluşuyor. Müzikal altyapıları başarılı olan grupta gitarlar oldukça iyi, davul da öyle. Solist Sertaç Güler'in ses rengi bazı müzisyenlerden etkilénimler taşısa da, zamanla kendi rengini bulacak, üstelik bu konuda hayli iddialı olabilecek gibi. Kısacası Türk rock müziğine yeni bir soluk getirmeyi hedefleyen Göktaş, o hedeflediği noktaya gelebilecek donanımda. Üstelik çok da yakınımızda.

Özlü Sözler

Beni hayata bağlayan on ip varsa ikisini kaçırdım. Geri kalanını yakalamaya çalışıyorum.
Yıldız Tilbe

Evlilik insanı dışarıya karşı daha ciddi gösteriyor. Evli bir sanatçı olarak cemiyette daha iyi bir yer teşkil ediyorum. (Ali Bars'la evliyken söylenmiş bir söz)
Ajda Pekkan

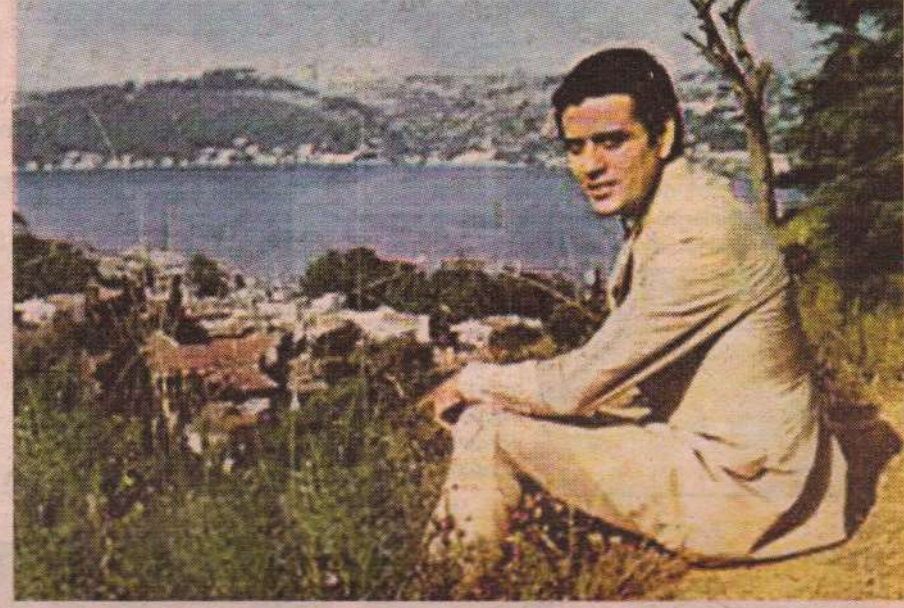
Sanıldığının aksine rahibe hayatı yaşamıyorum. Seks şeker gibidir.
Gülben Ergen

İnleyen Nağmeler Ruhumu Sardı

Erol Büyükburç yeniden hayatımızın tam ortasına damgasını bastı. 50 – 60 ve 70'li yılları hep en tepelerde geçirmiş olan şarkıcı, 80'li yıllardaki “İzdiraptan İlerim” günlerinin getirdikleri sonucu piyasadan uzaklaşmak zorunda kalmış, sonra da, genç neslin pop piyasasına hücumu nedeniyle olup bitenleri uzaktan seyrederek olmuştur. 90'lardaki patlamanın, yerini “sıkıntı”ya bıraktığı 2000'li yıllarda ise hemen hatırlanan ve yeniden aramıza dönmesi için teşvik edilen ilk isimlerden olmuştur. “Bir Ömrün İmzası” adı verilen albüm, şarkıcının en büyük hit'leri konmuş ve Universal tarafından piyasaya verilmişti. Başta Ümit Kuzer olmak üzere, genç neslin en yaratıcı müzisyenlerinin ellerine emanet edilen bu şarkıların büyük bir kısmı, ait oldukları zamanların naifliğini kay-

Henüz bir lise-öğrencisi iken başlamış şarkıcılığa Erol Büyükburç. Cadebostan Gazinosu'nda, İsmet Sıral Orkestrası'nın solistliğini yaparak adım atmış sahneye. Los Paraguayos'un, 50'li yılların sonlarında verdiği konserde “ön grup” olarak yer almış ve grubun kendisinden daha çok ilgi toplamış. Balkan Festivali, Anadolu turneleri, 78'lik ve 45'lik plaklar derken, sanatçı çok kısa bir süre içinde ünlenmiş ve ülkenin ilk ‘süperstar’larından biri haline gelmiş. Yaratıcılığı, yeni fikirleri, alışılmışın dışında şov ve sahne dekorları, bu ünün ülkenin her yerine yayılmasını sağlamış. Erol Büyükburç'un ilk plaklarını 78'lik olarak Odeon yayımladı. İlk “pop” bestelerimizden biri sayılan “Little Lucy” dahil, tamamen İngilizce sözlü bestelerdi bunlar... 1961 yılında ilk Türkçe sözlü şarkının ya-

“Ağlarım”, hem erken dönem Türkçe söylenmiş şarkılarımızdandır, hem de ülke çapında çok sevilmiş ilk 45'liklerden... Bu plağın başarısı, Büyükburç-Pathe işbirliğinin oldukça uzun süreli olmasını sağlar...

paralel olarak piyasaya verilen plaklar, filmlerin tutması ile birlikte daha çok sevildi, daha çok sattı... Plaklar arka arkaya “altın plak” aldı, sanatçının çalıştığı gazinoların önünde kuyruklar oluştu, “çarşamba kadınlara”, “pazar umuma” matinelere doldu boşaldı. 1974 yılında; kısmen Saner'in işleri hafifletmesinden, kısmen de o dönemin en parlak firması Diskotür'ün kanatları altına girme isteğinden dolayı, sanatçı Saner'den ayrılır ve Diskotür'e geçer. Erol Büyükburç'un son hitlerinden biri olan “Gençlik Şarkısı” bu firmadan çıkar. Eski günlerin ölçüsünde olmasa bile, bu plak da tutar.

70'lerin ortalarında ise her şey değişmeye başlamıştır artık. “Arabeskin önlenemez yükselişi” başlamış, Mine Mutlu-Arzu Okay filmleri ise bütün ülkenin aklını başından almıştır. “O eski günlere” dönme isteği ile “Civciv Çıkacak Kuş Çıkacak” plağını yapar Erol Büyükburç. Zaten Özdemir Erdoğan bile

“Haydi Bastır” diye plak yapmıştır. Öyle bir dönemdir işte. Her alanda “slogan” ve “sex” hakimiyeti vardır. Kimimiz meydanları, fabrikaların önünü dolduranların büyüüne kapıldı ve çok da iyi etti, kimimiz ise stadyumları dolduranların sloganlarını ödünç aldı. Erol Büyükburç da, Mine Mutlu'nun, herkesin cinsel fantezilerine epeyce büyük bir katkıda bulunmuş olan filmine tav olur... Sonrasında ne civciv çıktı, ne de kuş. Değişen şartlar, Erol Büyükburç ve benzerlerini “devre dışı” bıraktı. Önce plakların, sonra sahne çalışmalarının, sonunda da televizyonda görünmenin arkası kesildi.

Aslında günümüzde de değişen fazla bir şey yok. Aynı “tas”, aynı “slogan”. Her şeyi stadyum kalabalığı yönlendiriyor. Ama bazen, “kitsch”in peşinden gitmeye yeminli birileri çıkıyor, farklı bir şey yapmaya niyetleniyor ve mecburen Erol Büyükburç ya da benzeri bir “tema”nın kapısını çalıyor. Her şey olacağına varıyor işte. O zamanlar klip olmadığı için, nasıl bir şey olduğu bize gösterilememiş “Bir Başka Sevgili”, ölmeye yatırıldığı köşesinden çekip alınıyor ve “şu-bu-o” diye sayıp dökülerek yeniden huzurlara çıkartılıyor. İyi mi, kötü mü bilinmez, ama bu işin Erol Büyükburç'a yaradığı kesin. Bu da yeter. Bir parça rahat yüzü görmeyi çoktan hak etmişti. 4

POPÜLER ANSİKLOPEDİ

İLHAM'ın “İ”Sİ (YA DA GENCER'İN “C”Sİ HATTA “Ç”Sİ)

Türk popunu başlatan şarkı olarak kabul edilen “Bak Bir Varmış Bir Yokmuş”u seslendiren sanatçı olan İlham Gencer (aslında Genç, ama diller dönmediği için zamanla Gencer), 1926 İstanbul doğumlu. Henüz bir öğrenci iken Ayten Alpman ile tanıştı ve daha sonra bir evlilik ile sonuçlanacak bu ilişki, her iki sanatçının müzik alanında sağlam adımlar atmalarında büyük bir rol oynadı. İlham Gencer, 50'li yıllarda İstanbul Radyosu'nda program yapmaya başladı. Kısa bir süre sonra kendi adını taşıyan orkestrayı kurdu ve Şişli'deki Çatı adı verilen kulübü açarak, buranın bir tür okul olmasını sağladı. Başta Ajda Pekkan olmak üzere, sonradan Türk Popu'nun en önemli isimleri haline gelecek epeyce star'ın ilk başlama noktası Çatı oldu. Çatı'ya “imtihan”a gelen isimlerden biri olan Emel Sayın'ı ise, “pop” değil de Türk Müziği söylemesi gerektiği konusunda ikna etti. 1962 yılında, Fecri Ebcioğlu'nun, Bob Azzam'ın bir şarkısı üzerine yazdığı “Bak Bir Varmış Bir Yokmuş”u sahnelerde söylemeye başladı. Şarkının çok kısa sürede sevilmesi üzerine de 78'lik plak olarak başlan bu şarkı, “resmi” olarak Türk Popu'nu başlattı. 1965 yılında “Zamane Kızları” ile “Altın Mikrofon Armağanı Yarışması”na katılan İlham Gencer; bu plağın Hürriyet tarafından basılmasını müteakiben, önce Odeon sonra da Sahibinin Sesi ile çalışmış ve bu firmalardan tamamı da çok önemli plaklar yapmıştır. İlham Gencer hala faal olup, (Çırağan ve Çınar gibi oteller başta olmak üzere) muhtelif mekanlarda çalışmalarını sürdürmektedir.

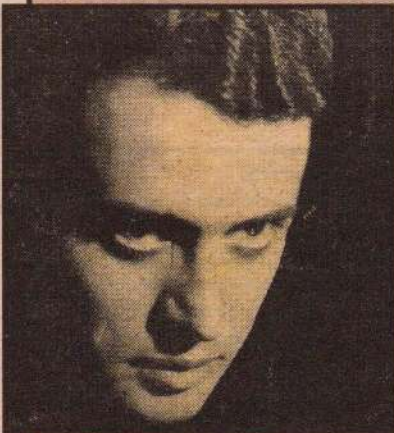

betmemiş, üstelik “Fıstık Gibi” de olmuşlardı. Şarkıcımız, şimdi de “şu-bu-o” kampanyası nedeniyle yeniden gözde. Bu reklam kampanyası, Erol Büyükburç'u artık bunaltmaya başlayan maddi imkansızlıklara bir parça olsun derman olmakla kalmadı, şarkıcımızı yeniden “o eski günler” havasına da soktu. Şimdi herkes, yeniden onun peşinde.

pılması ile birlikte, Erol Büyükburç da şarkılarını Türkçe yazmaya başlar... Artık 45'lik dönemi de başlamıştır ve Erol Büyükburç da bu yeni dönemi Pathe'de açar. Pathe'den plaklar arka arkaya çıkmaya başlar. “Neden Gülmesin Gül Gibi Yüzler, Niçin Ağlasın O Güzel Gözler” diye başlayan “Ağlarım” çok tutar ve hepimizin diline yerleşir...

60'lı yılların ilk yarısında hem Balkan Festivali'ne, hem de Boğaziçi Müzik Festivali'ne katılır. Her iki festivalde de önemli dereceleri alır. 60'ların ikinci yarısında ise “Gözlerime İyice Bak / Kırık Kalp” 45'liği yayınlanır ve Türk popunun o güne kadar görebildiği en popüler plak haline gelir. Plak önlü arkalı çok sevilir. Özellikle “Kırık Kalp”, Türk popunun önünde yepyeni kanallar açmış bir şarkıdır. Hatta, denilebilir ki, “Kırık Kalp” olmasaydı, Türk popuna “beste”nin girmesi için biraz daha beklemek gerekecekti. Ama “Kırık Kalp” in başarısı herkesi hareketlendirdi ve yabancı şarkılar üzerine Türkçe söz yazma eğiliminin yanında, Türk besteleri de ağırlık kazanmaya başladı. Erol Büyükburç - Pathe beraberliği 60 sonlarına kadar sürdü. Bu çok başarılı geçmiş dönemi, bir başka şaşaalı dönem olan Saner dönemi takip etti. Hulki Saner'in sahibi olduğu Saner firması, sanatçının önüne hem müzik hem de sinemayı kapsayan bir kontratla çıktı. Türk Sineması'nın en parlak yılları sayılan o yıllarda, Erol Büyükburç da Saner'e geçmekte bir an bile duraksamadı. Sanatçının Saner dönemi, Pathe'deki yılları bile aştı. “Berduş”, “Öp Beni”, “Kölen Olayım”, “Bir Başka Sevgiliyi Sevemem”, “Feryat” şarkıları hepimizin diline yerleşti. O zamanlar bu filmin gösterime çıkmasına

En Güzel Erol Büyükburç Şarkıları

- 1- Gözlerime İyice Bak
- 2- Kırık Kalp
- 3- Ağlarım
- 4- Berduş
- 5- Kölen Olayım
- 6- Öp Beni
- 7- Fıstık Gibi
- 8- Bir Başka Sevgiliyi Sevemem Sevemem
- 9- Little Lucy
- 10- Civciv Çıkacak Kuş Çıkacak

Bir G ü n ü n H i k a y e s i

Benim adım Gülşen Özcan. 53 yaşındayım. 34 yıllık ev kadınıyım. Bir kız bir oğlan iki çocuğum var. Bir günüm şöyle geçiyor.

09:00 Uyum çok derin olduğundan kocamla kızımın işe gittiklerini duymam bile. Kocam evden çıkarken genellikle televizyonu açık bırakır, ben de sese uyanırım ama yatakta tembellik yapmayı sevdiğimden hemen kalkmam. Yatakta sağa sola dönerim bir müddet.

09:15 Üstümü giyinir, doğruca mutfağa giderim. Çay suyunu koyar, kızımın kocamın dağınık bıraktığı kahvaltı sofrasını toplarım. Sonra sokağa inip Halk Ekmek'ten kepek ekmeğimi alırım.

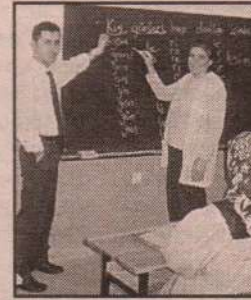

09:30 Üniversite mezunu ama işsiz olan oğlum zor şer uyanır. Birlikte kahvaltı ederiz. Ben o günkü gazetede iş ilanlarına bakmasını hatırlatırım. Sonra hazırlanırım. Defterim, kalemim, silgim poşetin içinde mi diye kontrol eder, evden çıkarım.

09:55 Köy yerinde evin en büyük kızı olduğum için babam beni okutmadı. Ben çalıştım, kardeşlerim okudu. Cahillik kötü şey. Artık kimseye sormadan otobüse binmek istiyorum. Bu yüzden iki aydır okuma yazma kursuna gidiyorum. Okul eve çok yakın.

10:00 İşte sınıfım. Yaklaşık yirmi kişiyiz. Sadece iki erkek var. Çoğunluk Güneydoğu'dan gelmiş İstanbul'a. Tüm kadınlar benim gibi şikayetçi babalarından. Kız çocuk deyip okutmamışlar. Sınıfın en büyüğü benim. Öğretmenin dediğine göre en çalışkanlardan biriyim.

11:10 Öğretmenimiz heceleme yaptırıyor. Ben sürekli ı ile i'yi birbirine karıştırıyorum ama hata yapsak da azar yok bizim sınıfta. Şivem yüzünden bazı kelimelere de dilim dönmüyor. Mesela. güvercine "gövercin" diyorum hala.

12:15 Okuldan çıkış. Pervin'in tuhafiyesine giderim mutlaka. Ordan burdan konuşuruz. Okulda öğrendiklerimi tekrar ederiz. Gelen müşteriler yüzünden sık sık bölünür çalışmamız.

13:30 Eve döner dönmez yemek işine girerim. Bugün ne pişiricem diye hiç düşünmem. Açarım dolabı, ne varsa yaparım bi şeyler. Her yemeğe mutlaka bir diş sarımsak atarım. Bazen alt katımda oturan eltim yanıma gelir. Adı Sultan. Çok iyi eltilik ederiz kendisiyle. Hatırlazdır, gülyüzlüdür.

14:15 Her gün yaptığım işleri sırayla yapmaya başlarım yine. Evi süpür, toz al, bulaşıkları makineye doldur. Renkli çamaşırlar bayağı birikmiş, bugün onları yıkamalı. Ütü de yapmalı. Akşam dönünce yaparım artık. Çamaşırları astıktan sonra ev gezmesine gitmeli.

16:00 Mahallede bir iki kişi dışında hiç arkadaşım yok. Artık komşuluk kalmadı kimsede. Okumam yazmam olmadığı için bir yere de gidemiyorum. Örgü, nakış gibi şeyleri de hiç sevmem. Bu yüzden canım çok sıkılıyor evde. Ben de en az yarım saatlik yolu yürüyüp eski mahalledeki arkadaşlarıma gidiyorum.

16:30 Çay saati. Kızlarla genelde geçim sıkıntısından, kocalarımızdan, çocuklardan bahsederiz. Ama son zamanlarda rahmetli Fatma'nın kaderini konuşuyoruz. Zavallı Fatma kocasının bir kadınla dost hayatı yaşadığına üzüldüğünden midir nedir, genç yaşında kanserden öldü. Kocası da daha iki ay dolmadan dostuyla evlendi. Erkek kısmının vefasızlığına akıl sır erdiremiyor, çay üstüne çay içiyor, kek ve poğaçaya yiyoruz.

18:45 Eve dönüşte bakkalla ayaküstü konuşuruz. Bana hep "albayım" der. Kadından albay olur mu hiç?

20:30 Bu saatlerde artık kocam da gelir, kızım da. Otururuz sofraya, hep beraber yeriz. Tüm aile bir arada yeriz akşam yemeğini. Çocuklar ya sinemadan bahsederler ya da politikadan. Filmlerden konuştuklarında hiçbir şey anlamam.

21:30 Ödevlerimi yaparken bir yandan da kızımın dizilerini izleriz. Kumanda hep kızımda olur. Kocamla oğlum da diğer odadaki televizyonda futbol programlarını izlerler.

23:30 Yatmadan önce derslerimi son bir kez daha tekrar ederim. Okuma parçalarını heceleyerek yüksek sesle okumaya çalışırım. Kocam yatak odasından bağıır "Yeter hanım biraz yavaş oku, uyumaya çalışıyoruz". Okumam bittikten sonra biraz daha televizyon izlerim.

00:30 Yastığa başımı koyar koymaz uyurum. Kocam, kursa başladığımdan beri geceleri hece sayıkladığını söylüyor. Doğrudur herhalde, çünkü rüyalarımnda bindiğim otobüslerin okuyabildiğim etiketlerini görüyorum artık. Okumayı çok istiyorum çünkü okumak demek kara cahilliği yok etmek demek.

Ayrıca:
Memleket: Köyü çok özliyorum...
Gelecek: Çocuklarımla başarısını görmek demek.
Evlilik: Şimdi ki aklım olsa evlenmezdim. Çalışıp tek başıma yaşadım.
Mutfak: Para yetiştirmek çok zor. Allah fakirin fukaranın yardımcısı olsun.

Aşk ve Katil

uzaklık avutur
ve sessizlik başlar acıtmaya

ihanet, ayrılığa borçlanmaktır
bilinmez, kimden akar en çok kan orda

her aşk bir gün, kendi katilini bulur
silah çeker biri, öteki ortak olur suçla

mecelim yok yeni cinayetlere, körelmiş maharetim
bir kurbanım var ki, öldüm ölesi bende yaşar

şifrelerimi çözdüm, buydu son ustalığım
gönlüm dehlizimde beni boş yere arar

bütün yalanlarımı buruşturdu vicdanım
benden eksilen hakikat, fazlaymış artık hayata

tek mülküm kaderimdi, vedalaştım
unutulur emanette zaten, ruhum da

görgü tanıkları, posta güvercinleri, akbabalar
aşk çekişen biri var olay yerinde, belki o aklar

kundakladım gövdeyi, enkazdan ibaretti o da
parola sordu birbirine dağılmış parçalarını
yüzüme sürmek için sakil sözler aradım
iyice sürttüm çehremi toprağa,
rengim atsin, aşmsın harflerim
bir param düşman olsun karkına

ücramla çarpıştım yetmedi
omuzbaşımınla barıştım dinmedi
kapattım sesimi, ışığımı söndürdüm
yaktım, benden kalan ne varsa

küllerimi bulduğum bu kuytu köşede
bu hava kabarcığı altında

gördüm:

beni uzaklık avutmuş
sessizlik acıtmış seni

AKİF KURTULUŞ

"Hep aynı hikaye. Bu oğlanın yatacak yeri yoktu. Kerim, gel bizim atölyede uyu, dedi. Çocuk ne bilsin herifin kulampara olduğunu. Gitti Kerim'le beraber." "İnsan fark etmez mi abi?" diye sordu öteki.

Beyoğlu'nda Sıradan Bir Vaka

AHMET ÜMİT

Sakız Ağacı Caddesi'ni bilir misiniz? Beyoğlu'nun her caddesi, her sokağı, her çıkmazı, ayrı bir maceradır ama nedense ben bu caddeyi daha ilginç bulurum. Sağ tarafında katolik Ermenilerin Surp Asdvadzadzin kilisesi, az ilerde travestilerin çalıştığı randevu evlerinin bulunduğu bir sokak, ortalarında Sinpop Sineması'nın çıkışı, caddenin sona erdiği yerde ise cuma namazlarında cemaatin yollara taşıdığı ünlü Hüseyin Ağa Camii yer alır. Ayakbıcılar, saatçiler, giysi satan mağazalar, kafeler, unutulmuş bir otel ve tarihi çeşmenin karşısındaki tezgahında kitaplar satan bir sahaf, meşhur Hacı Abdullah Lokantası da ekleyince Beyoğlu'nun tipik ara sokaklarından biriyle karşılaşsınız. Gündüzleri esnafın işiyle gücüyle uğraştığı bu cadde, gece yarısı oldu mu, farklı bir kimliğe bürünür. Barlarda, meyhanelerde kafayı çekmiş insanlar salınarak geçmeye başlar. Zaman zaman sarhoş.

Naralarına, kanlı bıçaklı kavgalara, uyuşturucu satışına, fuhuş pazarlıklarına sahne olan cadde sık sık polis ya da ambulans sirenleriyle yankılanır. Bazen gece yaşananlar gündüze de uzanır, artık bu türden olaylara alışkın olan esnaf, dudaklarında bir gülümsemeyle izler yaşananları. Geceden sabaha sarkan bu olaylardan birine geçen yaz ben de tanık olmuştum. Sakız Ağacı Caddesi'nden geçerek işime gidiyordum, birden bir bağırış, bir çağırış, bir velvele kopmuştu caddede. Dükkanlarından fırlayan sekiz esnaf, sanki sözleşmiş gibi hep birlikte yandaki sokağa yöneldi. Ben de onlarla birlikte sürüklendim. Sokağa girdiğimizde on sekizinde bile göstermeyen bir çocuğun çırıl çıplak bir halde, küfürler ederek bir kundura atölyesini taşıdığını gördük. Çocuk bize aldırmadan, eline ne geçerse kundura atölyesinin atıyordu. Attığı taşların çoğu hedefini bulmasada, atölyenin dört penceresinden ikisinin camlarını kırmayı başarmıştı. Kırılan camlar sokağın zeminine yayılmış, bazıları çocuğun ayağına batmıştı. Ama çocuk ne kendisini izleyenlerin, ne de ayağına

batan cam parçacıklarının farkındaydı. "Senin ananı g.tten s.kicem... Senin kızını g.tten s.kicem..." diye bağırarak, yerde taş arıyordu. Üzerindeki önlükten garson olduğu anlaşılan genç, "Hep götten sikiyor," diye söylendi alaycı bir tavırla. "Ne yap-sın çocuk?" diye atıldı tombulca, düzgün giyimli biri. "Akşam götü kaybetmiş, küfrederek kendini rahatlatıyor." Onun da sesinde aynı alaycı tını vardı. "Yine Kulampara Kerim'in işi değil mi?" diye sordu başa biri. "Başka kim olacak?" dedi garson. "Hep aynı hikaye. Bu oğlanın yatacak yeri yoktu. Kerim, gel bizim atölyede uyu, dedi. Çocuk ne bilsin herifin kulampara olduğunu. Gitti Kerim'le beraber." "İnsan fark etmez mi abi?" diye sordu öteki. Soruyu garson yanıtladı:

"Nasıl fark etsin? Kaç gündüz uykusuzdur bu oğlan? Sızıp kalmıştır. Kerim şarap da içirmiştir çocuğa." "Şaraba ne hacet abi, bali kokusu yeter," dedi tombul olan. "Ne o, yoksa Kerim seni de mi attı içeriye?" diye takıldı garson. "Beni değil ama seni attığını herkes biliyor oğlum," diye karşılık verdi tombul. "Yakında garsonluğu bırakıp, arkadaşları oğlan genelevinde çalışmaya başlayacakmışsın." Alınmadı garson, "Keşke alsalar oğlum," dedi. "Ama ben zayıfım, ne emmeye gelirim, ne gömmeye. Fakat sen yumurta gibi oğlansın. Anında kaparlar seni." Tombul olanı yanıt vermek üzereydi ki, "Ayıp be," diye gürlledi yaşlıca bir adam. "Utanmıyor musunuz böyle konuşmaya. Siz de hiç vicdan yok mu? Baksanıza şu çocuğun haline!" "Biz çocuğa ne yaptık ki Sırrı Amca?" dedi garson. "Bize bağıracağına Kulampara Kerim'e kız." "O rezil herifi de attıracağım zaten buradan, ama siz de biraz saygılı olun. Görmüyor musunuz çocuğun halini." "Boşa üzülüyorsunuz Sırrı Bey," diyerek uzun boylu biri karıştı konuşmaya. "Çocuk bu yolun yolcusu. Dün bizim tezgahlara gelmiş. para karşılığı ilişkide bulunmayı teklif etmiş. Tezgahlar da kovmuş onu. Anlaşılan kovulunca Kerim'in dükkanına gitti." "Çocuk gönüllü-

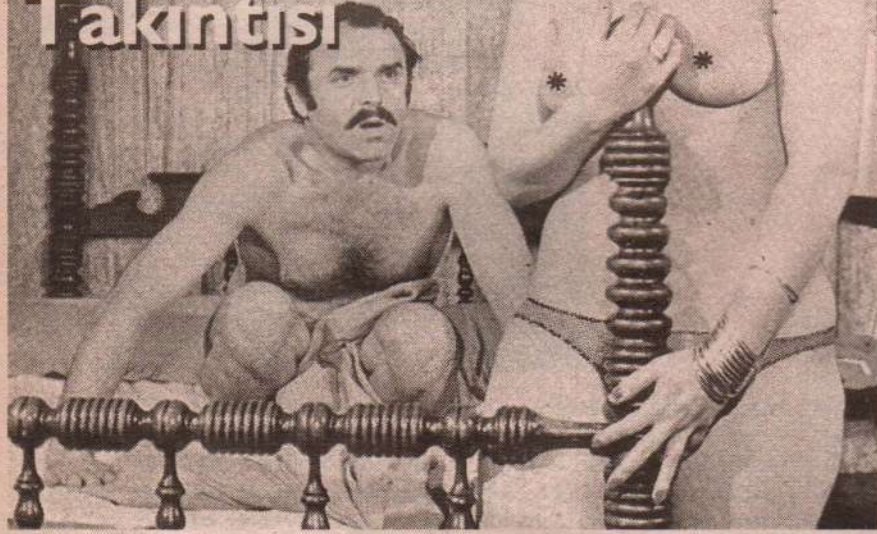
se bu hali ne oluyor?" "Kerim parasını vermemiştir," dedi uzun boylu olanı. "İşte mesele bu." "Ben onu bunu bilmem, bu Kerim denen sapığı kovmamız lazım bu sokaktan." "Hangi birini kovacaksınız Sırrı Amca..." Polis aracının siren sesi duyulmasa tartışma uzayacaktı. Aracın görünmesiyle yeniden olaya dönüldü. Aracı gören çocuk da bir anda sakinleşmiş, arabadan inen iki polis-le, bir komiserle ağlayarak derdini anlatmaya başlamıştı.

"Tamam, tamam," diyerek çocuğa bir pardösü uzattı komiser. "Arabaya gir, orada bekle." Çocuk itiraz etmeden, arabanın arka kol-tuğuna yerleşirken, komiser, polis-lere kundura atölyesini göstererek, "Gidip getirin şu herifi," dedi. Polisler hemen binaya daldılar. Az sonra da ak saçlı, ak sakallı, orta boylu, çakır gözlü bir adamı dışarı çıkardılar. Kulampara Kerim dedikleri bu olmalıydı. "Valla iftira memur bey," diyordu. "Evim yok, dedi. Dükkanı aldım. Ama oğlan deliymiş. İftira edip duruyor..." Birden durdu komiseri fark etmişti. Çakır gözleri korkuyla büyüdü, komiserle yöneldi. "Amirim, ben yapmadım. Size söz vermiştim. Kur'an ekmek hakkı için ben yapmadım..." Komiser yüzünde tek bir kıpırtı olmadan Kerim'e bakıyordu. Kerim iyice yaklaştı komiserle. "Amirim yalan, bu çocuk beni oyuna getirdi. Elini ayağına öpeyim yalan." Komiser hâlâ sessizdi. Kerim, komiserin eline uzandı. Komiser olanca sakinliğiyle elindeki telsizi adamın suratına indirdi. Kerim, keskin bir çığlık atarak iki eliyle burnuna sarıldı. Polisler apar topar onu arabaya soktular. Az önce bağırıp çağıran çocuk, sessizce yer açtı nefret ettiği adama. O anda Kerim elini yüzünden çekti, gözleri yaşla dolmuştu, burnundan akan kan kırçıl bıyıklarını kızıla boyayarak, çenesine sızıyordu. Yanındaki çocuk iyice sinmişti köşesine. Komiser ile polisler araca binmeye hazırlanıyordu, biz olayı izliyorduk, Beyoğlu'nun Sakız Ağacı Caddesi olağan günlerinden birini daha yaşıyorduk. 11

Zamanında Anlaşılmamış Filmlere Yeniden Bir Bakış Denemesi (IV)

Sinemamızda Şişman Kadın Takıntısı

OSMAN CAVCI

Zerrin Egeliler sevmediğim tek so-
yunan kadındı, nasıl oluyordu da kısa
boyuna şişman vücutuna, kalın beline, kı-
sa selülitli bacaklarına rağmen seks sem-
bolü olmuş, ilerleyen yaşına rağmen (40)
bir anda yıldızlaşmış, bir senede 60'ın
üzerinde film çekmişti. Biz Türkler eto-
bur muyduk? Neydi bu şişman kadın tut-
kusu?

Başka bir olayda günümüzde yaşı-
yor (köylü kızı) filmiyle ünlenen **Yase-
min Ünlü**'nün iri erkeksi vücutuna rağ-
men seks yıldızı olarak anılması ve üst ü-
ste bir senede 32 film çekmesi enteresan,
üstelik yurt dışından da
teklifler yağmaya başlamış
bile. Yaşı da 34, nasıl olu-
yor da farklı zamanların bu
iki kadını çirkin vücutlarına
ve ilerlemiş yaşlarına rağ-
men cazip hale gelebiliyor-
lar. Yasemin bunu kendi de
itiraf ediyor, bir yazısında
okumuştum "Benden de
seks yıldızı olursa....." di-
yordu. Erkek milleti olarak
sapık olmalıyız ya da este-
tikten nasibimizi almamışız.

Yakın zamanda bir tiyat-
ro turnesindeydim, otobüs-
sün şoförüyle böyle bir ko-
nuya girdik. Ona beğendi-
ğim zayıf ince yapılı Avrupalı bir kızı gös-
teremedim. "**Amma zevksizmişsin
Osman abi**" dedi bana. Kadın dediğin
etli butlu olmalıymış, elini attın mı et gel-
meliymiş falan... Anormallik bende mi
acaba. Mesela yine o dönemde **Melek
Görgün** adında bir yıldız vardı, o da so-
yunuyordu ama farkı çok ince, zayıf, uzun
bacaklı oluşuydu ve bu şişmanca etli but-
lu kadın tipine pek uymazdı. Bu yüzden
de o kadar rabet edilmezdi. Oysa ben
Melek Görgün ve yine benzeri **Seher
Şeniz** hayranıydım. Argo atasözlerimiz
de bile şişman kadın övülür, "kadında kal-
ça yemekte salça", "pantolonu gösteren
ütüdür kadını gösteren..." En beğendiği-
miz yemeklerden birinin adı "kadınbudu
köfte"dir. Nedir bu ete olan hasretimiz.

Erkekler arasında çapkınlık yapmanın giz-
li adı "**dün gece kaçak et kestim**"dir.
Oysa bilmezler mi? Bu sıcak haziran ayın-
da şişman kadınla yatmak ne kadarda ezi-
yetlidir. Padişahlarımız bile yazın oğlanla-
rı tercih ederlerdi. Oğlan vücutu serin
olurmuş. Ne olabilir bu şişman kadın ta-
kıntısı? İnek insan karışımı köylü mitoloji-
sinin tanrıçası mı? Anne şefkatinin bir
başka yüzü mü? İri kadınların daha iyi se-
vişeceğine dair yanlış bilgi mi? Şişman ka-
dınların dayaha daha dayanıklılığı mı? Ba-
na kalırsa buram buram köylü estetiği,
zaten köylü erkeklerinin ilk cinsel dene-
yimi eşek ile değil mi? Bu es-
tetik anlayışın derininde bir
eşek gizli. Şu yukarıdaki fo-
toğrafa bakın mesela veya
ben anlatayım. Zerrin abla-
mız lömbür lömbür pelte kı-
vamında, **Kazım Kartal** ar-
ka tarafta sanki onu parça-
layacak gibi bakmakta... Ne-
den bu nefret, kin, kadını
parçalamak fikri? Köylünün
kadın hakkındaki bütün bilgi-
si (kadın kanciktır) budur.

12 Eylül'de bu tarz filmler
yasaklandı; oyuncular, yö-
netmenler, yapımcılar sor-
guya çekildi, bundan en az
zararı Zerrin Egeliler gördü.

Çünkü dönemin emniyet amirinin (dos-
tu) sevgiliydi.

80'li yılların başında bu kez de sinema-
cılar bir başka şişman kadını keşfettiler
Banu Alkan. Gerçi filmleri seks filmi
değildi ama filmlerde alabildiğine et, löm-
bür lömbür kalçalar, etli butlu sahneler
vardı ve Türk erkeğinin ete olan düşkün-
lüğü yansımasıydı.

Durum böyle olunca da... Eşegin yerini
şişman kadın, şişman kadının yerini şişme
kadın alıyor. Almanya'dan getirdiği şişme
kadına tecavüze yeltenen arkadaşını kaz-
mayla öldürüyor inşaat işçisi. 'Namus
cinayeti' diyor buna. Zerrin bacımızın bazı
filmlerinin adları: Kısırak - Kara Kısırak-
(çağrışımlara dikkat) Ateşli Dilber
Yataktan Yatağa - Ay Aman Ot H

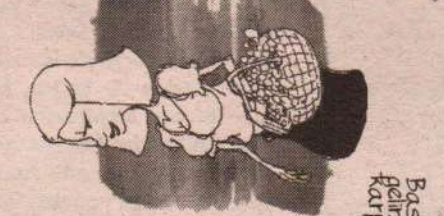

SEPET

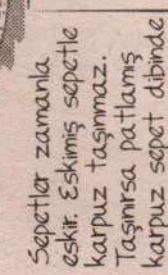
Saz, kamsı, ince dal gibi esnek
malzemedən yapılan, bir şeyler
taşımaya yarayan örme kap.

Sepetin tarihi Eski Mısır'a kadar
götürülebilir. Pek çok kültürün erken dönem
ürünleri arasında sepetler yer alır. İnsan
zekası ve el becerisinin
simgelerinden biri olan sepetin,
ölümün simgesi olan giyotin bir
parçası olması ne büyük çelişki:
Eskiden giyotin çelik bıçağı inip
kalktıkcı
bir bir yuvarlanırmış
kelleler kadife kaplı sepetlere...

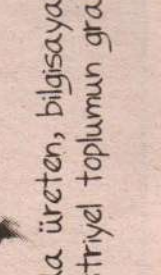
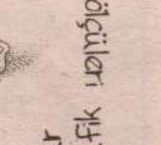
Sepetler zamanla
eski. Eski sepetle
karpuz taşınmaz.
Taşınırca patlamış
karpuz sepet dibinde
servis yapılır.

Sazai Karakaç
(Sepet)

Anne ne kaysun içine
Ekme mi çöktü mü
Düşmanın ilk baktığı
Ekme sepetleri...

Bir vakitler için Böyle büyük tutulmuş ölçülerin Çocuklar bile biliyor Filistin ekme sepetleri

Baskıydı gayurca sepettopu anlama felir Bizde eskiden birt bazı yerlerde karpuzla oynanı

Biraz sonra başmuavin G.t Tahsin'in karşısındayız.
Başmuavin Tahsin bey, her adım atışında kışından yeni bir bacak çıkarır gibi
kaz adımlarıyla yürüyen, kalkık kaşlı bir adam.
- Mustafa seni severim, ama memleketimi daha çok severim, diyor.

'Kırk Karanlığı'ndan Nâzım Hikmet'in Kırkinci Ölüm Yılına

MUSTAFA ŞERİF ONARAN

"Nâzım Hikmet 40. ölüm yılında Doğançayır'daki mezarı başında anıldı." Gazetede böyle bir haber çıksa okuyanın aklına pek çok soru takılır. Nâzım Hikmet'in mezarı Moskova'da Novodeviçiy mezarlığında değil mi? Doğançayır neresi? Bu mezar da neyin nesi? Nâzım Hikmet ne zaman anıldı?

Nâzım Hikmet 3 Haziran 1963 günü Moskova'da ölmüş, orada toprağa verilmişti. Aradan geçen kırk yıldan sonra mezarı açılrsa kemiklerinin un ufak olduğu görülebilir. O mezardan bir avuç toprak alınsa da Doğançayır'daki mezara konsa, artık orası Nâzım Hikmet'in mezarı sayılır.

Yunus Emre ile Karacaoğlan'ın Anadolu'nun kaç yerinde mezarı olduğu tam olarak bilinmiyor. Nice ermiş kişinin mezarı kabul edilen yere **"makam"** deniyor. Tutarım ki Doğançayır'daki er Nâzım Hikmet'in **"makam"**ıdır. Önemli olan o **"makam"**a gereken saygıyı, sevgiyi göstermektir.

Nâzım Hikmet 1953'te Moskova'da ikinci kalp enfarktüsünü geçirdiği, Barviha sanatoryumunda yattığı zaman **"Vasiyet"** etmişti:

"Yoldaşlar, ölürsem o günden önce yani,

- öyle gibi de görünüyor-

Anadolu'da bir köy mezarlığına gömün beni

ve de uyarına gelirse,
 tepemde bir de çınar olursa
 taş maş da istemez hani..."

Doğançayır, Eskişehir'in Seyitgazi ilçesine bağlı bir köydü. Şimdi orası bir belde. **Kemal Ulukoca** adında iyi şeyler yapmak özlemi içinde olan bir belediye başkanı var: **Arslan Afacan**'dan aldığı bayrağı onurla taşıyan bir belediye başkanı.

Kemal Ulukoca Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi'yle işbirliği içinde, üç yıldır Nâzım Hikmet'in **"makam"**ında kültür-sanat etkinlikleri düzenliyor.

Nâzım Hikmet kendi halkından insanların, Şehit Ayşe ile İrgat Osman'ın arasına gömülmek istiyordu. O, şimdi Doğançayır'da, Kurtuluş Savaşı'nda yurdu için canını veren 72 Doğançayır'lı şehidin yanında yatıyor. O şehitler arasında nice Ayşeler, nice İrgat Osmanlar var.

Doğançayır beldesinde Nâzım Hikmet'le Kurtuluş Savaşı şehitleri için düzenlenen anıt mezarın ön sırasında, 7 pirinç levhaya Nâzım Hikmet'in şiirleri işlenmiş.

Doğançayır Kültür Sanat Şenliği, Nâzım Hikmet'in ölüm günü olan 3 Haziran'dan sonraki pazar günü yapılıyor. Bu yılki tören de 8 Haziran 2003 Pazar günüydü.

Orhan Karaveli, Doğu Bilimcileri Kurultayı için 1960'ta Moskova'ya gittiği

zaman, Nâzım Hikmet'le nasıl tanıştığını, onunla nasıl coşkulu günler geçirdiğini anlattı.

Nâzım Hikmet'in şiirleri okundu. Şiirlerinden yapılan besteler dinlendi.

Bu küçük beldenin belediyesi konuklarını ağırlamanın sevinci, coşkusu içindeydi. İnsan merak ediyor; burada Nâzım Hikmet adında bir ozanın simgesel bir mezarı var; Doğançayır köylülerinin izlenimleri nelerdir?

Bir ilkokul öğrencisi, **"O bizim ozan dedemiz,"** diyor.

bir alış-veriş cümbüşü içinde. İncik boncuk, oyali yemeni, şalvar, ekmek arası köfte, ayran, gazoz...

Çağdaş giyimli köy kızlarının salınarak dolaşması. Bıyıkları terlemeye başlayan yeni yetme gençlerin saçlarına özen göstermesi. Yaşlıların anıların dalgınlığında töreni izlemesi...

Anıların çağrışımı kırklı yılların İzmir'ine götürüyor beni.

O zamanlar II. Lise'nin adı İnönü Lisesi'ydi, sonra Namık Kemal Lisesi oldu. Öğleden sonraları müzakere saatimiz var. Ya-

adım atışında kışından yeni bir bacak çıkarır gibi kaz adımlarıyla yürüyen, kalkık kaşlı bir adam.

- Mustafa seni severim, ama memleketimi daha çok severim, diyor.

Psikoloji öğretmenimiz Muazzez Hanım'ın sevdiği bir öğrencisi olmasaydım, Muazzez Hanım müdürümüz Enver Demir'in eşi olmasaydı, kim bilir beni nasıl bir gelecek bekleyecekti!

Çünkü **Atilla İlhan**'ın **"Kırk Karanlığı"** dediği o yıllarda İzmir'de kötü şeyler oluyordu.

Örneğe, Kabataş Orta Okulu'nda tarih öğretmenliği yapan ünlü romancımız **Kemal Bilbaşar** bir kitapçı dükkânı açmıştı. O zamanlar Bahri Baba Parkı'nın karşısı denize kadar açık değildi, sıra dükkânlar vardı. O dükkânlardan biri, Kemal Bilbaşar'ın adından alıntıyla, **"ALŞAR"** kitabeydi. **"ALŞAR"** sözcüğünden kızıl kent anlamı çıkaranlar dükkânın camını çerçevesini yerle bir etmişti.

Kibrit kutularında, sigara paketlerinde orak-çekiç benzetmeleri arayan, bağnaz kişilerin **"Kırk Karanlığı"**ydı o!

"Kırk Karanlığı"ndan Nâzım Hikmet'in kırkinci ölüm yılı aydınlığına uzanan yol pek de uzun sayılmaz.

Nâzım hâlâ yurttaşımız değil. Novadeviçiy mezarlığındaki yeri turistlerin ilgi alanıdır. Okul kitaplarından şiirleri dışlanıyor. Bunlar hem önemli, hem önemsiz.

Nâzım Hikmet Türkçe'nin yurdunda yaşıyor. Anadolu insanı onu bağrına basmış. Önümüzdeki yarınlarda daha nerelerde **"mezar"**dan üstün **"makam"**ları olacak! Çocukların ozan dedesi olma onurunu koruyacak!

Kimi bağnaz kişilerin direnmesi; korkularından, kendilerine saygılarını yitirmiş olmalarından. Yalanlarla oyalanmak işlerine geldiğinden.

Doğançayır avuç içi kadar bir belde. Yetersiz çalışanla büyük bir kalabalığı ağırlamak kolay olmuyor. Her etkinliğe biraz gecikme, biraz düzensizlik karışabilir. Kaldı ki Belediye Başkanı, köylüleriyle Doğançayır'lılar gerçekten konukseverdi.

Etkinliğin özel konukları arasında **Atilla Coşkun**'la **Toktamış Ateş** de vardı. Yol halidir, geç kalmışlar, törenlere yetişememişler. Olabilir. Sonra da yöneticilere kırılmışlar.

Nâzım Hikmet dostlarının birbirine küsmek gibi bir lüksü olabilir mi?

Doğançayır Beldesi ile Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi bu etkinliklerin gelenek oluşturmaları için çaba gösteriyor.

Dayanışmayı pekiştirmek için hoşgörülü olmak gerekir. **H**

Başörtüsünü böyle bir örten, saçlarını gizlemeyen bir yaşlı kadın,

"Aman oğlum," diyor, **"bu adamcağıza pek kötülük etmişiz. Aha buracıkta dinledursun."**

Törene katılanlar arasında milletvekilleri var; Eskişehir'den, çevre ilçelerden önem verilen kişiler var.

Yer yer üzünlüğün, yer yer sevincin uçuştığı bir tören bu!

Çocuklar çimenler üstünde yuvarlanıyor. Şeytan uçurtması, keten helva, elma şekeri satılıyor. Yol üstüne dizilmiş gezgin satıcılar el işlerinden yem-içmeye kadar

nımdaki sırada arkadaşım Kepçe İlhan bir şiir kitabı okuyor.

- Biraz da ben bakayım len! diye zorla çektim elinden.

Nâzım Hikmet'in **"Jakont ile SI-YA-U"**'su. Öylesine dalmışım ki kitaba, başucuma müzakere öğretmenini Fanti Kâzım'ın dikildiğini görmemişim bile.

Bakayım şu kitaba, diye alıyor.

Sonra her şeyi anlayıvermiş gibi **"Hmmm"** çekiyor,

- Gel benimle diyor?

Biraz sonra başmuavin G.t Tahsin'in karşısındayız. Başmuavin Tahsin bey, her

Cannes Film Festivali'nden iki ödülle dönen Uzak filminin oyuncularından Nazan Kırılmış rol arkadaşı Feridun Koç ile konuştu.

Biz Can'nes Kardeşiyiz!

Kendinden bahseder misin?

- 1965 yılında Samsun, Çarşamba'da doğdum. 1968'den beri de İstanbul'da yaşıyorum. Lisede kol çalışması faaliyeti olarak tiyatroyla tanıştım. O zamandan bu yana bir girdim tiyatroya bir daha da çıkmadım. Neredeyse bütün Anadolu'yu gezdim.

Tiyatro eğitimi aldın mı?

- Hayır eğitim almadım. Ankara Birlik Tiyatrosu'ndan sonra arkadaşlarımızla birlikte İstanbul Sahnesi adlı bir topluluk oluşturduk. Düzenli olmasa da 1994 yılına kadar oynadım o tiyatrodaki.

Hangi oyunları oynadın?

- Ankara Birlik Tiyatrosu'nda Yaşar Kemal'den Teneke, Dr. Turhan Temuçin'den Hastane mi Kestane mi; bazı turnelerde de vodvil oynuyorduk, para kazanmak için. İstanbul Sahnesi'nde ise, ekibin yazdığı ve yönettiği oyunlar vardı. Çok bilindik oyunlar yoktu.

İstanbul Sahnesi kurucularındansın diyebilir miyiz sana?

- Hayır. Çünkü İstanbul Sahnesi kurulduğunda ben turnedeydim. Döndüğümde arkadaşlarım kurmuştu. Ben de ne güzel ekip, tiyatroya kurulumuş diye geldim.

Şu anda tiyatroya yapıyor musun?

- Hayır, 1994 yılından beri sahneye çıkmadım. Çünkü koşullar uygun değil. Birlikte aynı evde kaldığım bir arkadaşım vardı, o evlenip gince ben yalnız kaldım. İkimiz idare ediyorduk ve ben tiyatroya yapabiliyordum ama yalnız kalınca para kazanmam gerekti. Böylece koştum tiyatrodan. 1994 yılından beri sürekli çalışmaktayım.

Sinemayla nasıl tanıştın?

- Sinemadan tanıdığım arkadaşlar vardı; TRT dizilerinde çalışıyorlardı. Önce "Kuruş" sonra "Kurtuluş" dizilerinde. Ben "Kuruş" dizisinde kostümde çalıştım. Bir yıl sonra da "Ateşten Günler" dizisinde. Asıl başlangıç Ziya Öztan'ın "Ateşten Günler" dizisi diyebilirim. Sette çalışıyordum, acayip sevdim sinemayı. Sinema beni fazlasıyla cezbedi. 30-40 kişi geceli gündüzlü çalışıyorduk. Böylelikle set, dekor, kostüm derken başlamış oldum. Ardından prodüksiyon, rejî derken buralara kadar geldim.

Oyunculukla başlamadın yani...

- Evet önce kamera arkasında başladım. Epeyce bir süre tiyatrocı olduğumu bile söylemedim. Çok az insan biliyordu. Ben hep izledim, gördüm. Sette ne olup bittiğini öğrenmeye çalıştım. Öğrendikçe de işin iyice içine girmeye başladım. Ufak tefek rollerde arkadaşlar rica ettikçe oynamaya başladım. Bazı yönetmen arkadaşlar da öyle öyle keşfetmeye başladılar beni.

Kamera arkasında çalışmak...

- Bu, sanatla uğraşmakla ilgili bir şey. Tiyatro da olsun, sinema da olsun çok iyi konsantre oluyorum yaptığım işe ve iyi çalışıyorum. Kamera arkasını bilmek oyunculukla tabi

ki çok şey katar. Hangi açıdan ne kadar, nasıl görüyor... Ama ben bunları yapmıyorum. Çünkü ben de her oyuncu gibi kendimi yönetmene teslim ediyorum ve onun vereceği direktifleri uyguluyorum. O noktada kamera arkasından biri gibi davranmıyorum. Hem asistanlık hem de oyunculuk yaptığım dizilerde çekimden iki saat önce sete karışmıyorum, bulaşmıyorum. Gidip makyajımı yapıyorum, giyiniyorum. Ve sahnemin gelmesini bekliyorum, rolüme konsantre oluyorum. Ama tabi bunların artılarını biliyorum.

Hangi dizilerde oynadın?

- "Şaşıfelek Çıkmazı" ve "Sıdika". Şu anda bir dizi yok.

Çalıştığın yönetmenler kimler?

- İlk tanıştığım yönetmen Ziya Öztan'dır. Onun "Ateşten Günler", "Baharın Bittiği Yer", "Cahide" ve "Kurtuluş" dizilerinde çalıştım. Ziya Öztan çok önemli bir yönetmendir. Onun yanında klaket tutarak, çay-kahve getirerek çok şey öğrendiğimi düşünüyorum. Asistanı değilim ama asistanı kadar yakın, burnunun dibindeyim. Ondan çok şey öğrendim. Sonra Okan Uysal'le tanıştım. Daha sonra Serdar Akar'la 1994 yılında tanıştım. Zeki Demirkubuz ile "C Blok" filmiyle tanıştım ve o filmde de çalıştım. 1994-95 benim için sinemada yükseliş yılları oldu. Onlardan çok şey öğrendim. Mahinur Ergün var, unutmamak lazım tabi... Ardından Nuri Bilge Ceylan tabii... Onunla ise, hem oyuncu, hem yönetmen yardımcısı, hem de yapım sorumlusu olarak çalıştım.

Yönetmen asistanı olmak nasıl...

- Bunlar teknik işlerdir. Yönetmen asistanının yapması gereken işler bellidir. Öyle pek yaratıcılık gerektiren işler değildir. Benim tecrübem olduğu için o işleri kolaylıkla yapabiliyordum. Yönetmenin adına başka kişilerle ilişkiler kurulacak, yan roller bulunacak, mekanlar bakılacak, çekime hazır hale getirilecek. Bu gibi teknik işler yani.

Cannes'dan ödülle döndük...

- Kutlarım bu arada seni de. Çok mutlu

oldum. Dünya kupasında üçüncü olduğumuzda da böylesi bir mutluluk yaşamıştım. Cannes'ten iki ödülle dönmek çok daha güzel. Bu mutluluk, isterim ki bütün arkadaşlarıma nasip olsun.

Can'nes kardeşim. Cannes'da neler yaptın?

- Kısa ve sıkıştırılmış bir zamanda gittik. Sen de biliyorsun zaten. Elimizi, kolumuzu sallayacak vaktimiz olmadı. Sadece bir kafeye gidip oturdum, etrafı seyrettim. Cannes'ı gezdim biraz. Matrix'i izlemeye gitmedim, çünkü bileti otelde unutmuşum. (Gitme niyetim yoktu açıkçası).

Kırmızı halıda yürümek bir oyuncu için çok önemlidir, ne hissettin? Ben çok heyecanlıydım.

- Çok heyecanlandım tabi. Adrenalin yükseldi! Çok süper bir organizasyondur, büyüleyiciydi tabi.

Uzak'taki kar sahnelerinden bahsetse-ne biraz...

- Nuri Bilge ara sıra bana danışırdı, nasıl yapalım diye. Resim itibarıyla karlı-karsız düşünüyorduk. Çekimler başladı, efendi efendi çalışıyoruz. Birden bir sabah kalkıyoruz ki, her yer bembeyaz kar olmuş. Hemen orada karar verildi. Süratle çocuğun İstanbul'da iş arama sahnelerini hemen karlı olsun deyip, o gün o planları çekip, sabah 10-11 gibi vurduk kendimizi yola. Üç-beş günlük bir zaman diliminde İstanbul'da Sultanahmet, Galata, Eminönü, Karaköy, Zeytinburnu'nda hepsini çektik.

Filmde "Yusuf" karakterini oynayan Mehmet Emin Toprak çok uzaklarda. Sen onunla kamera arkasında çalıştın...

- Çekime başlamadan önce Çanakka'le'den geldi. "Kasaba" ve "Mayıs Sıkıntısı"ndan oyuncu olarak tanyordum onu. Mehmet Emin benim için çok süper bir insandı. Hayat dolu, coşkulu bir adamdı. Güzel bir adamdı ya o...

Türk Sinemasında "Uzak"tan önce ve sonra diye bir dönem yaşanır mı sence?

- "Uzak" çok başarılı bir film, hem öyküsüyle, hem görüntüsüyle. Sinemacılarımızın şöyle bir geriye dönüp, Türk sinemasına bakmaları gerekir. Dünya Sinemasıyla, Türk sinemasının nereye gittiğini bilmeleri gerekir. Bundan sonra çekekleri filmlere şöyle bir bakıp, ciddi ciddi kafa yormalıdır. Bence "Uzak" bu konuda da yol gösterici bir filmidir. Asıl mesele para değildir. Öncelikle bir sinema anlayışının, tarzının belirlenmesi ondan sonra da parayı düşünmek gerekir. Derdin nedir, demek önemlidir.

Feridun Koç'un hayalleri nelerdir?

- Ben de film çekmeyi düşünüyorum. Ama ben de film çekmek için film çekmek istemiyorum. Koşullarımın olgunlaşmasını bekliyorum. Ekonomik anlamda değil, derdimi anlatacağım koşulların oluşması anlamında. Yani senaryo anlamında. H

Sizi Gidi İnık Pipiler Sizi

Ben inmenin ne demek olduğunu biliyorum. Fakat siz çıkmanın ne demek olduğunu biliyorsunuz.

Uçan kazları gördüm. Leylakları da. Sarışındı üzümünün her biri; Sek votka misali.

Uçaklar uçabilemez. Şeker de yiyilemez. Kamışlar koparılmasınlar; Uzanabilsinler de.

Ben inmenin ne demek olduğunu biliyorum. Fakat siz çıkmanın ne demek olduğunu biliyorsunuz.

Otlaklardaki çekirgeleri, Çekirgelerdeki çekingenliğin her biri; Gördüm...

Kızıldı korlar. Aktı akkorlar. Ve şöminenin önünde inik pipi. Dönüktü duvara sırtı. Aynı şarkının değişmeyen nakaratı.

Değişir mi hiç sabit sayılar. Sayıları severim. Kızıkları da. Ama saymam bunu; Beklerim yine, kalkar diye.

KENAN YAŞAR

Dünya yok edilecek ve yenileri yaratılacaktır. Dünyadan çok daha yaşlı olan insan, Tanrı'yla yaşittir çünkü Tanrı'nın kendisidir.

Birleşmiş Kıtalar Kenti: Electri City

HAKAN GÜNDAY

Yedi kıta, okyanusları ve denizleri yara yara birleşip, dünyaya ilkbahar hakim olduğundan beri sekiz milyar insan, altı yüz elli milyon kilometrekarelik Electri City adındaki kentte yaşıyordu. Tüm yaşayanlarının yıldız olduğu kentin tek karadeğirinin adı Cebrâ'ydı. Tatar ve Slav melezi olan Cebrâ, Okyanus adındaki, yeryüzünün tek tuzlu suyunun sahile püskürttüğü kumların arasından çıkmış kimsesiz bir çocuk olarak Electri City'e ayak bastı. Yüksek bilincin yönetimindeki kentliler onu sağlık kontrolünden geçirdiklerinde bir geri zekâ olduğunu anladılar ve kendi çocuklarının düzeyine erişebilmesi için gerekli eğitimden geçmesi amacıyla kentin kuzeyine yolladılar. Benzersiz bir zekâ düşüklüğüne sahip olan Cebrâ, kendisi için doğaçlama yoluyla tasarlanmış bir merkezde yaşamaya başladı. İnsan zihninin kavrayabileceği mükemmeliği doğanın işleyişinden daha çok çağrıştıran bir düzeneğe sahip olan Electri City, huzurun zekâyı karıştırdığı ve kişisel sınırların doruklarında yaşanmasını sağlayan şartlarla donatılmış bir kentti. Electri City, insanoğlunun on-

binlerce yıl boyunca uğruna kan ve gözyaşı döktüğü her mutluluk damlasından yarattığı bir göldü. Dünya üzerindeki tarihinde insan ilk kez mutluydu.

Yüksek bilince erişmiş sekiz milyar insanın arasında Cebrâ büyüdü. Bütün çabalara rağmen, yaşı ilerledikçe zekâsı daha da geriledi ve kuzeyden kaçıp kentin merkezine geldi. O güne kadar Electri City'de kimse bir yerden kaçmadığı için kentliler, bundan sonraki adımını görmek üzere bilimsel bir merakla Cebrâ'yı takip ettiler. Yirmi bir yaşındaki genç vahşi, terbiye edilmiş zekâlarla doğmuş olan Electri City'lilerin gözleri önünde hırsızlık yaptı. Onlar izleyip notlar aldılar. Çünkü hukuk sistemlerinde ceza gerektiren herhangi bir suç bulunmuyordu. Dolayısıyla hırsızlığı ve cezasını sistemlerine eklediler. Cebrâ dört kadına tecavüz etti. Kentliler bunu da acı, dolayısıyla da mutsuzluk yaratması nedeniyle bir suç olarak belirleyip cezasını biçtiler. Geçen zaman içinde Cebrâ acılar doğuran suçlar işledi ve kentliler suç çeşitlerini öğrendiler.

Electri City'de hiçbir zaman yönetici

olmamıştı. Çünkü her kentli kendini yönetiyordu. Sadece işbirliği vardı. Bilinen tek yaşam biçimi yüksek bilinç kurallarına uygun işbirlikleriydi. Ancak kentin merkezi olarak kabul edilen Priz adındaki mermer binaya, her beş yılda bir gerçekleştirilen seçimlerle belirlenen yeni doğmuş bir çocuk simgesel yönetici olarak yerleştiriliyordu. Yirmi dört saat boyunca, çıplak gözle görmek üzere ziyaret edilebilen çocuk Electri City'nin saf geçmişini ve pürüzsüz geleceğini simgeliyordu.

Cebrâ, Priz'in önündeki geniş basamakları ağır ağır tırmadı. Ellerine baktı. İkisini de yumruk yapıp açtı. Ellerinin sırtındaki şişen damarları gördü. Onu izleyen kentliler de gördü ve aralarında kendi ellerine bakanlar oldu. Cebrâ üç yaşındaki çocuğun odasına girdi. Siyah saçlı çocuğu kollarının altından tutup kaldırdı. Göz göze geldiler. Çocuk sağ elini ağzına sokmuş, parmaklarını emiyor, sol eliyle de Cebrâ'nın burnuna dokunuyor ve gülüyordu. Ama Cebrâ'nın yüzünde herhangi bir gülümsemenin izi yoktu. Çocuğu yere yatırdı ve kendisi de dizlerinin üstüne çöktü.

Damarları şişmiş elleriyle ince boynundan kavradığı çocuğu boğmaya başladı. Kentliler izledi. Çocuk öldü. Taze cesedi kucağına alıp merdivene yürüdü. Priz'in önüne toplanmış kentlilere doğru kollarını uzatarak ellerindeki bedeni kalabalığa gösterdi. Konuşmak istedi ama o güne kadar Electri City'nin dilini öğrenemediği için sadece bağırabildi. Korkutmak istiyordu. Başardı. Sekiz milyar kentli o gün hayatlarında ilk kez korktu.

Cebrâ'nın zekâ katsayısı 132'yi ve 2003 yılında dünyaya gelseydi fark edilemezdi.

İnsan, zekâsının katili ve kurbanı olarak, dünyayı yaratmış, üzerinde yaşamış, sıkılıp terk etmiş ve yok etmek için geri dönmüştür. Bu çağ, yok edenlerin çağıdır. Dünyanın sonu olmaya gelmiş olanların çağı. Dünya yok edilecek ve yenileri yaratılacaktır. Dünyadan çok daha yaşlı olan insan, Tanrı'yla yaşittir çünkü Tanrı'nın kendisidir. Ancak insan, geçmişini geleceğinden kopararak var olduğu için zekâsının gücünden habersizdir. Oysa evrenin efendisi, Cebrâ gibi sıradan insanların hayat verdiği İnsan-

Neler gördüm?

5 Mayıs 2003, bizde.

> Başkalarının hikayeleriyle kendi satırlarını dolduran dedikoducular (terliklerinizi giyerler)

> Ortamı idare etmek için her lokmayı yutan kibarlar (onlar ayakkabılarını çıkarmazlar)

> İnsanı suçlu, sorumlu, kötü, borçlu hissettirme ustası, duygu sömürü üstadları (vah vah terliklerini bile kendileri getirmişler)

> Duyduklarını aslında hiç enteresan bulmayan, ama söylemeye utanan sessizler (çorapla gezerler)

> Sıkıcı olduklarına asla ihtimal vermeyen, büyük sesli egzozu patlak egosantrikler (hemencik giycek yicek bi şeyler isterler)

> En kötüyü nasıl da tahmin ettikleriyle böbürlenen, dedikleri çıkmazsa nerdeyse hüznülenen kötümserler (ayaklarını üşütürler)

> Her kavgada her kurabiyede her havada eğlenen iyimserler (çorapları güzeldir)

> Ne iş olsa yaparız ev basar bizici sıkıntıfobik görev adamları (ayakkabılarını bol bol silerler)

> Adalet duygusu fazla gelişmiş huysuz muhalefetçiler (özellikle kimsenin giymek istemediğini isterler)

> Karılarının bi tanesi, kızlarının kahramanı seri hikayeci tatlı su haydutları (ikinci rafta durur onlarinki)

6 ayda bir
tekrarlanan
geleneksel
apartman
toplantımızda.

BAKANGÖR

Akşamsefası

Yıllar önce yanlışım yoksa Saraçhane sinemalarından birinde "Kör Ölülerin Mezarları" ("La Noche del Terror Ciego" ya da "Tombs of the Blind Dead") diye bir İspanyol zombi filmini seyredirken, kalabalıktan biri "ulan amma saçma ha, iskeletler öyle çaputlara mı bürünüp binermiş ata?" diye feryat etmişti. İskeletlerin ata nasıl bindiğini bilemediğim için ne diyeceğimi de bir türlü bilememiştim. Şimdi düşününce filmin bir biçimde kendi iç mantığını kuramadığını, hiç olmazsa o şikâyetçi çocuğu kendine inandıramadığını düşünüyorum. Ama bakıyorum da, bugünlerde korku filmlerinin başında daha büyük dertler var gibi geliyor bana.

Korkutamayan Filmler

MUSTAFA ZİYALAN

**Zombiliğin Son Perdesi:
Sualtı Nazi Zombileri
(Shock Waves)**

Bu dertlere akıl erdirmeye çalışırken, başka bir se-yircinin bu kez "Şok Dalgaları" (Shock Waves) diye, su-altı Nazi zombilerine (yoksa zombi Nazilerine mi?) iliş-kin o kısacık akımın örneği sayılabilecek bir filme gös-terdiği tepkiye tanık oldum: "Yaa bunlar ne biçim zom-bi? Zombi dediğin kafasından vurunca ölür; üstelik ada-mı yer; bunlar sadece suda boğuyorlar; kan man da ak-mıyor..."

Demek o daha önceki tepkiden bu yana durum epey değişmiş; türün iç mantığı öyle bir kireçlenmiş ki, tür içinde herhangi bir filmin kendine özgü bir iç mantık kurması neredeyse olanaksız hale gelmiş. Kireçlenme de değil, artık basbayağı bir kemikleşme durumu...

**Binicilik meraklısı iskeletlerin
giyim-kuşam zevkleri:
Tombs of the Blind Dead**

Neyse, kireçlenme, kemikleşme, şu, bu; sonuçta derdim şu: Korku filmleri korkutmuyor beni artık. Beni korkutan film yok mu? Var. Ama bu filmler pek öyle "KORKU FİLMİ!" diye ortaya sürülenlerden değil. Oysa, hele korku filmlerine gelince illâ da zor beğenir biri ol-duğumu sanmıyorum; "korku filmi" deyince düşündü-ğüm yalnızca beni korkutan, korkutabilen bir film. Bu da öyle abartılı bir beklenti gibi gelmiyor bana.

Düşünüyorum da, korku filmlerinin artık beni kor-kutmaması belli ölçüde geçmişimle de ilgili olabilir. Ama muradım kendi tarihimin bende nasıl patlayacak öd bı-rakmadığını anlatmak değil burada. Öyleyse peki, beni korkutan filmler, ya da sahneler neler?

**Sarışın sualtı
zombi nazisi**

Yaşamımda karşılaştığım ilk böylesine sahnelerden bir yazımda şöyle sözediyordum: "Filmlerden birinde yapayalnız bir asker savaş meydanında düşe kalka bir tanktan kaçıyor, eline geçirdiği silâhlarla umutsuzca tan-ki vurmaya çalışıyordu. Bir başkasında da adamın biri ka-merasının bacağından bir süngü çıkarıyor, filmini çektiği kadınları kısırtıp öldürürken de çekmeyi sürdürüyordu.

Bu filmler gerçekten var mıydı?" Yine aynı yazının daha sonraki bir yerinde de şöyle diyordum: "Grigori Çuk-ray'ın filmi 'Askerin Türküsü'nün Türkçe'ye çevrilmiş senaryosuna rastladım; asker tankı vurduktan sonra ar-mağan olarak köyüne, izne yollanıyordu. Öteki filmde sözederken de Güven (Turan) 'Peeping Tom' bul' dedi. Nice sonra bir arkadaş Michael Powell'in yönettiği fil-min videosunu getirip verdi bana. Filmin sonunda adam süngüsüyle kendini öldürüyor, bir yandan da kendi ölü-münün filmini çekiyordu."

**Çocuk korkutan film:
Ballada o Soldate**

Sonraları beni en çok etkileyen filmlerden birinin "Ölülerin Gecesi" (Night of the Living Dead) olduğunu söyleyebilirim. Mezarlıkta ilk zombinin ortaya çıktığı sahnede, bir şeylerin esaslı biçimde değişmiş olduğunun, bir daha da kolay kolay eski haline dönmeyeceğinin ka-fama dank ettiğini anımsıyorum.

Bir de zombilerin bizden kaynaklanmış olmalarına, bize benzemelerine karşın, bizden tümüyle farklı, gün-delik yollardan başedilemeyecek varlıklar oluşu da te-dirgin etmişti beni. Romero'nun daha sonraki filmlerin-den "Ölülerin Şafağı"nda (Dawn of the Dead) bu farklı-lık temasına neredeyse iç burkucu biçimde değinildiğini söyleyebilirim; o filmde, aynanın karşısında traş olma-ya, belli ki belleğinde izleri kalmış bir gündelik yaşamı yeniden yakalamaya çalışan bir zombi anımsıyorum.

**Bir ihtimal daha var:
The Thing**

Maryland bölgesinde bir keskin nişancı gündelik işin-de-gücünde -o sırada arabasını temizleyen, bir bankta oturan, çim biçen- altı kişiyi birer kurşunla öldürdü, iki kişiyi de yaraladı. Dürbünlü tüfekte, yüksek kalibreli ol-mayan ama barut hakkı yüksek mermi kullanarak, dola-yısıyla da otopark, otoyol gibi açık alanların ötesinden, 400 metreye varan uzaklıklardan, görülmeden, duyul-madan, mermi kovarı bırakmadan vurabiliyor, yine gö-rülmeden uzaklaşıp kayboluyor. Bulunan tek kovanın keskin nişancı tarafından yanıltma amacıyla bırakılmış olabileceği söyleniyor.

Olan biteni bir tür piyango gibi görenler var. Bölge-de yaşayan biri "amma oyun ha, kaybetmek için oyna-man bile gerekmiyor" demiş...

Teksas'ta bir ardiyede unutulmuş bir tahıl vagonun-da 11 iskelet bulundu. İskeletlerin ABD'ne kaçak girmek isteyen kişilere ait olduğu, bu kişilerin aylarca önce bir gün vagona saklandıktan sonra açap dışardan açılabilen kapağı kapattıkları, bir daha da açıp dışarı çıkmadıkları sanılıyor.

Ölü kız hayatını arıyor

Öyleyse örneğin Beylerbeyi'ndeki bir videocuda bu-lup seyrettğim "Teksas Elektrikli Testere Katliamı"nın (Texas Chainsaw Massacre) daha başlarında "Meşin Su-rat" (Leatherface) hiç yoktan ortaya çıkıp çocuğun kafa-sına tokmağı indirip daha can çekişen bedenle bir kapı-nın ardında kayboluverdiğinde neden hafifçe midemin bulandığını daha iyi anlıyorum: Olan bitenin iğrençliğin-den değil; değişimin hızı, ivmesi, olasılıkların niteliği, ni-celiği başımı döndürdüğünden...

Benzeri duygular bende örneğin "Suspiria"yı ya da çok sonraları "Henry"yi (Henry, Portrait of a Serial Kil-ler) izlerken de uyandı. Bu filmlerde de -Suspiria'da renk kullanımıyla, daha da önemlisi sonuçta gündelik mantığın hepten filmin mantığına kurban gitmesiyle güçlenen- bil-diğimden tümüyle farklı, kendi içine kapalı, tutarlı, dön-güsel, karabasanlarınkini andıran bir iç mantık ya da mantıksızlık vardı.

Zombiler Japonya'da

Sonra "Yedi'de (Seven), hiç de "Cadılar Bayra-mı"ndaki (Halloween) Michael Myers'i andıran bir "öcü" niteliği taşımasına karşın yine de öldürerek bile yeni-lemeyecek bir güçle karşılaşmış olmanın yarattığı çö-küntü, bir anlamda daha önceki filmlerde rastladığım ye-nilmezliklerden çok daha inandırıcı, çok daha içe işleyi-ciydi...

Sonra...

Sonra bir belgesel: "Buz Adam" (Iceman) diye, öl-dürmeye küçükten başlayıp yüzlerce insan öldürmüş, sonra Mafya tarafından "keşfedilip" tetikçiliğe başlamış sıfır numara bir psikopata ilişkin bir belgesel... Kendisiye-le hapishanede konuşan filmcilere "Adam öldürürken -diyelim kurbanını bir kameranın önüne bağlayıp farelere yedirirken, sonra da çektiği videoları seyredirken- hep bir şeyler hissetmeye çalışırdım, ama bir türlü olmazdı" diyor. Ama bu film korku filmi falan değil.

**Her kuşun eti yenmez:
Ripley ve alev makinesi (Alien)**

Bir fotoğraf: Üzerinde gelinlik, yüzünde iskeleti andı-ran bir karnaval maskesi, elinde bir kalaşnikofla belki de öldürecek birini arayan Afrikalı bir isyancı/kadimci. Bir

tek görüntü yalnızca.

Bir ritim: 11 Eylül'e ilişkin bir belgeselin arka plânında, kulelerde kavrulmaktansa aşağı atlayanların bedenlerinin yere çarpmasından oluşan...

Ya da arada bir kendim için özetlediğim haberler:

Herkesi kendisinin öldüğüne inandırıp ortadan kaybolmak amacıyla Internet'te aylarca aradıktan sonra kendine çok benzeyen birini bulan, bir şekilde evine götürüp tuzağa düşüren, bağlayan, boğazını kesen bir asker ağır yaralı kurbanının bağlarını çözüp kaçmayı başarmasıyla tutuklandı.

**Son resminizi
kekebilir miyim?:
Peeping Tom**

Bir de tüm bunları aşan, bedene, beden elden gitmesine, çatır çutur yenmesine ya da sonsuzca çürüyüp gitmesine, alacakaranlıkta sonsuzca sıkışıp kalmasına ilişkin ürküler vardı "Ölümlerin Gecesi"nin bende uyandırdıkları arasında. Bu ürküler anladığım kadarıyla beni etkileyen korku filmlerinde bulduğum, neredeyse aradığım ürkülerdi.

Ya da örneğin "Yaratık"ın (Alien) ya da -birçoğuna göre çok da ahım şahım bir film olmamasına karşın "Şey" de (The Thing) dahası "Avcı"da (Predator) varolan cinsten, beden elden gitti-gidecek oluşuna ilişkin, belki de zombilerin uyandırdığından daha ince/likli ürküler... "Şey"de arkadaşlarından birinin kopyasıyken gerçek "yüz"ünü göstermeye başlayan yaratıkla aynı sedire bağlı adamın debelenmesini halâ kanlı canlı anımsarım.

**"Texas Chainsaw Massacre"
aile albümünden:
"Meşin Surat"
(Leatherface)**

Keskin nişancıya atfedilen cinayetlerin en az on birinin işlenmesinde kullanılan tüfek bir arabanın bagajında bulundu. Arabada uyuyan iki kişi tutuklandı. Biri Körfez Savaşı'na "uzman nişancı" sınıfında katılan, sonra da müslüman olan bir asker emeklisi; öteki de 17 yaşında, ABD'de vizesiz kalan bir Jamaikalı. Adam gencin yaşamını ne yiyip-içtiğine varıncaya dek kontrol ediyormuş; onu bal, gevrek ve vitamin haplarından oluşan bir diyetle besliyormuş. Aşağı yukarı bir yıldır birlikte, yollardaymışlar. Arabayı arka koltuğun arkasına bir platform ekleyerek, koltuğu yatırılıp bagajından ateş edilebilecek bir keskin nişancı yuvasına çevirmiş olabilecekleri söyleniyor. Cinayetleri aralarında paylaşarak, sırayla işlemiş olabileceklerini söyleyenler de var.

**Haliya mı basıyor
çimene mi aklım:
Siyah beyaz
"Suspiria"**

New Jersey'de bir baba oğul iki katlı evlerinin bodrumundaki kazanda kafatasları ve insan kemikleri bul-

nunca tutuklandı. Bu kemikleri Palo Mayombe tarikatının inançlarına göre ayin yapmak üzere çevredeki mezarlardan talanladıkları düşünülüyor. Geçtiğimiz iki ay içinde yine aynı tarikatın üyelerince çalınan insan vücudu parçalarının ele geçirildiği bildiriliyor. Uzmanlara göre bu tarikat Yoruba ya da Bakongo'ların dinlerini de içeren ana Batı Afrika dinlerinden türemiş. Ayinlerinde başkalarına büyü yapmak, güç ve maddi çıkar sağlamak amacıyla ölümlerin ruhları çağırılıyor, bunun için de insan kemikleri kaynatılarak elde edilen bir sıvı içiliyormuş. Piyasada bir kafatası -hele güçlü birine, örneğin bir mafya üyesine aitse- 50.000 Dolar'a, anılan sıvının bir bardağı 200 Dolar'a kadar paralar getirebiliyormuş.

**Henry
(muhteşem Michael Rooker)
öldürmeye ara verdiği
bir anda**

Anlaşılan nicedir ortalıkta dolaşan söylentiler doğruymuş: Kuzey Kore meğerse gerçekten 70'lerde Japonya'dan belirsiz sayıda insan kaçırmış. İnsanlar genellikle plajlardan kaçırılıp Kuzey Kore'ye götürülmüş, orada alakonulmuş, Japon dili ve kültürü konusunda öğretmen olarak kullanılmışlar. Kimlikleri Kuzey Kore ajanları Japonya'da bürünerek Güney Kore'ye ve başka ülkelere sızma operasyonlarında kullanılmış. Kaçırılanlardan kimileri Kore'de ölmüş, ya da öldürülmüş. Japonya'da nicedir buna benzer olasılıklardan kuşkulananlar vardı. Kuşkuvarın doğru olduğu kaçırılanlardan beşi Japonya'ya dönüp gelince anlaşıldı.

Ama bunların hiçbir korku filmlerinden değil. İşte, sorun da burada...

"Ringu"da kadının odanın kapısını açıp ansızın çocuğun o öldürücü lanetli videoyu seyretmekte olduğunu gördüğü sahne tüylerimi diken diken etmedi değil. Ama son zamanlarda tüylerimi diken diken etmeye en yaklaşan film: "Kara Şahin Düştü" (Black Hawk Down.) Amerikalı, beyaz askerler kuralları tamamen farklı, hemen hiç anlayamadıkları bir ortamda, sürekli üstlerine gelen, bir türlü durmayan, durduramadıkları, adamı yakaladığında yemese de benzer biçimlerde öldüren bir zenci kasırgasıyla başetmeye çalışıyorlar. Zencilerden "sıkaklar" (skinnies) diye söz ediyorlar. Filmin, korku filmi olmamasına karşın "Ölümlerin Gecesi"ni çok andırdığını söyleyebilirim. ("Burada ne işleri var?" sorusu -hiç olmazsa filmi yapanlarca- bence biraz da böylece unutulabiliyordu.) Benim için belki de bir çember tamamlandı o filmi izlerken...

**Ölsem de beraberiz:
Kevin Spacey
(Seven)**

Bu iki filmin -farklı niyetlerle de olsa- yaslandığı imge dağarcığı şu sıralarda bütün dünyada olan bitenlere bakmanın bir yolunu öneriyor olabilir diye düşünmeden edemedim: Merkezde, kalelerinin kapılarını kapamaya, ötekileri dışarıda tutmaya çalışan beyaz ülkeler; çevrede de ne yapıp edip o "kale ülke"lere girmeye çalışan daha koyu renkli, aç kalabalıklar...

Başkan G. W. Bush'a bakılacak olursa, dışarıdakiler içlerinin refahını, demokrasisini kısıyor. Başta başkan Bush ve çevresindekiler olmak üzere, kimilerinin önerdiği çözüm "Ölümlerin Gecesi"nde şerifin önerdiği -ve o seyircinin anımsadığı- çözümden farklı değil: "Kafalarından vuracaksınız bunları."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

**Öcülerin öcüsü:
Michael Myers
(Halloween)**

Bir de, -Poe'nun o delilerin tımarhaneyi ele geçirdiği öyküsüne ya da kimi korku filmi kalıplarına göre bakarak- asıl yaratıkların, zombilerin, psikopatların kale içlerinde, kale burçlarında yuvalandığını da düşünebiliriz. Ciddi ciddi böyle düşünenler, örneğin New York Üniversitesi'nden Mark Crispin Miller gibi, hemdert olma yetisinin (empati) kısıtlılığına bakarak başkan Bush'un psikopat olabileceğini söyleyenler var.

**Kapıları çalan benim:
Ringu**

Pek bir şeyi açıklamıyor, ama korku filmlerine ilişkin bir yazı ya bu, bir an diyelim ki bu düşünce doğru. Haydi Saddam'ı da bir yana bırakalım. Ama dünyanın en güçlü ülkesinin zıvanadan çıkmasına, bu ülkenin başında bir psikopat -ya da psikopatlar çetesi- bulunması olasılığına ne demeli? Hangi korku filmi bu olasılıkla boy ölçüşebilir? Bu olasılığın yanında hangi korku filminin en ufak bir şansı olabilir? Dünyanın güçlü ülkelerinin, dahası en güçlü ülkesinin başındaki psikopatlarla hangi yaratık, hangi zombi, hangi Norman Bates, Scorpio Killer ya da Henry, o ülkelerden kaynaklanan psikopatlıkla hangi korku filmi psikopatlığı sidik yarıştırmalı?

**Beterin beteri var:
Silah kullanmayı bilen zombiler
(Black Hawk Down)**

Yaşam korku filmlerine, gerçek korkular kurmaca korkulara nal toplattırıyor. Boynuz kulağı geçmiş. İşte, kendi mantıkları içinde dahi -belki tam da o mantığa kilitlenip kaldıkları için- şimdilerde korku filmlerinin başındaki en büyük dert bu bence...

Şu resmi koyuyorum yazımın sonuna; konuyla ilgili olduğundan değil, ama böylesine bir şeyler yazdıktan/söyledikten/okuduktan sonra belki iyi gelir biraz diye; bir de şöyle bir anlığına da olsa düpedüz hoşuma gittiğinden...

**Barış uğruna bombalamak
bekaret uğruna iş tutmaya benzer...**

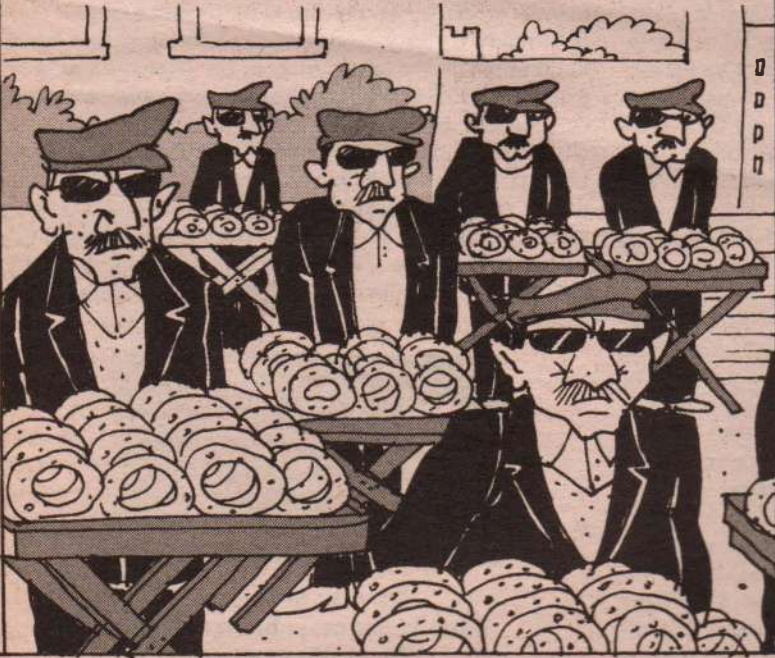
Ya da şöyle diyebilirim: Gündelik yaşamımızın, geleceğimizin korku filmlerinin yeniden korkutucu olmasına, korkusuzca varolabilmesine izin verecek ölçüde korkudan arındırılmasını ipuçlarını taşıdığı için yer veriyorum burada bu resme... H

Eskiden Alanya'da turist geliyor diye bütün millet evinin tek odasını bile pansiyon yapmıştı.. Yeni dünya turizmiyle şimdi Hindistan'da herkes evini yoga merkezi, aşram yapıyor.. Bu aşramlarda bir hafta kalan, Nirvana'ya erip, "ANANDA" (Yüce İnsan) olarak yurdumuza dönüyor ve meskenlerinin altını ibadete açıyorlar. Yeni dünya sahipleri yogayı halka indirme kararı aldı. "Yüksek Bilinç", Aydınlanma, Mevlana "gibi isimler takılan çalışmaların, aşramlarda, otellerde, turistik tesislerde tekrarlanması sonucu bir de bakacaksın ki Matrix'deki kozmik din emeli gerçekleşivermiş... gerçekleşmiş ama kimlerle... Paldır küldür meditasyon yaptırılan, mantralar verilen, alt ve üst beyni çorbaya dönmüş, kundaliniyi yerine gizli depresyonları uyanmış, psikiyatristlere koşan bir sürü insan ile...

..Matrix'de Trinity rolünde Hatice Meryem; anahtarıcı met üst; Nabukadnezar gemisi operatörü olarak Bahadır Baruter ve Kainatın Ulu Mimarı rolünde de Taki Doğan var... Gözlerimiz bir de müslüman bir sima, bir Yaşar Nuri, bir Abdurrahman Dilipak arıyor ama boşuna.. Yeni din o kadar da sentez diilmiş...

... "Ajan Smith"ler aklıma öğrenciliğimde okulun önünde duran "Ajan Simitçi"leri getiriyor... Ajan Simitçiler, karınca gibi her yerdeydiler...

Yeni dünya sahipleri bir taraftan insanların analarını belliyor, beyinlerini büzüyor, sonra da bunu meditasyonla aç diyor.. Bir taraftan diğer canlıların etlerini ye, başarl acıma!.. Bir taraftan da onlara reiki yap, göktaşlarını durdur, ahimsa, taiçi yap, yoga yap... Bütün bu kurslar; yoga, reiki, şiyatsu çükü, taiçi, çingtu.. Tunk ti.. Global büyücülerin verdikleri zehirlerle panzehir olabilecek mi...

20 - 30 yıl önce karate dükkanları da aynen böyle filmlerle girdi ülkemize.. Karate "çıplak; boş el" demek.. Türkiye'nin çıplak, bomboş elli gençliği, Okinawa adalarının Japonlar tarafından ezilen, boş elli ve kıçında donu olmayan yoksul halkıyla anında özdeşleşverdi.. Herkes kendini çekik gözlü, onurlu ve güçlü savaşçı Wang Yu zannetmeye başladı.. (ilk aşkım)

Diyaframlarında ana avrat küfür birikmiş olan yoksul mahalleli gençler sinirlerini, naralarını taşla, tuğlaya yönlendirdiler.. Zeni meni sittiredip giderek sertleştiler; Full Contact, Tayland boksı öğrenip; trenlerde, belediye otobüslerinde kendi yoksul sınıflarına kabarıırken, esas dövme, ağzını burnunu kırmak istedikleri, fabrika, gazete patronları Hint Aşramları'nda, Amerika Wellness merkezlerinde yoga yaparak huzurlarına huzur katıyorlardı.. Yoga, karateyi yendi..

15 yıldır yogayı hem yapıyorum, hem bozuyorum.. Ebeveyn seçme şansım varsa Mahatma Gandhi'nin vesikalık hayali benimle her yerde.. Buddha'nın yağlı göbeği bana dolmaları.. sütlaçları; Şiva'nın Şakti'nin süsü, püsüsü, makyajı ise dünya nimetlerini hatırlatıyor.. Ama Gandhi... Onun aşramı bütün varlıklar.. Gandhi'nin bedeni sağdan soldan, arkadan, önden sıkışıp evrende incecik bir çizgi halinde, başkalarına da yer açmış, buyur etmiş bir madde... Yok gibi... Bedeni zaten yok.. Kuyruk sokumundaki kundaliniyi uyan-dırması lüzumsuz, zaten safi kuyruk sokumu... Omurga ve enerji kanalından ibaret bir florasın lamba... Diyor ki piring dişlim; "Ben o kadar sade, öyle sine basit yaşamalıyım ki, başka varlıklara da fırsat kalsın..."

devam edecek..

Düşünceyi Engellemek Mümkün Değildir

.....
FİKRET BAŞKAYA

Eğer düşünce 'gerçek düşünceyse' onu altıtmek, etkisizleştirmek, engellemek mümkün değildir. Zira, düşünce ifade edilip muhâtabına ulaştığında, insanlar tarafından duyulup-işselleştirildiğinde artık 'gerçekleşmiştir'. Bu yüzden neyin düşünce olduğu, düşüncenin gerçekleşmesinden ne anlaşıldığına açıklık getirmek gerekir. İnsanın kafasında bir şeyi tasarlaması, ya da 'aklından bir şeyler' geçirmesi düşünce değildir. Aynı şekilde akıldan öylesine geçen şeyler de düşünce değildir. Eğer, düşünce bir amaç için tasarlanmış ve söylenmiş ve muhatabı olan insanlara ulaşmış, onlar tarafından duyulup-işselleştirilmişse, düşünce sayılabilir, ancak bu durumda gerçek anlamda düşünceden ve düşüncenin gerçekleşmesinden söz edilebilir.

Bu yüzden düşünceler kitleler tarafından işselleştirildiğinde, "kitlelere mâl olduğunda maddi birer güç haline gelirler" denmiştir. Bu niteliğinden ötürü de düşünce baştan sona 'soyut' bir şey değildir. Düşünce özgürlüğü de doğrudan sınıf mücadelesiyile ilgili bir sorundur.

Tarih boyunca egemen olan sınıflar, yeni, orijinal, aykırı düşüncelerin ortaya çıkıp geçerli egemen ideolojiyi aşındırmasını, hakim paradigmadaki gedik açmasını engellemek istemişlerdir. Yeni ve aykırı düşüncelerin egemen ideolojide açtığı gedigin büyümesinden korkmuşlardır ve bu yerinde bir korkudur. Bu durum bir başka açıdan da önemlidir. Her türlü sömürü ve baskı düzenini ayakta tutan esas itibariyle kaba kuvvet ya da çıplak şiddet değildir. Egemenliği asıl ayakta tutan ideolojik egemenliktir. Buna 'gönüllü kölelik' veya 'gönüllü kabullenme' de diyebilirsiniz. İşte bu gönüllü köleliği sağlayan da 'ideolojik yabancılaşmadır'. Başka türlü ifade etmek istersek 'yanlış bilinçtir'. Yanlış bilinç, ezilen ve sömürülen kitlelere, geçerli egemenlik ilişkilerini kabullendir-

mek ve onların kendilerini ezen sömürü, bağımlılık ve hakimiyet ilişkilerinin bütününe sorgulamasını ve kavramasını engellemek üzere oluşturulmuştur.

Eğer düşünceyi engellemek mümkün değilse, ki değildir, o zaman egemen sınıf için düşüncenin gerçekleşmesini engellemekten başka seçenek yoktur. Buradaki amaç, 'civcivi yumurtadayken ezme'ktir'. Nasıl çocuk doğmadan çocuk sayılmazsa, düşünce de ifade edilip hedefine ulaşmadan düşünce sayılmaz. İşte, düşünce yasakları ve her türlü sansür bu aşamada devreye sokuluyor.

Amaç, düşüncenin, muhatabı olan kitleye ulaşmasını, düşüncenin gerçekleşmesini, realize olmasını engellemektir. Düşüncenin gerçekleşmesinin engellenmesi için de söylenenin duyulmasını, yazılanın

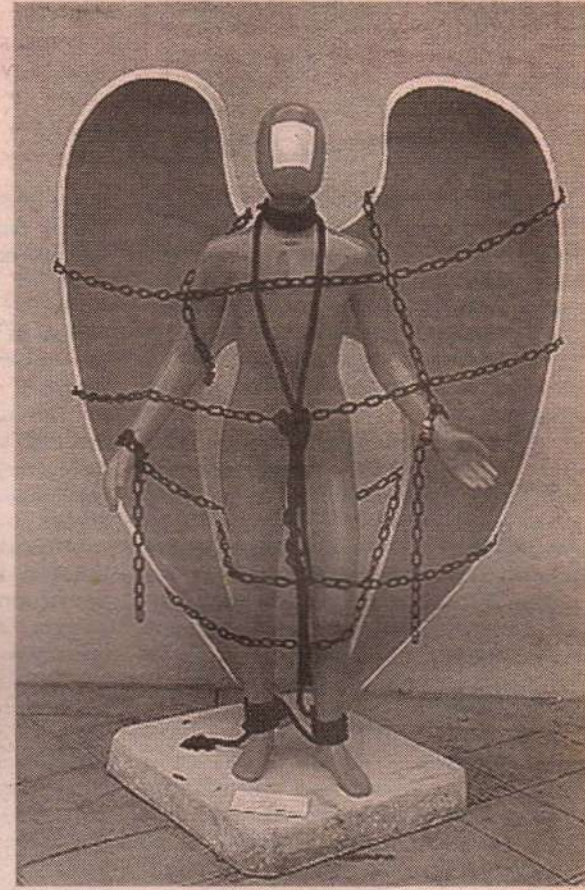
veyi kırma, onu aşma istidadına ve dinamiğine sahiptir. Aksi halde tarih diye bir şey de olmazdı. Aynı şekilde, insanlığın bir geleceğinden söz etmek de mümkün olmazdı. Bilindiği gibi, tarihi yapanlar, direnen, başkaldıran, isyan eden insanlardır. Eğer başkaldırı yoksa, mücadele yoksa, tarih de yoktur.

İşte entelektüelin işlevi ve misyonu bu aşamada ortaya çıkıyor (Bizde diplomalı kesime aydın dendiği için özellikle entelektüel kavramı kullanmayı yeğliyorum. Zira, bir diploma sahibi olmakla, ya da mektepli olmakla 'aydın' olmak arasında bağ kurmak

abestir.) Entelektüel, şeylerin, olguların, toplumsal süreçlerin ne olduğunu, nasıl olduğunu, neden ve sonuçlarını, bunların kimin için ne anlama geldiğini eleştirel bir yaklaşımla teşhir eden, ortaya koyan, bilince çıkaran biridir. Entelektüelin varlık nedeni mistifiye edilmiş olanı demistifiye etmektir. Başka türlü söylenirse, yalanın ve tahrifatin üzerine gitmektir. Entelektüel, sorunları bir bütün olarak kavramaya çalışır, eleştireldir ve eleştirip aşmak istediğiyle 'olması gereken' arasında, başka bir ifadeyle ütopyayla bağ kurandır. Bu yüzden gerçek anlamda entelektüelden yoksun hiçbir toplumsal muhalefetin ya da başkaldırının başarı şansı yoktur. Zira, ütopyayı formüle eden entelektüeldir. (Burada söylediklerimden entelektüeli ve onun misyonunu yücelttiğim gibi bir anlam çıkarmamak gerekir. Zaten entelektüelin varlık nedeni de onun bizzat her türlü yüceltmeye karşı olmasıdır.)

Sansür, baskı ve yasaklar sadece aykırı, muhalif, yeni ve orijinal fikirleri ortaya atanlara yönelse de, kapsam ve etkinlik alanı sanıldığından daha geniştir. Birilerine yönelik baskı, egemenler tarafından başkalarını 'ehilleştirmenin' bir aracı olarak görülür. Düşüncelerinden dolayı birilerini cezalandırmak, başkalarına göz dağı vermeye yarar. İnsanlar şunu yazar, bunu söyler veya resmederse başıma bir iş gelir mi sorusunu sormaya başladıklarında artık sansür 'işselleştirmiştir'. Sansürün 'işselleştirdiği' bir toplum, bilimsel, estetik, entelektüel yaratıcılığı ve dinamizmi dumura uğramış bir toplumdur. Böyle bir rejimin sorunları çözme yeteneği de kaçınılmaz olarak zaafa uğramıştır. Bağnaz resmi ideolojinin kıskacındaki bu günkü Türkiye'de olduğu gibi...

Elbette entelektüel işlev sadece bazı fikirler ortaya atmaktan ibaret değildir. Entelektüelin gerçek anlamda entelektüel sıfatını hakedebilmesi için söylediğinin ge-

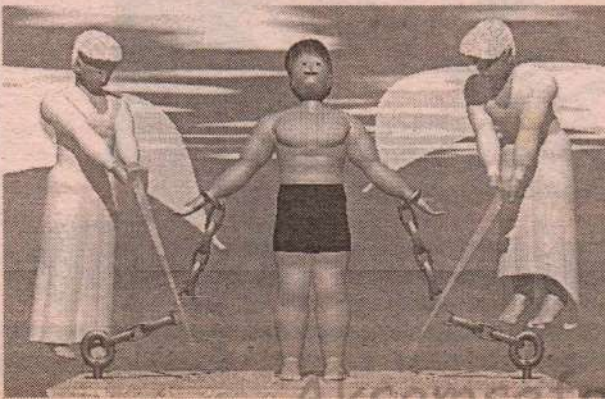
reği olan bir 'duruş' da ortaya koyması gerekir. Velhasıl, 'sözünün eri' olmayan birinin entelektüel sayılması mümkün değildir.

Sömürü ve baskı düzeninin hışmına uğrayan entelektüel, ya da aynı anlama gelmek üzere, gerçek fikir adamı-kadını sonuna kadar söylediklerinin arkasında duramıyorsa, asla entelektüel sayılmayacaktır. O, hiçbir düşünce yasağına, hiçbir resmi veya egemen ideoloji kategorisine itibar etmez. Hiçbir Kiliseye tâbi değildir. Julien Benda'nın zarif bir şekilde ifade ettiği gibi: "Entelektüel, tüm dünya yalan karşısında secde ederken bile insanlık vicdanını savunabilendir". Eğer baskı ve yasaklar onun bilincini hapsedmeyi amaçlıyorsa ki, öyledir, buna mutlaka itiraz etmelidir. Bilincini hapisten kurtarmak için vücudunun hapsedilmesini göze almalıdır. Elbette gerektiğinde daha fazlasını da...

Baskı ve yasaklarla, baskıya ve yasaklara karşı mücadele, diyalektik bir bütünlük oluşturur. Bunun anlamı, daha özgür, daha demokratik, daha eşitlikçi, velhasıl daha insânî bir toplum ve dünya düzeni için mücadelenin kaldığı yerden yoluna devam edeceğidir. Unutulmamalıdır ki, özgürlük mücadelesi söz konusu olduğunda kaybetmek diye bir şey yoktur. İlk adımla özgürleşmeye başlarsınız ve bu sürüp gider... Özgürlük mücadelesi her anı, her aşaması mutlaka kazanılan bir mücadeledir. İnsanlık erdemini sürekli besleyip büyüten bir mücadeledir...

Beni 2003 yılı "düşünce ve ifade özgürlüğü ödülüne" layık gören, Türkiye Yayıncılar Birliğine, onun değerli başkanı sayın Çetin Tüzüner'e, ve Yönetim kurulunun değerli üyelerine en derin şükranlarımı sunuyorum. Umalım ki, düşünce ve ifade özgürlüğü için ödüllere artık gerek kalmadığı bir toplumda yaşama umuduz vakitlice gerçekleşsin... H

Fikret Başkaya'nın Türkiye Yayıncılar Birliği tarafından kendisine verilen "Düşünce ve İfade Özgürlüğü Ödülü" töreninde 29 Mayıs 2003 tarihinde, Richmond Hotel'de yaptığı konuşmadır.

Sualtı Polisiyesi Yazan İşadamı

HÜRKAT NAZAROĞLU

Ö kadar çok polisiye yazan ve polisiye yazarlığı heveslisi türedi ki, başa çıkamaz hale geldik. Bu nedenle pazartesi ve perşembe günlerini polisiye günü ilan ettim. Lokantaların mantı ve çiğköfte günleri gibi. Pazartesi ve perşembe dışında polisiye başvurusu kabul etmiyorum. Böyle giderse, polisiye günlerini haftada üç güne çıkarmak zorunda kalacağım.

Geçen pazartesi genç bir işadamı geldi. Daha ilk bakışta anladım, kanım kaynamayacak. "Buyurun, sizi dinliyorum" dedim. Başarılı bir işadamı olduğunu, iyi yaşamayı sevdiğini söyledi. Tam bir gurmeymiş, dalgıçmış, tekne kaptanıymış, aikidoya gidiyormuş, müthiş bir caz koleksiyonu varmış, harley'ciymiş, gezginmiş, budizme yakınmış ama budist değilmiş, sivil toplumcuymuş, bürok-rasi grisine bulanmış bu ülkede renkli bir hayat da sürülebiliyormuş vs.

"Ben de oklava kullanmadan zar gibi yufka açarım" dedim, "çok da pis kafa atarım ama bunlar sizi ilgilendirmez, sizin anlattıklarınız da beni ilgilendirmiyor. Birazdan çapkınlık hikayelerine geleceksiniz gibi bir his var içimde. Onu hiç çekemem! Ne yazdınız?"

"Kabasınız ama zamanın verimli kullanılmasından yanasınız, bu da hoşuma gitti. Birlikte iş yapabileceğiniz bir insansınız, sezgilerim bunu söylüyor" diye cevap verdi.

İyice sıkılmıştım: "Arkadaşım, hava çok sıcak. Ne yazdın?"

"Hobi olarak başladığım bir işi projeye dönüştürdüm" dedi. Çantasını açtı, birkaç

dosya çıkardı. Romanı farklı karakterlerde basmış. Birkaç disket çıkardı. Romanı farklı formatlarda kaydetmiş. Bir şey daha çıkardı çantadan: Yaldızlı, işlemeli tahta bir kutu. Antika bir kağıt kutusuymuş, romanın bir nüshası da kutunun içindeymiş, gönlü antikadan yanaymış ama hayat işlevsel dosyalardan yanaymış.

Yine tutamadım kendimi: "Arkadaşım, dışarıdaki kuyruğu gördün. Havanın ne kadar sıcak olduğunu da biliyorsun. Mevzuya gel, gözünü seveyim. Kendini mi pazarlıyorsun, kitabını mı pazarlıyorsun?"

"Pazarlama bir bütündür" dedi, bu kez laptop'ını açtı. Bakıyorum ekrana; bir sürü harf uçuşmaya başladı, ardından harfler sıraya girdi: "Akdeniz kültürü + yaz + suların sessizliği + cinayet + gizem = ??"

"Soru işaretlerinin yerinde romanın adı belirecek şimdi. Bunu yaratıcılık mı zannediyorsun?" dedim. Öznel bir sunum tekniği uyguladığını, benim de kabalığın dozunu kaçırmaya başladığını söyledi. Kabalık yapmayan edebi danışmanların telefon numaralarını isteyip istemediğini sordum. "Şimdilik istemiyorum" diye cevap verdi. Şovu bırakmasını, ne yazdıysa anlatmasını, okumaya değer bulursam okuyacağımı belirttim.

"Bildiginiz gibi, bir polisiye" diye başladı. "Bir roman. Olayların gelişimi ve kurgu konusunda iddialıyım. Zekama güvenirim. Bir Akdeniz kasabasında, bir tatil ortamında, bir sualtı cinayeti işleniyor. Polis ve jandarma olayla ilgilenmiyor ve cinayeti bir kadın dalgıç çözüyor. Hiç konuşmadan, sualtı sessizliğinde.

Karada şaraplar içiliyor, zeytinyağı yemekler yeniyor, sevişiliyor. Sualtında ise cinayetin izi sürülüyor. Romanı formüle etmem gerekirse... Akdeniz: kültür ve yaşam zevki. Sualtının sessizliği: gizem. Polisiye: tutkum. Cinsellik: satış garantisi. Romanın bütünü: sıradışı bir ürün... Nasıl buldunuz?"

"Çok boktan" dedim, "okumayacağım..." Yüzüme baktı, yalnızca "Nasıl yani?" diyebildi.

"Kendini çok zeki, çok uyanık sanıyorsun" diye başladım. "Ama ben bu numaraları yemem. Kötü olduğu belli, okumayacağım. Fakat yayınlatırım ben bu romanı. İçinde satılacak şeyler var. Sende bu pazarlama hırısı olduktan sonra tanıtım filan da iyi gider. Çevren mevrên vardır. Sattırırız beraber."

Gülümsedi. Baskı öncesinde alacağım parayı ve satıştan alacağım yüzdeyi söyledim. Pazarlık etmeye kalktı. Pazarlıktan hoşlanmadığımı belirttim. "Tamam, yine de iyi anlaşma oldu" dedi. Lafı uzatmadan postaladım işadamını.

Gerilmiştim. İşadamı çıkarken, sırası gelen polisiye yazarı girdi içeri. Hıncımı ondan aldım. Kutsal kitap diliyle polisiye yazmış. "Ve şeytanın cinayetini melekler adına çözmek ona vazife kılındı, yedi gün yedi gece gökyüzü ağarmadı, yeminler olsun ki su ve toprak bu işe hiç karışmadı, O bilinmezi bildi, görülmezi gördü, yaradılanın nefsi akan kana delil oldu" diye başlayan bir kitap.

Kimin nefsi kime delil olacaktı bilemem ama araya sekreterim Acar Hanım girmeseydi kan akacaktı. Kutsal kitap diliyle polisi-

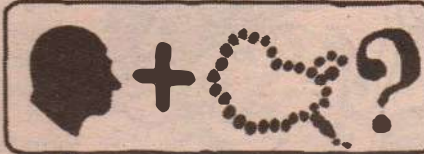
ye yazan adam, hayli hırpalanmış bir halde odadan çıkarken, yeniliklere kapalı ve dar kafalı olduğumu söyledi. Bir hamle daha yaptım. Yine araya Acar Hanım girdi. Bu kapışma sırasında öfkemi boşaltmış olacağım ki, daha sonra odaya giren mutfak-polisiye yazarını, futbol-polisiye yazarını, hayvanlarla seks-polisiye yazarını, Formula 1-polisiye yazarını vs. fazla kırıcı davranmadan kovalamayı başardım.

Yalnız bu arada Acar Hanım da gitti. Başarılı işadamların geldiği gün telefonda birisine "Bu haftasonu Güney'e kaçacağım, dalmak istiyorum, müthiş bir adamla tanıştım" dediğini duydum. Acar Hanım ertesi gün ortadan kayboldu. Polisiye yazarı işadamından alacağım yüzdeyi bir-iki puan artırmayı düşünüyorum. ₺

KAZAN KALDI RAN ASKER

"...Başka bir cemiyetin içinde daha büyük bir refahla yaşamamız mümkün iken cemiyetimiz içindeki fakirliği ona tercih ederiz. Çünkü dostlar içindeki bu fakirlik, yabancılar arasındaki o refahtan ziyade bizi mesut kılar... Fert, ancak bu cemiyetin içinde yaşarsa mes'ut olabilir. Başka bir cemiyetin içine giderse, sıra hastalığına uğrar, duygu bakımından bağlı olduğu cemiyetin içine gitmek için hasret çeker..."

Ziya Gökalp /
Türkçülüğün Esasları

O yılların aktörü. Asmalı Konak'ın Bekir abisi. Öküz'ün has yazarı ve Hayvan'ın en Adanalı şairi. Bizim de "Mendoza" abimiz. Temmuz ayında Om Yayınevi'nden Sonbaharın Sarısını Vurdular Gece Yarısı adında bir şiir kitabı çıkacak. Bu şiirler o kitaptan.

Menderes Samancılar'dan Taze Şiirler

Yollarda

Sen uyurken
Ben dağların arasında olacağım
Yollarda yorulacağım
Sonra
Köhne bir park yerinde durup
Unutulmuş bahçelerin birinden
Sana bir gül koparacağım

Oğlum

Bir çocuk var hayalimde
kocaman
Elleri ayakları
Gözleri var
Umutları kocaman

Anam

Anam yanımda olsaydı
Ağlardı şimdi
Çıkar derdi
Çıkar ellerindeki kelepçeyi
Ve alır giderdi
Tüketemediğim geceyi

Hamal

Hamal küfesini
Sarhoş şişesini
Gündüz gecesini
Nasıl taşıyacaksa
Ben de taşıyacağım
Yüreğimden seni

Dilim Yandı

Kara bir günümde
Eridim kara gözlerinde
Saçlarının karasına
Aynam düştü arasına
Tellerine dokundum
Elim yandı

Ekmek

Bir fırıncı anlattı
Fırındaki savaşı
Ekmek güzelliğini
Mayası tutmuş hamura
Ateşe yenik düşen
Suya borçluymuş

Sonbaharın Sarısı

Bütün bu acılar, bu gözyaşları
Bu tükenmişlik kimeydi babam
Kim için çekti bu sevdaları
En soğuk havalarda en uzun yollara düştük
Sakalımız bıyığımız buz tuttu
Sevdiklerimizin elleri dondu ellerimizde
Yüreğimize bu kızgın mili
Yaldızlı yaldızlı kim çekti babam
Sayfa sayfa yakmadık mı
Kitap dolu umutlarımızı
Dolanmadı mı
Anamın saçlarına engerek yılanı gibi açlık
Sonbaharın sarısını vurdular gece yarısı
Kar kapladı bahçelerin üstünü
Sonbaharın mezarını gördün mü babam

"Amca senin adın neydi?"
diye sorunca
"Namık Kemal Arif Damar"
diye yanıtladım.

Bozcaada / Tenedos'tan

ARİF DAMAR

1982'de yasak yayın bulundurmaktan üç aylık cezası (9 günü gözaltında geçmişti.) tamamlamak için Kadıköy infaz savcısının: "Arif Bey, İstanbul'da size göre cezaevi yok. Cezanızın geri kalanını kendinize bir hapisane bulup orada geçirin." demesi üzerine ben de 1984'ün nisan ayının 18. günü Bozcaada'ya gelmiş, (1973'den beri her yaz tatil yaptığım yer.) tam 12 gün sonra cezaevine 1 Mayıs 1984'te girebilmişim. Birkaç kez cezaevine girebilmek için girişimde bulunmuş, işlemlerim tamamlanamadığı için on iki günümü dışarıda geçirmiştim. Bu sırada, eski dostum, şimdi Ada'da Korelinin Yeri meyhanesini çalıştıran Kurtuluş Durmuş'la bağla çıkıyor, onun gibi eski tanıdıklarımla bir biçimde günlerimi geçiriyordum.

Bir gün, Kurtuluş parakete atmak için denize açılırken beni de tekneye aldı. Çok güzel bir gündü. Deniz dümdüz çarşaf gibiydi. Paraketeyi bıraktıktan sonra Kurtuluş, açıklarda çapariyle balık tutarak vakit geçireceğimizi söyledi. Çünkü paraketenin en az üç dört saat suda kalması gerekiyor. Neyse, akşama doğru paraketeyi attığımız yere geldik. Parakete yok. Yerinde yeller esmiş. Denizi bir saate yakın taradık. Yok! Yok! Ben Kurtuluş'a "Kurtuluş", dedim "Yoksa biz parakete atmadık mı?", "Nasıl atmadık Arif ağabey, 200 iğneli paraketeydi, atmadık mı ne demek" filan dedi. Velhasıl gitti gider. Sanıyorum biz çapari yaparken bir başka balıkçı çekmiş götürmüş olacak.

Yine bir gün, Kurtuluş Bozcaada çevresindeki eşek adalarından Mavra adasına bu kez ağ atmaya beni de götürdü. Ben teknedim, o her zamanki gibi deniz kabukları aramak için Mavra'da kaldı. Dolaşırken kıyıda yirmi yaşlarında bir başka balıkçıya rastladım. Selam, merhaba, kolay gelsin'den sonra nereli olduğunu sordum. Meğer Çanakkaleliymiş, oradan gelmiş. Ahbaplığı ilerletmek için kendisine komiser Zeki Bey'i tanıyıp tanımadığını, benim teyzemin kızı Hatice'nin kocası olduğunu söyledim. Balıkçı sordu. Ben de kemali cidiyetle 15 yıl önce emekli olduğumu, 10 yıl önce de vefat ettiğini söyledim. Şu yanıtı aldım. "Ağabey, o kadar çok ölü komiser var ki, hangi birini hatırlayayım!..."

1 Mayıs'ta cezaevine girdim. Aslında bu yapı küçük, içinde iki mahkum olan, iki odalı bir eski Rum eviydi. Şimdi de ev olarak kullanılıyor. Bahçesinde kavak, erik ağaçları, asma, sarmaşık bulunan Ada'nın en tepesinde bir mekan. Her gün 2 jandar-

ma nöbet tutuyordu. Girdiğim gün, adı Efraim olan jandarma geçmiş olsun, Allah kurtarsın filandan sonra benim ne iş yaptığımı sordu. Ben de edebiyatla, şiirle uğraştığımı söyledim. Sonra da adimin ne olduğunu sordu. Ben "Namık Kemal!" der demez Efraim ellerime sarıldı. Beni hep tanımak istediğini söyledi. Öpmek için yekindiyi elimi vermedim. Tabii bana bi itibar, bi itibar. İki gün sonra Efraim yine nöbetçi idi. "Amca senin adın neydi?" diye sorunca "Namık Kemal Arif Damar" diye yanıtladım. "Haa! Öyle mi!" filan dedi. Sonraları Efraim'le ahbaplığı ilerlettik. Bir gün "Yahu" dedi, "bu siviller de hiç de öyle fena adamlar değillermiş!" Oysa üç ay sonra terhis olacaktı. Sivilliyiniyse çoktan unutmuş. Bir gün bir boyacı sandığıyla nöbete geldiğinde, benim kahverengi mokesan ayakkabılarımı boyamak istedi.

Ama bir tek kutu boyası vardı ve o da siyahtı. Söyledim. Ben onu simsiyah yaparım eskisinden daha güzel olmazsa istediğini yap." dedi. Rızı oldum. Unutmadan, Efraim kumral çakır gözlüydü ama romandı. Siyaha boyanan ayakkabılarım iki gün geçmeden alacalı bir renk aldı dolayısıyla. Neyse. Yine bir gün Efraim iki buçuk ay sonra terhis olacağını sivil giyiminden yalnız ayakkabıyla, gömleğinin eksik olduğunu açıklaması üzerine, bu ayakkabılarımı ve de bir gömleğimi kendisine verebileceğimi kabul ederse çok sevineceğimi söyledim. Sağol filandan sonra yalnız gömlekle-

rimden kırmızısı bol, kısa kollu, ağabeyimin ABD'den bana getirdiğini isteyince ben de durumu anlattım. Ve kendisine istediklerini verdim. Ama Efraim buna karşılık olarak bana o kadar güzel bir çerçeve yapıp karşılık verdi ki paha biçilmez. Şimdi içinde en sevdiğim insanın, anacığımın portresi bulunan 50x60 boyutunda 5 cm. eninde bu çerçevenin bütün kenarları aynı boyda minik denizminareleriyle kaplı ve çalışma odamın en güzel yerini süslüyor.

Burada 51 gün kaldım. "Yoksulduk Dünyayı Sevdik" kitabımın bütün şiirlerini ve daha birçok şiirimi bu günler borçluyum. Bundan önceki yazdıklarımın anılarına, soyut konulara filan dadanmıştım. Buradaki ikametim beni yeniden topluma, gerçekliğe döndürdü.

Yine bir gün gardiyan Musa ile öteki iki adli mahkum aralarında beni, öğrenimimi tartışıyorlar. Musa bana şu soruyu yöneltti: "Arif Bey, siz hangi üniversiteyi bitirdiniz?" Yanıtladım: "Maksim Gorki Üniversitesi'ni" Musa ortaya konuştu. "Demedim mi! Derya gibi adam..." H

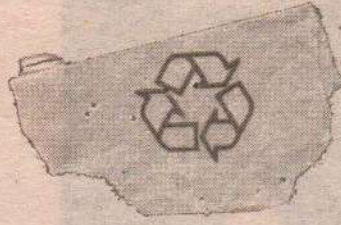
İnsanın Üstüne Çizik Atmayın

SİBEL TORUNOĞLU

Bugün kendimi iyi hissetmiyordum. Ne yapacağımı, ne yapmam gerektiğini bulamıyordum, bilmiyordum. Hadi bir çay yapayım dedim. Bir de bakkaldan biber almayı düşündüm. Bunu yaptım ve insanlığımın en köşedeki neredeyse yok olan boşluğuna büyük bir zeka ve duygu yoğunluğunun uçurumuna en üstün yeteneklerimin yanımda olması sebebiyle düşmekten kurtardım kendimi. Yetkinliğimin beni burnuyla ite ite getirdiği milyonda bir şansın nihilizmine düşmemek için korkunç ve muhteşem ailemin koynuna sığındım; bir kurdun memelerini emmeye çalışan bir civciv gibi. Onlar vahşi ve memeliydi ve ben küçük turuncu gagamla ne yaparsam yapayım sanki sadece gagalıyordum onları iyi bir şey yapmayı bilmiyordum bu korkunç ve muhteşem okulun yani ailemin gönülsüz bir öğrencisi olarak piştiğim fırında bir çörek olarak. İyi piştim ama. Kıvama gelmeden önce de "ben çörek"ten en fazla yiyen babam sonra annem sonra kardeşim yine de gururla hatırlarlar tadımı. Şimdi bu okulun hangi milletten olduğu gibi daha kolay bir konuya gireceğim. Annem şu anda 76 yaşında bulicin eskimiş pantolonu birbirinden temiz tişörtleri ve çivilerini kardeşim ve çıktığım dişilgi ile kafamda soru işaretlerine dönüşüyor. Teyzem 74 yaşında, bir görse-niz 40 sanırsınız. Mahallesinde arabayla takip edip kartvizitlerini veriyor eski İstanbul beyefendileri.

Şüpheleniyorum. Üstüne üstlük ben ölümsüzüm. Gerçi büyücülüğüm dualara dönüştü ama annem ve teyzem cadıysa herhalde ben de yarı cadıyım. Burada anlatmadığım

bir soru ayrımı var. Benim yerimde olsaydınız sizde şüphelenirdiniz. Annem Tatar Çerkez melezi. Babam Gürcü'yü. Konudan konuya geçer gibi oluyor ama ben hayatımın binlerce ayrıksı niteliği yüzünden veya zeki oluşumun ortaya çıkardığı gizli bilgisayar odalarında pek rahat edemedim. Kıbrıs çıkarması esnasında bir ilkokul talebesi olan ben "Yine de şahlanıyor aman kolbaşımın yandında kıratı" tavrıyla savaşa gitmeyi planlarken bir gün okuldan geldim ve annem evde olmadığı için alt komşulara oturmaya gittim. Evin genç kızı Sevinç abla sana ne oluyor Sibel sen Türk değilsin ki dedi. Bu yaşadığım travmalardan yalnızca biriydi. Kahroldum ama aslındabu gerçek bir vatanseveri yaratacak olan bir sınavdı. Ben küçük yaşta Gürcü, Musevi, Rum, Hristiyan, Müslüman gibi ayrımların yanlış olduğunu, gerçek Atatürkçü olmanın fırsatını yakaladım. Sevgi bana gerçeğini acıta acıta yontta yontta öğretti. Daha genç yaşlarımda görmediğim yer, yaşamadığım aykırılık, burnumu sokmadığım kilidini açmadığım 40. oda fazla eğlenmemeyi, fazla özgür olmamayı ahlaki tutumlara saplanıp kalmamayı vs. öğrendim. Fazla sevimlemeyi de öğrendim, fazla sevimlemeyi de. Siz de öğrenin Irak Savaşı'na fazla takılmadım mesela. Melekler insanı yarattığı için Allah'a dünyayı kana bulayacak zalim bir şeyi niye yaratıyorsun demişler; Allah "Ben sizin bilmediklerinizi bilirim" demiş. Şunu sizde unutmayın insan hakkında Allah sizin bilmediklerinizi biliyor. İsterseniz sizde öğrenebilirsiniz. H

Çevremizde gördüğümüz her nesne, her eşya bilinen kullanımından bambaşka alanlarda da işe yarıyor. Bu köşe, nesnelerin bambaşka kullanım alanlarını öneriyor. Bu hafta konu mankenimiz plastik bir su şişesi.

ÖZLEM AYBEK

Geri Dönüşüm Kutusu

Balığınıza pek estetik bir yuva...

Cam önüne pek şirin bir saksı...

Yoğun çalışma temponuza bir yardımcı...

Hamarat ellere tertemiz iplik kutusu...

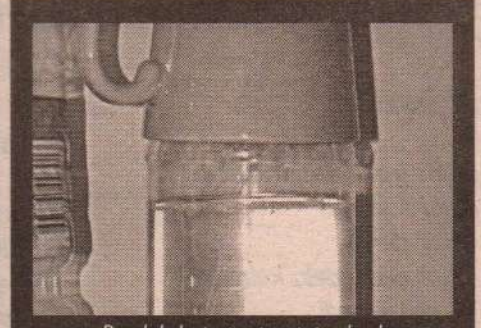
Sular taşmasın, dökülmesin, huni olsun...

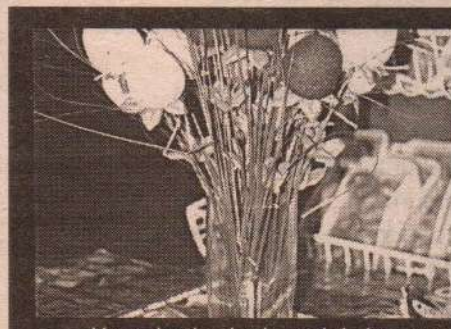
Uğraşacak vaktiniz varsa, çiçek olsun...

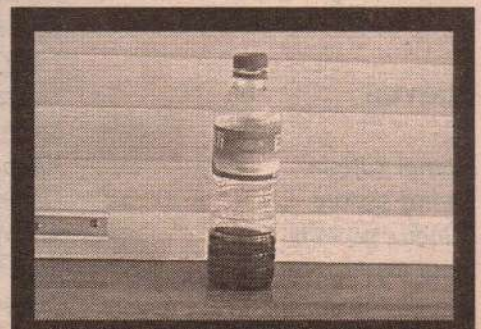
Toptan işine girersiniz belki de...

Bardak kapatın toz toprak olmasın...

Vazo da olur, böyle çiçek bulursanız...

Allah korusun, idrar tahlilinde de işe yarar...

Sebati Karakurt, 'nev-i şahsına münhasır' bir fotoğrafçı ve gazeteci. Duruyor duruyor acayip haberler yapıyor. En son İran'a gitti. Halen Hürriyet gazetesi'nde çalışan Sebati Karakurt ile gazetecilik ve hayat memmat üzerine konuştuk. Biz bu söyleşiyi aslında çok önceden yapmıştık.

O Anki Durumdan Ekmeğimi Çıkarırım

met üst

Çalışmaya ne zaman başladın?

- Küçükken yaz tatillerinde çalışıyordum. Oyuncak fabrikasında plastik enjeksiyonda pilotların kışına vida takıyordum ve pilotun yüz makyajını yapıyordum; buzdo-lapların presini basıyordum. Sonra, "Bu yeteneksiz!" diyerek işten atıldılar beni. Ser-maye o zamandan beri kıymetimi anlaya-madı yani. Sonra üniversite imtihanına gir-dim. Benim aldığım puan bir efsane olmuş-tu o dönem; hiçbir yeri kazanamamaktan öte kazanamayanların en altındaki puanı al-mıştım. Daha sonra kazandık ve fotoğrafçı-lık okuduk. Neyse sonra bu alengirli dö-nemlerde müzikle birlikte ses tesisatları işine de girmeye başladık. Ses tesisatında da o meşhur 1 Mayıs olayındaki tesisatın operasyonunu biz yürütüyorduk. İlk defa orada, kalabalıklara dahil olmamayı karar verdim. Çünkü tesisatı kurarken aşağıdaki insanların hikaye olduğunu görüyorsunuz. Tepeden baktığınız zaman, aşağıdaki kalaba-lığın hiçbir yeri olmadığını görüyorsunuz. Za-ten acayip bir arbeye oldu o gün, kaç kişi öldü düşün, bizim tesisattan 1 metre kablo ziyan olmadı.

O kitle kurtulabilir miydi?

- Kitle kurtulabilir. Gelmeyerek kurtu-labilir. Kalabalığa dahil olduğunda sen ken-di varlığını o kalabalığa bağlamış oluyorsun. **İdeolojik olarak mı söylüyorsunuz?**

- Benim ideolojim yok. Ben kitap oku-mam; okumayınca da ideolojin olmuyor. Bir şey çok kafama yatarsa yer ediyor. **Sonra hayatın nasıl gelişti peki?**

- Ondan sonra küçük bir memuriyet denemem oldu, oradan da şutlandık. Son-ra bir konservatuar denemem oldu. Ora-dan da ayrıldım, askere gittim. Döndük iş-te, ne yapsam ne yapsam diye düşünüyö-rüm. Bir arkadaş vardı, antikacılık yapıyor-du. Onunla başladık tüm Türkiye'den mal toplamaya. Yarı amatörce Türkiye'nin her tarafından bir şeyler topluyoruz.

Gazeteci değildin o zaman herhalde?

- Yok. Ama o sırada yurt dışı ajansları-na fotoğraf gönderiyordum. İstanbul'a dön-düğümüzde papaz olduk arkadaşla. Ortak-lığımız da bitti. Sonra bir arkadaşım "Gel, seni bir gazeteye sokalım." dedi. Derken işte Güneş gazetesinde gececi olarak baş-ladık, 1986'da.

Gazetecilik nedir sizin için?

- Şu anda sokaktaki adamı çevirsen he-men yapabileceği ne iş var hayatta; jineko-log olamayacak herhalde, endüstri mühen-disi olamayacak ama hemen gazeteci olabi-lecek. Bütün insanlar doğaları gereği zaten gazetecidir. Zaten fetbahlık, yalan... Küçük-lüğümünden beri profesyonel olarak yalan söylerim. Aslında yalanla götürürüm haya-tı. Hâlâ da devam ediyorum.

Polis muhabirliği yaptığım dönemde de çok katakulli yaptık biz.

Nasıl yani?

- Eskiden özel televizyonlar yokken ga-zeteler çok önemliydi. İstanbul'da da beş gececi muhabir vardı; onlar da uyudu mu kamuoyu o gece İstanbul'da ne oldu bitti bilmez. Televizyonlar çıkana kadar böyleydi. İşte o zaman trafik kazası da haberd-i. Kaza geçiren adamın bir sağlıklı resminin bulunması istenirdi. Evine gidip albümler-den sağlıklı resmini bulacaksın yani. Mutlu günlerinde karısıyla çocuklarıyla. Herhangi cinayet haberinde de bu vardı, albüm bo-şaltma tekniğidir bu yani. Gider bütün al-bümleri alırsın. Orada da adamın biri öldü, adamın vesikalığı da yok, fotoğrafı da, şim-di nasıl fotoğrafları çekilecek. Morga gider-sin, adamı bulursun, kolonyayla bir güzel yüzünü silersin, canlanır gibi olur, birisi göz kapaklarını açar, çekersin. Sonra bu fotoğ-rafi sağlıklı hali yerine kullanırsın. Arkasına bir fon atarsın. Bunlar rutin işlerdi işte. Böyle şeyler yoksa yoğun bakımdaki ada-ma gidersin, onun ölmesini beklersin haber olmayınca. Ölmedi mi, lanet olsun diye söylenerek çıkıyorsun hastaneden. Gaze-tecilik yalan dolan çoğu zaman aslında; bir de en önemlisi insan sarrafı olacaksın. İn-sanların sırları filan var ya ha-ni ben bu sırları çözerim ve bilirim.

Nedir bu işin sırrı?

- Alibeyköy'e kadınların donlarının nasıl olduğunu an-lamak için bütün kadınların eteklerini kaldırıp bakmanın anlamı yok ki. Gidersin tuha-fiyeciye, bakarsın nasıl don-lar satılıyor, oradaki bütün kadınlar bu donları giyiyorlar anlarsın. Bu ülkede sermaye kimin elindedir, bunu an-la-mak için resmi kurumların altlarındaki arabalara bakar-san bunu anlarsın.

Gazetecilik sana neler kazandırdı?

- İnsanların küçük dünya-larına ait sırların aslında ser-maye düşmanlığından kay-naklandığını iki laf edince gö-rüyorsun. Aynı adamın beş dakika arayla ülkücü veya Dev-Sol'cu olma ihtimalini bıçık sırtı bir kararla görü-yorsun. Polis muhabirliğinden sonra Aktüel'e geçtik. Çavuşesku'lar devriliyor fi-lan o dönem, işte o mevzu-lara gittik. Uzun süre Ro-manya'da kaldık. Bu sırada antika dünyasıyla haşır neşir olduğum için Bulgaristan'da devrilen rejimlerde ucuz mal olur diye etrafa bakıyorum.

Galiba kaçakçılar her zaman doğru oynayan insanlar, hayatta en korkusuz insanlar. Bir yerde bir rejim sallantıya girdiği zaman oradaki insanların parasızlıktan ilk satacak-ları şey evin antikasıdır. Kamyon kamyon eski eserlerin Yunanlılar tarafından kapışıl-dığını görüyorsun, yani Türkiye'deki kaçak-çıların da kendi ülkeleriyle orantılı olarak korkak, basiretsiz ve kendi iç piyasasını do-landırılmaya yönelik insanlar olduğunu gö-rüyorsun. Kaçakçı ne yapacak. Irak'ta reji-min devrileceğini bilecek, önceden orada olacak ama işte bu da cesarettir. Biz ancak kendi içimizden çarparız, uluslararası çalı-şacak kaçakçılık yapacak o göstergelere sa-hip insanlar yoktur bizde. Güneydoğu'da bir ay Gabar'da, bir ay da Cudi'de kaldım. Yukarıda gerillalar dişimi dolgu yaptılar. Neyse bir ay işte orada dolaştık. Sonra bir ay da İsmail Hakkı'yla Gabar'a gittik orada kaldık. Bunların arasına girdik, bizi gece yü-rütüyorlar. Nereye gittiğimizi bilmiyoruz. Mağarada geceleri yatıyoruz. Üzerimizde fareler filan geziyor.

Sana yaklaşımları nasıldı?

- Hep makara abi. İçlerinde sert adam-lar var; gerekmediği sürece seninle konu-şmazlar. Ama içlerinde maka-ra tipler de var, sana buların-dan geçen madara durumları anlatırlar. Askerler çatışırken çatışma sırasında nasıl herke-sin korkudan havaya ateş aç-tıklarını anlattılar. Yok öyle kahramanlık. O tanklar filan hikaye. Aslında nasıl umutsuz olduklarını anlıyorsun. Sonra oradan da geldik Hürriyet'e geldik, o yılın haber fotoğrafı-nı çektim.

Hangisi bu?

- Boğazda gemi yangını fotoğrafı. Neyse sonra İsrail'e gittim. Araplarla filan görüş-tüm. İsrail topraklarında yaşı-yan Arapların büyük bir ço-ğunluğu çok huzurlu. "Biz bu memnuniyetimizi dile getirdi-gimizde bizi yok ederler" di-yorlar. Hadi bi de Gazze'ye bakalım dedim. Pislik, kata-kulli, her şey orada biliyoruz. Oradayken işte iki dolandırıcı geldi. "Seni geçirelim" dediler, o zaman da sakın ortalık. Dedim "Çatışma filan yok mu?", "Burada iki zaman var, biri sakın biri çatışmaların ol-duğu zaman, sakın zamanda hareketli fotoğraf için çocuk başı 1 dolar vereceksin, asker 10 dolar, bayrak yakması filan bir 50 dolara bir gösteri ter-tipleriz" dediler. Çünkü çok

gazeteci geliyor ve ekmecek yiyor millet bu işten. Ben yapmadım böyle bir şey ama. Pa-raya acıdım.

Bağdat'a da gittin, neler yaşadın?

- Ben televizyon izlemem hayatta git-mem Bağdat'a. İki kişiyle filan tanıştım, Irak'a giderken onlarla girdim. Her taraftan dumanlar yükseliyor, meğerse evrakları ya-kıyorlarmış. Sonra daha Bağdat'a girmeden bunlara bir telefon geldi, "Dönmek zorun-dayız" dediler. "Ben dönmüyorum" dedim. "Yürürüm" dedim. Bunlar gitti, ben bir kamyonet buldum. Bağdat'a yol almaya başladık. Amerikan askerleri girmişti, orta-da hiçbir direniş görmedim ben. Amerikan tankları gidiyor arkalarında yağmacılar. He-rifler ellerini kollarını sallayarak girdiler. Cumhuriyet muhafızları teslim olmadı, alındı. Mahir Süfyan diye bir komutan var, o diğer komutanlara mektup yazıyor "İş-birliği yapalım" diye. İlk başka ciddi bir di-reniş yapıyorlar ama sonra anlaşıyorlar. Ben Amerika'nın büyük devlet olduğunu orada anladım. Temiz iş yapıyor. Tankını indirmiş, komutanları satın almış, herkesi kendini bekler hale getirmiş, ortada savaş filan olmamış.

Sonra...

- Sonra kaldık orada, haber peşinde fi-lan koştuk. Aslında benim oraya girişi ama-cım cebime para indirmek ve ön plana çı-kmaktı. Ordaki acıları yansıtmak istemiyo-rum ben. Savaşlarda insanlar birbirlerini öldürür, bundan sadece işadamları ve gaze-teciler kazançlı çıkar. Ticaret yapmadığı-ma göre gazetecilik yaptım ben de.

Sadece para için mi gittin yani?

- Bir taraftan öğrenmeye, Saddam'ın ne kadar büyük adam olduğunu görmeye git-tim. Hitler de büyük adamdı. Büyük adam nasıl olur diye gittim. Herif oradaki herkes-ten büyük adam. Stalin de büyüktü, Hitler de. Her tarafa saray yapmış; ee sen danga-lakmışsın ki yapmış. Bu herif "her yerde va-rım havası" yaratmak için yapmış onları. Gidip olayı da görüyorsun. Ben her şeye açım, öğrenmeyi de 35 yaşında öğrendim. Kitaplardan da öğrenemezsin bunu. Çün-kü kitaplarda yaşanan her şey anlatılmaz.

Nedir peki hayat felsefen?

- O anki durumdan ekmeğimi çıkar-mak. Para da önemsiz benim için.

Para istediğin zaman kazanabildiğin bir şey mi?

- Hayır, öyle çok kolay da değil. Benim hayat felsefem, paran olsun, gücün olsun.

Geleceğe dair neler düşünüyorsun?

- Geleceğe değil mutluluğa inanırım, o da şudur; kadere inanırım ve şükrederim ve kapasitemi haddimi bilirim. Sınırlarımı bilirim. Keşke şunu şöyle yapsaydım de-mem. Bana göre hayatta ölünmesi gereken hiçbir dava yok, hiçbir ideoloji yok. Herkes birisini götürme derdinde. ı

Bu insanlara acıyarak bakmak, ya da engellerinden dolayı bazı haklarını gasp etmek, fiziksel durumlarından dolayı horlamak ya da onları incitecek en ufak bir davranış içerisinde girmek şaşılacak, affedilmeyecek bir şeydir.

Teken Mijn Verhaal “Hikayemi Çizer misin”

YAKUP KARAHAAN

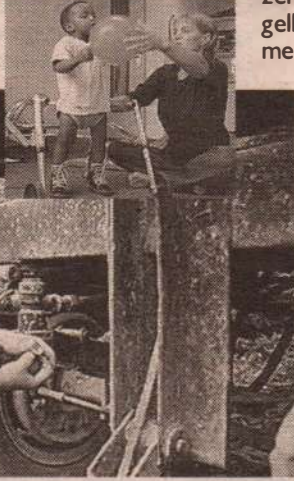
Hollanda'ya ilk yerleştiğim sıralarda beni çok şaşırtan, Hollanda gibi gelişmiş bir ülkeden hiç de beklemediğim bir şey olmuştu. Her nereye gitsem tekerlekli sandalye ile dolaşan engellilere rastlıyordum. Bu görüntü kafamı uzun süre karıştırdı. Nasıl oluyordu da bir ülkede, ya da bir şehirde, bu kadar fazla engelli olabiliyordu. Parklarda, bahçelerde, otobüslerde, tramvaylarda ama her yerde engellilere rastlıyordum, çokluğundan dolayı şaşıp kalıyordum. Olayı unutmam da mümkün değildi çünkü ne zaman dışarı çıksam bu insanlarla karşılaşırıyordum. Durmaksızın bu olayı düşünüyordum. Bu adamlar neden sakat kalıyorlar diye.

Çevremde yaşayan insanlara sordum. Ben sorunca bazı insanların da dikkatini çekti ya da 'ne var bunda, bundan doğal ne olabilir, niye şaşıyorsun' gibi yüzüme bakıp durdular, kimse de cevaplayamadı. Ben düşünmeye devam ettim, yılmadan bıkmadan olayı düşündüm. Cevabı bulamamamın tek nedeni ise Türkiye'den geliyor olmamdı. Yanıta yaklaşmam biraz zaman aldı. Ülkeyi, yaşam şeklini, sistemini biraz tanımam gerekiyordu. Ben bu arada gene durmaksızın kafamda bu soru ile dolaşıp duruyordum. Yola her çıktığımda, onlara rastladım, eğlence yerlerine gittim, tramvaylara bindim, trenlere bindim, alışveriş yaptım hep ama hep onlara rastladım. Cevabı sonunda buldum. Hollanda'da öyle diğer ülkelere oranla daha fazla engelli yoktu, benim anlamam gereken şey, engellilerin bu ülkede dışarıya çıkabildikleriydi. Kendi ülkemde engellilerin büyük çoğunluğu evlere kapatıldıkları için onları görmem, farketmem mümkün değildi. Orada sadece sokakta dilenen, iş göremez engellileri farketmem mümkündü. Burada ise engellilerin yaşamını kolaylaştırabilecek, neredeyse her düzenleme yapılmıştı. Onun için de sokağa çıkabiliyorlar, işe gidebiliyorlar, eğlenbiliyorlar ve de ben de onlara rastlayabiliyordum.

Çocuk felci geçirdikleri için kötürüm olan karikatürist arkadaşlarım Ahmet ve Mehmet Ot kardeşleri hatırlıyorum. Ahmet ve Mehmet'i bir yere gidecekleri zaman, çevresindeki dost ve arkadaşları kucaklarında taşırdı. Hareket etmeleri mümkün olmayan bu arkadaşlarımız şaşılacak şekilde, birçok profesyonele taş çıkartacak karikatürler çiziyorlardı. Bir süre yanlarında bulunduğum için hikayelerini ve yaşam koşullarını öğrenme şansım oldu. Taksiye bindirilmek üzere sokağa çıkarıldıklarında insanların acıyan bakışlarıyla karşılaşır, kimileri de önelerine para atarlardı. Şimdi düşünüyorum da eğer bu arkadaşlarım böyle bir ülkede yaşama şansına sahip olsalardı mutlaka çok çok iyi koşullarda bakılabilir, yaşam süreleri uzatılabilir.

Avrupa ülkelerinde uzun süre yaşayınca sisteme yönelik eleştirebilecek birçok şey bulabilirsiniz. Hele hele de bir yabancıysanız Avrupa'nın açık ya da gizli ırkçılığı her yerde karşınıza çıkar, siz orali olmasanız bile gelir sizi bulur. Ama toplumda azımsanmayacak oranda yaşayan engellilere karşı yapılan düzenlemelere, bu konuda yapılan çalışmalara saygı duymamak elde değil. Kısaca, Hollanda'daki engellilere yönelik düzenlemeler hakkında bilgi vermek istiyorum. Belki Türkiye'de yaşayan bir çok insanın da bilgisi vardır ama hatırlatmakta yarar görüyorum.

Şehir içi ulaşımında kullanılan tramvaylar engellilerin binebileceği şekilde düzenlenmiştir. Tekerlekli sandalyeli biri başka birinin yardımına gerek duymadan rahatlıkla bu tramvaylara binebilir. Tramvayların içerisinde sandalyeleri ile durabilecekleri uygun bölümler yapılmıştır. Gene aynı şekilde engellilerin durumuna göre araba kullanabilmeleri sağlanmıştır. Ayaklarını kullanamayan biri, gerekli dersleri alarak bütün işini eliyle görebilecek şekilde, şoförlük eğitimi alır ve araba kullanabilir. Arabalar bu insanların kullanabileceği şekilde düzenlenir. Bunun masraflarının büyük kısmını ise sağlık sigortası karşılar. Bütün şehirlerde, ve köylerde (kasaba bulunmadığı için yazmadım) engellilerin araçlarını park edebilecekleri özel park yerleri mevcuttur. Buraya engelli olmayan birinin park yapması mümkün değildir. Bir engellinin şehir trafiğinden dolayı zor durumda kalması önlenmiştir. Sağlık durumları ve kullanabildikleri organlarına göre işlere yerleştirilebilirler, spor yapmaları sosyal aktivitelere katılmaları sağlanmaktadır. Yaşadıkları evlerin koşulları yaşamlarını kolaylaştıracak şekilde düzenlenebilmektedir. Örneğin, engelli iki katlı bir evde yaşıyor ve merdivenleri çıkamıyorsa bunun için o ev içerisinde küçük bir asansör kullanabilmektedir. Bu insanlara acıyarak bakmak, ya da engellerinden dolayı bazı haklarını gasp etmek, fiziksel durumlarından dolayı horlamak ya da onları incitecek en ufak bir davranış içerisinde girmek şaşılacak, affedilmeyecek bir şeydir. Gerekirse bütün yaşamları boyunca doktor kontrolünde tutularak fiziksel ve ruhsal terapi uygulanmaktadır. Bağlı bulundukları vakıflar veya

dernekler aracılığı ile gruplar halinde başka ülkelere tatile gidebilmeleri sağlanmaktadır. Ayrıca yaşamın her alanında varolabildikleri için saygın birer yurttaş ve birey olarak yaşayabilmektedirler.

Hollandalı karikatürist arkadaşlarla birlikte, bir vakfın davetlisi olarak engelli çocukların ve gençlerin eğitim aldığı okullardan birini ziyaret ettik. Bizi davet eden vakfın kuruluş amacı 4 yaş ve 18 yaş arası engelli çocukların ve gençlerin hayallerini, ideallerini resimli roman haline getirmek. Gençlerle bir süre görüşüp ileride neler yapmak istediklerini, ideallerini öğrendik daha sonra çizmek üzere notlar aldık. Çoğu yerlerinden bile kıpırdıyamayan bu çocukların hep ortak bir yanı vardı, iyi insanlar olmak, insanlara ve hayvanlara yardım etmek. Sohbetimizin sonunda yaklaşık olarak aynı senaryoların çıktığını gördük. Bir ara fırsat bulup okul müdürü ile sohbet ettim. Hollanda da engellilere yönelik yapılan bir çok çalışma hakkında bilgi edindim. Okuldaki engelli çocukların büyük çoğunluğunun yabancılardan oluştuğunu, yabancılar arasında en büyük grubu da Türklerin oluşturduğunu öğrendim. Çocukların rahatsızlıklarının neler olduğunu sorduğumda, okulda büyük oranda zihinsel özürlülerin bulunduğunu belirtti ve 'yaptığımız araştırmalar sonucu akraba evliliğinden kaynaklandığını saptadık, ailelerin yardımına ihtiyacımız var, birlikte çalışmak çok önemli, yalnız aileler, fazla yardımcı olmuyorlar, çocuklarında yapılıyorlar' dedi.

Serbest Piyasa

Dengeli Yatırım Uzmanı
Meneviş Pihı

Kapitalist toplum bireylerinin günümüzdeki en büyük sorunlarından biri de sahip oldukları menkul ve gayrimenkulleri en kazançlı biçimde nasıl değerlendirmesi gerektiğini bilmemesidir. 15 yıldır finans sektörünün içinde bulunarak parayı telinden tanıyacak kadar uzmanlaşmış; piyasaların nabzını kurmalı Nacar saat gibi sınıksız tutan ekonomist yazar Meneviş Pihı birikimlerinize yön vermek, paranıza para, menkulunuza menkul katmak için sorularınızı bilimsel bir şekilde yanıtlayacak...

Hüseyin Goralı'nın Sorusu: Sayın Pihı ben sermaye piyasasına girmek için yanıp tutuşan fakat sermayesi olmadığı için piyasaya maalesef bir türlü duhul olamamış birisiyim. Böbreklerimi satıp, borsaya girmek istiyorum. Ne dersin?...

Meneviş Pihı'nın Yanıtı: Ne diyim?... Böbreklerini satarsan Borsaya değil, Dializ makinesine giresin hayatım. Hadi diyelim böbreklerini satıp, Borsaya girdin bebeğim. Borsa bir hırs Umman'ıdır. Daha sonra biraz daha hisse senedi alabilmek için ciğerlerini, daha sonra dalağını, mideni, santimle keserek bağırsaklarını, gözlerini, kulaklarını, pipini, testislerini satacaksın. Ve sonunda da Hüseyin'den geriye Ü'nün üzerinde ki noktalardan biri bile kalmaz. . Ovv yeaaa!...

Remziye Çetinkaş'ın Sorusu: Sayın Yatırım uzmanı, ben 30 yıllık birikimimle yatırım fonu almak için bir finans kurumuna müracaat ettim. Kurum bana yatırım fonu yerine yatırım fonu yapmamın daha faydalı olacağını söyleyerek saçlarımı fon çekip eve gönderdiler beni... Tabii paramı da almayı ihmal etmediler... Şimdi ben evde oturmuş düşünüyorum da, bu yatırım fonuyla nasıl para kazanacam acaba Meneviş bey?... Yatırım Fonu diye bişey var di mi?...

Meneviş Pihı'nın Yanıtı: Olmaz mı hayatım?... Nasıl ki kandil simiti oluyorsa, Yatırım fonu de var tabii... Ahhı ahhı ahhhhı!... Yaaa, yapmayın gözünüzü seveyim eyy halkım biraz akıllı olun yaa!... E ama sizde de suç yok tabii... Okul yıllarında yok devrimdi, yok sosyalizmdi diye diye kapitalizmi bir türlü öğrenmediniz. Hep red ettiniz. Sonra da hayatın kapitalizm olduğunu görünce böyle fonlenirsiniz işte... Oh olsun size...

Hecimettin Bırbıy'ın Sorusu: Sayın Meneviş bey ben belli bir birikim sahibi olarak paramı neye yatırırsam acaba diye düşünüp, sıkıntıdan dişlerimi gıcırdata gıcırdata dişlerime zarar vermişim. Neyse dişçiye gittim. Dişçi dişlerime dolgu yaptı. Ama dolgunun fiyatını öğrendiğimde dişçiden çıktıktan sonra bir de uçuk kremi almak zorunda aldım. Ve yatırım amacıyla tüm paramla gidip diş dolgusu satın almayı düşünüyorum. Acaba Amerikan dolgusu mu alsam, yoksa İngiliz dolgusu mu?... Hangi ülkenin dolgu birimi daha hızlı yükselir acaba?...

Meneviş Pihı'nın Yanıtı: Aşkımam bana sorarsan diş dolgusu yerine antitartara yatırım yapsaydın keşke... Hem demiş ünlü bir düşünür?... Tartal tartar dal tartar...

Ah ah ah!... Oooo yeeee!... H

NOT : Yatırım, finansman, para, senet, tahvil, kambyo, change, fon, bono gibi sorularınız için e-mail adresimiz aşağıda, mektup adresimiz künrede, elektronik mektup adresimiz aşağıda. Havalı Pihı'da yukarıda deeermişim.

salmaiz@lombak.com

Gerçeksiz bir hayatta,
Avuntular yaşandı...

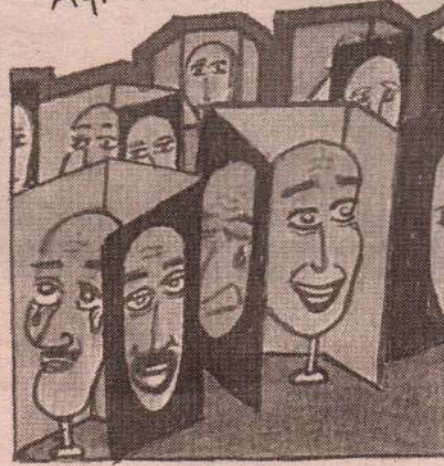

Rahatsızlıkları'da aynıydı,
Kalp, astım romatizma...

Aynı şeyler sevdirdi...!

Sevgileri takıntılıydı
Ağlamaklı gülerken,
Ağlarken kendi haline...

Aynısı yedirildi...!

Harını beklerken amaçsız,
Çoktan benzemişti biri, bir diğerine...

Sözlerin içini oyuyor ve öfkeyle dolduruyorum
Şişiyor ve patlıyorlar
Nedense hep acılı oluyor yaptığım dolmalar
Gerçek hayatta böyle olmuyor tabi, şiir icabı
Kimbilir yoksa hayat hangi kapağın altındadır.
Sen yanımda olmadığından
Yaz güneşi kadar çok köpürüyor doldurduğum biralara.
Bilgisayarımın ekranını Al Pacino baba koruyor
Hayat öpmüş olmalı onu boynundan gömleğinde kan var.
Bir gansterden başkasına okutmam artık yazdıklarımı
Sen yanımda olmadığından.
İntihar süsü vermek istiyorum kendime
Yılbaşında falan hediye olarak
Bir mektup falan yazsam sana...
Kalbine mektup yazamıyor insan

Uzun ince bir otoyoldayım
Kırmızı kamyonlar geçiyor mazot taşıyan
Alevden dillerini çıkarıyor kurtlar ne ayıp
Vizzzzzzt diye geçiyorlar
Anlamadığım bir dil bu ama konuşuyorlar
Ben de konuşmak istiyorum bu dili
Geçerken herkesin yüzünde tehlikeli bir rüzgar bırakmak.
Bir kedi ezilse kimbilir değişir mi şiirin lehçesi de
İçim ezildi geçen gün,
Geçen ay, hatta geçen yıl da biliyorsun
Sen yanımda olmadığından.
Ben refüjün üzerinde duruyorum biliyorsun
Yangın kovaları gibi faydasız, kırmızı ve budala
Yapabilirim bunu biliyorsun
Hepimiz için tehlikeyi güzelleştirebilirim.
Üzerimde YANGIN yazıyor kocaman
Oysa içim serin, yüreğim hantal
Yüreğim orda, kıpırdamıyor
Valizlerimin götürdüğü yere gidiyorum bu yüzden yıllar var.

Vaziyet

Bir gün beni bir sıkıntı bombası olarak patlatacaklar
Korkarım bir şarapnel parçası olarak beni
Saplandığım bu etten hiç çıkarmayacaklar
Banliyö trenlerine binip küfre varıyorum
Söz sanatlarım sökülmiş sarkıyor eteğimin ucundan
Eğreti eğretiliyorum bu yüzden biraz.
Eciş-bücüş bir adam dikiş seti, satıyor, alıyorum
Sen yanımda olmadığından
teyelliyorum ruhumu hicranıma.

Annem gidip sorsun bari okuldaki durumumu tanıya
Kızınız öfkesi koşunca yakalayamıyor hanfendi
Kalbi delik, dikizliyor durmadan hayatı ordan.
Kızınız lekelere peygamber oldu hanfendi
Çarmıhı gevşemiş, çivi anıyor
Kızınız kendini limon küfü sanıyor karıncalara karşı
Küfrediyor "iyi ya" diyor sonra Edip Amcası gibi
Kaçsınlar puştlar.
Kızınız mânâyı fazla zorluyor
Terkibinde takriben 1503 litre tuz ruhu var.
Hangi mânâ dayanır aside hanfendi, eriyor.
Olmuyor hanfendi olmuyor
Sizin bu kızınız var ya kendini yangın kovası sanıyor
Siz orda uyuyun hâlâ.

Dünyamızın üstünde bütün ruhlar uyurken
Annem uyandırılıyor uykusundan
Üzgün dönüyor hep cennete veli toplantısından.
Şiir icabı bunlar hep, gerçek hayatta olmuyor.
İyiymi falan diyorum sana ama
Bunlar hep sen yanımda olmadığından.

DİDEM MADAK

Eğer bu duygularımı kullanamayacaksam tanrı niye boşu boşuna bu duyguyu bedenime yükledi? Yani düşünün ki bir bilgisayarınız ve size bir program yüklenmiş, o programı kullanamıyorsunuz fakat diğer yandan kullandığınız diğer programların açılmasını zorlaştırıyor... Eğer o programı kullanamıyorsanız atarsınız çöpe, belleğiniz rahatlar ve yer açılır. İşte öyle, bilmem anlatabildim mi?...

Birbirimizle Sevişirken Başkalarını Düşünüyorduk

Biraz kendinizden bahsedermisiniz?

H : Ne bahsedelim, sen sor ki ona göre bir konu saptayalım.

B : Niye öyle diyorsun H. Hemen ağresifleşme. Kısaca özetleyeyim canım. 24 yıldır evliyiz. Bu evlilikten üniversitede okuyan bir kızımız var. Ben 45, H. 47 yaşında... Ben İzmirliyim H. Ankaralı...

Meslekleriniz... Bir mahsuru yoksa...

B : Eee... Yok canım sınırlı ölçüde söylemek zorundayız. Ben İngilizce öğretmeni ve çevirmenim, H. ise Makina Mühendisi.

Biriniz İzmirli, biriniz Ankaralı, İstanbul'da mesken, nasıl tanıştınız?

B : İkimiz de İstanbul'da okuyorduk, öğrencilik yıllarında sevişerek evlendik. Aslında evde 3 ayrı memleketten insanız, yani kızımız da İstanbullu... Burada doğdu. **İzmir ile Ankara İstanbul'u doğurdu!**

B : Hayır ben doğurdum yani İzmir doğurdu... Ankara sadece şimdinin Ankarada-kilerinin bu halka yaptığını yaptı...

H : Ankara'nın görevi bu, ha ha ha...

Memleketi kendinize atapte ettiniz...

H : Hepimiz bu ülkenin ufak birer parçası olduğumuza göre olayları bireylere indirgediğimizde ülkenin büyük başlarının neler yaptığını daha net bir biçimde görebiliyoruz...

Haydee.. Olay yavaş yavaş politikaya kaymaya başladı. Oysa ben sizlerle aile seksini konuşacaktım...

B : Ee, konuş o zaman yavrucuğum senin tutan mı var?

Hayvan'ın geçen sayısında Travesti Özge ile yaptığım röportaj sayesinde sizinle tanıştık... Özge'yi de aranızda grup seks yapıyormuşsunuz...

B : Evet, hakikaten Hayvan dergisini Özge'nin röportajından önce de beğenerek

okuyorduk ancak o röportajdan sonra H. bir şeyler açıklama gereği duydu. İsterseniz H. açıklamasını yapsın sonra uzun uzun konuşuruz...

H : Şimdi şöyle bi şey, hani Özge diyor ya... Bi saniye o sayfayı açayım da yanlış olmasın... Hah evet şurası "Adam bana, ben karısına; adam karısına ben adama... Yok öyle bir şey... O bana yok... Ben hepsine, yani ikisine, bana giren çıkan yok. Yani bunu belirtmek istedim... Yani..

Olabilir canım size yapmayabilir ama başka birilerine yapıyordur. Zaten orada bire bir sizi hedef göstermiyor ki... Niye bu kadar celalleniyorsunuz?

H : Yoo bi dakika şimdi burada ben, homoseksüel pozisyonuna düşmüş oluyorum. Ben homoseksüel değilim ki..

E pes yani koskaca makina mühendisi olmuşsunuz konuştuğunuz lafa bak... Özge ne? Homoseksüel... Siz, Özge'yle ilişkiye girdiniz mi?

H : Girdim ama kendimi düzdürmedim, düzdüm...

Kendini düzdür ya da düzdürme, ilişkiye girdiğin anda sen de homoseksüel ilişkiye girmiş olmuyor musun?

B : Yaa konuşuyor işte Mehmetçiğim sen ona uyma, senin dediğini ben ona yüz defa dedim kafası basmıyor. Bırak o öyle biliyor, öyle mutlu oluyor...

H : Hayır ama kardeşim bu da benim doğrum. Niye kabul etmiyorsunuz?

B : Üff hayatım çok uzattın... Tamam işte açıklamanı yaptın, seni anlayan anlar, bizi de anlayan anlar.. Sus da çocuk sorularını sorsun, gereksiz komplekslerle bizi oyalama allasen...

Böyle bir işe neden giriyorsun?

B : Belli bir zamandan sonra evlilik, sürekli aynı kişiyle birliktelik monoton bir hale geliyor. Mesela bizdeki gibi... Artık birbirimize karşı bir şey hissetmez hale geldik... Sevişirken uyarılmaz hale geldik... Baktık olacağı yok, birbirimize bu durumumuzu anlattık.

Kaç yıl sonra bu durum oluştu?

B : On sene sonra falan. T. daha on yaşındaydı di mi H.?

H : Ne yapıyorsun çocuğun adını niye veriyorsun?

B : Ay pardon yaa! Lütfen kızımızın adını yazmayın, bu işe kızımızı bulaştırmak istemiyoruz lütfen!

Tamam yav, röportajın orasını kaldırırsınız, siz üzülmeysin. Evet demek ki evliliğin onuncu yılında böyle bir bıkınlık zuhur eyledi. Peki sonra ne yaptınız?

B : Sonra porno filmler, porno dergileri birlikte izledik, çeşitli fanteziler kurduk, bir müddet böyle devam ettirdik. Di mi H.?

H : Evet ama bunlar da bizi kesmedi... Yani bi yere kadar fantezi kuruyorsun kardeşim, ondan öte yok...

E daha ne istiyorsunuz... Dünyada her şey bir yere kadardır. Daha öteye gidilmez ki?

H : Sen öyle san oğlum, işi bilersen arşu kadar yolu var bu işin...

B : Kabalaşma lütfen H.! Düzgün anlat!

H : Ne dedim şimdi yahu?

B : Ne o öyle oğlum moğlum, işi bilirsen falan filan...

Evet her neyse canım, bırakın H. Bey rahat konuşsun, kısıtlamayın olduğu gibi davransın.

H : Haaaayret bi şey yaaa.

B : Hayır canım, neden kaba bir intiba

bıraksın ki?

Porno filmler, dergiler sonra...

B : Karşılıklı konuştuk, bu böyle olma-yacak diye, çünkü işin sonunda ayrılık olacak, o zaman birbirimize daha büyük acılar kazandıracacağız... Ne gereği var ki...

Nasıl başladı her şey...

B : Önce tabuları yıkmaya başladı her şey... Sonra toplumsal değer yargıları...

Nasıl yıktınız tabuları?

B : Birbirimizle sevişirken başkalarını hayal ediyorduk. H. başka bir kadını, ben ise başka bir erkeği... Dürüstlük bunları itiraf ettik birbirimize... Hani herkesin kendine özgü doğruları vardır ya.. Biz de en doğru olanının bu olduğunu düşündük ve birbirimize açıldık...

Bedensel anlamda aldatmak mı, yoksa beynsel anlamda aldatmak mı daha kötü?

B : Bence birbirinden gizli olarak yapılan daha kötü... Yoksa ben bedenimle ya da beynimle seks yapmam kötü değil. Partnerimden gizli yapmış olmam kötü, o yüzden de "aldatmak" kelimesi burada anlam kazaniyor.

Yani birbirinizin gözü önünde başkasıyla sevişmek aldatmak olmuyor mu sizce?

B : Tabiki olmuyor, onu aldatmış olsam onun önünde bir başkasıyla sevişmem...

Acayip bir kavram kargaşası var burada. Şimdi siz kocanıza...

B : Kocanıza değil partnerinize ya da eşinize..

Pardon, eşinize, 'seni seviyorum' demiyor musunuz?

B : Hem de çok seviyorum diyorum. **E, peki adamın gözünün önünde bir başkasıyla sevişiyorsun, sonra da**

adama dönüp, 'seni seviyorum' diyorsun.

B: İşte burada siz heteroseksüellerle bizler ayırıyoruz, şöyle söyleyeyim. Biz sevişmek ile aşık olmayı birbirine karıştırmıyoruz.

Bakin, yine konuyu iyice çıkmaza soktunuz. Heteroseksüeller diyorsunuz. Siz homoseksüel misiniz ki, bu kelimeyi araya soktunuz, iyice kafamı karıştırdınız!

B: Evet, bir nevi ben de homoseksüelim yani, kendi cinsimden bayanlarla da ilişki yaşıyorum...

Peki sizce 'aşık olmak' nedir?

B: İki kelimeyle aşkı anlatamam, asırlardan beri aşkı anlatmaya çalışan şairler, ozanlar bile tamamıyla anlatamamış, ben hiç anlatamam, zaten o kadar düşünür varken aşkı anlatmak ne haddime. Ben aşkı hissederim, içimde yaşarım. Gelelim aşık olmadan da nasıl seks yapılabiliyorsunuz, sorusuna... Milyonlarca insan aşık olmadan da mastürbasyon yapıbiliyorsa, geneleve gidebiliyorsa, orgazm olabiliyorsa... Aşık olmadan da seks yapılabiliyormuş demek ki. Seks için aşık olmak gerekmiyor. Yeter ki partnerinle tenlerin birbirine uyuşsun...

Peki benim merak ettiğim bir konu da şu. H. Bey'in gördüğüm kadarıyla biraz maçovari bir yapısı var... İlk teldifinizde tepki göstermedi mi?

B: Ben tepki göstereceğini bildiğimden dolayı önce yatağıma bir kadın almayı önerdim... Kabul etti, bir müddet sonra kendisi aramıza travesti almayı önerdi.. Sonra çeşitli ailelerle tanıştık ve olayı karıştırdı.

Sizin için toplumda söylenilen bir çok argo, küfür, vesaire şeyler bir anlam taşıyor mu?...

H: Etsinler yaa. Küfür eden kendisine eder. Benim için hiç önemi yok..

B: Bize göre küfretmek bir deşarj biçimidir... Ben bu olayı böyle değerlendiriyorum.

Bugüne dek kaç aileyle ilişkiniz oldu?

B: Yaklaşık bir on senedir 50 ya da 60 aile falan oldu. Bir o kadar da ilişkiye girmediklerimiz oldu.

Neden girmediniz?

H: Kadınlar benimkini görünce korktu ha ha ha..

B: Lütfen H. sulandırma işi... Hayır ondan değil, gelen kadınlar kendilerini hazır hissetmiyorlardı. Cesaret edemiyorlardı..

O yüzden yoksa H. ile alakası yok...

Sağlığınıza için önlem alıyor musunuz?

B: Tabii biz istediğimiz kadar önlemimizi alalım, olacaksa bir şey, olur... Ama aileler pek tehlikeli olmaz. Ne idiği belli olmayanlar tehlike arzeder. Zaten kişi temizliği konusunda kendisini belli eder... Bu konuda ince eleyip sık dokuyoruz ama yine de tabii ki olacaksa olur...

Durumunuzu bilmeyenler yanınızda ileri geri konuşuyor mu?

B: Hayır hayır, genellikle çevremizdeki dostlarımız entelektüel insanlar. Asıl beni tedirgin eden H.nin durumu... Yani sanki bu olayı hiç yaşamamış gibi davranabiliyor... Sanki kendisi hiç o değil. Kendi kendisiyle bazen çelişkiler yaşıyor. Yoksa çevremizdeki dostlar nezih insanlar, belli bir kültüre, belli bir olgunluğa erişmiş insanlar.

H: Ne yani şimdi ben ortalığa çıkıp da "Yok mu benim karımı düzen" diye mi bağırırım, tabii ki bu olayları hiç yaşamamış gibi davranmam lazım..

B: Hayır canım, o sözleri söyleme ama böyle de davranma. Ayrıca yaptığın iş kötüyse ve kabullenemiyorsan "hayır ben bu işi yapamıyacağım" de, ben de bileyim...

H: Olur mu öyle şey yaa sen de? Canıma minnet, çok da hoşuma gidiyor niye öyle diyeyim ki?

B: O zaman böyle konuşma.

Hiç kendi kendinize "yahu biz günah işliyoruz" dediniz mi?

H: Ben dedim...

B: Bi saniye H. biliyorum anlatacaklarını şimdi yüzüne gözüne bulaştırırsın. Müsade et ben anlatayım.

H: Hallah hallaaaah. İyi anlat hadi... Cık cık cık...

B: Kişi, zaman zaman boşta kalır, yalnız kalır, sığınacak manevi anlamda güç arar. Zaman zaman bizim de öyle anlarımız olmuştur. Bu da feodaliteyi üzerimizden atamayıştığımızdan... Geçmişinde öyle yaşamışsın, şimdi keza çevren feodal bir yapı... Buluşmak istemese dahi seni zorla bulaştırıyorlar buna... Kurban bayramı, şeker bayramı, kandiller vs... İnançsız değiliz... Manevi bir gücün varlığını en azından biliyoruz ancak biz şu anda inananlarla aynı zihniyette değiliz... Bizde Tanrı var, ama din yok... Kimse tanrı namına kural koyamaz... Şu günah, bu sevap diyemez. Tanrıyla sözleşme yapmışlar ki, onu yaratan tanrı beni de yarattı... Beni tanrı yaratırken onların himayesinde mi yarattı... Hristiyanlar kötü de

müslümanlar mı iyi? Ya da museviler cehenneme gidecek de protestanlar cehenneme mi gidecek? Eğer öyleyse tanrı niye o kadar kuluna emek verdi?... Eğer ben bu tür bir ilişkiden hoşlanıyorsam bu duygumu bana tanrı vermedi mi? Eğer bu duyguları kullanamayacaksam tanrı niye boşu boşuna bu duyguyu bedenime yükledi? Yani düşünün ki bir bilgisayarınız ve size bir program yüklenmiş, o programı kullanamıyorsunuz fakat diğer yandan kullandığınız diğer programların açılmasını zorlaştırıyor... Eğer o programı kullanamıyorsanız atarsınız çöpe, belleğiniz rahatlar ve yer açılır. İşte öyle, bilmem anlatabildim mi?...

Valla şimdi bir şey anlamadım ama röportajı yazıya dökerken uzun uzun düşünür, anlarım... Bu tür ilişkiye girdikten sonra hayatınızda bir değişiklik oldu mu?

B: Olmaz olur mu? Bir defa hayata bakış açımız değişti. Daha sağlıklı düşünmeye başladık. Beynimizdeki birçok fazlalıkları çöpe attık. Beynimiz açıldı, meğer ne çok gereksiz, anlamsız şeyleri kafamızın içinde yıllarca boşu boşuna saklayıp, yer kaplatıyormuşuz.

Nedir o gereksiz şeyler?

B: Mesela "kıskançlık" olgusu, kıskançlığı beynimden atınca ise doğal olarak şunlar oldu. Kendi işime daha sağlıklı bir şekilde eğildim. Artık kafamda "Acaba H. beni aldatıyor mu?" gibi boş gereksiz düşünceler gitti... Sonra eğer beni aldatırsa "gururumu ayaklar altına alır gibi gereksiz şeyler yok oldu. Neyin gururu?! Neden gururum incinsin ki?! Gurur ne, eğer bu durum gurur ise "at çöpe" oldu...

H. Bey, sizin için ne değişti?

H: Bende de B. gibi kıskançlık, gurur gibi şeyler kendiliğinden çöpe gitti... Ha bir de şu oldu, eskiden yani tam doyumsuz olduğum zamanlar kadınları kocaman bir vajina olarak görüyordum. Şimdi ise insan olarak görüyorum..

B: Oh, yani H. canım benim, durdun durdun olayı on ikiden vurdun, kutlarını seni, canım benim.

Yaa iyice şaşırtıyorsunuz beni.. Hem grup seks yap hem de böyle konuş... Sizin sözlerinizde biraz samimiyetsizlik varmış gibime geliyor!

B: Nasıl yani, anlayamadım?

Hayır yani H. Bey'e söylüyorum. Kadınları yatakta nasıl görüyorsunuz?

H: Dedim ya, partnerimin bir insan olduğunu görmek, hissetmek beni daha çok heyecandırıyor. Yatakta sadece vajina görmek başka bir şey, insan olarak görmek daha başka bir şey... Düşünüyör, hissediyor, konuşuyor olması daha bir dolu daha bir heyecan verici oluyor.

Peki birbirinize olan sevginizde bir azalma, bir sarsılma olmadı mı?

B: Aksine daha çok bir sevgi yoğunluğu oluyor.

H: Evet benim için de... Yani o zaman eşimi sevmelere, öpüp okşamalara doyamıyorum.

Nasıl yani yaa. Eşin bir başka erkekle sevişirken "Ulan bu kadın bu herifle daha iyi sevişiyor. Yoksa beni bundan daha az mı seviyor" gibi düşünmüyor musun?

H: Hayır aksine eşimin sevişirken aldığı zevki düşündükçe daha mutlu oluyorum. Eşimi ben ya da bir başkası hiç önemli değil; mutlu olduğunu, zevk çığlıklarını duyarak beni de mutlu ediyor. Bu başka bir şey ya.

"Eşimi bu adam daha çok mutlu ediyor. Beni bırakır da bu adamla gider-

se" diye hiç düşünmüyor musun?

H: Hayır, şunu çok iyi biliyorum ki eşim beni seviyor, ben de eşimi seviyorum. Aramızda aşkın dışında birlikteliğimizi pekiştiren farklı unsurlar var. Örneğin alışkanlık, örneğin çocuğumuz.

B: Aslında H. çok doğru söylüyor. Sizin sorunuz benim için de geçerli. Yani bir başka kadın H.yi mutlu edebilir; H. de onu tercih edebilir. Fakat H.nin diğer kadını tercih etmesi ya da benim diğer bir adamı tercih etmem saçma, neden saçma? Çünkü ikimizin de alternatifi var... H. adamın eşini tercih ederse ben de adamı tercih ederim... Ama hiç öyle bir şey olmadı olmaz da. Çünkü bu olumsuzluk ortama aykırı. Ortamın diyalektiğine ters bir zihniyet.

Kızınız bu durumunuzu biliyor mu?

B: Hayır bilmiyor.

Bilirse ne olur?

B: Hiçbir şey olmaz. Bu konuda artık sağlıklı düşünebilecek yaşa geldi. Günün birinde öğrenirse de bizlere hak vereceğini inanıyorum... Bu bir yaşam tarzı..

H. Bey kızınız da evlendiğinde böyle bir ilişkiye girerse tepkiniz ne olur?

H: Hayır tepkim olmaz... Keşke benim kafadan bir erkek bulsa da evliliği mutlu bir şekilde sürse.

Tehlikelerle karşılaştınız mı hiç?

H: Evet karşılaştık, çabuk püskürttük.

B: Bütün ilişkilerde ufak tefek sorunlar çıkabilir. Birkaç şantaj olayı oldu ancak biz de boş değiliz, çeşitli bürokratlardan teşviki mesaide bulunduklarımız var. Sağolsunlar, çabuk hallettiler işi.

Bu söyledığınız aileler İstanbul'dan mı? Yoksa başka illerden var mı?

B: Yok canım birçok ilden var, Bursa, İzmir, Ankara, Adana.

H: Sen ne diyorsun Konya'dan bile var. İnanışları sizin gibi olanlar değil mi?

B: Yo. yo. yo... Bizzat türbanlı olanlar da var.

Yok yaaa inanmıyorum..

H: Çember sakallılar bile var kardeşim. Birbirinizi nasıl buluyorsunuz peki?

B: Çok eskiden çeşitli gazetelerin mektuplaşma köşelerinden buluyorduk... Şimdi internetten çok var da, biz artık ince eleyip sık dokuyoruz... Herkesle güvenli olmuyor...

Açar mısınız, internete girdiniz...

B: Çok masum gibi görünen sitelerden bulunabiliyor canım. Bir sürü çöpçatan siteleri var, e-mail yoluyla...

H: Hem de fotoğraflı... Ama sana karşı taraf yazışmaların sonucunda güvenirse gönderiyor.

B: Bizim yurtdışında da böyle dostlarımız var. Biz gideriz, onlar gelir.

Sizlere ne deniliyor böyle ortamlarda?

B: Family Club (Famili klap)

Sizin gibi düşünenler ve yaşamak isteyenler nasıl girecek bu sitelere?

B: İş bilenler zaten giriyor, bilmeyenler de girmesin canım, yeterince var zaten.

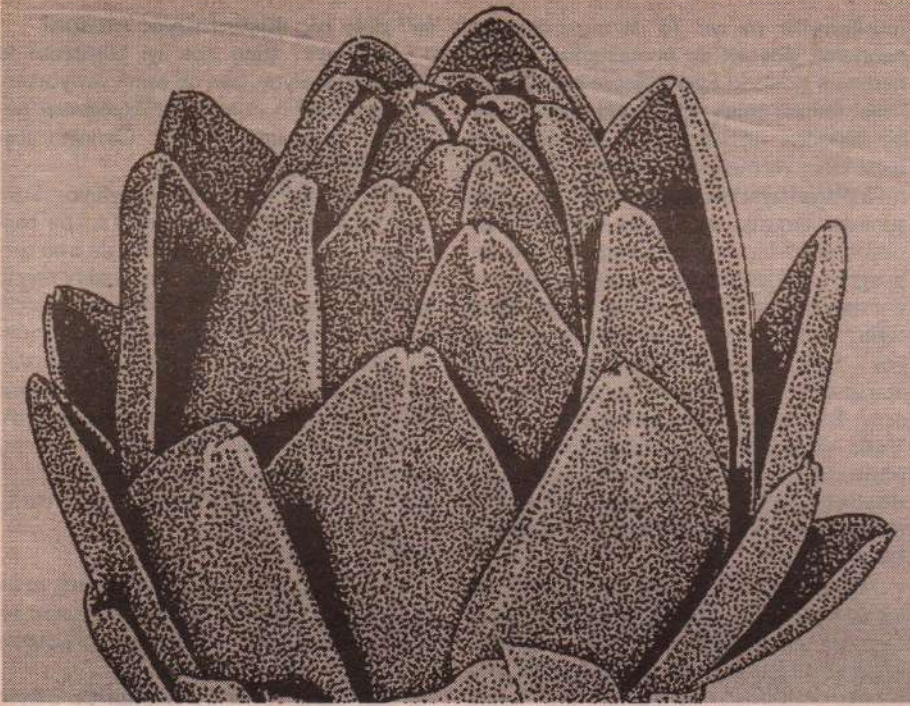
Son olarak neler söylemek istersiniz?

B: Eveet neler söylemek isteriz? Önce söyleşimizi okuyan insanlar, hakkımızda ne düşünür bilemiycem.. Şunu söyleyicem, bu bizim yaşam tarzımız, günahıyla sevabıyla bizimdir. Herkes, nasıl mutlu oluyorsa öyle yaşasın.

H: İnsanların aslında çok yapmak isteyip de yapamadıklarını yaptığımız için eşimi ve kendimi çok seviyorum. Kafam rahat olduğu için işimi de seviyorum. Ülkemin yanı sıra tüm dünyayı seviyorum. H

MEHMET DURU

Enginarın Kabukları

YEKTA KOPAN

Sinemanın önünden geçerken çıkıyor karşıma. Ne sağından geçebiliyorum, ne de solundan; tam yolumun ortasında. Elindeki biletleri gösteriyor, filmi sana sormadan seçtiğim için özür dilerim diyen bakışlarla.

Aceleyle içeri giriyoruz. Girişteki afişlere, resimlere bakmak istiyorum ama film başlamak üzere. Beni biraz daha hızlandırmak için olsa gerek, elimi tutmak istiyor. Koluna giriyorum. Hemen dirseğini kırıp, elimi gömleğinin bir kıvrımı yapıyor.

Yer göstericinin üstünde kareli bir ön-lük var; mutfak perdelerim geliyor aklıma. Yine de patlamış mısır kokusunu bastırmıyor, kavrulmuş soğanın yoğun buharı.

Yerimize geçerken gençten bir kıza sürtünüyor etekliğim; sıyrılıyor. Karanlık örtüyor diz kapaklarımı.

Gelecek filmlerden parçalar gösteriliyor: Dövüşen adamlar, çarpışan arabalar, kucağındaki bebeği öpen bir kadın, kucağındaki kadını öpen bir adam... Gelecek film ne zaman gelecek bilmiyorum.

Film başlıyor. Avuç içlerim terli. Göz ucuyla yan koltuğa bakıyorum. Yüzüne değil, üst düğmesi açık gömleğinden boynuna. İçinde fanila yok galiba. Perdeden fişkıran güneş ışığı bakışımı ele veriyor. Nemli ellerimi kavuşturuyorum kucağımda.

İki tane adam var; biri çok yakışıklı. Ama ben hep kadının çıktığı sahnelerde heyecanlanıyorum. Kadın gülüyor teni kadar beyaz dişleriyle.

Bana doğru eğiliyor. Birbirine geçmiş parmaklarım çözümlüyor. İyice yanaşabilmek için bacak bacak üstüne atıyor. Altta kalan paçasını hafifçe çekiyor. Pantolonunun ütüsü bozulmayacak. Tek çizgi. Keskin.

Kadın aniden adama sarılıyor. Yakışıklı olmayan adama. Dengelerini kaybedip, or-

ta sehpasının üstüne yuvarlanıyorlar. Sarı vazo yere düşüyor, paramparça oluyor. Sabah çiçeklerimi sulayıp sulamadığımı hatırlamıyorum.

Alt yazıları okumayı unutuyorum, aklım geçen yıl aldığım bluzda. Keşke onu giyseymdim, diye geçiriyorum içimden. Bluzum sedef düğmeli; camgöbeği. Sinemanın karanlığında bile parlayacak kadar camgöbeği.

Perde karıyor, loş ışıklarla aydınlatılıyor salon. Ara veriyorlar bize sormadan; bana sormadan. Dışarı çıkıyoruz. Bir sigara yakıyor, çakmağının ölgünleşmiş ateşine iyice yaklaşarak. Gözünü kapatıp, ilk nefes dumanını içine çekerken, ben sigaranın sarı filtresine bakıyorum. Islatmamış.

Duvardaki afişte sarışın bir kadın var. Çıplak. Teni çok beyaz.

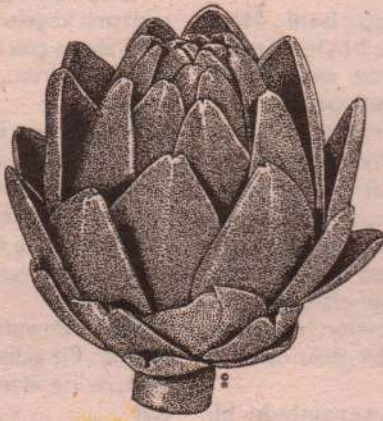
Gong çalıyor. Üç kere. Kuş ötümlü kapı zili gibi değil. Boğuk. Heyecanlandırıcı.

Salonun karanlığına doğru yürüyüşüne bakıyorum arkasından. Ensesinden beline süzülen ter, ince bir iz bırakmış gömleğinde. Avuç içlerimi kurulum eteğimin kenarlarında.

Dışarıdayım. Sokak satıcılarına bakarak yürüyorum. Şişman gülümlü kadının tezgahındaki küçük torbalarda ayıklanmış gül yaprakları, soyulmuş incirler var. Oldum olası reçel sevmem. Kaç yıldır turşu da kurmadım zaten.

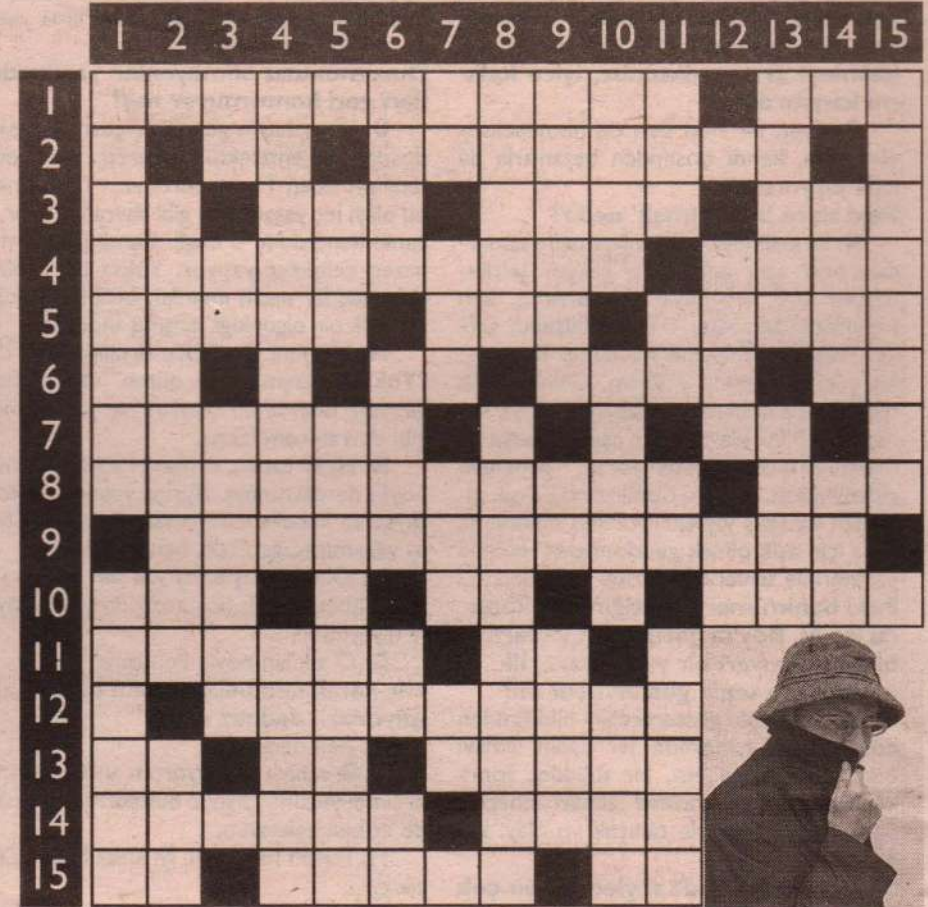
Filmin ikinci yarısında neler olabileceğini düşünüyorum. Yakışıklı adamın yüzü canlanmıyor hayalimde. Sadece kadının gülüşü, bembeyaz gülüşü.

Tam köşeyi dönecekken, enginarları soyup, göbeklerini limonlu su dolu leğene, kabuklarını çiçek desenli eteklerine atan kadının ellerinde görüyorum, ellerimin ne kadar karardığını. ı

Bulmaca Buldurmaca Paldır Kültür Doldurmaca

Hazırlayan: ERSİN TEZCAN
ersintez@xposta.com

Soldan Sağa: 1. Resimde gördüğümüz en son "Ürk Şiirleri" adlı kitabı çıkan "Ürk" şairi - Fikir, düşünce 2. Tavlada bir sayı - Roman özelliği olan 3. "Birleşik Krallık" (kısaltma) - Onun geleceği yerden tavuk esirgenmezmiş - "Mustafa" (Oğuz Atay'ın hayatını anlattığı ünlü bilim adamımız) - Eski dilde "akciğer" 4. Ünlü bir illüzyonistimiz (Zati kaç tane var ki?) - Hindistan'da prenslere verilen unvan, mihrace 5. Bulmaya çalışma - lyonyalar'a adını veren kahraman - "Refik Halit ..." (Soyadı çok seksi olan yazarımız 6. Uzaklık anlatan bir sözcük - Onanizmde kullanılan organ - "İneklik etme taksi tut" da denilen ulaşım örgütünün kısa yazılışı - Radyum'un simgesi 7. Kiraya verilerek gelir getiren mülk - ".... .. Cummings" ("Yağmurun Elleri" şiirinin şairi) 8. "Belki" (Ahmet Telli'nin bir şiir kitabı) - "Rain" (Otizm konulu ünlü film) 9. Günter Grass'ın ünlü romanı 10. İdmanlı - Kuzu sesi - Bir prezervatif markası ya da bir taş oyunu 11. Subaylarda rütbe gösterir parça, omuzluk - Bir nota 12. "Aziziye Tabyası" kahramanı 13. İlkel benlik - Lübnan'ın plaka imi - Tayin 14. "... Çıkacak, kuş çıkacak" (seks filmi furçasının ünlü bir filmi) - "Cihan" (Türkan Şoray'ın eski eşi) 15. Iskambilde kağıt atma sırası - Mitolojik ölümsüzlük sıvısı - Endonezya'nın plaka imi

Yukardan Aşağıya: 1. "Tutunamayanlar" romanının unutulmaz yazarı - "... Meryem" ("Sinek Kadar Kocam Olsun Başımda Bulunsun" kitabının yazarı) 2. Orhan Pamuk'un bir romanı - Tat alma organı 3. Akıl - Uzaklık anlatan bir sözcük - Manisa lalesi 4. Yitirdiğimiz "Sanat Güneşi" lakaplı şarkıcımız - Misk Keçisi'ne benzer bir hayvan 5. Kaba baston - Kayıtsız şartsız milletin olduğunu sadece bildiğimiz ve bazılarımızın bayramlarda "G" ile söylediği sözcük 6. ".... Okay" (Bir dönemin ünlü aktrisi) - Genellikle kadınların giydiği bir giysi - Bir cetvel türü - "Vesaire" (kısaltma) 7. "Numara" (kısaltma) - Afrika'da bir ırk - "Stanislaw ..." ("Solaris" yazarı) - "Ruhsar" aktrisinin ad ve soyadının baş harfleri 8. Maçlarda seyirciyi coşturan kimse - Yazın, edebiyat 9. Kanun çalan, kanuncu - "Rolls Royce" (Kısaltma) - Doğalgazın bileşeni olan bir gaz 10. "Ak Liman" adlı kitabıyla tanınan Azeri bir yazar - "... Canetti" ("Körleşme" kitabının yazarı) - Çare 11. Japonya'nın para birimi - "Kıta" (kısaltma) - "Sarışın Bomba" lakaplı aktrisi simgeleyen harfler - Anası olan 12. Türüli nedenlerle başarılı olamamış kimse - İtalya'da bir ırk 13. Saklamayarak söyleme, açıkça söyleme - İçinde hiç "E" harfi geçmeyen "E'siz Potkal" adlı romanımı ithaf ettiğim şu an izini kaybettiğim kadının adı 14. Kira - Dini inançları olmayan 15. "Yort Savul" kitabının marjinal şairi

Not: Bulmaca Buldurmaca Paldır Küldür Doldurmaca'yı doldurun, zarfın üzerine Bulmaca Buldurmaca Paldır Küldür Doldurmaca rumuzunu kondurun, künyedeki adrese gondurun, sürpriz hediye onurun...

Geçen sayıdaki bulmacayı doğru cevaplandıran ve Ayhan Bozkurt'un 'Al Sana Aşk' adlı kitabını onlarca kişi içinden kazananların listesi: Mehmet Akyol / Kocaeli, Halil Deveci / Gaziantep, Mehmet Sarsmaz / İzmir, Sadun Duran / Kdz. Ereğli, Dağkiran / Ankara, Rumuz: Vesper / Eskişehir, Ceren Ünlü / İstanbul, Deniz Keskin / İzmir, Fatma Tuncer / İzmir, Serap Suvarlar / İstanbul, Veysel Eroğlu / Tokat, Yaşar İmiş / İzmir, Dilek Yaman / Bursa, Utku Özen Erdoğan / İstanbul. Hediye adreslerinize postalandı bile.

Sayım'ın Kitap Bavulu

SAYIM ÇINAR

Fatih Sultan Mehmet ve Zamanı
Franz Babinger
Oğlak Yayınlar
Son zamanlarda basında rasyonel bir şekilde ilgi bulan bu kitap, ikinci baskısını yaptı bile. 1953 yılında İstanbul'un

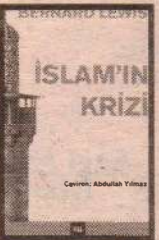
Fethi'nin 500. yıldönümü geldiğinde, ayrıntılı ve başta Venedik olmak üzere ülkemizde pek bilinmeyen kaynaklara ulaşarak yıllardır yazdığı makalelerle yetinmeyen Franz Babinger, bugüne kadar asla aşılamamış bir Fatih Sultan Mehmet çalışması yayımlamıştı. Çıkar çıkmaz büyük gürültüler koparan Fatih Sultan Mehmet ve Zamanı, Fatih hakkındaki bütün dedikodulara kaynaklık etmiştir.

Elli yıldır bilim adamlarınca aleyhinde bunca makalenin yazıldığı efsanevi kitap, asıl yayımlanması gereken dilde, Türkçe'de ve hak ettiği yerde Oğlak / Bilimsel Kitaplar'da yayımlandı. Ünlü tarihçimiz Halil İnalcık'ın bu kitap için yazdığı eleştirel makalesiyle birlikte. Tarih sevenlere duyurulur!

Eşlerinin Gözüyle Edebiyatçılarımız
Tahsin Yıldırım
Selis Kitaplar
Şair ve yazarlarımız nasıl çocuklukları yaşadılar? Neler merak saldılar, neyin hasretini çektiler? Yayımlanan ilk çalışmalarını görünce neler hissettiler, nasıl bir duyguya kapıldılar? Tahsin Yıldırım, bu kitabıyla edebiyat tarihine ciddi bir katkı sağlamıştır.

Edebiyat tarihi kitaplarında, yazarlara ait kuru bilgiler zaten vardır. Bu kitapta, edebiyatçılarımızın aile ortamındaki insani kimliklerini ön plana çıkaran röportajlar derlenmiştir. Roman, hikaye ve şiirleriyle okuyucusunun karşısına çıkan edebiyatçılarımız, eşleriyle yapılan bu görüşmelerde yalın halleriyle arzı endam etmektedirler.

İslam'ın Krizi
Bernard Lewis
Çev: A. Yılmaz
Literatür Yayıncılık

Bernard Lewis bu kitapta, İslam'ın hem Batı dünyasıyla hem de kendi içinde terörizmle ilişkisinin muhasebesini çıkarıyor ve İslam dünyasının içine düştüğü geri kalmışlık, despotizm, terör sarmalından nasıl kurtulabileceğini tartışıyor. Dünyanın en tanınmış Ortadoğu ve İslam uzmanlarından Bernard Lewis'in, ABD'de yayımlandığında hayli tartışılan kitabı 'İslam'ın Krizi' (The Crisis of Islam), Literatür Yayıncılık tarafından Türkçeye kazandırıldı. Abdullah Yılmaz'ın çevirdiği Lewis'in kitabında Hz. Muhammed ve Dört Halife devrinden bu yana İslam'ın tarihi, diğer dinlerle olan ilişkisi ve İslam'da 'savaş' kavramı ele alınarak 20. yüzyıl Ortadoğu coğrafyasının siyasi, ekonomik ve ideolojik analizi yapılıyor. Günümüzün bu yakıcı meselesini öğ-

renmek isteyenlere şiddetle tavsiye edilir!

İstanbul'un Peşesiz Kadınları
Demetra Vaka
Kitap Yayınevi
İstanbul, Osmanlı medeniyetinin en berrak aynası. Bir kadın tam bir nos-talgidir. Onun içinde yaratma, büyütme ve de-

ğiştirme gücü vardır. Biz de bu gezegenlerin değişim çağında bize yol göstermesi için kadın sesine ve kalbine kulak verelim. Bu Peşesiz Kadınlar kitabı meraklılarını bilgilendirmekle kalmayıp, içerdiği ilginç bilgilerle şaşırtacak da. Kadın sevenlere duyurulur!

Murgoların Kralı
David Edding
Metis Yayınları
(ikinci Kitap)
İşte Malloryon Beşlisinin ikinci kitabı Sevin Okyay ve fantastik edebiyatseverler: Kehanet artık ağırlığını iyice hissettirmeye başlıyor. Emanet, Murgo tapınağında herkesi şaşırtan birtakım işler yapıyor. Garion ve yol arkadaşlarının peşine düştüğü Zandramas'ın izi ve kimliği yavaş yavaş belli oluyor.

Öte yandan bu bölümde hiç umulmayacak birinin daha gerçek kimliği ortaya çıkıyor: Murgoların Kralı..

Yerini Bulan Kitaplar

- 1- **Hafif Türk Pop Müzik Tarihi**
(Bak Bir varmış Bir Yokmuş)
Naim Dilmener - İletişim Yayınları
- 2- **İslam'ın Krizi**
Bernard Lewis
Çev: A. Yılmaz - Literatür Yayıncılık
- 3- **Fatih Sultan Mehmet ve Zamanı**
Franz Babinger - Oğlak Yayınları
- 4- **Romantik Korku**
Hakan Bıçakçı - Oğlak Yayınları
- 5- **Meyhane**
Emile Zola
Çev: Cemal Süreya - Sosyal Yayınlar

Hayal Kırıklığı Yaşatanlar

- 1- **Başarılı ve Mutlu**
İstediginizi Elde Ederken
Elde Ettiginizle Mutlu Olmak
George Lucas - Don Hutson
Chris Crouch - Sistem Yayıncılık
- 2- **Savrulurken Seni Buldum**
Naşide Göktürk - An Yayıncılık
- 3- **% 100 Düşünce Gücü ve Bellek Geliştirme**
Ursula Markham - Platform
- 4- **Aldatan Kim**
Cahide Günay - Günay Yayıncılık
- 5- **Sinbad - Vahşi Genç**
Said Aryan - Çilek Yayınları

Sayimc@superonline.com

Betül Altıntaş,
Ankara sokaklarında mendil satan, simitçilik ve ayakkabı boyacılığı yapan onlarca çocukla samimi görüşmeler yaparak hazırladığı kitabı hakkında sorularımı yanıtladı.

Sokakta Yaşayan Çocuk Başka Sokakta Çalışan Çocuk Başka

Sokak çocuğu ne demek?

- Her şeyden önce "sokak çocuğu" kavramı yerine, eğer günün 24 saatini sokakta geçiriyor ise "sokakta yaşayan çocuk", sokağı çalışma amacıyla kullanıyor ve her iş gününün sonunda evine dönüyorsa "sokakta çalışan çocuk" kavramları kullanılmalıdır.

Ne tür risklerle karşı karşıyalar?

- Özellikle sokakta yaşayan çocukların yaşamlarında şiddet, ağırlıklı olarak yer alıyor. Birbirlerine yönelik şiddetin yanı sıra çoğu defa kamu kurumlarından özellikle polisten ve diğer sokak insanlarından gelen şiddete maruz kalmaktadırlar. Yaptığımız araştırma sonucunda, sokakta çalışan çocukların en önemli korkularından birisinin de sokakta yaşayan çocukların saldırılarına maruz kalma korkusu olması oldukça dikkat çekicidir. Bu veri bile başlı başına sokakta çalışan ve sokakta yaşayan çocuklar ayrımına dikkat çekmektedir.

Her iki grubun da öncelikli ihtiyaçları neler?

- Sokakta çalışan ve sokakta yaşayan çocuklar özel konumları gereği farklı ihtiyaçlar içindedir. Sözgelimi sokakta yaşayan çocuklar için rehabilitasyon ağırlıklı bir yaklaşım öne çıkarılmalıdır. Ancak sokakta çalışan çocuklar için tıpkı hizmet sektöründe ve sanayi sektöründe çalışan çocuklarda olduğu gibi koruyucu yasal düzenlemelere ihtiyaç bulunmaktadır.

Ankara sokaklarındaki çocukların çalışma koşullarını nasıl araştırdınız?

- Ankara'da sokakta en fazla görünen dört grup üzerinden (kağıt mendil, çiçek vb. satıcıları, ayakkabı boyacıları, simitçiler, çöp toplayıcılar) 80 çocukla derinlemesine mülakatlar yapılmıştır. Tam bir güven ve dostluk ilişkisi, uzun süreli bir çalışma sonucu bilgi toplama aşaması 8 ayda gerçekleştirilmiştir. Birlikte söylenen türküler, birlikte yenilen yemekler (çoğunlukla bir simit), çocukların küçük isteklerini yerine

etirmek güven ilişkisini güçlendirmiştir. Yoğun olarak hangi semtlerde?

- Altındağ, Hamamönü, Samanpazarı, Mamak vb. Ankara'nın merkezinde olmakla birlikte eski harabe alanlardır. Simitçiler Mamak-İncesu ve Cebeci bölgesinde, çöp toplayıcılar Mamak-Türközü'ndeki çöp ardiyelerinde, ayakkabı boyacıları da Cebeci civarında ikamet etmektedir. Sokakta yaşayan çocuklar ise günün 24 saatini sokaklarda geçirmekte, daha çok gruplar halinde dolaşmakta, geceleri Ankara'da Ulus civarında, Hamamönü'nde, Sakarya'da terk edilmiş yapılarda barınmaktadır.

Çocukları gelecekte neler bekliyor?

- Çocuklar beslenme yetersizliğine dayalı olarak rahatsızlıklar yaşamaktadır. Beslenme yetersizliği hem fiziksel hem de zihinsel yetersizliğe neden olabilmektedir. Bu ülkede halen açlık nedeniyle çocuk ölümleri vardır.

Ankara'daki sokakta yaşayan veya çalışan çocuklar genellikle nereliler?

- İşe göre şekillenen bir bölgelilik vardır. Örneğin çöp toplama işi Hakkâriyelilerce yapılmakta iken simit satıcıları Çorumludur. Ayakkabı boyacıları, genellikle Haymanalıdır. Kağıt mendil vb. satıcısı grup ise yoğunlukla olarak Diyarbakır, Mardin, Siirt, Batman'dan gelmişlerdir.

Yerel Yönetimlerin ve sivil toplum örgütlerinin çalışmaları...

- Ankara, İstanbul ve Gaziantep Büyükşehir Belediyelerinin hizmet odaklı merkezleri bulunmaktadır. Ayrıca Türkiye'de çalışan 21 dernek bulun-

makla birlikte İstanbul örneğinde Türkiye Sokak Çocukları Vakfı ile Umud Çocukları Derneği'nin sokakta yaşayan çocuklara yönelik işlevleri önemlidir. Çocuklar tedavi merkezlerine, ailelerine yönlendirilmeye çalışılmakta sokaktaki acil ihtiyaçlarına (gıda, giyecek, temizlik) cevap verilmeye çalışılmaktadır.

Yeni bir kitap var mı?

- Yoksulluğa dair bir çalışmaya başladım. Kadınların ve çocukların yoksulluğu nasıl yaşadıkları sorusu benim için en önemli sorulardan birisidir. #

HAYVANARTBAHÇESİ

İstiklal Caddesi Turhol Han No:373 Kat:4 Daire:7 / 80800 Beyoğlu - İstanbul

Hâlâ

Yerleşik hayata geçemedik ki;
kurallı cümleler kuralım.
Uygur'ları kovalayan göçebeleriz hâlâ.

Ecenur Aydın
Aydın

Gittiğin Gün

Gittiğin gün
Kelimeler boğazıma düğümlendi
Gözyaşlarım beni dinlemedi
Gittiğin gün bir rüyayı geldi geçti
Aşkın da sonu varmış
Bilmezdim öğrendim

Gönül Kınalı
Edirne

Sis Dağılıyor

Sis dağılıyor, belirsizlik
Sona ermek üzere...
Baktığım yer aynı yer değil artık.
İşaret parmağımın ucuna değil,
işaret ettiği yere bakıyorum.
Ellerimdeki lekeler
Yıkandığında çıkıyor,
Beynimdekilerinse kalıcı bir tahribat
Yaptığı kesin
Göze almayı deniyorum.
Küçük miktarlardan,
Üçün beşin hesabından vazgeçiyorum.
Her şeye rağmen, YAŞIYORUM...

Çağrı Öztürk
İstanbul

Biz Halen Duygusalız

Fikirimce, insanı hayvandan ayıran en önemli özelliği, duygu sahibi olmasıdır. Duygular, sevmeyi, birlikte yaşamayı, şiirler yazmayı ve barışın gerekliliğini bize öğretir. Son Irak savaşıyla beraber, insanlar ikiye ayrıldı: Duygusal insanlar ve mantıklı insanlar olarak. Duygusalılar; “her şeye rağmen barış korunmalı ve savaşa hayır” dediler. Mantıklılar; “çıkartlar neyi gerektiriyorsa, o şekilde tavır alınmalı” dediler. Yani mantıklı olmayı, kârlı çıkmak ve sahiplenmek olarak formüle ettiler. Dolayısıyla biz savaşa karşı olanlar, mantıktan yoksun, duygusal insanlar olarak nitelendirildik. Dostlar, mantığımız, babadan kalma mirası kardeşlerimizle paylaşmamamız için onları öldürmemizi söylerse ve duygularımız, nasıl davranmalı? Hangisine uymalı? Ülkemiz ve dünya kapitalistlerine sorarsak, elbet kâr etmen neyi gerektiriyorsa, onu yapmalısın ve yavrusunu yiyen timsah misali azıcık gözyaşı dökersin olur biter. Son günlerde, yıkılan Irak'ı inşa etmede mutlaka Türk şirketleri de yer almalı derler. Büyük pastada, pay kapılmalıymış. Paylaşılan ne? Payımız olan nedir? Anladım. Kanla yağrulmuş pastayı bile hazmedecek mideye sahip olmakmış, mantıklı olmak. Bizimkiler, öylesine mantıklı ki; yıkımdan öncede dolarcıklar elde etmeyi ve inşasında da kâr peşindeler. Şu an tüm birimleriyle, içgüdüsel olarak dikkatleri avlarında, yani pardon pastadaki büyük payda, Dostlar, içgüdü demişken, hayvanların da tüm

devinimlerini yönlendiren içgüdüleri değil mi? Bilmem, demek istediğimi anlatabildim mi? Savaş öncesi ve olduğu esnada çok bağırdık, fakat onların akıllı bombaları bastırdı sesimizi. Anlamıyorlar mı; çocuklarımızın biberonunu mazlumların kaniyla doldurmak istemediğimizi. Şimdi de Bingöl'deki depreme ne çok sevinmişlerdir. Hatta az yıkım olduğu için burukturlar. İstanbul'daki büyük depremi bekliyorlardır, Leş kargaları. Biz duygusalılar için yaşamda tek bir gaye vardır. Hiçkimseye zarar vermeden, insanlarla beraber mutlu yaşayabilmektir. Komşumuzun evi yansın, yıkılsın gibi durumları düşünmediğimiz gibi, var olanı daha da güzelleştirmeye çalışırız. Biz halen duygusalız, dün olduğu gibi bugün de. İnsan kalmakta ısrarlıyız. Kasımpaşalı'yımış bizim başbakan. Mert olur diye düşünürdüm. Bizim Alipaşalılar (Diyarbakır'da bir semt) gibi-gölgesine bile zarar getirtmeyen. Nerden bilecektim; mantıklı olduğunu, kargaların piyonu olduğunu. Ey mantığım; bana hiçbir vakit kanla beslenmeyi öğütlemeyin. AMİN. (Her gece uyumadan önce üç kez okurum)

Not: Duygu ve düşüncelerimizi, Hayvan okuyucularıyla paylaşma fırsatını verdiğiniz için ve en önemlisi beni, kendimle konuşma hastalığımdan kurtardığınız için teşekkürler.

Raşit Karadağ
Diyarbakır

Selamlar; kızım geçen sene 7 yaşındaydı. (Okuma yazmayı henüz yeni öğreniyordu.) Yazmış olduğu Yağmur şiirini gönderiyorum.

Yağmur

Güz fırtınaları çıkar bir gün içinde.
Karlar, yağmurlar ne demez ki bana
Artık insan ölüyor bir fırtınada.
Artık ölüm var,
Diye ölüyor insanlar.
Ölüm fırtınadan kaynaklanmaz.
Ölüm selden kaynaklanır.
Kızmayın yağmura
Lütfen kızmayın.
Onun bir suçu yok.
Yağmur insanlara iyilik yapar.
İyiliği seven insan yağmuru sever.
Çok yararı vardır yağmurun
Yalvarırım ona kızmayın. O iyidir.

Sedat Satar
İzmir

Çok Kapılı Kapalı Oturum

“Dere geliyor dere kumunu sere sere”,
“Yatıvermiş sere serpe körpe kahpe”,
“Kariyerim, arabam, karım, metresim ve medresem olacaktı, ah be” alıntılarının etimolojik ve arşiv değeri var mıdır?
Ajlan : “Yoktur”
Beril : “Çoktur”
Cemil : “Vardır”
Devhan : “Ne demekse”
Erhan : “Yorum yok”
Mutluluk : İç Tehdit - Allah ve

medeniyet: Dış Tehdit” saptamalarında, “Ulusal güvenlik: Metrisin önü bir uzun alan” iken; “Meclisin ömrü (niçin) bir uzun talan” olamamıştır?
Ajlan : “Meclis hazine devralamamıştır”
Beril : “Jandarma hazineye devretmemiştir”
Cemil : “Kara kuvvetleri jandarmaya devretmemiştir”
Devhan : “Oyak kara kuvvetlerine devretmemiştir”
Erhan : “Hepisi”

Hakkı Büyük
İzmir

...
Yağmurlar, sağanak yağın
Ve arkasından pırlı pırlı
Güneş solgun yüzlerde umut,
Neşe ve iyimserlik
Yaşadıkça soluklandığımız anlar,
Köşe bucak
Gözyaşları ve anlaşılmazlık bazen,
İçimiz hüznün kaplı,
Düşünceliyiz de çoğu zaman
Ekmek, su ve muhabbet değil miydi
Bizi kuşatan, sınırlandıran,
Tanımsızca acıtan
Yollara düşmeli diyordu,
Hayat dememeli yaşam denmeliydi
Bir dost böylece diyordu,
Özgürce renklere dalınmalıydı
Endişesinde koklanmalıydı her duygu,
Her düşünce paylaşılınca
Çoğalacağını da biliyordu
Çocukların sözleri ve oyun dedikleri
Yaşam olanca hızıyla akıyordu,
Gözlerimizin önündeki sis perdesi gibi.

Özgürlüğün ve yaşamının anlamını
hissettiğiniz için sonsuz teşekkürlerimi
aynca iletmek isterim.

Timur Başkiran
İzmir

Hayvan'ın büyüüp daha da hayvanlaşacağını duymak sevindirici. Tosuncuk'u kollarımın arasına alabilmek için sabırsızlanıyorum. Hadi ama!

Disneyland

Çizgi filmlerle yaşıyordu
Karton'dan bir kutuda
Korkutacağını sanıp bir fili
Çıktı karşısına
Küçüktü henüz
Daha Miki Fare olacak
Mini'yi alacak
Varını yemeyip
Atacaktı kasasına
Bir maket bıçağı kadar
Keskindir gerçek
Filin ayakları altında
Ezilip gitti
Sahi
Guffy bir köpek mi?

Zoofobi
Ankara

Aylık olarak çıkma fikrinizi destekliyorum, çünkü haftalık gerçekten yetmiyordu. Sanırım artık kimse sayı kaçırmaz.

Kahkaha

Ben de istemez miydim?
Eğlenmek gençlik boyunca,
Gezip tozmak,
Kahkahalarla uzanmak yeni bir güne,
Ama içimde yaşadığım dünya;
Hurdalığa giremeyecek kadar,
Kokuşmuş, çürümüş
Ve paslanmış bir sisteme
Yardım ve yataklık ediyor,
Ben de gizliyorum kahkahamı kalbime
Dışarıda çürümesin diye.

Ali Ulubay
İzmir

İyi ki Varsınız

Kendimi biraz daha
“dünyalı” hissediyorum.
Uçurumların kenarında geçti hayatım,
Sarp kıyılarda...
Aşağıya her baktığımda
Atlamak istedim.
Arkama hiç bakmadan...
Arkamda kimseyi bırakmadan...
Şimdi tüm anıları yakmak istiyorum,
Acı-tatlı yaşanmış ne varsa silmek...
İnandığım, umut ettiğim,
Sarıldığım, bağlandığım
Ne varsa sahte ve yanlış çıktı...
Ben bu hayatın hep dışında kaldım,
Hep yabancı oldum işleyişine...
Adi oyunlarına,
Maskelerine, sahtekârlıklarına
Ayak uyduramadım...
Kafam basmadı kurnazlıklarına...
Beceremedim oyun oynamayı...
Canımı yaktı ikiyüzlülükleri,
Her gece kırıntı
ve yaralı girerken yatağıma
Yalnızlığın anlamını kavradım.
Yanında kimse olmaması değilmiş
Meğer yalnızlık,
Kimsenin seni ANLAMAMASIYMIŞ!
Öyle bir sarmışlar ki insanlar ruhlarını;
İnsanlıklarını bile unutmuşlar,
Kaybolmuş benlikleri
İkiyüzlü oyunların içinde!
Ben, uzaylı kaldım bu hayatta,
Dünyadışı yaşam olasılığı ise,
Yaşama umudum oldu.

Ezgi Aslan
İstanbul

Gittiğin Gün

Gittiğin gün
Kelimeler boğazıma düğümlendi
Gözyaşlarım beni dinlemedi
Gittiğin gün bir rüyayı geldi geçti
Aşkın da sonu varmış
Bilmezdim öğrendim

Gönül Kınalı
Edirne

Sevgili Hayvan Ekibi

Doğrusu beni üzdüğünüzü itiraf etmeliyim, tam da doğru yolda olduğunuzu söylerken şimdi dergiyi ayda

bir çıkaracağınızı söylüyorsunuz. Bu insanlar bir ay nasıl sabredecek. Amacınız bu insanlara derginin yanında sabır duygusunu da aşılamaksa o konuda siyasilerin eline su dökemezsiniz haberiniz olsun. Sevdiğinizizi bilin yeter.

Aynur

Sisli sulara rotasız bir gemi
Baharda düşmüş bir kuru yaprak misali
En zor denklemleri çözdüm de
Bir tek anlayamadım seni
Tarifsiz duygular bu bendeki
Bildiğim kelimeler karşılamıyor
Kurduğum cümleler
İfade edemiyor hislerimi
Aşk mı? Sevgi mi?
Peki ya seninkisi?

Serhat Yılmaz
İstanbul

Neden Hayvan Oldum?

İnsanlara hani yalandan yere sorarlar ya "ne olmak istiyorsun" diye. Bana da bu soru bir çok kez soruldu. Bir keresinde, lisedeyken şöyle bir yanıt vermiştim. "İnsan olmak istiyorum." Tabi arkasından geçiştirici cevap gelmişti; "İnsan değil misin?" Evet, halen daha insan olamadım. Aklım vardı ve onun bana göstereceği doğru bir yol olmalıydı (İnsansam). Sizi kendim gibi görmeye mi çalışıyorum? Siz neden Hayvan oldunuz? (Sürekli okumadığımdan bilmiyor olabilirim.) İnsan olmak zor. O yüzden Hayvanım. En çok umutsuz oluşuma üzülüyorum.

Kenan Büyük
İstanbul

Hayvan Dergisine

Güldüğünü görmek ya da görememek, işte bütün mesele bu... Böyle açıldı perde ve herkes böyle bitmesini isterken, ayrıntılardan ok gibi fırlayan şeytanın zafer nâraları, arka sıralardan yükselen, geri kalmış saatlere ayarlı bir ömrün çılgınlıklarını bastırı. Hayatımın en ön sıralarını benim için ayırmışken silah zorlu oturduğum en arka bir sırada can çekişirken görmek isteyeceğim yüzünde belirecek tebessümdü. Ve seni sevmekten fişlenince son isteğim, okyanuslara rağmen sınırsızlığına inandığımız bir ada olacak. Mahremiyetin tekellerde gezmediği, sömrüden bir haber ve dost yamyamlarla dolu bu edaya, ömrümün geri kalanını sana dua etmeye adanmışken bir gemi yanaşacak günün birinde. Kimilerine göre güvertesinde özgürlüğün, kimilerine göre odalarında esaretin kol gezdiği bu gemi medeniyet adına öttürünce borusunu, ister istemez seni arayacağım kamaralarında. Beni tanımaya çalışan gözlerinin önüne geçecek, azaplarda volta atan şeytanın her adımında yükselen çılgınlıklarına tıkayamadığın kulakların. Ve yüreğine bir çizgi daha düşünce gene yarım kalacak dudağının kenarında bir tebessüm. Keçesinin dolduğuna içten içe sevinecek tebessümlerini çalan şeytan. Olmayı ve olmamayı, yaşamı ve ölümü bir

Hayvan Dergisi Bir İlk'e İmza Atıyor

Önümüzdeki ay Hayvan'ın içinde Türk Öyküsünün Soyağacı yer alacak. Başlangıcından bugüne yüzlerce öykü yazarının yer aldığı bu poster için şimdiden duvarlarınızda yer açın. Hatta bütün duvarı boşaltın; çünkü birer ay arayla Roman, Şiir, Mizah, Sinema, Resim, Tiyatro vs. soyağaçları da geliyor.

kenara bırakıp tebessümlerini hayatının meselesi yapmış ve son isteği yerine getirilmemiş bir mahkumun kulağına fısıldayan ve iyiden iyiye dostu olmuş ölümün geri kalmış saatlere takılmaması talihsizlik diye yer alacak üçüncü sayfa haberlerinde. İkinci sınıf köşe yazılarına sığdırılmaya çalışılmış bir ömrün aslında ansiklopedilere sığmayacağı anlaşıldığında tarihte çoktan değişmiş olacak. Tarih tekerrür duvarlarını kırdığı bir gece pişmanlığını kusacak tüm evren. Son pişmanlığın fayda etmediğinin anlaşılması tekerrür tarihinin son halkası olacak. Tüm perdeler, tüm sahneler değişecek ve geri alacaklar dahiler sözlerini. Bir daha yazmamak üzere kalemini kırdığı an bir üstad yeni bir devrin başlangıcını sunacak. Ve açılacak perde... En büyük oluşlara, en büyük öfkeler, çirkeflere ve intikam yeminlerine karşı; güldüğünü görmek ya da görememek, işte bütün mesele bu.

Gökhan Korkusuz
İstanbul

Kuş

İyi mi unut sen bizi
Gelemeyiz seninle
Ödünler çeker eski perdeleri
Göremeyiz seni cevapsız kalır akşamlar
Kuş
İyi mi unut sen bizi

Salih Demirci
İstanbul

Akortsuz Kent

Yağmur düşerken üzerime
Tesbihimde arardım seni tane tane
Sonra yanardım
Tarihin aynasındaki notaların dilinde.

İnfaz ederdim
Tann'ın tenindeki güzelliğini.
Yağmurun ateşi yağırken
Bu kente
Şiirimin umudundan
Hüzünler geçerdi
Bilinmeyen dağlardaki çingene çadırlarına.
Sabahın serinliği gecenin beşiğindeki
Dilber bedenlerden eserdi sokaklara.
Yağmur düşerken bu kente
Çocuklar yorgun düşerdi
Sokak kedilerinin gözlerinde
Boğulurdu korkular
Derin olguların sessizliğinde
Ve yağmur düşerken bu kente
Saf karanfil kokardı
VAN'ın akortsuz sokakları.

Lokman Çiçek
Van

Şeytanlık'tan Aforoz Edilenler

- 1- Babaannem tavuğun kıcını yemeyi sever! Bundan sonra tavuğun kıcını yiyenler benimle birlikte babaannemi de ansın.
- 2- Öğrendim: Ağaçtan çıksa da, kerestenin ağaçla pek ilgisi yoktur! Çiçek açma kabiliyetine sahip olduğuna inanan her kereste, kendini biraz da ağaç sanır!
- 3- Meyve veren bir ağaca savrulan ilk taş en olgun meyveyi indirir, taşı atanın başına. Bunu sezen 'taşçı' kasketini yanında taşır. Ah, bilmez ki, meyveler en bilgedir!
- 4- Runlarla süslü bir kılıç nasıl mahvedilir? Sorun, demirci çırağı bunu çok iyi bilir!
- 5- Kaybolduğumuz karanlık bir ormanda, ölecekken yorgunluktan, gördüğünüz ilk ışık cadının evidir.
- 6- Bir otobüse bindiğinizde pasonuz çalışmazsa; şoför, siz gideceğiniz yere

gidemeyesiniz diye cihazı bozmuştur. Ah, bizi izimizden alıkoyan şoförleri kıskançlığın, çok yaşayın!
7- Tevazu! Kalbin bir parçasını, karşıdakinin eline vermektir. O parçayı kesecek paslı neşter, sterilize edilirse; kalp parçası, kuşbaşı doğranmış bir parçasına döner kabaetin.
8- Kim ki; özürli çocuğunu bir cami inşaatına bırakır, ustabaşının en muzdarip günahlarını alır ve babaannemin yemeyi en sevdiği yerinden öpülmesi gereken bir varlıktır.

Şakir Özudoğru
Tekirdağ

Bitmeme İzin Verme

Yine yağmurlu
Soğuk bir akşamı hatırladım
Penceremin camları
Hafif hafif titriyordu
Odalarımın çürük tahtaları
Garip garip konuşuyorlar şimdi
Bense Cankurtaran'da
İssiz bir sokaktan
Gecenin karanlığını izliyorum
Yumuyorum gözlerimi, düşlüyorum
Sahibim Galip Paşa'nın
Sözleri cınlıyor kulaklarımda
Ve bir damla yağmur damlası
Penceremin kenarına çarpıyordu
Uyanıp, şöyle mırıldanıyordum
Gel gel de Galip Paşa
Bitmeme izin verme

Gökhan Yurdunmal
Sokak

Ya Yaşama Hakkım

İnsanoğlu ne kadar bencil! Ve ne kadar umursamaz dünyaya karşı, dünya onu tehdit etmediği sürece. Boşuna 'Hak ver- ilmez; alınır!' dememişti öğretmenim. Ve boşuna ölmedi onca insan. Düşünsenize! Biz, hayvanları; inekleri, kuzuları, balıkları yiyoruz ama asla o hayvanların acı çektiklerini düşünmüyoruz. Belki onların da dili olsa, elleri kolları bağlı olmasa isyan edebileceklerini aklımıza bile getirmiyoruz. Çünkü haklarını istemiyorlar; neden biz verelim?! Belki bu yüzdendir çıyanların, kurtların, vahşi dediğimiz bütün hayvanların isyanı. Belki de biz onları isyan ettiriyoruz diye 'canavarlıkla' suçluyoruz; haklarını, doğaların özgürlüklerini bizden saklıyorlar diye; belki de savunuyorlar diye. Ve bugün. Bugün öğretmenim sınıfa 'Herkes Türktür; başka bir dil de yoktur; bu ülke üzerinde yaşayan herkesin, hepimizin gelmiş de birdir; dili de, soyu da, sopsu da aynıdır. Bu toplum MOZAIK değil, MERMER'dir' dedi. Ve ben isyankar vahşi bir hayvan olmak yerine, sakın bir inek olmaya devam ettim. Süt vermeye ve yaşamaya devam edeceğim ama bir gün beni de KESECEKLER... Ya Yaşama hakkım!

Sertaç
Ankara

Temmuz 2003 • Ayda Bir Yayınları • İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Metin Üstündağ
Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ • Genel Yayın Koordinatörü: Hatice Meryem
Özel Yayın Koordinatörü: Ayhan Bozkurt • Güzel Yayın Koordinatörü: Mine Söğüt • Yavru Yayın Koordinatörü: Sinan Sülün
Grafik Tasarım: Serdar Karataş • Trafik Tasarım: Mustafa Danacı • Genel Müdür: Orhan Açar • Satış Müdürü: Cüneyt Aydın
Adres: İstiklal Cad. Turhol Han. No:373 Daire:7 Beyoğlu/İSTANBUL • Tel: 0212 293 32 77 - 78 • Fax: 0212 293 32 79
ISSN 1303 - 944X • Yayıncı: PAK Basın Yayın • Baskı: İlicak Matbaası (0212 880 40 75) • Genel Dağıtım: DPP (0212 622 22 22)

BİLİNMEĞİK BİR DİLDE EROTİK BİR METİN

ayyay yay ayyay ayay
narançata mora yeremya
göğ kalkançata glossolalya
ora mençeto histerikos
la la la la pozisyon
eller boş sonunda

p.s. in the summer time
you've got women in your mind.

.....
LALE MÜLDÜR

Bilinmedik Bir Dilde Erotik Bir Metin

ayyay yay ayyay ayay

narançata mora yeremya

göğ kalkançata glossolalya

ora mençeto histerikos

la la la la pozisyon

eller boş sonunda

p.s. in the summer time
you've got women in your mind.